

2017/18:FiU1

Del 2

Bilagor 8–20

Innehållsförteckning

Bilaga 8
Konstitutionsutskottets yttrande 2017/18:KUy13

Bilaga 9
Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU1y9

Bilaga 10
Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU2y 133

Bilaga 11
Justitieutskottets yttrande 2017/18:JuU1y 147

Bilaga 12
Civilutskottets yttrande 2017/18:CU1y 152

Bilaga 13
Socialförsäkringsutskottets yttrande 2017/18:SfU1y 161

Bilaga 14
Socialutskottets yttrande 2017/18:SoU1y 179

Bilaga 15
Kulturutskottets yttrande 2017/18:KrU1y 185

Bilaga 16
Utbildningsutskottets yttrande 2017/18:UbU1y 191

Bilaga 17
Trafikutskottets yttrande 2017/18:TU1y204

Bilaga 18
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2017/18:MJU1y214

Bilaga 19
Näringsutskottets yttrande 2017/18:NU1y224

Bilaga 20
Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2017/18:AU1y232

BILAGA 8

Konstitutionsutskottets yttrande 2017/18:KUy1

Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett konstitutionsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Konstitutionsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 och de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 1 Rikets styrelse.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L och KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 ska uppgå till 14 531 335 000 kronor (yrkande 8 i denna del och tabell 8.2). Regeringen föreslår även att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 14 510 miljoner kronor respektive 14 435 miljoner kronor för utgiftsområde 1 (yrkande 11 i denna del och tabell 8.3).

Motionerna

Moderata samlingspartiet föreslår i sin partimotion 2017/18:3681 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 minskas med 171 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 3 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt sex anslagsförändringar.¹ Den föreslagna ändringen avser bl.a. anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.*, 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* och 6:1 *Allmänna val och demokrati*. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 4 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet för 2019 och 2020.

Sverigedemokraterna föreslår i sin partimotion 2017/18:2487 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 minskas med 635 800 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt elva anslagsförändringar.² Den föreslagna ändringen avser bl.a. anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.*, 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* och 8:1 *Presstöd*. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 6 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet för 2019 och 2020.

Centerpartiet föreslår i sin partimotion 2017/18:3716 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 minskas med 422 660 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt tio anslagsförändringar.³ Den föreslagna ändringen avser bl.a. anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.*, 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* och 6:1 *Allmänna val och demokrati*. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 6 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet för 2019 och 2020.

Liberalerna föreslår i sin partimotion 2017/18:3752 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 minskas med 100 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 5 i denna del). Minskningen av

¹ Kommittémotion 2017/18:3770.

² Kommittémotion 2017/18:2524.

³ Kommittémotion 2017/18:3695.

ramen motiveras av totalt sju anslagsförändringar.⁴ Den föreslagna ändringen avser bl.a. anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* och 6:1 *Allmänna val och demokrati*. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 6 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet för 2019 och 2020.

Kristdemokraterna föreslår i sin partimotion 2017/18:3798 att ramen för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 minskas med 251 150 000 kronor i förhållande till regeringens förslag (yrkande 3 i denna del). Minskningen av ramen motiveras av totalt åtta anslagsförändringar.⁵ Den föreslagna ändringen avser bl.a. anslagen 4:1 *Regeringskansliet m.m.* och 5:1 *Länsstyrelserna m.m.* och 6:1 *Allmänna val och demokrati*. Vidare lämnas i motionen förslag till riksdagsbeslut (yrkande 4 i denna del) om den preliminära fördelningen av utgifterna inom utgiftsområdet för 2019 och 2020.

I följande tabeller redovisas regeringens och motionärernas förslag till dels utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	14 531 335	-171 000	-635 800	-422 660	-100 000	-251 150

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 1

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	14 510	-166	-749	-394	-195	+79
2020	14 435	-159	-842	-409	-280	+157

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

⁴ Kommittémotion 2017/18:3822.

⁵ Kommittémotion 2017/18:3095.

Stockholm den 24 oktober 2017

På konstitutionsutskottets vägnar

Beatrice Ask

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Beatrice Ask (M), Hans Ekström (S), Veronica Lindholm (S), Jonas Millard (SD), Annicka Engblom (M), Per-Ingvar Johnsson (C), Agneta Börjesson (MP), Marta Obminska (M), Emanuel Öz (S), Fredrik Eriksson (SD), Tina Acketoft (L), Mia Sydow Mölleby (V), Tuve Skånberg (KD), Laila Naraghi (S), Berit Högman (S), Lisbeth Sundén Andersson (M) och Eva-Lena Gustavsson (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (M)

Beatrice Ask (M), Annicka Engblom (M), Marta Obminska (M) och Lisbeth Sundén Andersson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (SD)

Jonas Millard (SD) och Fredrik Eriksson (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (C)

Per-Ingvar Johnsson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (L)

Tina Acketoft (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 1 Rikets styrelse (KD)

Tuve Skånberg (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

BILAGA 9

Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU1y

Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över avsnittet Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor i regeringens proposition 2017/18:1 Budgetpropositionen för 2018 samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av detta avsnitt.

Utskottet har behandlat ramarna för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution i yttrande 2017/18:SkU2y Ramar för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

I detta yttrande behandlar utskottet övriga frågor i det aktuella avsnittet.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Sammanfattning

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken, tillstyrker de förslag som regeringen lägger fram i propositionen och har ingen invändning mot de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisar. Utskottet tillstyrker regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2018 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2019 och 2020.

Utskottets ställningstaganden innebär bl.a. följande förändringar på skatteområdet fr.o.m. den 1 januari 2018.

Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Detta sker genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan 123 700 och 416 300 kronor per år.

En skattereduktion införs för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning. Skattereduktionen knyts till kommunalskattesatsen och prisbasbeloppet. Grundavdraget beaktas inte.

Den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta höjs med 5 procentenheter från 20 till 25 procent av skattepliktig inkomst, som inte utgör sjöinkomst.

För att göra det lättare för små, unga företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner ska det införas lättnader i beskattningen av personaloptioner.

En lag om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen ska införas. Eftersom en reduktionsplikt i nuläget inte kan kombineras med skattenedsättning bör de bränslen som omfattas av plikten beläggas med full skatt. Reduktionsplikten bör kompletteras med fortsatt skattebefrielse för höginblandade och rena biodrivmedel samt biogas så att dessa biodrivmedel kan behålla sin konkurrenskraft gentemot sina fossila motsvarigheter.

Ett s.k. bonus–malus-system införs, där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid premieras vid inköpstillfället genom en bonus, medan fordon med relativt höga utsläpp av koldioxid belastas med högre skatt.

Koldioxidskatt för bränslen som förbrukas i kraftvärmeanläggningar som omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS) tas ut med 11 procent av den generella koldioxidskattenivån. För bränslen som förbrukas vid annan värmeproduktion inom EU ETS än den som sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i kraftvärmeproduktion höjs koldioxidskatten från 80 procent till 91 procent av den generella koldioxidskattenivån.

Dagens regler om en nedsatt energiskattenivå om 0,5 öre per kilowattimme utvidgas till att även gälla för el som förbrukas vid framställning av värme och kyla för förbrukning i datorhallar.

En punktskatt på flygresor införs.

Nivån på transporttillägg höjs från 20 procent till 40 procent av de punktskatter som ska tas ut på de varor för vilka aktuella bestämmelser inte har iakttagits.

Reklamskatten slopas för annonser i periodiska publikationer som inte är annonsblad, kataloger eller program.

Mervärdesskatten på förevisningar av naturområden utanför tätorter samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden sänks från 25 procent till 6 procent.

Innehållsförteckning

Utskottets överväganden.....	5
Riktlinjerna för skattepolitiken.....	5
Sänkt skatt för pensionärer	21
Sänkt skatt för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning	24
Höjd särskild inkomstskatt för utomlands bosatta	27
Ändrad beräkning av bilförmånen	28
Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall.....	32
Slopad skattefrihet för förmån av privat hälso- och sjukvård.....	36
Återinförande av skattereduktion för fackföreningsavgifter.....	38
Ett förändrat reseavdragssystem	39
Sänkt skatt på arbete	40
Jobbskatteavdrag för äldre som arbetar	42
Särskild löneskatt för äldre som arbetar	43
HUS-avdraget.....	44
Gåvoskatteavdrag	46
Ändrad avyttringstid vid konkurs	47
Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar.....	48
Beskattning av bosparande	49
Fastighetsskatt	50
Översyn av kupongskattelagen	53
Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning	53
Avdrag för ränteutgifter.....	55
Nya skatteregler för företagssektorn.....	56
Skatteavdrag för klimatkompensation	58
Ingångsföretag.....	58
Långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel	60
Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon	63
Indexering av miljöskatter.....	68
Höjd koldioxidskatt i värmesektorn	71
Skattenedsättning av energiskatt på el för värmeföretag	73
Sänkt skatt för datorhallar och andra ändringsförslag på elskatteområdet.....	75
Skatt på flygresor.....	78
Omräkning av koldioxid- och energiskattesatserna efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar	84
Lantbrukets drivmedelsskatter.....	86
Övriga miljöskatter	87
Fordonsskatt	92
Övriga punktskatter	94
Redovisningsskyldigheten för punktskatt m.m.	94
Höjt transporttillägg	96
Slopad reklamskatt för annonser i periodiska publikationer.....	97
Sänkt mervärdesskatt på förevisningar av naturområden	98
Slopad gruppregistrering av moms.....	99
Övriga förslag om skattesatser på mervärdesskatteområdet	100
Beskattning av e-cigarettor	101
Personalliggare i fler verksamheter	103

Skattetillägg och förseningsavgift	104
Beskattning och betalning av skatt vid tillfälligt arbete i Sverige	105
Lagförslagen	106
Offentliga sektorns skatteintäkter	107
Avvikande meningar	109
1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (M)	109
2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (SD)	112
3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (C)	115
4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (L)	118
5. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (KD)	121

Utskottets överväganden

Riktlinjerna för skattepolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet instämmer i regeringens bedömning när det gäller inriktningen av skattepolitiken och föreslår att Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas och Kristdemokraternas förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 1) att riksdagen godkänner riktlinjerna för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken.

Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Regeringens samlade politik under mandatperioden har bidragit till en mer jämlik fördelning. Regeringen har genomfört betydande satsningar på vård, skola och omsorg, liksom ett antal reformer riktade till hushåll med låga inkomster. De höjningar av inkomstskatten som har bedömts vara nödvändiga för att finansiera dessa viktiga satsningar har riktats mot dem som har höga inkomster.

Riksdagen antog våren 2015 riktlinjer för skattepolitiken (prop. 2014/15:100 avsnitt 5.5, bet. 2014/15:FiU20, rskr. 2014/15:254). Enligt riktlinjerna är skattepolitikens främsta syfte att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skatterna ska tas ut på ett sätt som är förenligt med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattepolitiken ska vid sidan om att säkra goda och stabila skatteintäkter även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och hög sysselsättning, ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle. Skattepolitiken bör därutöver utformas enligt ett antal vägledande principer.

För att kunna stödja den ekonomiska politiken på ett effektivt sätt bör skattepolitiken enligt de riktlinjer som riksdagen har antagit utformas enligt ett antal vägledande principer. Dessa principer kan sammanfattas enligt följande:

- Ett legitimt och rättvist skattesystem
- Generella och tydliga regler
- Beskattning i nära anslutning till inkomstillfället
- Hållbara regler i förhållande till EU.

I propositionen presenteras ett flertal skatteförslag som bl.a. syftar till att öka skatternas miljöstyrande effekt, förbättra fördelningsprofilen i skattesystemet och minska orättvisa skillnader i beskattning.

De jobbskatteavdrag som infördes av den förra regeringen gör att pensionen beskattas hårdare än lönen. Regeringen avser att sluta den orättvisa klyftan i beskattning mellan pensionen och lönen fullt ut till 2020. För 2018 föreslås ändringar som innebär att skillnaden försvinner för inkomster upp till ca 17 000 kronor i månaden. Skatten sänks även för äldre med inkomster upp till ca 35 000 kronor i månaden.

Regeringen föreslår att taket i sjukförsäkringen höjs och att det införs en skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning. Vidare införs en skattereduktion för fackföreningsavgiften, vilket stärker den svenska modellen.

Regeringen vill underlätta för fler enmansföretag att ta steget att anställa och föreslår inom ramen för en grön skatteväxling att det s.k. växa-stödet utvidgas till att också omfatta aktiebolag och handelsbolag.

Vidare ska det införas lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall, som bl.a. innebär att förmån av personaloptioner inte ska tas upp till beskattning om vissa villkor är uppfyllda.

I juni 2017 remitterades en promemoria med förslag om förändrad företagsbeskattning som ska förbättra neutraliteten mellan finansiering med eget och lånat kapital samt motverka skatteplanering med ränteavdrag.

För att bidra till omställningen av vägtrafiken till fordon med lägre utsläpp av koldioxid föreslår regeringen att ett bonus-malus-system för nya lätta fordon införs fr.o.m. den 1 juli 2018, med bonus för fordon med låga utsläpp och höjd fordonsskatt för dem som har höga utsläpp. Det innebär väsentligt starkare drivkrafter än dagens fordonsskattesystem. En viktig del i insatserna för att nå en fossilfri fordonsflotta är att skapa långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel.

Regeringen föreslår en reform som består av ett reduktionspliktssystem som i kombination med ändrade skatteregler syftar till att minska utsläpp från bensin och dieselbränslen genom ökad inblandning av biodrivmedel.

En skatt på flygresor införs för att bidra till att Sverige ska bli en av världens första fossilfria välfärdsnationer. För att säkerställa att skatten inte innebär ökade driftunderskott vid icke-statliga flygplatser i Norrland tillförs ytterligare medel för detta ändamål.

Regeringen kommer att se över det nuvarande systemet för reseavdrag, något som den parlamentariska landsbygdskommittén också föreslagit. Syftet är att i högre grad gynna resor med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar, bidra till klimatmålet för transportsektorn 2030 och minska det skattefel som är kopplat till reseavdragen.

Regeringen fortsätter arbetet mot skattefusk och skatteundandragande och aviserar ett antal åtgärder i denna proposition, bl.a. att utöka kravet på att föra personalliggare till att omfatta fler verksamheter. Regeringen kommer även att se över F-skattesystemet för att bekämpa skattefusk och skatteundandragande.

Dessutom kommer regeringen att se över bestämmelsen om att skattetillägg inte får tas ut vid rättelser på eget initiativ.

För att bekämpa fusk i varuflödet och för att stoppa smuggling av narkotika och vapen m.m. ska tullkontrollerna vid gränserna öka. För att bekämpa illegal handel med alkohol som bl.a. förs in till Sverige av de s.k. spritbussarna höjs transporttillägget från 20 till 40 procent.

Regeringen kommer att bl.a. utreda förutsättningarna för och lämpligheten i att låta fler andelsägare av förnybar elproduktion få del av skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el.

Förslaget om sänkta arbetsgivaravgifter för aktiebolag och handelsbolag (utvidgat växa-stöd för den först anställda) förväntas leda till minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning.

Förslaget om lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall innebär att möjligheterna för små, unga företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner förbättras.

Vidare väntas de aviserade förslagen om förändrad företagsbeskattning, som bl.a. innebär att företagens ränteavdrag begränsas samtidigt som bolagsskattesatsen justeras, leda till att riskerna som är förknippade med lånefinansiering minskar och att aggressiv skatteplanering med ränteavdrag minskar, vilket ökar skattesystemets legitimitet.

Den aviserade översynen av kupongskattelagen syftar till att ta fram förslag till ett effektivt, modernt och förutsägbart regelverk som är förenligt med EU-rätten.

Inom miljöpolitikens område bedömer regeringen att införandet av ett bonus-malus-system, ändrad beräkning av bilförmånsvärdet och långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel innebär en styrning mot en fossilfri fordonsflotta som bidrar till att nå målet att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

Motverkande av skatteundandragande är även en fråga som under flera år stått högt upp på EU:s och Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) agenda. Det bedrivs ett omfattande internationellt arbete i dessa frågor, bl.a. vad gäller automatiskt informationsutbyte, där Sverige deltar i EU:s arbete såväl som arbetet inom OECD och det globala forumet för transparens och informationsutbyte på skatteområdet.

Riksdagen har i ett tillkännagivande förklarat att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att öka takten i regelförenklingsarbetet för företagen (bet. 2016/17:SkU27, rskr. 2016/17:257). Den snabba samhällsutvecklingen ställer allt högre krav på lagstiftarens förmåga att anpassa lagstiftningen så att reglerna blir verkningsfulla och rättssäkra. Att samtidigt se till att regelverket går att förstå och inte leder till onödigt stora administrativa kostnader för de företag som tillämpar reglerna är avgörande för legitimiteten och förtroendet för skattesystemet. Regeringen överväger därför alltid noggrant möjligheterna till förenklningar i varje enskilt lagstiftningsarbete. Regeringen konstaterar att det vid utformningen av skatteregler ofta uppstår målkonflikter mellan önskemålet att åstadkomma förenklningar och andra principer och värden. I

vissa fall kan de skäl som talar för ett förslag, såsom behovet av att värna skatteintäkterna och att motverka skattefusk och skatteundandragande, eller avsikten att skapa goda villkor för företag, väga så tungt att reglerna får anses motiverade trots att de medför en viss ökad komplexitet i skattesystemet. Förslagen i propositionen om utvidgning av växa-stödet och lättnader i beskattningen av personaloptioner innebär viss ökad komplexitet, men förenklar vardagen för företagen genom att det dels blir billigare för aktiebolag och handelsbolag att anställa en första person, dels blir lättare för små, unga företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner. För att förenkla för företag med mycket liten omsättning infördes den 1 januari 2017 en omsättningsgräns för mervärdesskatt. Åtgärden innebär att det är frivilligt för företag att registrera sig för mervärdesskatt om företagets omsättning understiger 30 000 kronor per år. Vidare har regeringen gett en särskild utredare i uppdrag att göra en strukturell översyn av hela mervärdesskattelagen (dir. 2016:58). Målsättningen är dels att regelverket ska få en tydligare struktur och bli mer överskådligt, dels att det strukturellt och begreppsmässigt ska stämma bättre överens med EU:s mervärdesskattedirektiv. I propositionen aviseras även en översyn av kupongskattelagen. Dagens reglering är mycket föråldrad, vilket skapar oklarhet och osäkerhet för många företag. Reglerna behöver bl.a. anpassas till EU-rätten i flera avseenden. Syftet med översynen av kupongskattelagen är att ta fram förslag till ett effektivt, modernt och förutsägbart regelverk som är förenligt med EU-rätten. Genom dessa ytterligare åtgärder ökar regeringen takten för att göra det enklare för företagen, samtidigt som regeringen beaktar de motstående intressen som också måste värnas.

Regeringen anser att tillkännagivandet i och med detta är slutbehandlat.

Motionerna

Moderaterna

Moderaterna föreslår i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige behöver kraftfulla och effektiva styrmedel för att minska klimathotet och kunna agera föredöme för världen. Samtidigt bör vi i EU och genom Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) verka för effektiva insatser för klimatet i vår omvärld. Varje satsad klimatkrona ska göra största möjliga nytta. Genom att förorenaren betalar kan skatten i gengäld sänkas på jobb och företagande.

RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Alliansen vill se starka drivkrafter att arbeta med låg skatt på arbetsinkomster och strama bidragsnivåer som främjar arbetslinjen och ett mer jämställt arbetsliv.

Sveriges välbefinnande vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas. Att regeringen, efter hård kritik från Alliansen, valde att dra tillbaka förslaget om högre skatt för entreprenörer är därför bra för företagsklimatet, men mycket återstår att göra.

Moderaterna är partiet för de som jobbar, de som vill jobba och de som har jobbat. Budgetmotionen för 2018 innehåller därför reformer för att det alltid ska löna sig att arbeta, för alla. Det innebär bl.a. den största skattesänkningen på arbete sedan 2007 – jobbskatteavdraget utökas med 22 miljarder kronor.

För att fler ska välja att stanna kvar i arbetslivet lite längre förstärker Moderaterna det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre, en åtgärd som gör det mer lönsamt att arbeta efter 65 år och som tidigare visat stora jobbskapande effekter. På sikt ska inga sjuksköterskor och lärare betala statlig inkomstskatt. Som ett steg mot detta höjer Moderaterna brytpunkten för statlig inkomstskatt med 6 miljarder kronor till 2020, från dagens knappa 38 000 kronor per månad till drygt 43 000 kronor per månad.

För att skapa utrymme för prioriterade reformer bör den reducerade momsen höjas från 12 procent till 14 procent, vilket bedöms stärka de offentliga finanserna med ca 3,3 miljarder kronor redan 2018 när momsen höjs till 13 procent.

I dag är vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför föreslås att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas.

Den statliga fastighetsskatten på obebyggd tomtmark bör höjas för sådan mark som är avsatt för att bygga hyresfastigheter. Moderaterna vill höja fastighetsskatten på obebyggd tomtmark till 2 procent av taxeringsvärdet.

Att motverka skatteflykt och aggressiv skatteplanering är centralt. Moderaterna vill stärka Skatteverkets och Ekobrottsmyndighetens arbete med att bekämpa skattefusk. Ett prioriterat uppdrag för Skatteverket är att identifiera nya länder som används för skatteflykt.

Moderaterna vill att Skatteverket kraftigt effektiviserar kontrollen av reseavdragets användning genom bättre användning av ny teknik.

Moderaterna går längre än regeringens förslag på lättnader i beskattningen av personaloptioner och se över ytterligare lättnader.

Sveriges skattesystem bygger till stor del på uppgifter som enskilda individer själva lämnar in. Skattetillägget är en administrativ avgift som påförs den som undanhåller skatt, och uppgår till 40 procent av den undanhållna inkomstskatten och 20 procent av annan undanhållen skatt. Konsekvenserna

för den som väljer bort att betala skatt ska vara tydliga. Moderaterna höjer skatte- och tulltilläggen med 450 miljoner kronor per år.

Moderaterna säger nej till den avståndsbaserade vägslitageavgift, även kallad lastbilsskatten, som regeringen avser att införa. Ett teknik- och kostnadsneutralt bonus–malus-system bör införas där mer miljöanpassade fordon premieras vid inköpstillfället genom en bonus, medan fordon med höga koldioxidutsläpp får högre fordonsskatt.

Moderaterna vill att uppskovstaket slopas och att uppskovsräntan sänks. På sikt vill man se över möjligheten att skjuta upp all beskattning tills man utträder från bostadsrätts- och villamarknaden. Moderaterna vill även se över hur reavinstbeskattningen långsiktigt kan sänkas för att undvika inlåsnings effekter och att man överväger att ta bort uppskovsräntan helt.

Möjligheten för delningsplattformar att certifiera sig i fråga om beskattning samt grundläggande ansvar för användarnas säkerhet och integritet bör ses över. Genom en sådan certifiering kan konsumenterna enkelt försäkra sig om att plattformen ser till att lagstiftningen följs även inom delningsekonomin. För att underlätta tillväxt i delningsekonomin behöver administrationen minska och skattenivåerna sänkas – framför allt för tjänster mellan privatpersoner, men på sikt även för enklare företagande.

Moderaterna vill införa ett skatteavdrag för företag som klimatkompenserar genom att investera i olika typer av klimatåtgärder, exempelvis CDM (Clean Development Mechanism) eller EU:s system med handelsrätter.

Moderaterna vill på sikt se en annan utformning av kemikalieskatten än den som regeringen har infört.

Sammantaget avvisar Moderaterna följande skatteförslag som ingår i regeringens proposition: utvidgat växa-stöd, sänkt skatt för sjuk- och aktivitetsersättning, sänkt moms för naturguider, skattereduktion för fackföreningsavgiften, särskild inkomstskatt för utlandsbosatta, överfinansieringen av bonus–malus-systemet, indexering av miljöskatter, höjd koldioxidskatt i värmesektorn, skatt på flygresor, slopad skattefrihet för förmån av privat hälso- och sjukvård, höjd beskattning av sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar, skattetillägg vid rättelser på eget initiativ och ändrad beräkning av bilförmånen.

Sverigedemokraterna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverigedemokraternas budget syftar till att främst bemöta de akuta behov som finns inom vården och rättsväsendet utan att samtidigt sabotera för de goda krafter som bär upp samhället genom hårt och idogt arbete. Det är också vår plikt att förbättra situationen för landets pensionärer. Sverigedemokraterna vill slopa den särskilda löneskatten för äldre.

Följden av kemikalieskatten blir att svenska arbetstillfällen går förlorade, vilket innebär mindre intäkter från arbetsgivaravgifter, inkomstskatt, moms och bolagsskatt, vilket enligt allt sunt förnuft kommer att göra Sverige fattigare. Sverigedemokraterna säger därför nej till kemikalieskatten.

Sverigedemokraterna motsätter sig höjningen av den särskilda inkomstskatten (SINK) från 20 procent till 25 procent för individer som är bosatta utomlands. Skatten slår särskilt hårt mot många pensionärer som får sin pension från arbete i offentlig sektor eller tjänstepension från privat sektor och på ålderns höst väljer att spendera tid utomlands.

Regeringens straffbeskattning på vanligt folks småsparande genom en höjning av schablonbeloppet på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar är olycklig ur flera perspektiv. Sverigedemokraterna säger därför nej till den föreslagna skattehöjningen.

Flera rapporter pekar på att vissa av de alternativ som får skattenedsättning i Sverige orsakat högre växthusgasutsläpp än de fossila drivmedel de ersätter. Den svenska skattenedsättningen är ur detta perspektiv både orimlig och kontraproduktiv och bör omedelbart avskaffas. Även för de biodrivmedel som reducerar utsläpp av växthusgaser är skattenedsättning ett kostnadsineffektivt styrmedel. År 2020 införs en s.k. reduktionsplikt i Sverige som är tänkt att ersätta nuvarande system med skattenedsättning. Eftersom skattenedsättningen innebär stöd till biodrivmedel som enligt vetenskapliga rapporter ökar utsläppen relativt deras fossila motsvarighet och eftersom skattenedsättningen ändå kommer att upphöra 2020, tar Sverigedemokraterna bort den fr.o.m. budgetåret 2018.

Den nuvarande utformningen av ränteavdraget är problematisk på flera sätt. Sverigedemokraterna anser att hushållen ska kompenseras genom minst lika höga eller högre skattesänkningar på arbetsinkomster, och förändringar på detta område ska införas långsamt. Sverigedemokraternas konkreta förslag går ut på att trappa ned ränteavdragen från nuvarande 30 till 25 procent under en femårsperiod, alltså med motsvarande 1 procentenhet per år, för att därefter göra en grundlig analys av den privata skuldsättningens utveckling och trend.

Sverigedemokraterna återställer momssatserna på restaurang- och cateringtjänster samt på hämtmat och använder i stället utrymmet åt att sänka skatten på arbetsinkomster för främst låg- och medelinkomsttagare. Sverigedemokraterna föreslår även en parlamentarisk utredning om att ytterligare växla skatter mellan konsumtion och arbetsinkomster och som främst tar sikte på fördelningspolitiska effekter.

Sverigedemokraterna säger nej till flygskatten.

Sverigedemokraterna vill utvidga dagens RUT-avdrag till att omfatta nästintill samtliga tjänster som utförs i eller i angränsning till bostaden. Ett omfattande HEM-avdrag medför att komplicerade gränsdragningar undviks, där man exempelvis i dag inte kan få ett avdrag för att flytta möbler på samma våning men däremot kan få det för att flytta dem mellan våningar. Sverigedemokraterna avser även att höja taket på avdraget till 50 000 kronor per år för personer under 65 år samt till 100 000 kronor per år för personer över 65 år.

Centerpartiet

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige behöver kraftfulla och effektiva styrmedel för att minska klimathotet och kunna agera föredöme för världen. Samtidigt bör vi i EU och genom Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) verka för effektiva insatser för klimatet i vår omvärld. Varje satsad klimatkrona ska göra största möjliga nytta. Genom att förorenaren betalar kan skatten i gengäld sänkas på jobb och företagande.

RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Alliansen vill se starka drivkrafter att arbeta, med låg skatt på arbetsinkomster och strama bidragsnivåer som främjar arbetslinjen och ett mer jämställt arbetsliv.

Sveriges välbefinnande vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas. Att regeringen, efter hård kritik från Alliansen, valde att dra tillbaka förslaget om högre skatt för entreprenörer är därför bra för företagsklimatet, men mycket återstår att göra.

Skiftet i politik måste utgå från att det är de små och växande företagen som stått för fyra av fem nya jobb på 2000-talet. Därför måste skatter som straffar entreprenörskap och växande företag sänkas och förenklas, så att återväxten av småföretag blir stark i hela landet. Mängden byråkratiska regler behöver minskas för att inte bromsa de nya företagen. Skattekilarna på arbete för de som står utanför ska minska. Inkomstskattesänkningarna för jobb behöver förstärkas ytterligare så att de når alla och är mest kraftfulla för dem som har lägst inkomster. Det kommer att krävas en bred skattereform som förenklar skattesystemet och flyttar skattebördan från arbete till konsumtion och miljöutsläpp.

Centerpartiet vill utreda hur ett antal skatter ska kunna regionaliseras. I ett första steg är det rimligt att fastighetsskatten på elproducerande fastigheter regionaliseras för att återföra en del av värdet från den klimatsmarta energiproduktionen till berörda regioner. Regionala skattebaser får samtidigt inte urholka möjligheten till kommunal utjämning av skillnader som uppkommer till följd av att olika regioner har olika förutsättningar.

Centerpartiet vill införa en bred skattesänkning som stimulerar arbetsutbudet i hela ekonomin, men som främst riktar sig till dem som har de allra lägsta inkomsterna.

Centerpartiet motsätter sig fortfarande de redan genomförda sänkningarna av skiktgränserna för statlig inkomstskatt. För att stärka pensionärernas ekonomi föreslår Centerpartiet att skatten för äldre sänks i flera steg, genom att det förhöjda grundavdraget förstärks.

Den senaste utredningen av ändrade skatteregler för fåmansföretag föreslog förändrade skatteregler vid generationsväxlingar vilket var ett steg i rätt riktning, eftersom de i hög grad likställer beskattning av försäljning till en familjemedlem med försäljning till utomstående. Men förslaget har samtidigt brister och löser inte alla problem. På sikt bör mer långtgående förbättringar av regelverket för generationsväxlingar genomföras. Givet att utredningsförslaget ändå innebär en mycket påtaglig förbättring anser Centerpartiet att förslaget bör genomföras.

Centerpartiet föreslår att en ny företagsform införs för riktigt små företag med högst 250 000 kronor i omsättning: ingångsföretag. Ingångsföretagen ska inte betala vare sig inkomstskatt, egenavgifter eller moms. I stället för vanliga skatter och avgifter betalas en schablonmässigt beräknad skatt, baserad på omsättningen, med en skattesats på 25 procent.

För Centerpartiet är grön skatteväxling en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på jobb, företagande och investeringar. Centerpartiet föreslår därför bl.a. att man slopar nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel till fordon som används i gruvindustriell verksamhet.

Centerpartiet kommer i framtida budgetmotioner att återkomma med förslag om ett reformerat system för förmånsvärde på tjänstebilar med högre grad av klimatstyrning. I denna budgetmotion föreslås tills vidare att nedsättningen av förmånsvärdet för miljöbilar förlängs och att taket för nedsättningen höjs till 13 000 kronor.

För att stärka den skattemässiga miljöstyrningen av tjänstebilar föreslår vi en höjning av förmånsvärdet för bilar som inte klassificeras som miljöbilar.

Centerpartiet anser att de åkerier som aktivt väljer att ställa om sina transporter till minskade koldioxidutsläpp med fossilfria drivmedel ska premieras. För att stimulera en omställning till mer fossilfria drivmedel vill Centerpartiet därför införa en klimatbonus som kan dras av mot vinsten för den som kan visa att han eller hon minskat koldioxidutsläppen genom sin tankning.

I stället för regeringens ineffektiva flygskatt vill Centerpartiet införa ett krav på obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle för alla flygplan som tankas i Sverige.

Regeringens svar på krisen inom delar av lantbruket har bestått dels av kreditgarantier, som såväl lantbrukare som banker dömt ut och som regeringen dessutom tvingats dra tillbaka, och dels av en marginell nedsättning av dieselskatten som alla aktörer inom branschen anser vara för liten. Därutöver har den rödgröna regeringen försökt att driva igenom en kilometerskatt som skulle ha drabbat lantbruksföretagen hårt om den hade blivit verklighet. Centerpartiet föreslår att återbetalningen av dieselskatten höjs med 50 öre.

I partimotion 2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. yrkande 11 anförs följande. Skattesystemet måste vara bättre utformat för att möta de problem Sverige står inför. Den kraftiga beskattningen av arbete i Sverige förvärrar tudelningen på arbetsmarknaden och bromsar välbstånd och tillväxt. Det finns därför ett behov av att återigen göra en grundlig skattereform, med ett mer transparent, enklare och enhetligare system. Det viktigaste en skattereform har att uppnå är att minska skatten på arbete, öka konkurrenskraften och trygga välfärdens framtida finansiering. Lägre skatter på arbete är grundläggande för att fler människor ska kunna jobba. Om fler personer har ett arbete att gå till ökar också skatteintäkterna till välfärden.

Liberalerna

Liberalerna föreslår i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar. Samma yrkande återkommer i partimotion 2017/18:3193 av Jan Björklund m.fl.

Sverige behöver kraftfulla och effektiva styrmedel för att minska klimathotet och kunna agera föredöme för världen. Samtidigt bör vi i EU och genom Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) verka för effektiva insatser för klimatet i vår omvärld. Varje satsad klimatkrona ska göra största möjliga nytta. Genom att förorenaren betalar kan skatten i gengäld sänkas på jobb och företagande.

RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Alliansen vill se starka drivkrafter att arbeta, med låg skatt på arbetsinkomster och strama bidragsnivåer som främjar arbetslinjen och ett mer jämställt arbetsliv.

Sveriges välbstånd vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas. Att regeringen, efter hård kritik från Alliansen, valde att dra tillbaka förslaget om högre skatt för entreprenörer är därför bra för företagsklimatet, men mycket återstår att göra.

Liberalernas viktigaste skattepolitiska prioritering är att skatterna på arbete ska sänkas, på både kort och lång sikt. Det är centralt för att utveckla arbetslinjen, öka antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin och stärka den svenska konkurrenskraften. Ambitionen måste vara att återgå till den förra skattereformens princip där enbart 15 procent av löntagarna betalade statlig skatt. De högsta marginalskatterna bör närma sig snittet i OECD.

Vi bör bygga ut sådana avdrag och riktade skattesänkningar som breddar arbetsmarknaden med fler lågröskeljobb. Det handlar bl.a. om att sänka skatten på en ny anställningsform för låga inkomster och om att vidga RUT-avdraget. Sverige behöver också genomföra riktade skattesänkningar som breddar arbetsmarknaden för äldre och gör det lönsamt för fler att stanna kvar i arbetslivet längre.

Sverige är ett land med stora välfärdsambitioner. Därför behöver vi ha ännu större sysselsättnings- och tillväxtambitioner. Skattesystemets huvudsyfte är att finansiera de offentliga åtagandena, men i sin utformning bör det gynna strävsamhet, flit, ambition och risktagande. Det behöver motverka de klyftor vi ser växa fram, och det behöver bidra till att hålla Sverige helt. Sverige behöver en ny riktning på skattepolitiken – Sverige behöver en skattereform. Det skattesystem vi har tar inte i tillräcklig grad hänsyn till den internationella konkurrensen och det omvandlingstryck som globaliseringen för med sig.

Fastighetsbeskattningen behöver reformeras i riktning mot ökad rörlighet samtidigt som skattepolitiken bör bidra till att stabilisera prisutvecklingen på fastighetsmarknaden. Vi ser hur klimatkrisen fortsätter ställa krav på en ökad beskattning av det som bidrar till ett allt varmare jordklot och en allt ogästvänligare miljö för djur, växter och människor.

Sverige behöver en ny genomgripande skattereform. Inriktningen på en liberal skattepolitik ska vara att de skatter som håller jobben och sysselsättningen tillbaka sammantaget tydligt sänks. På sikt vill vi som liberalt parti ha ett så lågt skattetryck som möjligt; samtidigt ser vi de kommande åren enbart begränsade möjligheter att sänka skattetrycket. Det finns självfallet utrymme att sänka enskilda skatter – men vid den genomgripande reform som det svenska skattesystemet behöver måste skattesänkningarna vara fullt ut finansierade.

Bolagsskatten är en central skatt för svensk konkurrenskraft och för tillväxten hos företag i vårt land. Bolagsskatten är också en av de faktorer som avgör var globala företag väljer att etablera sig. Sverige har stegvis sänkt den formella bolagsskattesatsen, men så har också konkurrentländer i vår omvärld gjort. En lägre bolagsskatt bör bidra till bl.a. högre sysselsättning, högre kapitalstock, högre utländska direktinvesteringar och högre BNP. Detta prioriteras högre än sänkt kapitalinkomstskatt. Kapitalinkomstskatten bör däremot på sikt ta steg mot ökad enhetlighet.

Både bl.a. Riksbanken och Konjunkturinstitutet, liksom Internationella valutafonden (IMF) och OECD, rekommenderar Sverige att sänka eller helt fasa ut ränteavdragen. Hushållens skuldsättning ligger i dag på en nivå som medför risker för både enskilda och samhället. Därför bör långsiktigt utfasade ränteavdrag vara en del av finansieringen i en samlad skattereform. En längre utfasning av ränteavdragen bör kopplas till successiva sänkningar av den statliga inkomstskatten.

Att sänka skatten på jobb och företagande kräver finansiering genom motsvarande skattehöjningar. Mervärdesskatten kan därför höjas. Den kommunala fastighetsavgiften kan höjas och ränteavdraget fasa ut under en längre period.

Det totala uttaget av miljö- och klimatskatter kan också höjas jämfört med i dag. Bland de skattebaser som kan beskattas hårdare genom skatter eller avgifter finns exempelvis fordon och utsläpp från flyg. Bland annat har Liberalerna föreslagit en omvänd miljöbilsbonus och avskaffade undantag från dieselbeskattning.

Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och för att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader. På nationell nivå vill vi pröva ett system med differentierade landningsavgifter utifrån hur mycket biobränsle som används vid flygningar, tillsammans med ett reduktionsplikts-system och klimatdeklarationer.

Liberalerna avvisar sänkningen av skatten för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. En sådan skattesänkning, i kombination med regeringens skattehöjningar på arbete, bidrar till att göra det mindre lönsamt att återgå till arbete. Liberalerna prioriterar i stället reformer för att snabba på återgången till arbete för personer med sjuk- eller aktivitetsersättning.

Liberalerna avvisar även sänkt mervärdesskatt på naturguidning, bl.a. eftersom detta kommer att ytterligare öka komplexiteten i mervärdes-skattesystemet.

Kristdemokraterna

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 1 att riksdagen godkänner den inriktning av skattepolitiken som motionärerna redovisar.

Sverige behöver kraftfulla och effektiva styrmedel för att minska klimathotet och kunna agera föredöme för världen. Samtidigt bör vi i EU och genom Förenta nationernas ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC) verka för effektiva insatser för klimatet i vår omvärld. Varje satsad klimatkrona ska göra största möjliga nytta. Genom att förorenaren betalar kan skatten i gengäld sänkas på jobb och företagande.

RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Alliansen vill se starka drivkrafter att arbeta, med låg skatt på arbetsinkomster och strama bidragsnivåer som främjar arbetslinjen och ett mer jämställt arbetsliv.

Sveriges välstånd vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas. Att regeringen, efter hård kritik från Alliansen, valde att dra tillbaka förslaget om

högre skatt för entreprenörer är därför bra för företagsklimatet, men mycket återstår att göra.

Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den allt hårdare globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra.

Kristdemokraterna har flera förslag på sänkta skatter framför allt för pensionärer, för barnfamiljer och för dem som har svårare att komma in på arbetsmarknaden. Det minskar marginaleffekterna för dem som går från bidrag till arbete och ökar drivkrafterna till högre utbildning.

Genom att säga nej till flera av regeringens utgiftsökningar och mindre lämpliga inkomstminskningar har Kristdemokraterna utrymme i sin budget för att föreslå en bred skattesänkning för alla hushåll. För att göra det mer lönsamt att arbeta och att ha arbetat är skattesänkningen konstruerad så att de som jobbar och de som är pensionärer får dubbelt så stor skattelättnad som de som har försäkringsinkomster. Med denna skattereduktion kompenseras hushållen flera gånger om för de högre kostnaderna för bostadslån som uppstår med något sänkta ränteavdrag. Kristdemokraterna påbörjar avtrappningen av ränteavdragen med 1 procentenhet per år och sänker också taket för fullt ränteavdrag från dagens 100 000 kronor till 75 000 kronor. Personer med arbetsinkomster, pension och näringsinkomster får en skattesänkning på 0,5 procent av inkomsten upp till 40 000 kronor. Men även personer som inte har någon arbetsinkomst omfattas alltså av förslaget på skattelättnad. För dem som har a-kassa, föräldrapenning, förtidspension och aktivitetsersättning är skattesänkningen hälften så stor.

Regeringens förändring av skiktgränserna, som gör att betydligt fler vanliga löntagare får betala statlig skatt, avvisas.

Kristdemokraterna föreslår ett jobbskatteavdrag för föräldrar. Satsningen är omfattande, och införandet sker stegvis. Fullt utbyggd – 2020 – ger skattereduktionen 500 kronor per förälder och månad. Det gör att förslaget har en fördelningspolitisk profil som gynnar föräldrar som är låginkomsttagare, genom att dessa får behålla en större andel av sin lön efter skatt än föräldrar som är höginkomsttagare. Reformen trappas upp under kommande tre år, med 100 kronor 2018, och är fullt utbyggt 2020 med hela 500 kronor i månaden per förälder.

Kristdemokraterna säger nej till regeringens förslag om höjd skatt på investeringssparkonton.

Hela skillnaden i beskattning av förvärvsinkomst och pensionsinkomst som blev en effekt av jobbskatteavdraget ska slopas fr.o.m. den 1 januari 2018. För den som har en pension på 19 000 kronor sänks skatten med 513 kronor.

Sveriges avdragssystem för räntor är sprunget ur en tid av höga räntor och höga marginalsatser. Kristdemokraterna eftersträvar en blocköverskridande överenskommelse om en långsam nedtrappning, under förutsättning att statens ökade inkomster oavkortat går tillbaka till hushållen samt under förutsättning att reformer samtidigt genomförs så att fler hushåll med stabila inkomster kan etablera sig på marknaden för ägda bostäder.

Kristdemokraterna vill utreda en alternativ modell för bosparande, som kan fungera inom systemet för investeringssparkonton. Det ska göra det möjligt att sätta in pengarna i företrädesvis fonder. På så sätt kan avkastningen på pengarna, på lång sikt, vida överstiga avkastningen på sparkontot. Bosparandet ska kunna ske mellan 18 och 34 års ålder och är avdragsgillt upp till en fjärdedels prisbasbelopp, vilket innebär ca 11 200 kronor per år i sparande. En person kan därmed göra avdragsgilla insättningar på drygt 180 000 kronor i bosparsystemet. Används sparandet till andra inköp än en bostad sker retroaktiv beskattning. Fullt utbyggt kostar förslaget 2,2 miljarder kronor.

Kristdemokraterna vill att taket för uppskov på reavinstskatten tas bort vid köp av ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad.

Kristdemokraterna ser mycket allvarligt på att regeringen tagit bort möjligheten för den som skänker pengar till välgörande ändamål att göra skatteavdrag. Kristdemokraterna anser att gåvoskatteavdraget bör återinföras 2018 i sin tidigare utformning och att ansöknings- och årsavgifterna för organisationer som tar emot gåvor ska avskaffas.

Idrottsrörelsen har förmånliga skatteregler för sina föreningar som innebär att föreningar inte behöver betala arbetsgivaravgifter för idrottsutövare, tränare eller tävlingsfunktionärer om ersättningen understiger ett halvt prisbasbelopp. Övriga ideella organisationer borde inkluderas i samma regelverk för att stödja deras viktiga arbete som gagnar inte minst ungdomar.

Kristdemokraterna höjer mervärdesskatten, vilket ger drygt 14 miljarder kronor till de satsningar som föreslås för 2018.

Utskottets ställningstagande

Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Skattepolitiken ska också skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och hög sysselsättning, ett rättvist fördelat välstånd samt ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle. Skatte- och utgiftssystemen har en omfördelande roll och regeringen har presenterat flera förslag i denna riktning.

Pensionen är uppskjuten lön men beskattas i dag i flera fall högre än löneinkomster. Skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension bör därför tas bort, och av kostnadsskäl bör detta ske i flera steg.

Socialförsäkringarna ger trygghet och motverkar ekonomisk utsatthet. Personer som har sin försörjning från sjukersättning får varken jobbskatteavdrag eller det förhöjda grundavdraget för äldre. De har ofta en

långvarig låg ekonomisk standard. Detsamma gäller för dem som har aktivitetsersättning. Därför bör det införas en skattereduktion för sjukersättning och aktivitetsersättning.

En skattereduktion för fackföreningsavgiften bör också införas, vilket stärker den svenska modellen.

Skattefriheten för förmån av privat hälso- och sjukvård bör slopas.

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns offentligfinansiella skäl att återställa skattesatsen för särskild inkomstskatt för utomlands bosatta till 25 procent av skattepliktig inkomst som inte utgör sjöinkomst.

Goda skattemässiga villkor för att starta och driva företag är en förutsättning för att hela landet ska växa. Utskottet välkomnar därför regeringens förslag om lättnader i reglerna för beskattning av personaloptioner, som gör det lättare för små, unga företag att rekrytera och behålla nyckelpersoner.

Utskottet anser att fossilfria transporter och resor ska främjas. Förslaget på ett bonus–malus-system för nya lätta fordon, som införs den 1 juli 2018, med bonus för fordon med låga utsläpp och höjd fordonsskatt för dem som har höga utsläpp, är därför ett steg i rätt riktning.

Ett reduktionspliktssystem införs, som i kombination med ändrade skatteregler syftar till att minska utsläpp från bensin och dieselbränslen genom ökad inblandning av biodrivmedel.

Reseevdraget bör ses över för att bl.a. gynna resor med låga utsläpp av växthusgaser.

En viktig del i insatserna för att nå en fossilfri fordonsflotta är att skapa långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel. Regeringen har föreslagit en reduktionsplikt av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen. Eftersom en reduktionsplikt i nuläget inte kan kombineras med skattenedsättning bör de bränslen som omfattas av plikten beläggas med full skatt. Reduktionsplikten bör kompletteras med fortsatt skattebefrielse, så långt det är möjligt, för höginblandade och rena biodrivmedel samt biogas så att dessa biodrivmedel kan behålla sin konkurrenskraft gentemot sina fossila motsvarigheter.

Koldioxidskatten i värmesektorn höjs för att minska utsläppen av koldioxid från svenska anläggningar, bidra till en globalt hållbar utveckling och för att lägga grunden till en omställning till nettonollutsläpp till 2045.

Fjärrkyla eller fjärrvärme kan ur ett ekonomiskt och ett miljömässigt perspektiv vara ett bra alternativ för uppvärmning och kylning. Sådan fjärrkyla och fjärrvärme bör därför ges rimliga konkurrensförutsättningar, i jämförelse med andra alternativ. Därför ska återbetalning av energiskatt medges för sådan el som har förbrukats vid framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i en datorhall.

Utskottet ställer sig även bakom regeringens övriga ändringsförslag på elskatteområdet.

Flyget beläggs i dag, till skillnad från andra trafikslag, inte med bränsleskatt eller andra miljöskatter. Flyg som startar eller landar utanför EES omfattas inte

heller av EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS). En flygskatt införs därför.

Den nuvarande redovisningsbestämmelsen för punktskattedeclarationer kräver flera juridiska bedömningar och leder sannolikt till en tillämpning som inte är enhetlig. Därför ändras reglerna för punktskatt som redovisas i punktskattedeclarationen så att redovisningsskyldigheten alltid ska inträda samtidigt som skattskyldigheten för den aktuella skatten.

Utskottet välkomnar även regeringens övriga föreslagna ändringar på punktskatteområdet.

Nivån på transporttillägg höjs från 20 procent till 40 procent av de punktskatter som ska tas ut på de varor för vilka aktuella bestämmelser inte har iakttagits. Utskottet delar regeringens bedömning att det i nuläget inte finns behov av att införa olika nivåer av transporttillägg.

Skillnaden i avyttringstidpunkt för värdepapper som har getts ut av utländska företag som går i konkurs jämfört med svenska företag innebär en inskränkning i den fria etableringsrätten och den fria rörligheten för kapital som inte kan rättfärdigas. Avyttringstidpunkten vid konkurs anpassas därför till EU-rätten. Vidare bör kupongskattelagen ses över och anpassas till EU-rätten.

Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl bör schablonavkastningen höjas till statslåneräntan ökad med 1 procentenhet.

Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas en generell begränsning av ränteavdrag i bolagssektorn och att denna bör kombineras med en justerad bolags- och expansionsfondsskattesats. Det bör även införas bl.a. ett avdragsförbud för ränta vid vissa gränsöverskridande situationer (hybrid-regler).

Ett välfungerande skattesystem där var och en gör rätt för sig är en förutsättning för den svenska modellen och vår skattefinansierade välfärd.

Syftet med personalliggare är att bidra till att minska förekomsten av svartarbete och att skapa sundare konkurrensförhållanden. Utskottet delar regeringens bedömning att det bör införas krav på att föra personalliggare i fler branscher än enligt nu gällande regler.

Om det är lämpligt, bör skattetillägg kunna tas ut vid rättelser efter det att Skatteverket har informerat om myndighetens generella kontrollaktioner.

Ett problem som verkar ha vuxit under de senaste åren är att utländsk arbetskraft som arbetar i Sverige inte betalar skatt här och på så sätt skaffar sig en konkurrensfördel gentemot svenska företag och arbetstagare. Därför bör det införas bestämmelser om beskattning och betalning av skatt vid tillfälligt arbete i Sverige.

Mervärdesskatten på förevisningar av naturområden utanför tätorter samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden sänks från 25 procent till 6 procent. Detta kan medföra att fler får möjlighet att ta del av naturen med hjälp av t.ex. en guide eller naturvägledare.

Den svenska modellen bygger på att alla bidrar till vår gemensamma välfärd. Skatteflykt och skatteundandragande innebär mycket stora kostnader

för Sverige och andra länder och drar undan resurser från den gemensamma välfärden. Att motverka skatteflykt och skatteundandragande, på både nationell och internationell nivå, är därför fortsatt en hög politisk prioritering för Sverige. Utskottet välkomnar det arbete som regeringen bedriver inom EU och OECD i dessa frågor.

Utskottet ställer sig med det anförda bakom den inriktning av skattepolitiken som regeringen har förordat och avstyrker följaktligen de aktuella motionsyrkandena. I det följande går utskottet närmare in på de skatteförslag och bedömningar som ingår i de olika budgetalternativen.

Sänkt skatt för pensionärer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att sänka skatten för pensionärer. Utskottet delar regeringens bedömning att skatten för pensionärer bör sänkas ytterligare så att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension i sin helhet är borttagen till 2020.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en annan inriktning av sänkningen av skatten för pensionärer.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 30) att det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Detta sker genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan 123 700 och 416 300 kronor per år 2018. För beskattningsåret 2018 ska den förhöjda delen av grundavdraget beräknas på följande sätt:

- För inkomster upp t.o.m. 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,687 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,609 prisbasbelopp ökat med 4,9 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 2,72 men inte 2,94 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 33,2 procent av inkomsterna minskat med 0,162 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 2,94 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,482 prisbasbelopp ökat med 11,3 procent av inkomsterna.

- För inkomster som överstiger 3,11 men inte 4,45 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,171 prisbasbelopp ökat med 21,3 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,376 prisbasbelopp minskat med 5,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 7,88 men inte 9,15 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,164 prisbasbelopp minskat med 15,8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 9,15 men inte 12,43 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,541 prisbasbelopp minskat med 9 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 12,43 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,422 prisbasbelopp.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2018.

Regeringen anför att pension är uppskjuten lön men i dag i flera fall beskattas högre än löneinkomst. Anledningen till skillnaden mellan beskattning av pension och löneinkomst är jobbskatteavdraget som infördes den 1 januari 2007. Jobbskatteavdraget är en skattereduktion för arbetsinkomster. Pensionsinkomster ger dock inte rätt till jobbskatteavdrag eftersom pension inte omfattas av det arbetsinkomstbegrepp som utgör underlaget för jobbskatteavdraget. Regeringen anser att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension bör tas bort. Av kostnadsskäl måste detta ske i flera steg. Det senaste steget togs den 1 januari 2016 när skatten sänktes för pensionärer med inkomster upp till 20 000 kronor i månaden. Sänkningen skedde genom att det förhöjda grundavdraget förstärktes. Det bedöms lämpligt att i detta ytterligare steg använda samma metod.

Regeringen anför att förslaget att förstärka grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år bedöms beröra knappt 75 procent av åldersgruppen, ca 1,5 miljoner personer. De personer som berörs är de som betalar inkomstskatt och har en fastställd förvärvsinkomst mellan 123 700 och 416 300 kronor 2018. Av dem som berörs får antalet begränsat skattskyldiga bedömas som ringa. Med beaktande av antalet berörda skattskyldiga och den föreslagna nivån på höjningen av grundavdraget uppskattas förslaget leda till minskade skatteintäkter om 4,42 miljarder kronor per år. Den offentliga finansiella effekten beror i stort sett helt på minskad kommunal inkomstskatt. Med en höjning av anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning inom utgiftsområde 25 kompenseras emellertid kommuner och landsting. Förslaget innebär också att underlaget för det kommunala inkomstutjämnningssystemet kan komma att påverkas. Genom utjämnningssystemet kommer dock eventuella förändringar av enskilda kommuners och landstings relativa skattekraft att jämnas ut. Förslaget påverkar även storleken på skattereduktionen för kommunal fastighetsavgift för äldre, men förändringen är av mindre betydelse.

Regeringen bedömer att skatten för pensionärer bör sänkas ytterligare så att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension i sin helhet är borttagen till 2020. Den återstående skattesänkningen bör göras i två steg med den första sänkningen 2019 och den andra 2020.

Finansdepartementet kommer att remittera ett förslag om ytterligare sänkning av skatten för pensionärer. Regeringen avser att under 2018 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Motionerna

Moderaterna anför i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det inte finns något egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika. För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för pensionärer vill Moderaterna ytterligare sänka skatten för denna grupp och föreslår därför en förstärkning av det förhöjda grundavdraget för personer som fyllt 65 år. Moderaterna satsar lika mycket som regeringen på att sänka skatten för pensionärer.

I kommittémotion 2017/18:3839 av Maria Malmer Stenergård m.fl. (M) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att skatten ska sänkas för pensionärer så att det lönar sig att jobba.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att pensionärsskatten ska slopas och att pension likställs med förvärvsinkomst. Regeringens skattesänkning är ett steg i rätt riktning, men det går alldeles för långsamt. Sverigedemokraterna föreslår också att garantipensionen höjs. Samtliga pensionärer får därmed ett rejält ekonomiskt lyft.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det förhöjda grundavdraget förstärks 2018 för inkomster mellan 120 000 kronor och 360 000 kronor och dessutom proportionellt över hela inkomstskalan med 3 700 kronor. Centerpartiet föreslår ytterligare sänkningar åren därefter med totalt samma belopp som regeringen föreslår.

Liberalerna anför i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att man välkomnar att regeringen sänker skatten för pensionärerna. Det krävs dock ytterligare skattelättnader för att underlätta vardagen för Sveriges pensionärer. Liberalerna föreslår därför ett utökat RUT-avdrag för äldre. Liberalerna vill också förbättra ekonomin för ekonomiskt svaga pensionärer och höjer bostadstillägget, som har en avgörande betydelse för att lyfta denna grupp över fattigdomsgränsen.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att hela skillnaden i beskattning mellan förvärvsinkomst och pension som en effekt av jobbskatteavdraget slopas fr.o.m. 2018. Ett tillkännagivande med samma innebörd föreslås i kommittémotion 2017/18:3842 av Aron Modig m.fl. (KD) yrkande 2.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att det råder en bred enighet om att skatten för pensionärer bör sänkas. Utskottet delar uppfattningen att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension bör tas bort, men att det av kostnadsskäl bör göras i flera steg. Sänkningen bör ske genom att det förhöjda grundavdraget förstärks på det sätt som regeringen föreslår. Utskottet godtar bedömningen att hela skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension bör vara borttagen till 2020.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Sänkt skatt för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att sänka skatten för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning. Utskottet delar regeringens bedömning att det inte behövs några ytterligare lagändringar för att Skatteverket ska få tillgång till de uppgifter som myndigheten behöver för att kunna beräkna skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning.

Utskottet avstyrker motionerna med yrkanden om avslag på förslaget.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 21, 30 och 36) att en skattereduktion införs för personer med sjukersättning och aktivitetsersättning. De som är obegränsat skattskyldiga under någon del av året har rätt till skattereduktion. Sådan rätt till skattereduktion har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1, 2 eller 3 inkomstskattelagen (IL), om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder uteslutande eller så gott som uteslutande utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Underlaget för skattereduktionen utgörs av sjukersättning och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken som betalats ut under beskattningsåret och som ska tas upp till beskattning enligt IL. En utländsk ersättning enligt lagstiftning om social trygghet som betalas ut enligt grunder som är jämförbara med vad som gäller för sjukersättning och aktivitetsersättning ska på begäran av den skattskyldige räknas med i underlaget för skattereduktionen om ersättningen tas upp till beskattning i Sverige.

Skattereduktionen knyts till kommunalskattesatsen och prisbasbeloppet. Grundavdraget beaktas inte. För den del av underlaget som inte överstiger 2,53 prisbasbelopp uppgår skattereduktionen till 4,5 procent av underlaget

multiplikerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. För den delen av underlaget som överstiger 2,53 prisbasbelopp uppgår skattereduktionen till 2,5 procent av underlaget, multiplikerat med skattesatsen för kommunal inkomstskatt. De som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret har rätt till skattereduktionen med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del av en kalendermånad under vilken de är obegränsat skattskyldiga. Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder uteslutande eller så gott som uteslutande utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska denna begränsning dock inte tillämpas.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2018. Ändringarna i IL tillämpas första gången på sjukersättning och aktivitetsersättning som betalas ut efter den 31 december 2017. Ändringarna i lagen om avräkning av utländsk skatt tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2017. Ändringarna i skatteförfarandelagen av de allmänna skattetabellerna tillämpas första gången på beskattningsår som börjar efter den 31 december 2017.

Regeringen bedömer att det inte behövs några ytterligare lagändringar för att Skatteverket ska få tillgång till de uppgifter som myndigheten behöver för att kunna beräkna skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning.

Regeringen motiverar förslaget med att det för arbetsinkomster finns en skattereduktion i form av jobbskatteavdraget och att de som har fyllt 65 år har en skattelättnad i form av förhöjt grundavdrag. De som har inkomster i form av sjukersättning och aktivitetsersättning omfattas inte av någon av dessa skattelättnader, vilket medför ett högre skatteuttag på dessa inkomster. Även av fördelningspolitiska skäl finns det anledning att införa en skattelättnad för sjukersättning och aktivitetsersättning. Skattesänkningen bör utformas som en skattereduktion eftersom denna möjliggör en större ökning av den disponibla inkomsten för personer som har en högre kommunalskattesats och därmed lägre inkomst efter skatt. Vidare innebär en skattereduktion att skillnaden i beskattning minskar mellan arbetsinkomst och sjukersättning respektive aktivitetsersättning.

Den föreslagna skattereduktionen för sjukersättning och aktivitetsersättning beräknas minska statens skatteintäkter med 0,48 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2018.

Uppskattningsvis kommer ca 310 000 personer att ha inkomst i form av sjukersättning eller aktivitetsersättning 2018. Den föreslagna skattereduktionen medför att skatteuttaget minskar för dessa personer. Hur stor minskningen blir beror på storleken på ersättningen och kommunalskattesatsen. Baserat på 2018 års prisbasbelopp, kommunalskattesatser och garantinivåer vid årets ingång beräknas skattesänkningen bli 1 611 kronor per år vid genomsnittlig kommunalskattesats för personer som fyllt 30 år och som har ersättning på hel garantinivå. För personer som har högsta möjliga

ersättning, och genomsnittlig kommunalskattesats, beräknas skattesänkningen bli 2 512 kronor per år.

För personer som får transfereringar som bestäms utifrån inkomst efter skatt, t.ex. försörjningsstöd och särskilt bostadstillägg, kommer den föreslagna skattereduktionen att medföra att dessa transfereringar minskar.

Avgifter som bestäms av inkomst efter skatt, t.ex. avgift för omsorg, kan också komma att öka, vilket kan innebära att den disponibla inkomsten efter dessa avgifter inte ökar eller ökar i mindre utsträckning för berörda personer.

Motionerna

Moderaterna yrkar i partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkandena 5–7 i denna del avslag på förslaget. Avslagsyrkanden lämnas även av Centerpartiet i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del, samt Kristdemokraterna i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del.

Även Liberalerna yrkar i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avslag på förslaget med motiveringen att skattesänkningen i kombination med regeringens skattehöjningar på arbete bidrar till att göra det mindre lönsamt att återgå i arbete. Liberalerna prioriterar i stället reformer för att snabba på återgången till arbete för personer med sjuk- eller aktivitetsersättning.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att även de som har inkomster i form av sjukersättning och aktivitetsersättning bör omfattas av en skattelättnad i likhet med de som har arbetsinkomster. Personer som har sin försörjning i form av sjukersättning och aktivitetsersättning har i högre utsträckning en låg ekonomisk standard, och även fördelningspolitiska skäl talar för att införa en skattelättnad för sådana inkomster.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Höjd särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att höja den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta med 5 procentenheter.

Motionsförslagen med yrkanden om avslag avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 22) att den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta höjs med 5 procentenheter från 20 till 25 procent av skattepliktig inkomst som inte utgör sjöinkomst.

Ändringen träder i kraft den 1 januari 2018.

Lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta trädde i kraft den 1 januari 1992. Den särskilda inkomstskatten var 25 procent av den skattepliktiga inkomsten. Denna skattesats var oförändrad t.o.m. 2013 (med undantag för skatten på sjöinkomster som fr.o.m. 1998 sänktes till 15 procent). Skattesatsen på skattepliktiga inkomster, med undantag av sjöinkomster, sänktes dock till 20 procent fr.o.m. 2014.

Enligt regeringens bedömning finns det offentligfinansiella skäl att återställa skattesatsen för särskild inkomstskatt för utomlands bosatta till 25 procent av skattepliktig inkomst som inte utgör sjöinkomst.

Förslaget bedöms öka skatteintäkterna med ca 0,37 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2018.

Motionerna

Moderaterna yrkar i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5, 6 och 8 avslag på förslaget.

Sverigedemokraterna yrkar i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avslag på förslaget. I motionen anförts att skatten slår särskilt hårt mot många pensionärer som uppburit sin pension från arbete i offentlig sektor eller tjänstepension från privat sektor och på ålderns höst väljer att spendera tid utomlands. Med regeringens skattehöjning kommer många individer att välja att i stället gå över till en beskattning enligt inkomstskattelagen trots att de varken bor i Sverige eller utnyttjar de svenska välfärdsfunktionerna.

Centerpartiet yrkar i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del avslag på förslaget.

Liberalerna yrkar i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del avslag på förslaget.

Utskottets ställningstagande

Utskottet godtar regeringens bedömning att det finns offentligfinansiella skäl att återställa skattesatsen för särskild inkomstskatt för utomlands bosatta till 25 procent av skattepliktig inkomst som inte utgör sjöinkomst.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Ändrad beräkning av bilförmånen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrad beräkning av bilförmånsvärdet. Utskottet avstyrker motionsförslag om att förslaget ska avslås och förslag om andra förändringar av beräkningen av bilförmånen.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Bonus enligt det nya bonus–malus-systemet

Regeringen bedömer att det inte behövs någon ändring av reglerna om beräkning av bilförmånen med anledning av bonusdelen av bonus–malus-systemet eftersom nedsättningen av förmånsvärdet enligt befintliga regler om permanent nedsättning för vissa miljöanpassade bilar i allt väsentligt bedöms motsvara de effekter en bonus medför.

Fordonsskatten bryts ut

Regeringen föreslår (punkt 30) att fordonsskatt inte ska ingå i prisbasbeloppsdelen vid den schablonmässiga beräkningen av förmånsvärdet för bilar av tillverkningsår 2018 eller senare som blir skattepliktiga enligt vägtrafikskattelagen för första gången den 1 juli 2018 eller senare. I stället ska bilens fordonsskatt enligt vägtrafikskattelagen tillkomma som ytterligare en post utöver prisbasbeloppsdelen, det ränterelaterade beloppet och det prisrelaterade beloppet. Till följd av detta ska prisbasbeloppsdelen sänkas från 0,317 till 0,29 prisbasbelopp vid beräkning av bilförmån för dessa bilar. Ändringarna ska träda i kraft den 1 januari 2018.

Förmånsvärdet för en bil, som av förenklingsskäl schablonberäknas, är tänkt att motsvara kostnaden för att äga och köra bilen privat. Sedan schablonberäkningen för bilförmån infördes 1997 har variationen i fordonsskatten mellan olika bilmodeller ökat. Med bonus–malus-systemet kommer variationen att öka ytterligare, framför allt de tre första åren som bilar är i bruk. Denna variation bör avspeglas i förmånsvärderingen. Ett sätt att åstadkomma detta är att lägga till det förhöjda koldioxidbeloppet (malusen) till det schablonberäknade förmånsvärdet. Det skulle betyda ett förhöjt

förmånsvärde för de bilar som får ett förhöjt koldioxidbelopp. Detta skulle dock bara gälla under bilens tre första år i bruk.

Ett alternativt sätt att låta det förhöjda koldioxidbeloppet påverka förmånsvärdet är att i stället bryta ut fordonsskatten, som i dag ingår i prisbasbeloppsdelen, ur schablonen. På så sätt får man in variationen i fordonsskatten i förmånsvärdet. Likaså skulle skillnaderna i fordonsskatt avspeglas i förmånsvärdet även efter det tredje året, när det förhöjda koldioxidbeloppet inte längre påverkar fordonsskatten. Prisbasbeloppsdelen, i den grad den är avsedd att omfatta den genomsnittliga fordonsskatten, kan justeras ned med den genomsnittliga fordonsskatten för personbilar. Förmånsvärdet skulle då beräknas enligt dagens regler med ett tillägg för fordonsskatten. En sådan förändring skulle innebära att en bil med högre fordonsskatt skulle betinga ett högre förmånsvärde än en bil som i alla andra relevanta avseenden är likvärdig.

Nedsättning av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar

Regeringen föreslår (punkt 30) att nybilspriset ska sättas ned till en nivå som motsvarar nybilspriset för närmast jämförbara bil vid beräkningen av värdet av bilförmånen för vissa miljöanpassade bilar av tillverkningsår 2018 eller senare som blir skattepliktiga enligt vägtrafikskattelagen för första gången den 1 juli 2018 eller senare.

Reglerna om permanent nedsättning av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar innebär att förmånsvärdet för en sådan bil – dvs. som är helt eller delvis utrustad med teknik för drift med elektricitet eller med mer miljöanpassade drivmedel än bensin eller dieselolja och som därför har ett nybilspris som är högre än nybilspriset för närmast jämförbara bil utan sådan teknik – ska sättas ned till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Nedsättningen enligt nuvarande bestämmelser ska således göras till en nivå som motsvarar förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Eftersom fordonsskatten i dag ingår i bilförmånsschablonen görs jämförelsen utan beaktande av den faktiska fordonsskatten.

Förslaget om att fordonsskatten inte längre ska ingå i prisbasbeloppsdelen vid den schablonmässiga beräkningen av förmånsvärdet utan tillkomma som ytterligare en post i bilförmånsschablonen innebär att förmånsvärdet för den jämförbara bilen kommer att variera med fordonsskatten. Om nuvarande regler om nedsättning av förmånsvärdet lämnas oförändrade kommer miljöbilars förmånsvärde således att påverkas av den jämförbara bilens fordonsskatt. Detta bedöms inte vara lämpligt. Bestämmelserna om nedsättning av förmånsvärdet för vissa miljöanpassade bilar bör därför ändras så att nedsättningen av förmånsvärdet i stället görs med utgångspunkt i bilarnas nybilspris. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att nybilspriset ska sättas ned till en nivå som motsvarar nybilspriset för närmast jämförbara bil vid beräkningen av värdet av bilförmånen för vissa miljöanpassade bilar.

Av samma anledning bör bestämmelsen som reglerar den tidsbegränsade nedsättningen justeras. Om bilen är utrustad med teknik för drift med elektricitet som tillförs genom laddning från en yttre energikälla eller med annan gas än gasol ska förmånsvärdet enligt gällande regler tas upp till 60 procent av förmånsvärdet för den jämförbara bilen. Nedsättningen som följer av detta får dock uppgå till maximalt 10 000 kronor per år. I stället för att knyta nedsättningen av förmånsvärdet till den jämförbara bilens förmånsvärde bör det anges att förmånsvärdet för miljöbilen ska sättas ned med 40 procent (dock högst 10 000 kronor). Storleken på justeringen av förmånsvärdet ändras emellertid inte jämfört med gällande regler.

Förmån av betald trängselskatt och infrastrukturavgift

Regeringen föreslår (punkt 30) att förmån av betald trängselskatt, väg-, bro- och färjeavgift inte ska ingå i det schablonmässigt beräknade bilförmånsvärdet. Den anställde ska anses ha fått förmånen först månaden efter den då förmånen kommit den anställde till del.

De nya bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2018 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2017.

I och med att trängselskatter för privata resor ingår i förmånsvärdet är de privatekonomiska incitamenten att ta hänsyn till vid passage genom en betalstation svaga för förmånstagaren. För att öka incitamenten för förmånstagare att begränsa sin privata körning bör betald trängselskatt och infrastrukturavgift exkluderas från det schablonmässigt beräknade förmånsvärdet. Detta ligger även i linje med syftet med trängselskatt, dvs. att förbättra framkomligheten och miljön i de områden som omfattas av den. Principen att förmån av fri bil ska värderas till marknadsvärdet har sin grund i synsättet att olika typer av arbetsersättning ska bli föremål för en enhetlig och neutral beskattning. Förslaget att förmån av betald trängselskatt och infrastrukturavgift inte ska ingå i det schablonmässigt beräknade bilförmånsvärdet är således även motiverat av neutralitetsskäl. Det saknas anledning att särbehandla förmån av betald trängselskatt i förhållande till förmån av betald väg-, bro- och färjeavgift. På samma sätt bör även betald infrastrukturavgift exkluderas från det schablonmässigt beräknade förmånsvärdet.

Motionerna

Moderaterna yrkar i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5, 6 och 9 i denna del avslag på förslaget.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att nedsättningen av förmånsvärdet för miljöbilar förlängs och att taket höjs till 13 000 kronor samt att förmånsvärdet för bilar som inte är miljöbilar höjs. Parkerings- och trängselskatter avskaffas som skattebefriad förmån.

Liberalerna yrkar i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att förslaget om nedsättning av förmånsvärdet

för miljöanpassade bilar avslås. Liberalerna vill gå längre och höjer förmånsvärdet för bilar som inte är miljöbilar med 20 procent eller max 16 000 kronor per år.

I Liberalernas partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att förmånsvärdet för bilar som inte är miljöbilar ska höjas.

Kristdemokraterna föreslår slutligen i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att förmånsvärdet för bilar som inte är miljöbilar ska höjas.

Utskottets ställningstagande

Budgetpropositionen innehåller flera förslag, bl.a. förslaget om ändrad beräkning av bilförmånsvärdet, som syftar till en ökad styrning mot en fossilfri fordonsslotta och som bidrar till att nå målet att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer.

Den föreslagna förändringen av bilförmånsberäkningen innebär att förmånsvärdet av en bil av tillverkningsår 2018 eller senare som blir skattepliktig för första gången den 1 juli 2018 eller senare kommer att bero på bilens fordonsskatt. Förändringen innebär att en bil med högre fordonsskatt kommer att ha ett högre förmånsvärde än en bil som i alla andra relevanta avseenden är likvärdig. Eftersom fordonsskatten i och med bonus–malus-systemet blir en funktion av koldioxidutsläpp och bränsletyp innebär detta, till skillnad mot gällande regler, att det blir en direkt koppling mellan en bils koldioxidutsläpp och det förmånsvärde den betingar.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Lättnader i beskattningen av personaloptioner i vissa fall

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa lättnader i beskattningen av personaloptioner.

Utskottet tillstyrker vidare bl.a. regeringens förslag till definition av personaloption, tidpunkt för utnyttjande av optionen, samt övriga villkor som ska vara uppfyllda för såväl det företag från vilket personaloptionen förvärfvas som personaloptionen och options-innehavaren.

Utskottet delar regeringens bedömning att det bl.a. inte bör införas några särskilda regler om ersättningsoptioner i samband med en fusion eller fission, eller undantag från kravet på intjänandetid eller särskilda regler om ersättningsoptioner vid verksamhets-avyttringar.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att inte införa lättnader i beskattningen av personaloptioner och om att ge lättnaderna en annan utformning.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Bakgrund

Förmåner och andra inkomster som erhålls på grund av tjänst ska enligt 11 kap. 1 § första stycket inkomstskattelagen (IL) tas upp som intäkt i inkomstlaget tjänst. När det gäller beskattningstidpunkten för inkomster ska dessa enligt huvudregeln tas upp som intäkt det beskattningsår då de kan disponeras eller på något annat sätt kommer den skattskyldige till del (10 kap. 8 § IL).

En skattskyldig som på grund av sin tjänst förvärvar värdepapper på förmånliga villkor ska ta upp förmånen som intäkt det beskattningsår då förvärvet sker (10 kap. 11 § första stycket IL). Denna regel kallas värdepappersregeln och gäller t.ex. en köption eller en teckningsoption som utgör ett värdepapper. Om det som förvärfvas inte är ett värdepapper utan innebär en rätt att i framtiden förvärva ett värdepapper till ett i förväg bestämt pris eller i övrigt på förmånliga villkor ska förmånen tas upp som intäkt det beskattningsår då rätten utnyttjas eller överläts (10 kap. 11 § andra stycket IL). Bestämmelsen infördes 1998 (prop. 1997/98:133), och trots att termen personaloption inte används uttryckligen i lagtexten riktas lagstiftningen mot sådana förmåner. Av förarbetena framgår det att bestämmelsen avser att komplettera den sedan tidigare gällande bestämmelsen om förvärv av värdepapper.

Den 6 mars 2014 beslutade regeringen att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över skattereglerna för incitamentsprogram (dir. 2014:33).

Utredningen, som antog namnet Utredningen om skatteregler för incitamentsprogram, överlämnade den 15 mars 2016 betänkandet Beskattning av incitamentsprogram (SOU 2016:23). I betänkandet lämnas förslag om förändringar av värdepappersregeln, införande av kvalificerade personaloptioner, utökad kontrolluppgifts- och dokumentationsskyldighet för arbetsgivare, höjd schablonintäkt för avsättningar till periodiseringsfond samt vissa förtydliganden i socialavgiftslagen (2000:980), förkortad SAL, och skatteförfarandelagen (2011:1244), förkortad SFL.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 30, 31 och 36) lättnader i beskattningen av personaloptioner för att göra det lättare för små, unga företag som saknar tillgång till kapital att rekrytera personer som är viktiga för att företaget ska kunna växa. Med personaloption avses en rätt att i framtiden förvärva värdepapper till ett i förväg bestämt pris eller på andra förmånliga villkor. Förmån av personaloption ska inte tas upp till beskattning om vissa villkor är uppfyllda för såväl det företag från vilket personaloptionen förvärvas som personaloptionen och optionsinnehavaren.

Enligt förslaget är dessa villkor bl.a. följande. Med intjänandetid avses perioden från tidpunkten då personaloptionen förvärvas och tre år framåt. Optionsinnehavaren ska utnyttja optionen för förvärv av andel i det företag från vilket personaloptionen har förvärvats tidigast efter intjänandetiden och senast tio år efter tidpunkten då personaloptionen förvärvades.

Under det räkenskapsår som närmast föregår det år då personaloptionen förvärvas ska medelantalet anställda och delägare som arbetar i företaget vara lägre än 50, och företagets nettoomsättning eller balansomslutning ska uppgå till högst 80 miljoner kronor. Om företaget ingår i en koncern, ska gränsvärdena beräknas sammantaget för alla företag i koncernen.

Företaget ska under intjänandetiden huvudsakligen bedriva någon annan rörelse än bank- eller finansieringsrörelse, försäkringsrörelse, produktion av kol eller stål, handel med mark, fastigheter, råvaror eller finansiella instrument, uthyrning för längre tid av lokaler eller bostäder, eller tillhandahållande av tjänster som avser juridisk rådgivning, redovisning eller revision. Om företaget ingår i en koncern gäller kravet sammantaget för alla företag i koncernen.

Företaget får när personaloptionen förvärvas inte ha bedrivit verksamhet i mer än tio år efter utgången av det år då verksamheten påbörjades. Om företaget har förvärvat 25 procent eller mer av verksamheten från någon annan, ska personaloptionen förvärvas inom tio år från utgången av det år då den förvärvade verksamheten ursprungligen påbörjades, om den förvärvade verksamheten påbörjades före verksamheten i företaget. Om företaget ingår i en koncern gäller kravet för varje företag i koncernen.

Värdet på optionsinnehavarens samtliga personaloptioner, som innebär rätt att förvärva andelar i företaget och som har förvärvats från företaget, får inte

överstiga 3 miljoner kronor när personaloptionen förvärvas. Värdet på optionsinnehavarens personaloption tillsammans med värdet på övriga personaloptioner som också innebär rätt att förvärva andelar i företaget och som har förvärvats från företaget, får inte överstiga 75 miljoner kronor när personaloptionen förvärvas. Om företaget ingår i en koncern ska beloppskraven tillämpas sammantaget för alla företag som ingår i koncernen.

Optionsinnehavaren ska vara anställd i företaget under intjänandetiden. Arbetstiden ska under denna tid uppgå till i genomsnitt minst 30 timmar per vecka. Som arbetstid räknas semesterledighet med semesterlön och frånvaro till följd av sjukdom, föräldraledighet och andra liknande förhållanden som ersätts inom socialförsäkringssystemet. Om företaget ingår i en koncern gäller kravet på anställning för något av företagen som ingår i koncernen. Kravet på arbetstid gäller sammantaget för alla företag i koncernen.

Optionsinnehavaren ska under intjänandetiden få sådan ersättning från företaget som ska tas upp i inkomstslaget tjänst med ett belopp som uppgår till minst 13 inkomstbasbelopp. Om optionsinnehavaren under intjänandetiden till följd av sjukdom, föräldraledighet eller andra liknande förhållanden får ersättning inom socialförsäkringssystemet, ska kravet på ersättning från företaget minskas i proportion till tiden med sådan ersättning. Med inkomstbasbelopp avses det inkomstbasbelopp enligt socialförsäkringsbalken som gäller för det år då personaloptionen förvärvas. Som ersättning avses inte kostnadsersättning eller belopp som ska tas upp i inkomstslaget tjänst till följd av reglerna om förbjudet lån eller 3:12-reglerna. Om företaget ingår i en koncern gäller kravet på ersättning sammantaget för alla företag i koncernen.

Optionsinnehavaren får inte tillsammans med närstående, under något av de två åren närmast före det år då personaloptionen förvärvas eller under året då personaloptionen förvärvas fram t.o.m. tidpunkten för förvärvet, direkt eller indirekt kontrollera andelar i företaget som motsvarar mer än 5 procent av kapital- eller röstandelarna i företaget. Om företaget ingår i en koncern gäller begränsningen av kontroll över andelar för varje företag i koncernen.

Regeringen bedömer att det inte bör införas några särskilda regler om ersättningsoptioner i samband med en fusion eller fission eller införas undantag från kravet på intjänandetid eller särskilda regler om ersättningsoptioner vid verksamhetsavyttringar.

Arbetsgivaren får inte göra avdrag för en sådan förmån av personaloption som inte ska tas upp av den anställde.

De flesta bestämmelserna ska träda i kraft den 1 januari 2018. Bestämmelserna i inkomstskattelagen om att en förmån av personaloption i vissa fall inte ska tas upp som intäkt i inkomstslaget tjänst ska tillämpas på optioner som har förvärvats efter den 31 december 2017. Bestämmelserna i skatteförfarandelagen om kontrolluppgiftsskyldighet vid utnyttjande av en sådan personaloption ska tillämpas första gången på uppgifter som avser kalenderåret 2018. Bestämmelsen om att en kontrolluppgift inte ska lämnas, om en uppgift om utnyttjande av en personaloption som inte ska förmånsbeskattas har redovisats eller skulle ha redovisats av den kontroll-

uppgiftsskyldige i en arbetsgivardeklaration, ska träda i kraft den 1 januari 2019 och tillämpas första gången på uppgifter som avser kalenderåret 2019.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 5 i denna del samt yrkande 10 att företag med maximalt 250 anställda inkluderas i systemet för personaloptioner i stället för den nu liggande utredningens förslag om 50 anställda. Vidare vill motionärerna att gränsen för bruttotillgångar ska uppgå till maximalt 350 miljoner kronor samt att utredningens förslag om tidsgränser för hur länge företaget får ha funnits tas bort.

Centerpartiet anför följande i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkande 3 i denna del. I Storbritannien får företag med upp till 250 anställda och upp till 30 miljoner brittiska pund, motsvarande ungefär 350 miljoner kronor, i bruttotillgångar ta del av deras motsvarighet till förbättrade optionsregler. Motionärerna anser att åtminstone de gränser Storbritannien använder för optionsbeskattning ska gälla även i Sverige. Därtill anser man att fler branscher bör kunna använda kvalificerade personaloptioner. Slutligen bör det inte finnas en gräns på att endast företag som är sju år eller yngre får använda kvalificerade personaloptioner.

Liberalerna anför följande i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkande 3 i denna del. För att göra optionerna enkla att använda bör det inte finnas någon storleksbegränsning på programmet eller något behov av att värdera optionerna när de ställs ut. Ju längre tid som har gått mellan att optionen ställdes ut och att den löses in, desto högre del av värdet ska beskattas som kapitalinkomst. Bortom fem till sju år bör hela inkomsten beskattas som kapital.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 3 i denna del att riksdagen avslår förslaget. Regelverket bör enligt motionärerna förenklas och göras mer konkurrenskraftigt, samtidigt som grundläggande skatterättsliga principer beaktas, så att det blir lättare för växande företag att attrahera och behålla centrala medarbetare.

Utskottets ställningstagande

Syftet med personaloptioner är att små, unga företag ska kunna rekrytera och behålla personer långsiktigt som är särskilt viktiga för verksamheten. Regler om lättnader i beskattningen av personaloptioner måste vara utformade på ett sådant sätt att detta syfte uppnås.

Tanken är att dessa företag ska tillföras resurser genom att nyckelpersonerna arbetar för en lön som är lägre än den lön som de hade kunnat få i ett annat företag. Nyckelpersonerna får kompensation genom att de får möjlighet att utan förmånsbeskattning förvärva andelar i företaget i framtiden och på så sätt ta del av framtida vinster i företaget. Förslaget avser att stimulera

kommande arbetsinsatser som är viktiga för företagets tillväxt. Syftet är alltså inte att reglerna ska användas för att omvandla allmänna tjänsteinkomster till lägre beskattade kapitalinkomster eller att en arbetsgivare ska få möjlighet att belöna en anställd för insatser som redan har utförts. För att uppnå syftet bör det ställas krav på att optionsinnehavaren ska arbeta i företaget under en viss tid efter det att personaloptionen har förvärvats och att optionsinnehavaren får utnyttja optionen först efter denna tids slut. Utskottet delar regeringens bedömning är att en lämplig tid är tre år räknat fr.o.m. ingången av optionsavtalet.

Utskottet delar även regeringens bedömning att det bör införas ett krav på att nu aktuella personaloptioner ska utnyttjas inom en viss tid, och en period på tio år från tidpunkten då personaloptionen förvärvades framstår som lämplig.

Införandet av lättnader i beskattningen av personaloptioner syftar till att göra det lättare för små, unga företag som saknar tillgång till kapital – till skillnad från äldre, etablerade företag – att rekrytera och behålla nyckelpersoner. Regeringen föreslår därför att företag som ingår optionsavtal beskattningsåret närmast före det år personaloptionen förvärvas i medeltal ska ha färre än 50 anställda och delägare som arbetar i företaget och en nettoomsättning eller balansomslutning som uppgår till högst 80 miljoner kronor. Utskottet har inget att invända mot dessa villkor.

Utskottet har inget att invända mot förslaget i övrigt, utan det tillstyrks, och motionerna avstyrks.

Slopad skattefrihet för förmån av privat hälso- och sjukvård

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skattefriheten för förmån av privat hälso- och sjukvård bör slopas. Utskottet avstyrker motionsförslagen med avslagsyrkanden och ett förslag om en utredning av arbetsgivares möjligheter att utan förmånsbeskattning subventionera vissa arbetsresor.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen bedömer att skattefriheten bör slopas för förmån av hälso- och sjukvård i Sverige som inte är offentligt finansierad och för förmån av vård och läkemedel utomlands. Som en konsekvens av detta bör även avdragsförbudet slopas för sådana utgifter i en arbetsgivares verksamhet. För förmån av vård och läkemedel utomlands vid insjuknande i samband med tjänstgöring utomlands bör skattefriheten bestå.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2018.

Regeringen anför att grundprincipen för inkomstbeskattningen är att lön, förmåner och andra inkomster som erhålls på grund av tjänst ska tas upp som intäkt. Om ersättningen för tjänsten betalas ut i en näringsverksamhet ska kostnaden för denna dras av. Reglerna om skattefrihet för förmån av sjukvård kom till innan sjukförsäkringsreformen hade genomförts i Sverige. Det finns i dag inget skäl att behandla förmån av privat hälso- och sjukvård skatterättsligt annorlunda än andra typer av löneförmåner som tas upp till beskattning.

Att slopa skattefriheten för arbetstagare och avdragsförbudet för arbetsgivare ökar likformigheten i skattesystemet och skapar en ökad neutralitet mellan uppbärande av kontant lön och erhållande av förmån, vilket skapar ett enklare och mer transparent skattesystem. Skattefriheten för privat hälso- och sjukvård medför också att det är förmånligt att byta ut en del av lönen mot en sådan förmån. På grund av marginaleffekten blir ett sådant byte mest förmånligt för personer vars inkomst ligger över skiktgränsen för statlig inkomstskatt. Det innebär t.ex. att privata operationer kan genomföras med stora skattesubventioner. Ett skifte från skattepliktig lön till skattefri förmån lönar sig även för arbetsgivaren eftersom arbetsgivaren inte behöver betala några arbetsgivaravgifter. Dessa konsekvenser var inte avsedda när reglerna infördes. Även detta motiverar enligt regeringen ett slopande av skattefriheten.

Regeringen bedömer att det kommande förslaget innebär ökade skatteintäkter med 1,17 miljarder kronor per år. För 2018 är den beräknade effekten hälften så stor, dvs. 0,59 miljarder kronor.

Motionerna

Moderaterna yrkar i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5, 6 i denna del och 11 avslag på förslaget. Detsamma yrkar Centerpartiet i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del och Liberalerna i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del.

Liberalerna anser att det inte är motiverat att höja skatten på hälsa eller att straffbeskatta arbetsgivare som tar ansvar för sina medarbetares välbefinnande. Liberalerna anser att det också ligger i linje med regeringens politik att försvåra för privata sjukförsäkringar, vilket bidrar till att minska tillgången till vård och de samlade resurserna i den svenska sjukvården.

I kommittémotion 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 45 begärs ett tillkännagivande om att regeringen ska se över möjligheten för arbetsgivare att subventionera cykel- och kollektivtrafikresor till och från arbetet utan att det räknas som en skattepliktig löneförmån.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att det inte längre finns några skäl att behandla förmån av privat hälso- och sjukvård skatterättsligt annorlunda än

andra typer av löneförmåner som tas upp till beskattning, och att skattefriheten därför bör slopas.

Utskottet anser inte att det är aktuellt med en översyn av förmånsreglerna för subventionerade cykel- och kollektivtrafikresor.

Motionsförslagen avstyrks.

Återinförande av skattereduktion för fackföreningsavgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en skattereduktion för fackföreningsavgifter bör återinföras. Utskottet avstyrker motionsförslagen om avslag.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen bedömer att en skattereduktion för fackföreningsavgifter bör återinföras. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2018.

Regeringen anför att fackförbundens arbete är en viktig hörnsten i den svenska arbetsmarknadsmodellen och att den skattelättnad för fackföreningsavgifter som fanns tidigare därför bör återinföras. En fackföreningsmedlem bör således medges skattereduktion med 25 procent av sin sammanlagda avgift under året.

Det kommande förslaget bedöms minska statens skatteintäkter med 2,67 miljarder kronor årligen fr.o.m. 2019. För 2018 bedöms minskningen uppgå till hälften, 1,34 miljarder kronor, till följd av att skattereduktionen bör införas från halvårsskiftet.

Motionerna

Moderaterna yrkar i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5, 6 i denna del och 12 avslag på förslaget. Avslagsyrkanden framförs även av Centerpartiet i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del, Liberalerna i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del samt av Kristdemokraterna i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del.

I Liberalernas motion anföras att fackföreningarna spelar en viktig roll på den svenska arbetsmarknaden och att en fortsatt hög grad av fackföreningsmedlemskap är ägnad att upprätthålla förtroendet för modellen med starka parter på arbetsmarknaden. En hög anslutningsgrad upprätthålls dock bäst genom att fackföreningarna bedriver för medlemmarna relevant verksamhet och ger dem stöd i arbetet. En stor del av fackföreningsavgiften består också

av en avgift till arbetslöshetskassan, som redan har en hög grad av offentlig subventionering. Vidare innebär regeringens förslag en förhållandevis kraftig försvagning av de offentliga finanserna, i storleksordningen 2,67 miljarder kronor fr.o.m. 2019. Det är inte en ansvarsfull hushållning med statens finanser, anser motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att en skattereduktion för fackföreningsavgifter bör återinföras fr.o.m. den 1 juli 2018.

Motionsförslagen avstyrks.

Ett förändrat reseavdragssystem

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens och motionärernas bedömning att det nuvarande systemet för reseavdrag bör ses över.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att redan i höst göra förändringar som innebär en regional anpassning av reseavdraget och om att höja ersättningstaket och milersättningen.

Jämför avvikande mening 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen anför att det nuvarande systemet för reseavdrag kommer att ses över – något som den parlamentariska landsbygdskommittén också föreslagit. Syftet är att i högre grad gynna resor med låga utsläpp av växthusgaser och luftföroreningar, bidra till klimatmålet för transportsektorn 2030 och minska skattefelet som är kopplat till reseavdragen.

Motionerna

Liberalerna välkomnar i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att det görs en översyn av reseavdraget. Liberalerna vill dock gå fram med ett skarpt förslag redan i höst som innebär att avdraget inriktas mot de glesare befolkade delarna av landet – en regional anpassning av reseavdraget. I Liberalernas partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om att reseavdraget ska begränsas kraftigt där det finns fungerande kollektivtrafik.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att taket för reseavdraget höjs och att ersättningen höjs. I kommittémotion 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. yrkandena 28 och 29 anför att Kristdemokraterna är positiva till en utredning av reseavdraget. En övergång till ett avståndsbaserat system är enligt

motionärerna bra av miljö-, klimat- och förenklingsskäl och för att minska överutnyttjandet. I de delar av landet där det saknas kollektivtrafik bör det vara möjligt att göra reseavdrag i paritet med vad som gäller i dag. Kristdemokraterna vill underlätta arbetspendling genom att höja milersättningen med ytterligare 3 kronor och 50 öre till 22 kronor per mil. Förslaget finansieras genom en höjd beloppsgräns för reseavdrag till 12 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens och motionärernas bedömning att det nuvarande systemet för reseavdrag bör ses över. Utskottet anser dock inte att det finns någon anledning att föregripa denna översyn och ställer sig därför inte bakom motionsförslagen om att redan i höst göra några förändringar vare sig i fråga om regional anpassning av reseavdraget eller i fråga om ersättningstak eller milersättning.

Motionsförslagen avstyrks.

Sänkt skatt på arbete

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen med olika inriktningar för att sänka inkomstskatten.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del ett nytt jobbskatteavdrag för 22 miljarder kronor per år från 2018 för att sänka skatten för alla som jobbar, med särskild förstärkning för dem som har låga inkomster. Som ett första steg höjs brytpunkten för statlig skatt till drygt 43 000 kronor fram till 2020.

Moderaterna föreslår vidare i dels partimotion 2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 2, dels kommittémotion 2017/18:3182 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 1 och dels kommittémotion 2017/18:3839 av Maria Malmer Stenergård m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 tillkännagivanden om att skatten på arbete ska sänkas för alla som jobbar, med tyngdpunkt på låga inkomster.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att det första inkomstintervall i jobbskatteavdraget ska ökas för att sänka skatten för låg- och medelinkomsttagare samt att marginalskatterna ska sänkas.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del en bred skattesänkning riktad mot de lägsta

inkomsterna. Avtrappningen av jobbskatteavdraget slopas, och de genomförda sänkningarna av skiktgränserna för statlig skatt återställs.

Liberalerna föreslår i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att brytpunkten för statlig skatt höjs från ca 36 000 kronor per månad till 43 000 kronor per månad. Värnskatten slopas. Avtrappningen av jobbskatteavdraget för inkomster över 50 000 kronor som trädde i kraft 2016 återställs.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del en bred skattesänkning för alla hushåll. Regeringens förändringar av skiktgränserna avvisas. Brytpunkten för statlig skatt höjs 2019 och därefter. Avtrappningen av jobbskatteavdraget för de som tjänar över 50 000 kronor återställs med början 2020.

Kristdemokraterna föreslår dubbla jobbskatteavdrag för unga upp till 23 år, för nyanlända de första fem åren, för personer som står långt från arbetsmarknaden och för den som tar akademisk examen och börjar jobba före fyllda 25 år. Det dubbla jobbskatteavdraget ges för månadsinkomster upp till 18 000 kronor, och därutöver trappas det ned. För månadsinkomster över 26 000 kronor tillämpas ordinarie jobbskatteavdrag.

I motionen föreslås ett avdragsgillt bosparande mellan 18 och 34 års ålder upp till ¼ prisbasbelopp per år.

Kristdemokraterna föreslår slutligen att det införs jobbskatteavdrag för föräldrar i form av en fast skattereduktion per förälder/vårdnadshavare per månad. Reformen införs under tre år med början 2018. I Kristdemokraternas partimotion 2017/18:3836 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 32 begärs ett tillkännagivande om att en skattereduktion mot förvärvsinkomster ska införas stegvis 2018 för föräldrar till barn 0–18 år.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3626 av Désirée Pethrus m.fl. yrkandena 2–5 och 7 att riksdagen ska rikta tillkännagivanden till regeringen om att införa jobbskatteavdrag för unga upp till 23 år, för nyanlända, som examenspremie och för långtidsarbetslösa samt om att jobbskatteavdraget ska återställas för månadsinkomster kring 50 000 kronor.

I kommittémotion 2017/18:3842 av Aron Modig m.fl. yrkande 5 föreslås ett tillkännagivande om Kristdemokraternas olika förslag som syftar till att öka de ekonomiska incitamenten för unga att etablera sig tidigare på arbetsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig i detta yttrande bakom regeringens förslag till inriktning av skattepolitiken. Budgetpropositionen innehåller en rad skatteförslag som utskottet tillstyrker och som syftar till att bl.a. öka skatternas miljöstyrande effekt, förbättra fördelningsprofilen i skattesystemet och minska orättvisa skillnader i beskattning. Utskottet anser att investeringar i det hållbara samhällsbygget måste prioriteras före ofinansierade och orättvisa skattesänkningar. Betydande satsningar görs på vård, skola och omsorg, liksom ett

antal reformer riktade till hushåll med låga inkomster. För att finansiera dessa viktiga satsningar har det bedömts vara nödvändigt att höja inkomstkatten för dem som har höga inkomster.

Utskottet avstyrker motionsförslagen med olika inriktning om att sänka inkomstkatten.

Jobbskatteavdrag för äldre som arbetar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att bl.a. sänka åldersgränsen för det förstärkta jobbskatteavdraget.

Jämför avvikande mening 1 (M), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att jobbskatteavdraget för äldre som arbetar förstärks och att nedsättningen tidigareläggs till det år då personen fyller 64 år.

I kommittémotion 2017/18:3177 av Jessica Polfjärd m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 6 begärs ett tillkännagivande om att sänka åldersgränsen för det förstärkta jobbskatteavdraget för att fler äldre ska jobba.

I kommittémotion 2017/18:3839 av Maria Malmer Stenergard m.fl. (M) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att det förhöjda jobbskatteavdraget ska kunna ges till den som fyllt 64 år. I ett andra steg bör skattereduktionen öka ytterligare.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att ett förstärkt jobbskatteavdrag ska kunna ges för personer över 64 år.

Centerpartiet återkommer i partimotion 2017/18:3685 av Annie Lööf m.fl. yrkande 75 och föreslår ett tillkännagivande om ett förlängt arbetsliv genom dubbla jobbskatteavdrag för personer över 64 år.

Liberalerna föreslår i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att åldersgränsen för förhöjt jobbskatteavdrag ska justeras ned med två år för att inkludera de som fyllt 63 år.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att 64-åringar ska ges jobbskatteavdrag.

Kristdemokraterna återkommer i kommittémotion 2017/18:3626 av Désirée Pethrus m.fl. yrkandena 6 och 21 med förslag om ett tillkännagivande om att 64-åringar ska få jobbskatteavdrag.

Utskottets ställningstagande

Jobbskatteavdrag är en skattereduktion som innebär att skatten reduceras för arbetsinkomster, vilket har inneburit att exempelvis pensionärer har ansetts

missgynnade. Denna ojämlikhet har minskat eftersom pensionärer har ett särskilt tillägg till grundavdraget och en förhöjd skattereduktion för arbetsinkomster. Skatten på pension har vidare sänkts i flera steg under senare år. Utskottet tillstyrker också förslaget i årets budgetproposition om att sänka skatten för pensionärer även under 2018 och att skatten bör sänkas ytterligare så att hela skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension är borttagen till 2020.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att bl.a. sänka åldersgränsen för det förhöjda jobbskatteavdraget.

Särskild löneskatt för äldre som arbetar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att slopa den särskilda löneskatten.

Jämför avvikande mening 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att löneskatten slopas.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att löneskatten slopas. Samma yrkanden framförs i Liberalernas partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del och i Kristdemokraternas partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del.

Kristdemokraterna föreslår också ett tillkännagivande om att löneskatten ska slopas i kommittémotion 2017/18:3626 av Désirée Pethrus m.fl. yrkande 20.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade i samband med budgetberedningen för 2016 att fr.o.m. den 1 januari 2016 åter införa en särskild löneskatt på löner, arvoden, förmåner och andra ersättningar för arbete för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år. Särskild löneskatt infördes även på inkomst av aktiv näringsverksamhet för personer som vid årets ingång har fyllt 65 år samt för personer som inte har fyllt 65 år men som under hela året har uppburit hel allmän ålderspension enligt socialförsäkringsbalken.

Utskottet anser att likformighetsskäl talar för att behålla den särskilda löneskatten för äldre. Utgångspunkten är att all ersättning för arbete och all inkomst av näringsverksamhet bör beläggas med någon typ av socialavgift eller motsvarande skatt. Även offentligfinansiella skäl talar för att den särskilda löneskatten för äldre inte bör slopas.

Utskottet avstyrker motionsförslagen.

HUS-avdraget

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja RUT-avdragets avdragstak och subventionsgrad samt förslagen om att avdraget även ska omfatta olika andra tjänster.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att taket för avdrag för hushållsnära tjänster, RUT-avdrag, tredubblas till 75 000 kronor per person och år. Avdraget bör breddas till tillsyn av hem vid resa eller frånvaro, tvätt av kläder utanför hemmet och flytt av bohag inom bostaden, hämtning och lämning av återvinning, bortforsling av trädgårdsavfall samt planering av trädgård.

I kommittémotion 2017/18:3177 av Jessica Polfjärd m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4 föreslås ett tillkännagivande om att RUT-avdraget ska breddas till fler tjänster, att taket tredubblas och att det ska göras en översyn om ett bredare hemavdrag för personer över 70 år för fler eller alla enklare tjänster i hemmet. Samma yrkande om tillkännagivanden återfinns i kommittémotion 2017/18:3182 av Jessica Polfjärd m.fl. (M) yrkande 4 och i partimotion 2017/18:3592 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 12.

Även i kommittémotion 2017/18:3839 av Maria Malmer Stenergård m.fl. (M) yrkandena 5 och 6 begärs ett tillkännagivande om att tredubbla taket för RUT-avdrag till 75 000 kronor och om att avdraget utvidgas till flera tjänster.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att RUT-avdraget utvidgas till att omfatta nästintill samtliga tjänster som utförs i eller i anslutning till bostaden. Enligt motionen bör ett avdrag för reparation, om- och tillbyggnad, ROT-avdrag, öronmärkas för kulturhistoriska bebyggelsemiljöer.

I motion 2017/18:1629 av Johan Nissinen (SD) yrkandena 1 och 2 föreslås ett tillkännagivande om att RUT-avdraget bör utökas till att återigen innefatta matlagning och städning som helhet samt att maxbeloppet bör återställas till 50 000 kronor för personer under 65 år.

Centerpartiet föreslår i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att taket för RUT-avdraget tredubblas till 75 000 kronor per person och år. Avdraget breddas till tillsyn av hem vid resa eller frånvaro, tvätt av kläder utanför hemmet och flytt av bohag inom bostaden, hämtning och lämning av återvinning, bortforsling av trädgårdsavfall samt planering av trädgård.

I Centerpartiets partimotion 2017/18:3683 av Annie Lööf m.fl. yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om att RUT-avdraget ska utvecklas genom ett höjt avdragstak och att fler tjänster ska ge rätt till skatteavdrag.

Liberalerna föreslår i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del att subventionsgraden i RUT-avdraget ska höjas från 50 procent till 60 procent för alla som vid årets ingång fyllt 80 år. Taket för avdraget tredubblas och avdraget breddas till bl.a. tvättning av kläder samt hämtning och lämning av t.ex. återvinningsmaterial.

Liberalerna föreslår i partimotion 2017/18:2815 av Jan Björklund m.fl. yrkande 3 ett tillkännagivande om att RUT-avdraget ska breddas till fler tjänster och att taket för avdraget tredubblas. Enligt motionen bör frågan om ett bredare avdrag för personer över 70 år för fler eller alla enklare tjänster i hemmet ses över. Samma yrkande återkommer i partimotion 2017/18:3628 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 2.

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 3 och 5 i denna del att taket för RUT-avdrag ska tredubblas till 75 000 kronor per person och år och att avdraget ska vidgas till flytt-, tvätt- och trygghetstjänster. Motionärerna vill också att frågan om att bredda avdraget ytterligare för personer över 70 år ses över. Samma förslag med yrkande om ett tillkännagivande framförs i partimotion 2017/18:3836 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 37.

I kommittémotion 2017/18:3625 av Désirée Pethrus m.fl. (KD) yrkande 15 föreslås ett tillkännagivande om att det i Kristdemokraternas utgiftsområdesmotioner finns exempel på flera områden som skulle passa som RUT-tjänster, bl.a. tvättrelaterade tjänster, servicetjänster i hemmet och nattvak/personlig omsorg. Förslaget om att taket för avdraget ska tredubblas till 75 000 kronor återkommer också i motionen.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har beslutat att halvera taket för RUT-avdraget till 25 000 kronor för personer som inte fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång och att sänka subventionsgraden för ROT-avdraget till 30 procent av arbetskostnaden fr.o.m. den 1 januari 2016. Den 1 augusti 2016 utvidgades RUT-avdraget till att omfatta även vissa ytterligare trädgårdstjänster samt flytt- och it-tjänster, och sedan den 1 januari 2017 omfattar RUT-avdraget även reparation och underhåll av vitvaror som utförs i bostaden.

Utskottet anser att RUT-avdraget bör utformas så att det tillgodoser behoven hos genomsnittliga hushåll. Motionsförslagen om att ytterligare höja avdragstaket och subventionsgraden innebär enligt utskottet en skattelättnad för så höga arbetskostnader per år att det i stort sett bara är höginkomsttagare som kan betala dessa kostnader. Utrymmet för RUT-tjänster bör därför av fördelningspolitiska skäl anpassas så att kostnaden för denna skatteutgift är i nivå med syftet att göra det lättare för hushåll med begränsade resurser att köpa tjänster.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att höja RUT-avdragets avdragstak och subventionsgrad samt förslagen om att avdraget även ska omfatta olika andra tjänster.

Gåvoskatteavdrag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att gåvoskatteavdraget ska återinföras.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Motionerna

Kristdemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del att gåvoskatteavdraget återinförs 2018. Ansöknings- och årsavgifterna för organisationer som tar emot gåvor bör avskaffas, och på sikt höjs takbeloppet och en breddning av avdraget utreds.

Tillkännagivanden om att gåvoskatteavdraget ska återinföras och utvecklas föreslås även i Kristdemokraternas kommittémotion 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. yrkande 51 och partimotion 2017/18:3749 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 2. Samma förslag återkommer också i motion 2017/18:1311 av Mikael Oscarsson (KD) yrkande 1.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen beslutade under riksmötet 2015/16 att slopa skattereduktionen för gåvor fr.o.m. den 1 januari 2016 (bet. 2015/16:FiU1, ytr. 2015/16:SkU1y). Utskottet tillstyrkte förslaget och anförde i sitt yttrande till Finansutskottet följande.

En stark och livaktig ideell sektor har stor betydelse för samhällslivet och demokratin. Det är samtidigt angeläget att skatter tas ut på ett sätt som främjar skattepolitikens främsta syfte, dvs. att finansiera den gemensamma välfärden, och också i övrigt är förenliga med de övergripande målen för regeringens ekonomiska politik. Skattereduktion för gåvor ökar komplexiteten i skattesystemet. Det faktum att det aktuella skatteincitamentet utformades som en skattereduktion när det infördes ansågs innebära en markering av att reglerna i princip ligger vid sidan av den vanliga beskattningen. Utskottet instämmer i att stöd till de verksamheter som den ideella sektorn bedriver bör fördelas utifrån en prioritering och bedömning av hur dessa bidrar till samhällsnytta, snarare än utifrån vilken förmåga de berörda organisationerna har att hitta privatpersoner som har råd att genom gåvor stödja verksamheten. Offentligt stöd bör snarare utgå från tydliga prioriteringar än från privatpersoners val av och förmåga till stöd via skattereduktion.

Skattereduktionen för gåvor har också inneburit att Skatteverket måste pröva frågor om godkännande av gåvomottagare och utöva tillsyn över

godkända gåvomottagare – uppgifter som är helt verksamhetsfrämmande för myndigheten.

Utskottet vidhåller denna uppfattning och avstyrker motionsförslagen om att gåvoskatteavdraget ska återinföras.

Ändrad avyttringstid vid konkurs

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att värdepapper som har getts ut av ett utländskt företag som motsvarar ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening ska anses avyttrat när företaget försätts i konkurs.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 30 i denna del) att ett värdepapper som har getts ut av ett utländskt företag som motsvarar ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening ska anses avyttrat redan när företaget försätts i konkurs.

Enligt artikel 49 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) är inskränkningar i rätten att fritt etablera sig i andra medlemsstater förbjudna. Enligt artikel 63 är alla restriktioner för kapitalrörelser mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredjeländer förbjudna. Eftersom den fria rörligheten för kapital också gäller gentemot tredjeländer kan även andra än EU-medborgare komma i åtnjutande av denna rättighet. Bestämmelserna är till för att förhindra att ett land har en ogynnsammare behandling av andra medlemsstaters medborgare och företag som vill etablera sig där. Bestämmelserna innebär också att ett land inte får avskräcka sina egna medborgare och företag från att etablera sig eller investera i andra medlemsstater. Skillnaden i avyttringstidpunkt för värdepapper som har getts ut av utländska företag som går i konkurs jämfört med svenska företag innebär en inskränkning i den fria etableringsrätten och den fria rörligheten för kapital som inte kan rättfärdigas. Bestämmelsen strider därmed mot artikel 49 och artikel 63 och måste anpassas till EU-rätten.

Vad som sägs om värdepapper som har getts ut av ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening bör mot denna bakgrund även gälla för värdepapper som har getts ut av ett utländskt företag som motsvarar ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening.

När det gäller företag i tredjeländer innebär förslaget att tidpunkten för när ett värdepapper ska anses avyttrat tidigareläggs.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del.

Höjd beskattning av sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att beskattningen av sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar bör höjas och avstyrker motionerna.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Beskattningen av sparande på investeringssparkonton bygger på en schablonavkastning som motsvarar statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Den effektiva beskattningen av ett investeringssparkonto med tillgångar i främst aktier och fondandelar samt till viss del likvida medel bedöms uppgå till ca 22 procent. Det motsvarar en skattesänkning med 6–7 procentenheter jämfört med konventionell kapitalbeskattning.

Av offentligfinansiella och fördelningspolitiska skäl bör schablonavkastningen höjas till statslåneräntan ökad med 1 procentenhet i stället för statslåneräntan ökad med 0,75 procentenheter. Att höja schablonavkastningen med 0,25 procentenheter beräknas innebära en höjning av den effektiva skattesatsen av sparande på investeringssparkonton med ca 1 procentenhet till ca 23 procent. Det innebär att sparande på investeringssparkonton också fortsättningsvis kommer att vara skattemässigt gynnat i förhållande till konventionell kapitalbeskattning. Samtidigt ökar den skattemässiga neutraliteten mellan olika sparformer.

För att upprätthålla skattemässig neutralitet mellan sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar bör samma räntefaktor användas för beräkningen av schablonavkastningen i kapitalförsäkringar.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 januari 2018. Det bedöms öka skatteintäkterna med 0,79 miljarder kronor per år.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkandena 5, 6 och 18 motsätter sig Moderaterna den planerade skattehöjningen. Möjligheten att spara på investeringssparkonton är en viktig reform som gör det möjligt för människor att spara inför framtiden. Ett långsiktigt sparande förutsätter stabila och gynnsamma skatteregler.

Också i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 motsätter sig motionärerna det aviserade förslaget. Det offentliga ålderspensionssystemet fungerar inte tillfredsställande, och framtida pensioner kommer att understiga hälften av slutlönen. Regeringen har tidigare helt slopat möjligheten att spara privat i en pensionsförsäkring, vilket lett till att många i

stället vänt sig till just kapitalförsäkringar eller investeringssparkonton. Med de skattepålagor som regeringen nu aviserar samt den osäkerhet som dessa medför om framtiden innebär det att möjligheten att påverka sin egen pension numera är kraftigt begränsad. Det skapar en stor osäkerhet att höja skatten på en vanlig och populär sparform inte bara en utan två gånger på kort tid.

I Centerns partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 3 och 4 avvisas den planerade höjningen av skatten på sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar.

Även Liberalerna avvisar den planerade skattehöjningen. I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 anförs att en höjning av skatten på investeringssparkonton skickar en oönskad signal om att det inte ska löna sig att spara. Detta gör man mitt i en högkonjunktur, men redan nu bör vi förbereda oss på risken för en negativ utveckling. Såväl den enskildes trygghet och handlingsfrihet som samhällsekonominns stabilitet gynnas av att hushållen har besparingar i enkelt likviderbara medel. Beskattningen av sparande på investeringssparkonton bör vara måttfull eftersom medel på investeringssparkonton beskattas oavsett om värdepapperen på kontot sjunker eller stiger i värde.

Kristdemokraterna motsätter sig den planerade skattehöjningen. I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 anförs att schablonskatten var neutral för staten när den infördes och att regeringens förslag underminerar de långsiktiga spelreglerna i sparformen. Intresset för sparande riskerar att minska när lönsamheten för spararna försämras genom politiska beslut.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har ingen invändning mot den planerade höjningen av beskattningen av sparande på investeringssparkonton och i kapitalförsäkringar och tillstyrker därför regeringens inkomstberäkning i denna del. Motionärernas förslag om inkomstberäkningar som inte inkluderar denna skattehöjning avstyrks.

Beskattning av bosparande

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker förslag om att utreda en alternativ modell för bosparande inom systemet för investeringssparkonton.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 18 anförs att motionärerna vill utreda en alternativ modell för bosparande, som kan fungera inom systemet för investeringssparkonton (ISK). Det ska göra det

möjligt att göra avdragsgilla insättningar i, företrädesvis, fonder. På så sätt kan avkastningen på pengarna på lång sikt vida överstiga den på sparkontot.

Utskottets ställningstagande

Av hänsyn till enhetligheten i regelsystemet för beskattning av inkomst av tjänst finner utskottet inte skäl att se över förutsättningarna för ett särskilt skatteavdrag för bosparande. Utskottet vill samtidigt lyfta fram att reglerna för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostäder ändrades så sent som den 1 januari 2017 för att öka rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden. Reglerna innebär dels att taket för uppskovsbeloppet slopas under en fyraårsperiod, dels att metoden för beräkning av uppskovsbeloppets storlek vid förvärv av en billigare bostad ändras.

Motionen avstyrks.

Fastighetsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker förslag om att ändra fastighetsskatten på kommersiella lokaler och obebyggda hyresfastigheter.

Utskottet avstyrker vidare förslag om ändrad fastighetsbeskattning för elproduktionsenheter.

Jämför avvikande mening 2 (SD) och 5 (KD).

Bakgrund och gällande rätt

Den statliga fastighetsskatten betalas bl.a. för hyresfastigheter och industrifastigheter, enligt 1 och 3 §§ lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt. För hyresfastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,4 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för hyreshus, bostäder som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med en bostadsbyggnad som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

Fastighetsskatten är 0,1 procent av taxeringsvärdet för alla byggnadsenheter med lokaler och tillhörande tomtmark.

För ägarlägenheter är den statliga fastighetsskatten 1,0 procent av taxeringsvärdet för obebyggd tomtmark för ägarlägenheter, ägarlägenheter som är taxerade som under uppförande och tillhörande tomtmark, tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som har en annan ägare (t.ex. arrendetomt) samt tomtmark som är bebyggd enbart med ägarlägenheter som saknar byggnadsvärde (på grund av att byggnadsvärdet inte blir minst 50 000 kronor).

För industrifastigheter är den statliga fastighetsskatten 0,5 procent av taxeringsvärdet för industrienheter och 0,5 procent av taxeringsvärdet för industrienheter med täktmark.

Alla elproduktionsanläggningar belastas med en generell industriell fastighetsskatt. Elproduktionsenheter delas in i två huvudgrupper som har olika hög fastighetsskatt: vattenkraftverk och värmekraftverk. Andra kraftverk än vattenkraftverk hänförs vid fastighetstaxeringen till huvudgruppen värmekraftverk. Dessa är kraftvärmeverk, kondenskraftverk, kärnkraftverk och vindkraftverk. Fastighetsskatten på vattenkraftverk höjdes den 1 januari 2008 från 1,2 procent till 1,7 procent. Tillsammans med den tillfälliga höjningen av skatten med 0,5 procent under taxeringsåren 2007–2011 uppgick fastighetsskatten på vattenkraft till totalt 2,2 procent 2010. Sedan 2011 uppgår fastighetsskatten till 2,8 procent, dvs. den tillfälliga skatten permanentades och en ytterligare höjning gjordes med 0,6 procent. Inga ändringar är beslutade för deklarationen 2013 och framåt. Fastighetsskatten på vindkraftverk sänktes från 0,5 procent till 0,2 procent den 1 januari 2007. För övriga elproduktionsanläggningar är fastighetsskatten oförändrad, dvs. 0,5 procent av taxeringsvärdet för fastigheten.

Skatteverket har bl.a. i ett rättsligt ställningstagande (dnr 131 329703-15/111) uttalat att fastighetsskatten för en elproduktionsenhet med vindkraftverk endast får beräknas med den lägre skattesatsen om 0,2 procent om takbeloppet (200 000 euro för en period om tre beskattningsår) inte överskrids. Annars är inte tillämpningen förenlig med kommissionens förordning nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse. Om det stöd som ges i form av en lägre fastighetsskatt för en elproduktionsenhet med vindkraftverk medför att takbeloppet kommer att överskridas, ska fastighetsskatten i stället beräknas till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

I november 2016 träffades en blocköverskridande ramöverenskommelse på energiområdet, den s.k. energiöverenskommelsen. De delar i energiöverenskommelsen som rör beskattning innebär att skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer avvecklas stegvis under en tvåårsperiod med start 2017, att fastighetsskatten för vattenkraftverk sänks stegvis till 0,5 procent av taxeringsvärdet under en fyraårsperiod med start samma år och att dessa skattnedsättningar finansieras genom en höjning av energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänsteföretag.

Regeringen remitterade i februari 2017 förslag på de beskattningsändringar som följer av energiöverenskommelsen. Förslagen innebär följande. Utfasningen av skatten på termisk effekt i kärnkraftsreaktorer genomfördes genom en första sänkning den 1 juli 2017 till 1 500 kronor per megawatt och kalendermånad och kommer att genomföras genom en andra sänkning den 1 januari 2018 i form av att skatten helt tas bort. Sänkningen av fastighetsskatten för vattenkraftverk genomförs under perioden 2017–2020. Den 1 januari 2017 sänktes skattesatsen från 2,8 procent till 2,2 procent av

taxeringsvärdet, den 1 januari 2018 sänks den till 1,6 procent av taxeringsvärdet, den 1 januari 2019 till 1,0 procent av taxeringsvärdet och den 1 januari 2020 till 0,5 procent av taxeringsvärdet.

För att finansiera dessa åtgärder höjs normalskattenivån för energiskatten på elektrisk kraft för hushåll och tjänsteföretag med totalt 4,2 öre per kilowattimme, exklusive mervärdesskatt, och den årliga indexomräkningen av energiskattesatsen. Höjningen genomförs i två steg – det första inföll den 1 juli 2017, och det andra infaller den 1 januari 2019.

Motionen

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att skatten på kommersiella lokaler höjs med 0,2 procentenheter. Vidare föreslås i samma motion att fastighetsskatten på obebyggd tomtmark höjs från dagens 0,4 procent till 2 procent.

I kommittémotion 2017/18:2523 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) yrkande 4 föreslår motionärerna att bestämmelsen 3 § f lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt tas bort för att inte snedvrida konkurrensen mellan de olika kraftslagen och för att undanröja administration för efterlevnaden av statsstödsreglerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte senast i ett yttrande över budgetpropositionen för 2017 förslag om att ändra fastighetsskatten för kommersiella lokaler och för obebyggd tomtmark, och är inte heller nu berett att ställa sig bakom sådana förslag.

Som ett resultat av en blocköverskridande ramöverenskommelse på energiområdet har regeringen föreslagit förändringar av fastighetsbeskattningen av elproduktion. Syftet med överenskommelsen är att öka andelen förnybar el fram till 2030. Förändringarna har bl.a. inneburit att skatten på termisk effekt sänktes den 1 juli 2017 och att den avskaffas helt den 1 januari 2018. Vidare innebär överenskommelsen att fastighetsskattesatsen på vattenkraftverk stegvis sänks till 0,5 procent under en fyraårsperiod med start 2017.

Utskottet har i betänkande 2016/17:SkU31 tillstyrkt dessa förslag. Därför är utskottet inte berett att nu ställa sig bakom förslag om en justering av fastighetsskatten för vindkraft med en annan innebörd.

Motionerna avstyrks i denna del.

Översyn av kupongskattelagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att kupongskattelagen bör ses över.

Propositionen

Kupongskatt är en definitiv källskatt som tas ut på utdelning på andelar i bl.a. svenska aktiebolag och svenska värdepappersfonder och specialfonder. Kupongskattelagen infördes 1971, och huvuddragen i regleringen har legat fast sedan dess. Regleringen är mycket föråldrad och i stort behov av översyn. Den ökande internationaliseringen ställer nya krav på regleringens utformning. Kupongskattelagen behöver bl.a. anpassas till EU-rätten i flera avseenden. Detta skapar oklarhet och osäkerhet om vad som gäller för skattskyldiga och myndigheter och kan även leda till skattebortfall. Det är även angeläget att se över möjligheterna att kringgå kupongskatten.

Det bör mot denna bakgrund göras en översyn av kupongskattelagen för att ta fram förslag till ett effektivt, modernt och förutsägbart regelverk som är förenligt med EU-rätten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens bedömning att kupongskattelagen bör ses över.

Kapitalvinst vid fastighetsförsäljning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om ändrade regler om uppskov med beskattning av vinst vid försäljning av bostäder.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Gällande rätt

Den som avyttrar en privatbostad med vinst (ursprungsbostad) och förvärvar en ny bostad (ersättningsbostad) kan under vissa förutsättningar få uppskov med beskattning av kapitalvinsten. Ett uppskovsbelopp erhålls genom att den skattskyldige i samband med att kapitalvinsten redovisas gör ett avdrag för uppskovsbelopp. Under vissa förutsättningar finns det även en rätt till avdrag för uppskovsbelopp för ett dödsbo efter en skattskyldig som har avyttrat en ursprungsbostad före sin död.

Den som har ett uppskovsbelopp ska fr.o.m. 2009 års inkomsttaxering betala ränta för den latent skattecredit som uppskovsbeloppet innefattar. Räntebeläggningsen sker lagtekniskt genom att den som har ett uppskovsbelopp tar upp en särskild schablonintäkt i inkomstslaget kapital. Skattebelastningen av denna schablonintäkt (genom ökning av överskott eller minskning av underskott i inkomstslaget) är det som i praktiken är räntan. Av 47 kap. 11 b § inkomstskattelagen framgår det att schablonintäkten beräknas till 1,67 procent av uppskovsbeloppets storlek vid beskattningsårets ingång. Det betyder att eventuella återföringar av uppskovsbeloppet, helt eller delvis, under beskattningsåret inte beaktas.

Riksdagen beslutade att införa tidsbegränsade förändringar av reglerna för uppskov med beskattningen av kapitalvinst fr.o.m. den 1 januari 2017. För försäljningar som genomförs under perioden den 21 juni 2016 till 30 juni 2020 slopades taket för uppskovsbeloppet vid försäljning av privatbostäder. Dessutom infördes samtidigt en ändring av metoden för att beräkna uppskovsbeloppet vid köp av en billigare bostad, som bl.a. innebär att uppskov alltid kan ges på någon del av vinsten. Denna beräkningsmetod är en återgång till det system som gällde fram till 2008. Syftet med förändringarna är att öka rörligheten på bostadsmarknaden.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 4 och 5 anförs följande. Alltför många uppger att de bor kvar i för stora hus på grund av flyttskatternas utformning. Därför föreslår motionärerna att taket för uppskov på reavinstskatten tas bort om man köper en ny bostad. Även betalningen av räntan på uppskovet ska kunna skjutas på framtiden vid köp av ny bostad. På så sätt tvingas inte vinsten vid försäljning fram till beskattning om man köper en ny bostad, utan både reavinstskatt och uppskovsränta betalas när personen inte längre utnyttjar möjligheten till uppskov. Den ökade kostnad med förslaget som uppstår för statskassan kompenseras för genom att räntan för uppskovet höjs något, motsvarande statens kreditkostnad.

Samma yrkanden återkommer i kommittémotion 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkandena 3–4.

Utskottets ställningstagande

För att öka rörligheten på bostadsmarknaden föreslog regeringen ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostäder (prop. 2016/17:25). De nya reglerna innebär att taket för uppskovsbelopp för avyttringar av privatbostäder som sker under perioden den 21 juni 2016–30 juni 2020 slopas och att metoden för att beräkna uppskovsbelopp vid köp av billigare ersättningsbostäder ändras permanent. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen, och de nya reglerna trädde i kraft den 1 januari 2017.

Utskottet finner nu inte något skäl att tillstyrka förslag om ändringar på området och därför avstyrks motionerna i motsvarande delar.

Avdrag för ränteutgifter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om en långsam nedtrappning av hushållens möjlighet till ränteavdrag.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Gällande rätt

Till inkomst av kapital hänförs sådana intäkter och kostnader som inte ska hänföras till näringsverksamhet eller till tjänst (41 kap. 1 § inkomstskattelagen, IL). I huvudsak beskattas alla intäkter, och avdrag medges för alla utgifter som har samband med tillgångar. Det saknar betydelse om intäkterna eller utgifterna är löpande eller tillfälliga. Avdrag medges dock inte för personliga levnadskostnader (9 kap. 2 § IL).

I inkomstslaget kapital finns bara en beräkningsenhet och ingen uppdelning på förvärvskällor, vilket bl.a. innebär att kapitalförluster får dras av från alla slag av intäkter i inkomstslaget kapital.

Kapitalvinster beräknas nominellt och är med några undantag skattepliktiga till 100 procent. Bland undantagen kan nämnas de särskilda reduceringsregler som finns för beräkning av kapitalvinst vid avyttring av fastigheter och bostadsrätter. Avdrag för kapitalförluster beviljas mot samtliga övriga intäkter i kapital men är som huvudregel bara avdragsgilla till 70 procent. I 67 kap. IL finns bestämmelser om skattereduktion för fysiska personer. Enligt 10 § ska skatten vid ett underskott av kapital minskas med 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och med 21 procent av det återstående underskottet. För investeraravdrag gäller särskilda regler enligt samma paragraf.

En privatperson som har inkomst av tjänst och enbart utgiftsräntor får således skatten på tjänsteinkomsten nedsatt på grund av utgiftsräntorna, eftersom dessa medför ett underskott i inkomstslaget kapital. På samma sätt ger en kapitalförlust en sänkning av skatten på tjänsteinkomsten.

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:3652 av Caroline Szyber m.fl. (KD) yrkande 5 i denna del föreslås att ränteavdragen trappas ned. Hushållens skulder har vuxit i betydligt snabbare takt än inkomsterna de senaste decennierna, trots en mycket stark disponibelinkomstförstärkning. I kombination med en stor, och ökande, andel rörliga lån har detta gjort hushållen känsliga för ränteförändringar, vilket kan få påtagliga följd effekter i samhällsekonomin.

Motionärerna eftersträvar en blocköverskridande överenskommelse om en långsam nedtrappning, under förutsättning att statens ökade inkomster oavkortat går tillbaka till hushållen samt under förutsättning att reformer samtidigt genomförs så att fler hushåll med stabila inkomster kan etablera sig på marknaden för ägda bostäder.

Ett liknande yrkande återfinns i motion 2017/18:84 av Sara-Lena Bjälkö (SD).

Utskottets ställningstagande

Hushållens höga skuldsättning och stigande bostadspriser är faktorer som kan påverka hushållens konsumtion. Om priserna på bostäder faller kraftigt kan det i förlängningen påverka tillväxten och även sysselsättningen negativt. Den 1 juni 2016 infördes ett amorteringskrav, vilket har dämpat skuldutvecklingen. Men regeringen anger i budgetpropositionen att skulderna fortfarande ökar snabbare än inkomsterna.

Utskottet konstaterar att Finansinspektionen i juni 2017 remitterade ett förslag om att skärpa amorteringskravet för nya bolånetagare som tar stora lån i förhållande till sina inkomster. Arbetet med att förtydliga Finansinspektionens möjligheter att vidta ytterligare makrotillsynsåtgärder pågår för närvarande inom Regeringskansliet. Regeringen har angett att man tillsammans med berörda myndigheter följer utvecklingen av hushållens skuldsättning noga och att man är beredd att vidta ytterligare åtgärder om det skulle krävas.

Motionerna inom området avstyrks.

Nya skatteregler för företagssektorn

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att skattereglerna i företagssektorn bör ses över tillsammans med bl.a. ränteavdragsbegränsningsreglerna.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att avvisa regeringens förslag.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Propositionen

Den 20 juni 2017 remitterade Finansdepartementet promemorian Nya skatteregler för företagssektorn med flera förslag på företagsskatteområdet. De remitterade förslagen motsvarar de förslag som nu aviseras. En generell ränteavdragsbegränsning bör införas för att förbättra den skattemässiga neutraliteten mellan finansiering med eget och lånat kapital och för att bredda bolagsskattebasen. Införandet av en generell ränteavdragsbegränsningsregel

motiveras också av rådets direktiv (EU) 2016/1164 av den 12 juli 2016 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion (direktivet mot skatteundandraganden) samt av OECD:s rekommendationer mot skattebaserodering och vinstöverföring (BEPS) avseende ränteavdragsbegränsningar. I promemorian föreslås att regeln i första hand utformas som en s.k. EBIT-regel (earnings before interest and tax) med ett avdragsutrymme på 35 procent. I andra hand föreslås att den utformas som en s.k. EBITDA-regel (earnings before interest, tax, depreciation and amortization) med ett avdragsutrymme på 25 procent. Regeringen förordar i nuläget att den generella ränteavdragsbegränsningsregeln utformas som en EBIT-regel. Nämnade promemoria är på remiss till den 26 september. Remissvaren kommer därefter att beredas och analyseras inom Regeringskansliet.

Den generella ränteavdragsbegränsningen bör kombineras med en justerad bolags- och expansionsfondsskattesats. Reglerna om begränsning av ränteavdrag för vissa interna skulder bör snävas in och det bör införas skatteregler om finansiella leasingavtal.

Vidare bör ett primäravdrag införas genom en ändring av reglerna om värdeminskningsskatt för hyreshus.

Vissa förändringar bör också göras av reglerna för periodiseringsfonder och säkerhetsreserver.

En tillfällig begränsning av underskottsavdrag bör införas.

Regeringen avser att under 2018 återkomma till riksdagen med förslag på de nya skattereglerna för företagssektorn. Reglerna bör träda i kraft den 1 juli 2018.

Motionen

Centerpartiet anför i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkande 3 i denna del att det är anmärkningsvärt att regeringen lägger fram och lutar åt en viss modell innan remisstiden gått ut. Av rent principiella skäl måste remissinstansernas synpunkt vägas in. Centerpartiet anser därtill att förslaget varaktigt bör vara offentligfinansiellt neutralt. Centerpartiet avvisar därför den beräknade skattehöjningen 2020. I övrigt avvaktar Centerpartiet med sitt besked tills det slutgiltiga förslaget är presenterat.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att skattereglerna för företagssektorn bör ses över.

Motionärerna har framfört synpunkter på att regeringen förordat en viss lösning innan remisstiden har gått ut. Enligt utskottet är detta emellertid inte ett skäl mot att regeringens arbete bör fortsätta i den riktning som regeringen har anfört, varför motionen avstyrks.

Skatteavdrag för klimatkompensation

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker förslag om att införa skatteavdrag för företag som klimatkompenserar.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3863 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 8 anför motionärerna att man vill införa ett skatteavdrag för företag som klimatkompenserar genom att investera i olika internationella program såsom Clean Development Mechanism (CDM) eller EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att miljöskatter och andra ekonomiska styrmedel är centrala för att uppnå miljömål och avgörande för att minska vår miljö- och klimatpåverkan. Regeringen har i propositionen tydliggjort att klimatet är en av regeringens prioriterade frågor. Regeringen gör bedömningen att det i ljuset av de nationella klimatomål som riksdagen beslutat om är angeläget att arbeta för att sänka utsläppen från svenska anläggningar och parallellt bedriva arbete för en skärpning av EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS). Utskottet delar denna bedömning.

I propositionen lägger regeringen fram förslag som syftar till att de ambitiösa klimatomålen ska uppnås, t.ex. en ny skatt på flygresor. Med anledning av de föreslagna och planerade åtgärderna på klimatområdet är utskottet inte berett att nu stödja förslag om att införa skatteavdrag för klimatkompenserande företag.

Motionen avstyrks.

Ingångsföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att införa en ny företagsform som kallas ingångsföretag.

Jämför avvikande mening 3 (C).

Bakgrund

De vanligaste företagsformerna i Sverige är enskild näringsverksamhet, aktiebolag, handelsbolag, kommanditbolag och ekonomisk förening

(kooperativ). Av dessa är alla utom enskild näringsverksamhet juridiska personer. Enskild näringsverksamhet betalar inkomstskatt och även egenavgifter eller löneskatt på den skattemässiga vinsten. Juridiska personer betalar bolagsskatt som för närvarande uppgår till 22 procent.

När det gäller fåmansaktiebolag finns särskilda regler: de s.k. 3:12-reglerna som bestämmer hur mycket av inkomsterna som ska beskattas i inkomstslaget tjänst och hur mycket som ska beskattas i inkomstslaget kapital.

Motionen

Centerpartiet anför i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkande 3 i denna del att en ny företagsform bör införas för riktigt små företag med högst 250 000 kronor i omsättning, s.k. ingångsföretag. Ingångsföretag ska fungera som enskilda firmor gör i dag men med ordentliga regelförenklingar och med en schablonbeskattnings baserad på omsättning med en skattesats om 25 procent i stället för vanlig inkomstskatt, egenavgifter och moms. Reformen beräknas medföra en offentligfinansiell kostnad om 600 miljoner kronor årligen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte föregående år motsvarande förslag på att införa en ny företagsform med särskilda beskattningsregler. Som skäl anförde utskottet bl.a. att det inte var berett att föregripa regeringens reformarbete på området. Utskottet är av samma uppfattning nu och avstyrker motionen.

Långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att ett reduktionspliktsystem ska införas och att de bränslen som omfattas av plikten ska beläggas med full skatt samt att beskattningen och reduktionspliktssystemet ska samordnas.

Utskottet tillstyrker vidare regeringens förslag om att den som är skattskyldig för bensin eller dieselbränsle ska omfattas av reduktionsplikten och om beskattningen av bensin och dieselbränsle respektive om biodrivmedel som inte omfattas av reduktionsplikten.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att skattenedsättningen för biodrivmedel ska slopas och om att reduktionspliktssystemet ska införas vid en senare tidpunkt.

Jämför avvikande mening 2 (SD).

Propositionen

Av regeringens proposition Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (prop. 2016/17:146) framgår att växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU:s system för handel med utsläppsrätter) ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010. Vidare ska Sverige 2045 ha uppnått nettonollutsläpp av växthusgaser. Regeringen föreslår (punkt 19, 26, 34 och 48–50) därför att en reduktionsplikt ska införas. En reduktionsplikt innebär enligt förslaget en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser från bensin och dieselbränsle genom inblandning av biodrivmedel. Eftersom reduktionsplikten till skillnad från dagens skattenedsättning inte utgör statligt stöd och därmed inte är beroende av kommissionens tidsbegränsade godkännanden har den förutsättningar att utgöra ett långsiktigt styrmedel.

Regeringen anser att det av administrativa skäl är lämpligt att knyta reduktionsplikten till skattskyldigheten för bränslen enligt lagen om skatt på energi (LSE). Genom att koppla reduktionsplikten till den punkt där skattskyldigheten för bränslet inträder ökar också träffsäkerheten i systemet samtidigt som antalet företag som har reduktionsplikt minimeras. Regeringen föreslår därför att den som är skattskyldig enligt 4 kap. 1 § 1 och 2 LSE för den reduktionspliktiga energimängden, dvs. den energimängd reduktionspliktig bensin eller reduktionspliktigt dieselbränsle som motsvarar den volym av dessa bränslen som skattskyldighet har inträtt för under ett kalenderår enligt 5 kap. LSE, ska omfattas av reduktionsplikten.

Enligt EU:s statsstödsregelverk kan inte stöd till biodrivmedel kombineras med en leverans- eller inblandningsskyldighet. För att det nya reduktionspliktssystemet ska ha förutsättning att vara ett långsiktigt styrmedel bör bensin och dieselbränsle beskattas på ett sådant sätt som inte innebär att statligt stöd i EU-rättslig mening anses ges för de andelar av motorbränslet som framställts

av biomassa. Regeringen gör därför bedömningen att reduktionsplikten inte ska kombineras med skattebefrielse för dessa andelar.

Generell koldioxidskatt och energiskatt, uttryckt i kronor per liter respektive kubikmeter, för samtliga de produkter som beskattas som bensin respektive som dieselbränsle innebär att en och samma energiskattesats respektive koldioxidskattesats gäller för samtliga produkter som enligt energiskattedirektivet ska beskattas med belopp som minst uppgår till angiven minimiskattenivå. En sådan enhetlig beskattning kan därför inte enligt regeringen anses innefatta statligt stöd i EU-rättslig mening och bedöms därför kunna kombineras med den föreslagna reduktionsplikten.

Regeringen föreslår också att rätten till avdrag i punktskattedeklarationen slopas för energiskatt och koldioxidskatt på de beståndsdelar av bensin och dieselbränsle som framställs av biomassa för att beskattningen ska utformas på ett sätt som inte innebär att statligt stöd ges. Om ett bränsle utgör bensin eller dieselbränsle som till mer än 98 volymprocent framställs av biomassa, och därför inte omfattas av reduktionspliktssystemet, föreslår dock regeringen fortsatt skattebefrielse som utgör statligt stöd för detta bränsle. För att skapa en lösning som ligger inom ramen för kommissionens tolkning av statsstödsreglerna och som kan träda i kraft under mandatperioden kan således en skattemässig särbehandling mellan biodrivmedel och fossila drivmedel inte kombineras med en reduktionsplikt.

Reduktionsnivåerna i reduktionsplikten kommer att korrelera med inblandningsnivåerna av biodrivmedel, och när reduktionsnivåerna förändras kommer också inblandningsnivåerna av biodrivmedel sannolikt att förändras. Den genomsnittliga klimatprestandan för biodrivmedel som används inom reduktionsplikten kan också komma att variera över tid, vilket kan få till följd att även andelen biodrivmedel varierar. Schablonen för hur stor andel av bensin respektive dieselbränsle som utgörs av biomassa kommer således att behöva uppdateras över tid med förändringar av skatteuttaget för koldioxidskatt som följd.

Regeringen föreslår sammanfattningsvis att koldioxidskatten på den totala volymen motorbränsle som beskattas som bensin sänks från 2,66 kronor per liter till 2,57 kronor per liter. Koldioxidskatten på den totala volymen motorbränsle som beskattas som omärkt dieselbränsle sänks från 3 292 kronor per kubikmeter till 2 191 kronor per kubikmeter. Regeringen föreslår vidare att energiskatten ska sänkas från 4,08 kronor per liter till 3,87 kronor per liter på bensin och med 307 kronor per kubikmeter från 2 648 till 2 341 kronor per kubikmeter omärkt dieselbränsle, miljöklass 1. Dessa förändringar anges utifrån den skattenivå som genom gällande indexeringsregler för energi- och koldioxidskatterna på bensin och dieselbränsle bedöms gälla fr.o.m. den 1 januari 2018.

Regeringen anser att en fortsatt positiv utveckling av höginblandade och rena biobränslen är nödvändig för att nå de långsiktiga målen i transportsektorn inklusive en fossilfri fordonsflotta. Regeringen föreslår därför att reduktionsplikten varken ska omfatta höginblandade flytande biodrivmedel

eller biogas. Eftersom det föreslagna nya styrmedlet inte omfattar höginblandade biodrivmedel bedömer regeringen det lämpligt att även i fortsättningen skattebefria höginblandade biodrivmedel. Höginblandade biodrivmedel som utgör bensen eller dieselbränsle är syntetisk bensen respektive ren hydrerad vegetabilisk olja (HVO100). Dessa drivmedel innehåller vanligen vissa tillsatser som inte har sitt ursprung i biomassa. För att avgränsa dessa bränslen från sådan HVO och syntetisk bensen som föreslås omfattas av reduktionsplikten föreslår regeringen att 100 procent befrielse från energiskatt och koldioxidskatt endast ska kunna ges för bensen eller dieselbränsle som till en viss, hög procentandel framställts av biomassa. Då andelen biomassa i den produkt som saluförs som HVO100 i dag är mycket hög föreslår regeringen att denna procentandel för höginblandade biodrivmedel som utgör bensen eller dieselbränsle sätts till mer än 98 volymprocent.

När det gäller överkompensationsbedömningen bedömer regeringen att säkerhetsmarginalen till överkompensation 2018 är tillräcklig eftersom oljepriserna inte väntas förändras i någon större utsträckning jämfört med nivåerna 2016 eller 2017 och risken för överkompensation då bedöms begränsad i Energimyndighetens rapport. För perioden efter den 1 juli 2018 föreslås dessutom att skattebeloppet på de fossila motsvarigheterna bensen och dieselbränsle sänks, vilket ytterligare ökar marginalen till överkompensation för höginblandade biodrivmedel. Mot den bakgrunden föreslår regeringen att befrielsen från energiskatt ökas för höginblandad etanol som används i gnisttända motorer (E85) samt för höginblandad fettsyrametyler (FAME). Regeringens förslag innebär en ökning av skattebefrielsen från 92 procent till 100 procent för höginblandad etanol som används i gnisttända motorer (E85) samt från 63 procent till 100 procent för höginblandad FAME.

Motionerna

I partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 i denna del föreslås att skattenedsättningen ska slopas mot bakgrund av att skattenedsättningen för biodrivmedel innebär stöd som enligt vetenskapliga rapporter ökar utsläppen och att nedsättningen ändå kommer att upphöra 2020.

I kommittémotion 2017/18:3887 av Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD) yrkande 18 föreslås att skattenedsättningen för biodrivmedel ska avskaffas eftersom den innebär ett högt skattebortfall och låg effektivitet. Sverigedemokraterna föreslår vidare att regeringen ska avvakta med att införa reduktionsplikten till dess att frågan är tillräckligt utredd.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i budgetpropositionen uttalat att en viktig del av insatserna för att nå en fossilfri fordonsflotta är att skapa långsiktiga spelregler för hållbara biodrivmedel. Förnybara bränslen måste ges goda förutsättningar att

konkurrera med fossila bränslen, så att andelen förnybara bränslen successivt kan öka. De styrmedel som syftar till att främja en sådan utveckling måste vara stabila och långsiktiga.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt att införa ett stabilt och långsiktigt styrmedel för att kunna uppnå regeringens mål inom det klimatpolitiska ramverket och också målet om en fossilfri fordonsflotta genom att fossil bensin och fossilt dieselbränsle byts ut mot biodrivmedel med låga växthusgasutsläpp. Eftersom en reduktionsplikt inte kan kombineras med en skattenedsättning måste de bränslen som omfattas av reduktionsplikten beläggas med full skatt. Utskottet delar därför regeringens bedömning att reduktionsplikten inte ska kombineras med skattebefrielse för dessa andelar. Utskottet delar också regeringens bedömning att det är lämpligt att hög-inblandade biodrivmedel, som inte omfattas av reduktionsplikten, fortsatt skattebefrias.

Utskottet, som inte har något att invända mot regeringens förslag, tillstyrker förslaget i dess helhet. Motionsförslagen avstyrks.

Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker bl.a. regeringens förslag om att införa ett bonus–malus-system som ska omfatta alla nya lätta fordon, om utformningen av ett förhöjt koldioxidbelopp, om omvandlingen av bränslefaktorn till ett bränsletillägg och om sloandet av den femåriga fordonsskattebefrielsen.

Utskottet delar också bl.a. regeringens bedömning att ingen fordonsskatt ska tas ut för befintliga lätta fordon i det koldioxid-baserade systemet och att fordonsskatten för personbilar, lätta bussar, lätta lastbilar samt för motorcyklar i det viktbaserade systemet ska lämnas oförändrad samt att en utvärdering bör göras i ett tidigt skede efter att bonus–malus-systemet trätt i kraft.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att bonus–malus-systemet bör ges en annan utformning.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Bakgrund

Regeringen lämnade den 9 mars 2017 propositionen om ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige baserat på den breda politiska överenskommelsen i Miljömålsberedningen från 2016. Enligt propositionen ska målet vara att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart som ingår i EU:s system för handel

med utsläppsrätter, EU ETS) ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010.

Fordonsbeskattning och premier för miljöanpassade fordon kan enligt regeringen utgöra betydelsefulla komplement till de mer generellt verkande bränsleskatterna för att styra utvecklingen mot fordon med lägre utsläpp. En särskild utredare överlämnade i december 2013 sitt slutbetänkande Fossilfrihet på väg (SOU 2013:84). I detta föreslås bl.a. att ett bonus–malus-system införs.

Regeringen beslutade i maj 2015 att tillsätta en särskild utredare med uppgift att lämna förslag på hur ett s.k. bonus–malus-system för nya lätta fordon skulle kunna utformas, där miljöanpassade fordon med relativt låga utsläpp av koldioxid premieras vid inköpstillfället genom en bonus (latinets bonus = bra) medan fordon med relativt höga utsläpp av koldioxid belastas med högre skatt (latinets malus = dålig). Huvudmotivet för bonus–malus-systemet är att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp. Bonus–malus-systemet kan därmed komplettera de mer generellt verkande drivmedelsskatterna och bidra till att minska transportsektorns oljeberoende och klimatpåverkan. Utredningen överlämnade sitt betänkande Ett bonus–malus-system för nya lätta fordon (SOU 2016:33) till regeringen i april 2016.

Av budgetpropositionen för 2017 framgår att regeringen vill ställa om till en fossilfri fordonsflotta och att regeringen avser att införa ett bonus–malus-system senast den 1 juli 2018, som innebär en väsentlig ambitionshöjning när det gäller den miljöstyrande effekten jämfört med dagens system.

Gällande rätt

I Sverige tillämpas för närvarande två system för fordonsbeskattning, det koldioxidbaserade systemet och det viktbaserade systemet. Nyare lätta fordon beskattas inom det koldioxidbaserade systemet utifrån fordonets koldioxidutsläpp per kilometer, och äldre lätta fordon beskattas inom det viktbaserade systemet utifrån fordonets vikt. Miljöstyrningen inom fordonsbeskattningen ligger för närvarande i utformningen av det koldioxidbaserade systemet genom att fordon med högre utsläpp av koldioxid, kväveoxid eller partiklar får betala en högre fordonsskatt och genom att nya bilar med bättre miljöegenskaper befrias från fordonsskatt under de fem första åren. Bilköpare kan därutöver få ett särskilt stöd vid inköp av bilar med relativt låga utsläpp av koldioxid, den s.k. supermiljöbilspremien.

Propositionen

Huvudmotivet för att införa ett bonus–malus-system är enligt regeringen att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp per kilometer. Bonus–malus-systemet kan därmed komplettera de mer generellt verkande drivmedelsskatterna och bidra till att minska transportsektorns oljeberoende och klimatpåverkan.

För att nå EU:s målsättning för koldioxidutsläpp och även i förlängningen nå den långsiktiga prioriteringen att Sverige 2030 bör ha en fordonsflotta som är oberoende av fossila bränslen är det enligt regeringen rimligt att i den nu föreslagna fordonsskattelagstiftningen för nya fordon sänka gränsen för när koldioxidbelopp ska tas ut till vad ett fordon vid blandad körning släpper ut i koldioxid per kilometer utöver 95 gram. På så sätt blir incitamentet starkare att välja ett fordon med lägre koldioxidutsläpp än vad den nuvarande gränsen för när koldioxidbeloppet ska tas ut för befintliga fordon åstadkommer.

Regeringen föreslår (punkt 33) att det nya bonus–malus-systemet ska omfatta alla nya lätta fordon. Med nya fordon avses fordon av fordonsår 2018 eller senare som blir skattepliktiga för första gången den 1 juli 2018 eller senare. I begreppet lätta fordon inkluderas personbilar klass I och II samt lätta bussar och lätta lastbilar med en totalvikt på maximalt 3 500 kilo. Motorcyklar bör dock inte enligt regeringen inordnas i systemet eftersom de inte omfattas av begreppet bil och för att de normalt används i mindre utsträckning än de flesta andra lätta fordon och därför också har en mindre klimatpåverkan.

Regeringen anser att det bör skapas ett starkt incitament att välja en bil med ett lågt koldioxidutsläpp. Ett sådant incitament kan enligt regeringen vara att det blir högst kännbart ekonomiskt att köpa ett fordon som har ett högt utsläppsvärde av koldioxid. Regeringen föreslår därför att koldioxidbeloppet under de tre första åren från det att ett fordon blir skattepliktigt för första gången sätts till summan av 82 kronor per gram koldioxid som ett fordon vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 95 gram och upp t.o.m. 140 gram och 107 kronor för den del av utsläppen som släpps ut utöver 140 gram.

Att det förhöjda koldioxidbeloppet ska utgå i tre år grundas i huvudsak på att nybilsköpare ofta byter bil efter tre år, att tjänstebilar och leasingavtal byts ut respektive löper på tre år samt att styreffekten för de som införskaffar en ny bil vad gäller att välja bil med lägre koldioxidutsläpp blir större för en högre fordonsskatt per år under en kortare tidsperiod än samma sammanlagda fordonsskatt utspridd under hela fordonets livslängd.

För de fordon som belastas med ett förhöjt koldioxidbelopp under de tre första åren ska, från år fyra och framåt, gälla samma belopp vid beräkningen av koldioxidbeloppet som för den befintliga fordonsflottan, dvs. 22 kronor per gram koldioxid som ett fordon vid blandad körning släpper ut utöver 111 gram. Fordon som kan drivas med etanol eller gas, förutom gasol, kommer för samtliga år de är i trafik att ha samma koldioxidbelopp som motsvarande fordon redan har i dag, dvs. 11 kronor per gram koldioxid som ett fordon vid blandad körning släpper ut per kilometer utöver 111 gram. Skälet till att en höjning inte införs för dessa fordon är att de kan drivas med drivmedel med lägre utsläpp av fossil koldioxid, och därför bör incitamentet för att köpa sådana fordon bevaras.

För att skapa en enklare beskattning av nya lätta fordon och på sikt komma till rätta med de problem som bränslefaktorn i dess nuvarande utformning förorsakar föreslår regeringen vidare att bränslefaktorn görs om till ett s.k.

bränsletillägg. Bränsletillägg ska tillämpas för de fordon som ingår i det nya bonus–malus-systemet för lätta fordon, dvs. för dieseldrivna fordon med fordonsår 2018 eller senare som blivit skattepliktiga för första gången efter den 1 juli 2018. Bränsletillägget ska även i fortsättningen tillämpas för fordon som blivit skattepliktiga för första gången efter den 1 juli 2018 när dessa efter tre år med ett förhöjt koldioxidbelopp övergår till samma beräkning av koldioxidbelopp som den befintliga fordonsflottan. Bränsletillägget ska precis som bränslefaktorn för befintliga lätta dieselfordon ses som ett schablonmässigt tillägg som syftar till att kompensera för att energiskatten på dieselbränsle är lägre än energiskatten på bensin. Befintliga lätta dieselfordon behåller den nuvarande utformningen av bränslefaktorn.

När det gäller frågan om miljötillägget för dieseldrivna fordon som uppfyller utsläppskraven för Euro 6 (miljöklass som innefattar utsläppskrav för dieselmotorer) gör regeringen bedömningen att tillägget ska behållas. Mot bakgrund av att RDE-testet (Real Driving Emissions – testprocedur för att begränsa utsläpp av kväveoxider från dieseldrivna fordon) anses överensstämma bättre med verkliga utsläppsvärden av kväveoxider och med beaktande av att många fordon tidigare visat sig ha betydligt högre verkliga utsläppsvärden än uppmätta testvärden, gör regeringen bedömningen att miljötillägget bör behållas på dagens nivå även för dieseldrivna fordon som uppfyller kraven för Euro 6.

Regeringen föreslår också att den femåriga fordonsskattebefrielsen ska slopas. Mot bakgrund av att ett sammanhållet, renodlat och tydligt bonus–malus-system för lätta fordon nu ska införas bör den femåriga skattebefrielsen slopas.

Regeringen föreslår vidare att det i vägtrafikregistret görs vissa förtydliganden om koldioxidutsläpp vid viktad/blandad körning för laddhybrider och också vissa redaktionella ändringar i samma register.

När det finns flera uppgifter om ett fordon utsläpp av koldioxid anser regeringen att det är rimligast att det utsläppsvärde som följer av den på EU-nivå senast antagna testkörningscykeln också är det som ska få genomslag på beskattningen av fordon. För att undanröja eventuella tveksamheter om vilket utsläppsvärde som ska ligga till grund för bestämmande av fordonsskatt föreslår regeringen att det ska införas en förtydligande bestämmelse i detta avseende. Det lämpligaste sättet att förtydliga att det är utsläppsvärdet enligt den globalt harmoniserade testcykeln för lätta fordon (WLTP-cykeln) som ska styra beskattningen är enligt regeringen att peka ut att det är det högsta värdet som ska beaktas om det förekommer flera uppgifter i vägtrafikregistret.

För övriga fordon, som enbart kan drivas med bensin eller diesel, föreslår regeringen att det ska förtydligas att om det finns flera uppgifter om fordonets utsläpp av koldioxid vid blandad körning ska det högsta av dessa beaktas vid bestämmande av fordonsskatt. Kunskapen om hur WLTP-cykeln kommer att påverka fordonets utsläppsvärden är dock än så länge knapphändig. Regeringen anser därför att det är lämpligt att det lägsta värdet (enligt den europeiska körningscykeln NEDC) tillämpas vid bestämmandet av fordonsskatt under en

övergångsperiod fram till den 1 januari 2020 och därefter de högsta värdena enligt det globalt harmoniserade provningsförfarandet för lätta fordon.

Regeringen gör vidare bedömningen att fordonsskattens storlek för motorcyklar ska lämnas oförändrad. Eftersom fordonsskatten för fordon i det koldioxidbaserade systemet lämnas oförändrad bedömer regeringen även att fordonsskatten för personbilar, lätta bussar och lätta lastbilar, som beskattas inom det viktbaserade systemet, ska lämnas oförändrad.

Regeringen gör också bedömningen att gränsbeloppet för när tillkommande fordonsskatt inte behöver betalas ska lämnas oförändrat.

När det gäller frågan om en utvärdering av bonus–malus-systemet finns det enligt regeringen uppenbara svårigheter att prognostisera hur mycket det föreslagna systemet stimulerar till köp av mer miljöanpassade fordon och hur det sedan påverkar koldioxidutsläppen från transportsektorn i sin helhet. För att åstadkomma ett långsiktigt hållbart styrmedel, som på sikt är offentlig-finansiellt neutralt, gör regeringen bedömningen att en utvärdering bör genomföras i ett tidigt skede efter att bonus–malus-systemet har trätt i kraft.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkande 14 motsätter sig Moderaterna regeringens överfinansiering av bonus–malus-systemet. Ett teknik- och kostnadsneutralt bonus–malus-system bör införas där mer miljöanpassade fordon premieras vid inköpstillfället genom en bonus, medan fordon med höga koldioxidutsläpp får högre fordonsskatt.

I kommittémotion 2017/18:3833 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 40 föreslås att ett teknik- och kostnadsneutralt bonus–malus-system införas där miljöanpassade fordon premieras vid inköpstillfället, medan fordon med stor klimatpåverkan får högre fordonsskatt. Regeringens förslag är problematiskt eftersom malusen är större än bonusen, vilket leder till en överbeskattning.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 uttalat att klimatfrågan är en av regeringens högst prioriterade frågor. Vägtrafiken står för ungefär hälften av de svenska växthusgasutsläpp som inte omfattas av EU:s system för handel med utsläppsrätter. Utformningen av fordonsbeskattning och premier för miljöanpassade fordon kan vara betydelsefulla komplement till de mer generellt verkande bränsleskatterna för att styra utvecklingen mot fordon med lägre utsläpp. Huvudmotivet för att införa ett bonus–malus-system är att öka andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp per kilometer. Bonus–malus-systemet kan därmed komplettera de mer generellt verkande drivmedelsskatterna och bidra till att minska transportsektorns oljeberoende och klimatpåverkan.

Utskottet delar regeringens bedömning att det är nödvändigt att andelen miljöanpassade fordon med lägre koldioxidutsläpp ökar och att vägtrafikens klimatpåverkan minskar för att Miljömålsberedningens föreslagna mål och målet om en fossiloberoende fordonsflotta ska kunna uppnås. Utskottet har inte några invändningar mot den föreslagna utformningen av systemet och tillstyrker därför förslaget i dess helhet.

Motionerna avstyrks.

Indexering av miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en årlig omräkning av skattesatserna i lagen om skatt på naturgrus, i lagen om skatt på avfall samt i lagen om skatt på kemikalier i viss elektronik för kalenderåret 2019 och efterföljande kalenderår.

Utskottet tillstyrker vidare att skattesatserna i lagen om skatt på naturgrus och i lagen om skatt på avfall omräknas med beaktande av BNP-utvecklingen.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om avslag på förslagen om indexomräkning, om att inte införa en kemikalieskatt och om att ge kemikalieskatten en annan utformning.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD) och 3 (C).

Bakgrund

Skatt på naturgrus

Naturgrus är en icke förnybar resurs, och den 1 juli 1996 infördes en skatt på naturgrus (bet. 1995/96:SkU18) för att förbättra hushållningen med naturligt förekommande grus och sand och påskynda utvecklingen mot alternativa material. Enligt lagen (1995:1667) om skatt på naturgrus ska den som exploaterar en naturgrustäkt betala skatt för brutet naturgrus om det utvinns för något annat ändamål än markinnehavarens husbehov och sker med stöd av tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken eller vattenlagen (1983:291) eller kräver tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken. Vattenlagen upphörde att gälla den 1 januari 1999 när miljöbalken infördes. Skatt tas ut med 13 kronor per ton. Skattskyldigheten inträder när naturgrus levereras till köpare eller tas i anspråk för något annat ändamål än försäljning. Efter ett förslag i budgetpropositionen för 2003 höjdes skatten på naturgrus från 5 till 10 kronor per ton den 1 januari 2003. Som ett led i den gröna skatteväxlingen höjde riksdagen skatten på naturgrus från 10 till 13 kronor per ton naturgrus den 1 januari 2006 och från 13 till 15 kronor per ton naturgrus den 1 augusti 2015.

Skatt på avfall

Enligt avfallsdirektivet (2008/98/EG) ska alla medlemsländer ha ett avfallsförebyggande program. Det ska innehålla mål och åtgärder för att minska avfallens miljöpåverkan och mängden avfall och farliga ämnen i material och produkter. Målen och åtgärderna ska följas upp för att se hur bra det går att uppfylla och genomföra dem. Prioriterade avfallsområden är textilavfall, matsvinn, elektronik samt bygg- och rivningsavfall.

Lagen (1999:673) om skatt på avfall trädde i kraft den 1 januari 2001 och tillämpas sedan den 1 januari 2000. Sedan den 1 januari 2015 ska skatt betalas med 500 kronor per ton avfall som förs in till en avfallsanläggning där avfall till en mängd av mer än 50 ton per år slutligt förvaras eller förvaras under längre tid än tre år. Skattskyldig är den som bedriver verksamhet på anläggningen. Avfallsskatt ska inte betalas om avfallet är avsett att inom anläggningen komposteras, rötas, förbrännas eller användas för tillverkning av fast lagringsbart bränsle. Avdrag på skatten får göras för avfall som har förts ut från anläggningen.

Kemikalieskatt

Lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik trädde i kraft den 1 april 2017. Syftet med skatten är att minska tillförseln av farliga ämnen till människors hemmiljö. Skatten är konstruerad så att samtliga varor inom bestämda kategorier är skattepliktiga, men det finns möjligheter till avdrag. Vilka varor som omfattas avgränsas genom tulltaxans indelning i KN-nummer. Varor som omfattas av skatten är elektronik som vanligtvis förekommer i människors hemmiljö, t.ex. datorer, telefoner, vitvaror och tv-apparater. Den skattskyldige får delvis göra avdrag för skatten om vissa listade grupper av ämnen inte förekommer i varan. Skattskyldig är den som yrkesmässigt tillverkar skattepliktiga varor i Sverige, yrkesmässigt låter föra in eller tar emot skattepliktiga varor från något annat EU-land eller yrkesmässigt importerar skattepliktiga varor. Skatten tas ut med 8 kronor per kilo för vitvaror och med 120 kronor per kilo för övrig elektronik. Maximalt skattebelopp är 320 kronor per vara.

Propositionen

För att skapa ökade förutsättningar att behålla omställningstrycket från användning av naturgrus och deponering av avfall till andra alternativ föreslår regeringen en årlig omräkning av skattesatserna för naturgrus och avfallsdeponering efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar. Skatten på naturgrus och skatten på avfall föreslås (punkt 27 och 29) därför fr.o.m. den 1 januari 2018 räknas om med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex (KPI) och BNP enligt samma principer som för energiskatten på bensin och dieselbränsle. Även för naturgrusskatten och avfallsskatten bör den allmänna prisutvecklingen, i likhet med de nämnda punktskatterna, mätas genom

förändringarna av KPI. Vidare bör, i analogi med vad som gäller för energiskatten och tobaksskatten, indexeringen grundas på faktiska KPI-förändringar. KPI-omräkningen bör därför baseras på förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni månad året närmast före det år beräkningen avser och prisläget i juni 2017. För att öka styreffekten ska skattesatserna för naturgrusskatt och avfallsskatt även räknas upp genom ett tillägg med 2 procentenheter till KPI-omräkningen.

För att upprätthålla den avsedda styreffekten för skatt på kemikalier i viss elektronik föreslår regeringen (punkt 39) vidare att skattesatserna realvärdesäkras genom en indexering med KPI fr.o.m. 2019. Skattesatserna för kemikalier i viss elektronik bör därför, på samma vis som gäller för energiskatten och tobaksskatten, realvärdesäkras med KPI som grund. Regeringen föreslår att omräkningen ska grunda sig på faktiska förändringar i KPI mellan juni månad året närmast före det år beräkningen avser och juni 2017. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkande 19 avvisar Moderaterna regeringens förslag till överindexering av miljöskatterna.

Moderaterna föreslår i samma partimotion yrkande 5 i denna del att kemikalieskatten på sikt ska ges en annan utformning än den föreslagna. Utformningen av kemikalieskatten fungerar som en straffskatt på vitvaror och hemelektronik. Den ger svenska aktörer en betydande konkurrensnackdel jämfört med internationella konkurrenter och riskerar att ge begränsad miljönytta och leda till att konsumenter gör sina inköp av vitvaror och hemelektronik via utländska återförsäljare.

Sverigedemokraterna anför i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 3 i denna del att förslaget innebär försämrade förutsättningar för en konkurrenskraftig industriell utveckling i Sverige. Detaljhandeln i Sverige kommer att påverkas negativt eftersom skatten inte kommer att tas ut på privatimporterade varor, och företagen kommer med stor sannolikhet att anpassa sig till det nya läget och flytta delar av sin verksamhet från Sverige.

I kommittémotion 2017/18:929 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås att kemikalieskatten ska avskaffas och att regeringen ska återkomma med ett nytt förslag. Införandet av skatten kommer att innebära en ökad administrativ börda för såväl myndigheter som näringsliv samt försämrad konkurrenskraft för svenska industriföretag och skapa starka incitament att lägga om bolagsstrukturer för ökad internethandel där man kringgår skatten.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkande 3 i denna del föreslår Centerpartiet att förutsättningarna för att införa en bredare kemikalieskatt ska analyseras.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att en årlig omräkning av skattesatserna för naturgrus och avfallsdeponering efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar är nödvändig för att skapa ökade förutsättningar att behålla omställningstrycket från användning av naturgrus och deponering av avfall till andra alternativ. Utskottet delar vidare regeringens bedömning att skattesatserna för naturgrusskatten och avfallsskatten även ska räknas upp genom ett tillägg med 2 procentenheter till KPI-omräkningen för att öka styreffekten.

Utskottet delar också regeringens bedömning att skattesatserna för skatt på kemikalier i viss elektronik ska realvärdesäkras genom en indexering med KPI som grund för att upprätthålla den avsedda styreffekten.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag och avstyrker motionsförslagen.

Höjd koldioxidskatt i värmesektorn

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en höjd koldioxidskatt för viss värmeproduktion inom EU ETS.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om avslag på förslaget om höjd koldioxidskatt i värmesektorn.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Bakgrund

Koldioxidskatten på bränslen som förbrukas i anläggningar inom EU ETS har vid flera tillfällen under senare år justerats för att samordna de ekonomiska styrmedlen för bränslen som förbrukas i dessa anläggningar. En första sänkning av koldioxidskatten på bränslen inom EU ETS genomfördes den 1 juli 2008 (prop. 2007/08:121, bet. 2007/08:SkU27, rskr. 2007/08:238). Ändringen innebar att koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i industri- och kraftvärmeanläggningar inom EU ETS ändrades från 21 till 15 procent av den generella koldioxidskattenivån. En sänkning om 6 procentenheter genomfördes även för bränslen som förbrukas i övriga värmeanläggningar inom EU ETS. Efter ändringen uppgick skattebelastningen för bränslen i dessa anläggningar till 94 procent av den generella koldioxidskattenivån.

Som ett andra steg slopades koldioxidskatten helt för bränslen som förbrukas i industrianläggningar inom EU ETS den 1 januari 2011 (prop. 2009/10:41, bet. 2009/10:SkU21, rskr. 2009/10:122). Vid detta tillfälle behölls dock den totala skattebelastningen för fossila bränslen för värmeproduktion i såväl kraftvärmeanläggningar som andra värmeanläggningar inom EU ETS på den dåvarande nivån. Koldioxidskatten sattes ned till 7 procent av den

generella koldioxidskattenivån för kraftvärmeanläggningar. Samtidigt infördes en energiskatt på fossila uppvärmningsbränslen inom industrin samt för värmeproduktion i kraftvärmeverk. Det rörde sig om sektorer där energiskatten hittills varit noll. För övriga värmeanläggningar inom EU ETS behölls skattenivån om 94 procent av den generella koldioxidskattenivån och en oförändrad, full skattenivå på energiskatten.

Samordningen mellan de ekonomiska styrmedlen fortsatte genom att koldioxidskatten för bränslen som förbrukas för framställning av värme i kraftvärmeanläggningar inom EU ETS slopades helt den 1 januari 2013 (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FiU1, rskr. 2012/13:37). Slutligen sänktes koldioxidskatten för bränslen som förbrukas vid annan värmeproduktion inom EU ETS än den som sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i kraftvärmeproduktion från 94 till 80 procent av den generella koldioxidskattenivån, den 1 januari 2014 (prop. 2013/14:1, bet. 2013/14:FiU1, rskr. 2013/14:56). Syftet med sänkningen var att åtgärda överkompensationen för vissa skattebefriade vegetabiliska och animaliska oljor och fetter som användes i värmeverk.

Regeringen tillsatte den 2 juni 2016 Utredningen om ekonomiska styrmedel för el och värmeproduktion inom EU ETS och ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning (Fi 2016:02). Uppdraget ska enligt tilläggsdirektiv (dir. 2017:49) redovisas senast den 31 oktober 2017. Utredningens uppdrag innefattar flera delar, varav en är att lämna förslag på hur prissignalen när det gäller utsläpp av fossil koldioxid inom EU ETS kan kompletteras med andra ekonomiska styrmedel vad gäller el och värmeproduktion. Härmed avses att se över behovet och lämpligheten av ytterligare skatt eller annat ekonomiskt styrmedel på fossila koldioxidutsläpp även om anläggningen omfattas av EU ETS, för att skapa ett långsiktigt förutsägbart omställningstryck.

Propositionen

Vid Förenta nationernas klimatomöte i Paris i december 2015 enades deltagande stater om ett nytt globalt och rättsligt bindande klimatavtal, som ska träda i kraft 2020. Klimatavtalet innebär att samtliga länder ska sträva efter att begränsa den globala temperaturökningen till 1,5 grader. Riksdagen har antagit ett etappmål för klimatutsläpp utanför EU ETS, dvs. för den s.k. icke-handlande sektorn. Enligt detta nationella mål ska utsläppen minska med 40 procent till 2020 jämfört med 1990 års nivå. Regeringens ambition är att målet så långt som möjligt ska nås genom nationella insatser. Miljömålsberedningen har i betänkandet Ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige (SOU 2016:21) föreslagit ett långsiktigt nationellt mål för utsläppen av växthusgaser till 2045.

Riksdagen har beslutat att godkänna regeringens förslag om mål för den svenska klimatpolitiken (bet. 2016/17:MJU24, rskr. 2016/17:320). Detta innebär bl.a. att Sverige senast 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären och därefter uppnå negativa utsläpp. Utsläppen

från verksamheter inom svenskt territorium ska vara minst 85 procent lägre än de var 1990.

För att minska utsläppen av koldioxid från svenska anläggningar och bidra till en globalt hållbar utveckling och för att lägga grunden till en omställning till nettonollutsläpp till 2045 föreslår därför regeringen (punkt 37 och 42) att koldioxidskatten för bränslen som förbrukas i kraftvärmeanläggningar inom EU ETS ska tas ut med 11 procent av den generella koldioxidskattenivån. Förslaget innebär att skattebefrielsen minskas från nuvarande 100 procent till 89 procent. Regeringen föreslår vidare att koldioxidskatten ska höjas från 80 till 91 procent av den generella koldioxidskattenivån för bränslen som förbrukas vid annan värmeproduktion inom EU ETS än i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i kraftvärmeproduktion. Förslaget innebär en minskning av skattebefrielsen från nuvarande 20 procent till 9 procent.

Motionen

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkande 5 i denna del avvisar Moderaterna förslaget om höjd koldioxidskatt i värmesektorn.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har föreslagit höjda koldioxidskatter för viss värmeproduktion för att minska utsläppen av koldioxid från svenska anläggningar, för att bidra till en globalt hållbar utveckling och för att kunna uppnå det svenska klimatpolitiska målet om att inga nettoutsläpp av växthusgaser ska förekomma 2045.

Utskottet har inget att invända mot regeringens förslag och tillstyrker förslaget i motsvarande delar. Motionsförslaget avstyrks.

Skattenedsättning av energiskatt på el för värmeföretag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om en utvidgning av nedsättningen av energiskatt på el för värmeföretag.

Propositionen

Den 1 januari 2017 infördes en möjlighet för företag inom datacenterbranschen att få del av den lägre energiskattenivån om 0,5 öre per kilowatt-timme förbrukad el. Den lägre skattenivån gäller för anläggningar med en viss verksamhet och effektgräns, s.k. datorhallar. Eftersom fjärrkyla eller fjärrvärme ur ett ekonomiskt och ett miljömässigt perspektiv kan vara ett bra alternativ för uppvärmning och kylning bör enligt regeringen sådan fjärrkyla

och fjärrvärme ges rimliga konkurrensförutsättningar. Regeringen föreslår därför (punkt 26, 37, 40, 41 och 47) att återbetalning av energiskatt ska medges för sådan el som har förbrukats vid framställning av värme eller kyla som levererats för förbrukning i en datorhall. Regeringen föreslår också att det i lagen om skatt på energi (LSE) förtydligas att framställning av kyla, inom ramen för möjligheterna till återbetalning av skatt som förbrukats för extern leverans för ett nedsättningsberättigande ändamål, jämföras med framställning av värme. Förslagen innebär att värmeföretagen vid sin framställning av värme eller kyla som levereras för förbrukning i en datorhall får tillgång till den lägre skattenivån genom återbetalning.

Hjälpförbrukning av el i samband med värmeproduktion ger i dag inte rätt till återbetalning av skatt på bränsle och el som förbrukats vid produktion av värme eller kyla för leverans till nedsättningsberättigande ändamål. Denna ordning innebär en viss konkurrensnackdel för värmeföretag som levererar värme eller kyla för förbrukning eftersom industrin har en nedsatt skattenivå för motsvarande hjälpförbrukning av el vid framställning av värme eller kyla i egen regi inom ramen för den industriella tillverkningsprocessen. För att motverka denna konkurrensnedvridning föreslår regeringen vidare att återbetalning av skatt på el som förbrukats vid framställning av värme eller kyla som levererats för nedsättningsberättigande ändamål också ska medges för hjälpförbrukning av el.

Regeringen föreslår också av administrativa skäl en gemensam gräns för återbetalning av skatt på såväl förbrukad el som förbrukat bränsle för samtliga leveranser av värme och kyla som ett värmeföretag gör för nedsättningsberättigande ändamål. Gränsen föreslås uppgå till 2 000 kronor per kalenderkvartal och beräknas sammantaget för bränslen och el för samtliga de nedsättningsberättigande ändamålen.

För beräkningen av återbetalningen av skatt för de olika energislagen i fråga om de nu aktuella leveranserna av värme och kyla föreslår regeringen att en ny bestämmelse ska införas i LSE, av vilken det ska framgå att fördelningen av de insatta energimängderna ska göras proportionellt i förhållande till respektive energislag.

Eftersom den aktuella skattenedsättningen är att betrakta som ett statligt stöd föreslår regeringen vidare att begreppet ”stöddordning” i LSE utvidgas till att även omfatta dessa leveranser. För att kraven i den allmänna gruppundantagsförordningen (GBER) ska vara uppfyllda krävs bl.a. att sökanden lämnar uppgifter om stödmottagare. För att skapa en rimlig nivå på den administrativa bördan för uppgiftslämnarna respektive Skatteverket föreslår regeringen vidare att uppgiftslämnandet begränsas till att endast gälla för den del av stödmottagarens sammanlagda nedsättning inom en stöddordning som under kalenderåret överstiger 50 000 euro.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i budgetpropositionen för 2017 uttalat att fjärrkyla eller fjärrvärme ur ett ekonomiskt och ett miljömässigt perspektiv kan vara ett bra alternativ för uppvärmning och kylning. Sådan fjärrkyla och fjärrvärme bör därför enligt regeringen ges rimliga konkurrensförutsättningar.

Utskottet ser inte något skäl att göra någon annan bedömning än regeringen och tillstyrker regeringens förslag i motsvarande delar.

Sänkt skatt för datorhallar och andra ändringsförslag på elskatteområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ytterligare nedsättning av energiskatten på el för datorhallar, om att slopa försäkranssystemet, om en översyn och förenkling av återbetalnings- och avdragsbestämmelserna och om frivillig skattskyldighet för fler ändamål.

Propositionen

För att även inkludera mindre anläggningar i nedsättningen av energiskatt på el är en alternativ lösning enligt regeringen att sänka effektgränsen för vad som definieras som datorhall. En sänkning av gränsen för anläggningens sammanlagda installerade effekt med 80 procent, dvs. till 0,1 megawatt, borde medföra att de datacenterföretag som är utsatta för internationell konkurrens kommer att omfattas av nedsättningen. Regeringen föreslår därför (punkt 26, 40, 41, 44, 46 och 47) att den lägre skattenivån om 0,5 öre per kilowattimme som gäller för viss förbrukning av företag inom datacenterbranschen ska utvidgas genom att kravet på att anläggningens sammanlagda installerade effekt för annan utrustning än kyl- och fläktanläggningar sänks till en femtedel av den tidigare nivån så att den installerade effekten i anläggningen därefter endast behöver uppgå till minst 0,1 megawatt.

Efter förslag i budgetpropositionen för 2017 gjordes vissa förändringar av hur en lägre energiskattenivå skulle åstadkommas för de nedsättningar av elskatt som bedömts utgöra statliga stöd. Ändringarna syftade bl.a. till att i så stor utsträckning som möjligt skapa en direktkontakt mellan stödmottagare och stödgivande myndighet för att uppfylla EU-rättens krav om datainsamling och offentliggörande. Förändringarna medför vidare att det är respektive stödmottagare som står den ekonomiska risken för eventuella felaktigheter och att Skatteverket i högre utsträckning än tidigare får information om vem som förbrukar den el som avdrag och återbetalning yrkas för samt för vilka ändamål elen förbrukas.

Försäkranssystemet skiljer sig från den nämnda ordningen med direktkontakt mellan den beviljande myndigheten och det förbrukande företaget genom att försäkranssystemet innebär att el säljs utan skatt till en aktör som inte är känd av Skatteverket samt att skattskyldigheten för el kan komma att flyttas till denna aktör utan att Skatteverket har kännedom om vem den aktören är. Avsaknaden av transparens försvårar därmed skattekontrollen, vilket medför en ökad risk för skatteundandragande.

En förändring som innebär att den som förbrukar el för de ändamål som omfattas av försäkranssystemet ska vända sig till Skatteverket för att få nedsättningen innebär en lättnad för de skattskyldiga som förser någon annan med el för den senares förbrukning eftersom den skattskyldiges återkommande hantering av försäkransblanketter försvinner. En sådan förändring innebär också att den skattskyldige inte behöver agera/funkera som mellanhand innan det går att kontrollera en förbrukares rätt till skattebefrielse för förbrukad el. En sådan förändring bör vidare öka Skatteverkets kontrollmöjligheter, göra det enklare att bedöma om elen används för något av de ändamål som berättigar till nedsättning och därmed minskar risken för felaktig skatteredovisning och skatteundandragande. Regeringen föreslår därför att försäkranssystemet för el slopas, att avdragsrätten begränsas till att enbart gälla den skattskyldiges egen förbrukning samt att en återbetalningsmöjlighet införs för andra än skattskyldiga som förbrukar el för ändamålen som avses i 9 § första stycket 1, 2, 3 och 5 LSE.

För att undvika onödiga upprepningar föreslår regeringen vidare att det i LSE införs en ny bestämmelse till vilken villkoren för återbetalning enligt 11 kap. 12–15 §§ i samma lag överförs. Överföringen sker utan ändring i sak, med undantag för återbetalningsperiodens längd.

Regeringen föreslår också att möjligheten till kvartalsvis återbetalning av energiskatt på el ska ersättas med en möjlighet till månadsvis återbetalning för att ytterligare minska likviditetspåverkan för de företag som förbrukar el i större omfattning. Efter förslag i budgetpropositionen för 2017 infördes en möjlighet för stora elförbrukare att godkännas som frivilligt skattskyldig i syfte att underlätta hanteringen och minska likviditetspåverkan för den som förbrukar el i mycket stor omfattning. För de företag som inte uppnår den nödvändiga förbrukningsnivån för godkännande som frivilligt skattskyldiga, men som trots allt förbrukar el i större omfattning, finns en möjlighet till kvartalsvis återbetalning i stället för årlig. En möjlighet till månadsvis återbetalning innebär att likviditetspåverkan ytterligare minskas för berörda företag.

I syfte att bl.a. hålla både företagens och Skatteverkets administration nere vid mindre stödbelopp föreslår regeringen vidare att den del av nedsättningen av energiskatt på el som överstiger 2 000 kronor per kalenderår ska återbetalas.

När det gäller frågan om frivillig skattskyldighet kan det enligt regeringen vara motiverat att utvidga den befintliga ordningen med frivillig skattskyldighet till att även omfatta förbrukning för de ändamål som i dag avses i

11 kap. 9 § första stycket 1–3 och 5 LSE för att underlätta hanteringen och minska likviditetspåverkan för de som inte är skattskyldiga. En utvidgning av ordningen innebär samtidigt att olika nedsättningsberättigande förbrukningsändamål hanteras på ett mer likartat sätt och att reglerna blir mer lättöverskådliga. En utvidgning till fjärde punkten bedöms inte nödvändig eftersom skattskyldighet för nätinnehavare gäller fr.o.m. den 1 januari 2018 samtidigt som nedsättningen under den aktuella punkten endast avser el som förbrukas av nätföretag. Regeringen föreslår därför att möjligheten att godkännas som frivilligt skattskyldig för energiskatt på el utvidgas till att omfatta ytterligare förbrukningsändamål.

I budgetpropositionen för 2017 gjorde regeringen bedömningen att möjligheterna till frivillig skattskyldighet bör begränsas genom att ett krav på förbrukning i mycket stor omfattning införs. Detta krav har införts och innebär att den som beräknas förbruka el i mycket stor omfattning, om den övervägande delen av elförbrukningen sker i tillverkningsprocessen i industriell verksamhet eller i en datorhall, får godkännas som frivilligt skattskyldig.

Regeringen gjorde också bedömningen att kravet på beräknad förbrukning i mycket stor omfattning bör anses vara uppfyllt om sökanden beräknas förbruka minst 20 gigawattimmar el per kalenderår. För att godkännas som frivilligt skattskyldig krävs således inte enbart en elförbrukning i mycket stor omfattning utan även att den övervägande delen av elen, dvs. mer än hälften, förbrukas för vissa ändamål. Det innebär att den som beräknas ha en total elförbrukning om 20 gigawattimmar även måste ha en förbrukning om mer än 10 gigawattimmar för de utpekade ändamålen för att kunna godkännas som frivilligt skattskyldig. Regeringen föreslår därför att det direkt i lagen regleras att den som beräknas förbruka mer än 10 gigawattimmar el per kalenderår för de ändamål som räknas upp i bestämmelsen som berättigar till nedsättning får godkännas som frivilligt skattskyldig.

Utskottets ställningstagande

För att den lägre energiskattenivån ska omfatta även mindre anläggningar och för att internationell konkurrens därmed ska motverkas har regeringen föreslagit att effektgränsen för vad som definieras som datorhall ska sänkas. Regeringen har vidare bl.a. föreslagit att frivillig skattskyldighet ska utvidgas till att omfatta fler ändamål för att underlätta hanteringen och minska likviditetspåverkan för de som inte är skattskyldiga.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag och tillstyrker förslaget i dess helhet.

Skatt på flygresor

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att införa en flygskatt.

Utskottet tillstyrker vidare bl.a. regeringens förslag till utformning av en flygskatt, om lagens tillämpningsområde, om skattens storlek, om indexering av flygskatten, om skattskyldighet och om förfarandet vid beskattning.

Utskottet delar också regeringens bedömning att bl.a. myndighetsavgifter inom luftfartsområdet ska avskaffas, om att tillföra ytterligare medel till icke-statliga flygplatser, om att resor med helikopter inte ska omfattas av den föreslagna lagen och om att flygskatten inte ska differentieras utifrån serviceklass.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att inte införa en flygskatt, om att införa en europeisk flygskatt och om att flygskatten ska ges en annan utformning.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Bakgrund

Utsläpp från utrikes flygtransporter ingår för närvarande inte i staternas åtagande under Kyotoprotokollet, som trädde i kraft 2005. Parterna åläggs dock i artikel 2.2 i protokollet att sträva efter att begränsa eller minska utsläpp av växthusgaser som inte omfattas av Montrealprotokollet om ämnen som bryter ned ozonskiktet, från flygbränslen genom insatser i Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO).

Chicagokonventionen, som undertecknades 1944, tillämpas för internationell civil luftfart. Av Chicagokonventionen följer att användningen av flygbränsle inte får beskattas inom den internationella flygtrafiken. Beskattning av flygbränsle för internationell luftfart förbjuds även i en mängd bilaterala luftfartsavtal och enligt ICAO:s policy.

I rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (energiskattedirektivet) ges ramarna för medlemsstaternas möjligheter att beskatta flygbränsle. Enligt energiskattedirektivet ska medlemsstaterna skattebefria flygbränsle som används för annan luftfart än privat nöjesflyg. Medlemsstaterna har dock möjlighet att beskatta bränsle som används för inrikesflyg. Genom bilaterala avtal kan medlemsstaterna inom EU också komma överens om att beskatta bränsle som används för flygtransporter mellan medlemsstaterna inom unionen. Energiskattedirektivet tillåter emellertid inte beskattning av flygbränsle i flygtransporter som går till tredje länder.

Energiskattedirektivet har genomförts i svensk rätt genom lagen om skatt på energi (LSE). De nu gällande reglerna om beskattning av flygbränsle innebär att bränsle som förbrukas i luftfartyg skattebefrias om luftfartyget inte

används för privat ändamål. Flygbränsle för kommersiellt ändamål är således i dag undantaget från svensk energi- och koldioxidbeskattning. Den 1 juli 2015 begränsades de svenska reglerna till följd av att skattebefrielsen för flygbränsle hade kommit att få ett för stort tillämpningsområde. Den nya bestämmelsen innebär att begreppet privat ändamål har blivit vidare och därmed att skattebefrielsen för bränsle som förbrukas i luftfartyg är mer begränsad än tillämpningen före den 1 juli 2015.

För att bidra till de globala utsläppsminskningarna antog EU 2008 ett klimat- och energipaket, genom vilket medlemsländerna enades om att bl.a. sänka utsläppen med i genomsnitt 20 procent till 2020. Denna klimatdel i paketet innehåller ändrade regler för EU:s system för handel med utsläppsrätter (EU ETS), nya regler om minskade utsläpp för branscher som inte omfattas av utsläppshandeln och en ansvarsfördelning för utsläpp av växthusgaser.

De grundläggande reglerna om EU ETS finns i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/87/EG av den 13 oktober 2003 om ett system för handel med utsläppsrätter för växthusgaser inom gemenskapen (2003/87/EG) och om ändring av rådets direktiv 96/61/EG, handelsdirektivet. Genom en överenskommelse mellan rådet och Europaparlamentet 2008 införlivades luftfartsverksamhet i EU ETS. Handelsdirektivet har ändrats flera gånger. I februari 2017 lade kommissionen fram ett förslag om hur flyget ska fortsätta att omfattas av EU ETS. Enligt förslaget ska flygningar inom EES även i fortsättningen ingå i EU ETS och flygningar utanför EES fortsatt vara undantagna. Förslaget innebär att systemet ska kunna ändras när det finns tillräcklig klarhet om hur ICAO:s regelverk för att genomföra det globala styrmedlet kommer att se ut.

ICAO beslutade vid sin generalförsamling i oktober 2016 att införa ett globalt klimatstyrmedel för internationellt flyg. Systemet ska införas 2021 med en frivillig fas. Systemet kommer fr.o.m. 2027 att bli obligatoriskt för alla stater, men med vissa undantag. Beslutet innebär att det internationella flygets koldioxidutsläpp ska stabiliseras på 2020 års nivå. Eventuella ökade koldioxidutsläpp utöver detta ska kompenseras genom att flygföretagen måste köpa utsläppskrediter. Sverige har tillsammans med 65 andra stater aviserat deltagande i den frivilliga fasen av systemet, vilket innebär att omkring 87 procent av den internationella flygtrafiken kommer att omfattas av Corsia (ICAO:s beslut att inrätta ett globalt marknadsbaserat klimatstyrmedel för den internationella luftfarten) från starten 2021.

Regeringen beslutade den 5 november 2015 att en särskild utredare skulle analysera och lämna förslag på hur en skatt på flygresor kan utformas. Utredningen redovisade sitt uppdrag den 30 november 2016 i betänkandet En svensk flygskatt (SOU 2016:83).

Propositionen

Regeringen anser att en skatt på flygresor är ett första steg i rätt riktning för att minska flygets klimatpåverkan. Att en sådan skatt införs har också ett signalvärde och kan innebära att fler länder följer efter. Införandet av en skatt på flygresor kan vidare bidra till att uppnå målen i det klimatpolitiska ramverket. Regeringen föreslår därför (punkt 18, 45 och 46) att en punktskatt på flygresor ska införas.

Regeringen vill vidare uppmuntra användandet av biobränslen inom flyget och tillsätter därför en utredning för att analysera om det behövs styrmedel för att öka andelen förnybara bränslen. Regeringen gör även en satsning på utveckling och forskning när det gäller biobränsle för flyg.

Regeringen gör bedömningen att den s.k. myndighetsavgiften inom luftfartsområdet, som Transportstyrelsen tar ut, ska avskaffas. För att säkerställa att flygskatten inte innebär ökade driftsunderskott vid icke-statliga flygplatser i Norrland gör regeringen bedömningen att ytterligare medel ska tillföras för detta ändamål.

En flygskatt bör uppmuntra konsumenter att välja mer miljövänliga alternativ, vilket i sin tur kan leda till minskade utsläpp och mindre klimatpåverkan. Regeringen anser att det är de kommersiella flygresorna som skatten bör träffa, dvs. att privatflyget bör lämnas utanför. För en sådan konstruktion talar även att det inte finns några reella möjligheter att i skattehänseende kontrollera privatflyget. Regeringen föreslår därför att skatt på flygresor ska betalas för kommersiella flygresor och för flygresor med svenskt statsflyg. Privatflyg, statsflyg, ambulansflyg, eftersöknings- och räddningsflyg, humanitärt flyg, tull- och polisflyg eller skolflyg ska enligt förslaget inte omfattas av lagens tillämpningsområde. Regeringen föreslår vidare att med kommersiell flygresa enligt lagen (2017:000) om skatt på flygresor ska avses en flygresa som utförs mot betalning åt allmänheten.

När det gäller skatteplikten omfattning föreslår regeringen att skatteplikt ska gälla för flygresor med flygplan som är godkända för transport av fler än tio passagerare. Det innebär att huvudsakligen flygresor med flygplan i linjefart och chartertrafik kommer att omfattas av skatteplikt. En skatt som baseras på passagerare saknar direkt koppling till utsläppsmängder av växthusgaser. Den kan därför inte användas för att särskilja flygplan med olika bränsleförbrukning och utsläppsdata. Om skatten medför att konsumenter avstår från vissa flygresor eller väljer transportslag som genererar mindre utsläpp av växthusgaser kan skatten dock leda till mindre utsläpp och klimatpåverkan. En annan förutsättning för att skatteplikt ska uppkomma enligt förslaget är att avresan sker från en flygplats som ligger på svenskt territorium. Eftersom flygplats är ett i sammanhanget centralt och viktigt begrepp föreslår regeringen att en definition av begreppet flygplats ska tas in i lagen och ges samma innebörd som i luftfartslagen. Regeringen gör bedömningen att resor med helikoptrar inte ska omfattas av lagen om skatt på flygresor.

Regeringen föreslår vidare att vissa undantag från skatteplikten ska införas och att flygskatt därför inte ska betalas för barn under två år, passagerare som

på grund av teknisk störning, väderförhållanden eller annan oförutsedd händelse inte har nått destinationsflygplatsen och som medföljer vid en förnyad avgång, flygande personal som är i tjänst under flygningen och för transit- och transferpassagerare.

För att minska risken för undvikande beteende och för att skatten inte ska få stora regionala konsekvenser finns det enligt regeringens mening skäl för att föreslå en skatt som begränsar de sekundära negativa effekterna. För att skatten också ska vinna acceptans är det enligt regeringen viktigt att skatten upplevs som rättvis och att den är enkel att förstå. För att skatten även ska få en styrande effekt och uppmuntra konsumenter att välja mer miljövänliga alternativ föreslår regeringen att skattenivån ska bestämmas utifrån flygresans totala längd, dvs. slutdestinationen.

Regeringen anser vid en sammanvägd bedömning att det är skäligt att sänka de skattenivåer som utredningen föreslagit till 60, 250 respektive 400 kronor. Den skattenivå som ska gälla för medlemsstater i EU/EES ska gälla även för andra länder som helt ligger i Europa, dvs. länder som inte ingår i EU/EES. Regeringen föreslår därför att skatt ska tas ut med 60 kronor per passagerare som flyger till ett land som helt ligger i Europa (bil. 1 till lagen). För passagerare som reser till ett land som helt eller delvis ligger i en annan världsdel än Europa och med ett avstånd om högst 6 000 kilometer från Arlanda flygplats, föreslår regeringen att en skatt om 250 kronor ska tas ut (bil. 2 till lagen). För passagerare som reser till något annat land, dvs. ett land som ligger i en annan världsdel än Europa och med ett avstånd längre än 6 000 kilometer från Arlanda, ska enligt förslaget en skatt om 400 kronor tas ut. Regeringen gör bedömningen att skatten inte bör differentieras utifrån vilken serviceklass passageraren reser i.

För att uppnå värdesäkring av de föreslagna skattenivåerna och upprätthålla miljöstyrningen anser regeringen att en årlig indexering bör införas så att skattesatserna för flygresor följer den allmänna prisnivån. Regeringen föreslår därför en årlig omräkning av skattesatserna i lagen om skatt på flygresor och att omräkningen av skattesatserna ska grunda sig på faktiska förändringar av KPI.

När det gäller frågan om skattskyldighet gör regeringen bedömningen att det flygföretag som utför flygningen ska vara skattskyldig. Varje flygföretag har en s.k. ICAO-kod, benämnd ICAO-designator, som kan härledas till flygföretagets driftstillstånd. Enligt utredningen råder det samstämmighet om att det flygföretag under vars ICAO-kod flygningen utförs också bör vara det flygföretag som ska vara skattskyldigt för flygskatten. Det innebär enligt regeringen att ett flygföretag bör få ta ansvaret för flygskatt för alla sina egna operationer från Sveriges flygplatser i eget flygplan eller genom inhyrd kapacitet.

Vad gäller tidpunkten för skattskyldigheten är det först när flygplanet lyfter från flygplatsen i Sverige som det går att fastställa hur många beskattningsgrundande passagerare som reser med planet. Regeringen föreslår därför att

skattskyldigheten ska inträda när ett flygplan med beskattningsgrundande passagerare lyfter från en flygplats i Sverige.

Regeringen föreslår att den nya flygskatten ska omfattas av skatteförfarandelagen. Regeringen anser att det är mest lämpligt att knyta beskattningsförfarandet direkt till vad som gäller för andra punktskatter. Beskattning bör i största möjliga utsträckning utövas av Skatteverket. Inom Skatteverket finns vidare nödvändig kompetens för att sköta beskattningsfrågor och de nödvändiga administrativa systemen. Regeringen gör därför bedömningen att det är lämpligast att Skatteverket är beskattningsmyndighet för flygskatten.

Enligt lagförslaget kommer både svenska och utländska flygföretag att bli skattskyldiga för flygskatt. Att införa ett krav på en skatterepresentant för flygföretag som har säte inom EU, men som saknar fast driftställe i Sverige, är inte förenligt med EU-rätten (jämför t.ex. EU-domstolens dom kommissionen mot Spanien, C-678/11, EU:C:2014:2434). I praktiken kommer ett krav på en skatterepresentant att träffa enbart flygföretag med säte i ett land utanför EU. Det är enligt regeringens mening mindre lämpligt att föra in ett krav som tvingar en del utländska skattskyldiga att ha en representant i Sverige. Regeringen gör därför bedömningen att det inte ska införas någon skyldighet för en skattskyldig fysisk person som inte är bosatt i Sverige, eller en skattskyldig juridisk person som inte har fast driftställe i Sverige, att företrädas av en representant som är godkänd av Skatteverket.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkande 15 säger Moderaterna nej till införandet av en nationell flygskatt och föreslår i stället att flygets klimatpåverkan ska minskas genom att satsa på förnybart flygbränsle. Flygskatter, utformade som en fast avgift per resenär, har visat sig ha omfattande negativa samhällsekonomiska effekter. Globala utmaningar kräver globala lösningar och internationellt samarbete.

I motion 2017/18:1281 av Pål Jonson (M) föreslås att riksdagen ska avslå regeringens förslag på införandet av en ny flygskatt. En nationell flygskatt är en ensidig nationell skatt som snedvrider konkurrensförhållanden i Sverige samtidigt som de positiva miljöeffekterna är ytterst marginella. Vidare försvagar den konkurrenskraften och slår hårdast mot de delar av Sverige som har stora avstånd.

I motion 2017/18:1333 av Edward Riedl (M) anføres att remissinstanserna i huvudsak har varit negativa till införandet av en flygskatt eftersom det skulle drabba svensk konkurrensförmåga och företagande negativt och miljövinster enbart skulle vara marginella. Riksdagen bör därför följa remissinstansernas samlade rekommendationer.

I motion 2017/18:1348 av Edward Riedl (M) föreslås att den nuvarande beskattningen på flygtrafik ska bevaras. Införandet av en flygskatt skulle leda

till färre jobb, göra det svårare för flyget att genomföra sin gröna omställning och försämra tillgängligheten i Sverige.

I partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del säger Sverigedemokraterna nej till införandet av en flygskatt. Den minskning av växthusgasutsläpp som kan åstadkommas genom en flygskatt är mycket liten ur ett globalt perspektiv samtidigt som konsekvenserna för vissa delar av Sverige blir dramatiska. Nyttan med flygskatten står därmed inte i proportion till de negativa konsekvenserna.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 3 och 4 i denna del anförs att den föreslagna flygskatten slår hårt mot orter på landsbygden, inte ger några incitament till en omställning av flygets energianvändning och har låg klimateffekt. Centerpartiet föreslår i stället att det ska införas ett krav på obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle för alla flygplan som tankas i Sverige.

I kommittémotion 2017/18:3758 av Anders Åkesson m.fl. (C) yrkande 3 anförs att införandet av en nationell flygskatt skulle försämra Sveriges konkurrenskraft gentemot andra länder, försämra tillgängligheten i vårt land och inte ge incitament till en omställning av flygets energianvändning. Centerpartiet föreslår i stället att det ska införas ett krav på obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle för alla flygplan som tankas i Sverige.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del motsätter sig Liberalerna införandet av en flygskatt och föreslår att en europeisk flygskatt ska införas. En europeisk flygskatt bör vara utformad så att den inte träffar all flygtrafik lika, utan i stället främjar flyg med lägre klimat- och miljöpåverkan.

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkande 5 i denna del tillbakavisar Kristdemokraterna regeringens förslag om införande av flygskatt och om att kompensera regionala flygplatser för införandet av skatten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att även flyget i större utsträckning ska bära sina egna klimatkostnader. Utskottet anser vidare att det är nödvändigt med styrmedel som uppmuntrar konsumenterna att välja mer miljövänliga alternativ och som kan leda till minskade koldioxidutsläpp, mindre klimatpåverkan och en ökad möjlighet att uppnå målen i det klimatpolitiska ramverket. En flygskatt innebär också att producenternas incitament att ta fram mer miljövänliga alternativ ökar.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 uttalat att användandet av biobränslen inom flyget ska uppmuntras och att en utredning därför ska tillsättas för att analysera om det behövs styrmedel för att öka andelen förnybara bränslen. Regeringen gör även en satsning på utveckling och forskning när det gäller biobränsle för flyg. Utskottet anser att riksdagen inte bör föregripa regeringens utredning och avstyrker därför motionsförslagen om att

det ska införas ett krav på obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle för alla flygplan som tankas i Sverige.

Utskottet har inte något att invända mot utformningen av skatten, utan tillstyrker förslaget i dess helhet. Motionsförslagen avstyrks.

Omräkning av koldioxid- och energiskattesatserna efter prisutveckling respektive reala inkomstökningar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslag om att frysa indexomräkningen av drivmedelsskatterna för 2018.

Jämför avvikande mening 1 (M).

Propositionen

Sedan 1994 har det gjorts en årlig indexomräkning av koldioxid- och energiskattesatserna i syfte att realvärdesäkra dem. Senast i november varje år ska regeringen, med stöd av bestämmelser i lagen (1994:1776) om skatt på energi (LSE) i förordning lägga fast det kommande kalenderårets koldioxid- och energiskattesatser med hänsyn till den allmänna prisutvecklingen. För bensin och dieselbränsle görs för 2017 och framåt även en årlig omräkning av skattesatserna som beaktar utvecklingen av BNP.

Beräkningen av 2018 års skattesatser görs utifrån den faktiska förändringen i konsumentprisindex (KPI) under perioden juni 2015 och juni 2017 som alltså tillämpas på 2016 års skattesatser. Index har under perioden ökat med 2,76 procent. För bensin och dieselbränsle görs även en omräkning med ett schabloniserat årligt tillägg av 2 procentenheter till KPI-omräkningen för att beakta utvecklingen av BNP. Beräknat utifrån den årliga indexförändringen med tillägget om 2 procentenheter per år räknas 2016 års skattesatser på bensin och dieselbränsle upp med 6,85 procent. Den tillkommande omräkningen sker av såväl energiskatten som koldioxidskatten men uttrycks som en höjning av energiskatten. En mervärdesskatteeffekt tillkommer om priset på bränslet i motsvarande utsträckning förändras och om köparen är en privatperson. För företag som har rätt att dra av denna ingående mervärdesskatt tillkommer inte någon sådan effekt. Jämfört med 2017 års skattesatser på bränslen medför omräkningen att skatten på bensin miljöklass 1 för 2018 höjs med 24 öre per liter (30 öre inklusive mervärdesskatt). Skatten på dieselbränsle miljöklass 1 för 2018 höjs med 21,3 öre per liter (26,625 öre inklusive mervärdesskatt).

Regeringens förslag om att samordna beskattningen av bensin och dieselbränsle med reduktionspliktssystemet innebär dock bl.a. att nya skattesatser för samtliga bränslen läggs fast i 2 kap. 1 § LSE. Dessa nya skattesatser föreslås träda i kraft den 1 juli 2018. Detta innebär alltså att de omräknade skattesatserna på bränslen endast kommer att tillämpas i de fall då

skattskyldighet inträder under perioden den 1 januari–30 juni 2018. I de fall då skattskyldighet inträder fr.o.m. den 1 juli 2018 gäller de skattesatser som framgår av den föreslagna lydelsen av 2 kap. 1 § LSE. Energiskattesatsen på elektrisk kraft fr.o.m. den 1 juli 2017 följer av 11 kap. 3 § LSE. För energiskattesatsen på elektrisk kraft görs beräkningen av 2018 års skattesats utifrån den faktiska förändringen i KPI under perioden juni 2016 och juni 2017. Index har under perioden ökat med 1,72 procent.

Motionerna

Moderaterna anför följande i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 5 i denna del. Regeringen har aviserat kraftiga skattehöjningar på avstånd och resor. Som ett första steg för att avskaffa överindexeringen fryser Moderaterna den extra uppräknings som ska ske 2018.

I kommittémotion 2017/18:3295 av Maria Malmer Stenergård m.fl. (M) yrkande 1 anfördes att regeringen utöver vanlig indexering infört en årlig omräkning av bensin- och dieselskattesatserna. Moderaterna föreslår därför att regeringens överindexering av drivmedelsskatterna ska avskaffas.

I motion 2017/18:3640 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 2 anfördes att skattehöjningen på bensin och diesel blir ett hårt slag mot företagande och boende på landsbygden. Den indexuppräknings som börjar gälla 2017 innebär en automatisk höjning av skatten på drivmedel utan att beslut behöver fattas av riksdagen. Världens högsta skatter på bensin och diesel kommer vidare att innebära att Sveriges konkurrenskraft försämras.

Utskottets ställningstagande

För att öka den styrande effekten av energi- och koldioxidskatterna och för att stimulera till omställning till minskade växthusgasutsläpp från vägtrafiken och överflyttning till andra transportslag föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2016 att energiskatten på bensin och diesel skulle höjas. Regeringen föreslog vidare att den årliga omräkningen av skattesatserna på energiområdet med hänsyn till KPI-utvecklingen skulle behållas samt att konstruktionen skulle ändras genom att man årligen skulle beakta även BNP-utvecklingen. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen.

För 2018 påverkas beräkningen i de fall då skattskyldighet inträder fr.o.m. den 1 juli 2018 av regeringens förslag till ett reduktionspliktssystem.

Utskottet finner nu inte något skäl att tillstyrka förslag om att inte omräkna koldioxid- och energiskatterna enligt regeringens förslag, varför motionerna avstyrks i motsvarande delar.

Lantbrukets drivmedelsskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om en ökad nedsättning av koldioxidskatten på diesel som används i jordbruket, om ytterligare nedsättning av koldioxidskatten och om att avskaffa skattereduktionen i samma sektorer.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås en ökad nedsättning av koldioxidskatten på diesel i jordbruket med 50 öre per liter utöver regeringens nivå. Konkurrenskraften i jord- och skogsbruket behöver värnas och stärkas genom sänkta kostnader, minskat regelkrångel och färre särkrav.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkande 3 att återbetalningen av drivmedelsskatt för jord- och skogsbruk ska höjas till dansk nivå mot bakgrund av att svenska och danska bönder verkar på en gemensam europeisk marknad.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 föreslås bl.a. en höjning av återbetalningen av dieselskatten med 50 öre för att stärka det svenska lantbrukets konkurrenskraft och möjlighet att fortsätta att producera mat och skapa jobb och miljövärden i Sverige.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 3 i denna del föreslås att dieselsubventionerna inom jordbruket successivt avskaffas. Klimatavtalet från Paris underströk vikten av att avskaffa olika former av subventioner och stöd till fossila bränslen.

I partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 13 i denna del och yrkande 35 i denna del föreslås att nedsättningen av energiskatten på diesel för arbetsmaskiner i jord-, skogs- eller vattenbruksverksamhet ska avskaffas. Klimatavtalet från Paris underströk vikten av att avskaffa olika former av subventioner och stöd till fossila bränslen.

Liberalerna föreslår vidare i samma motion yrkande 35 i denna del att skattereduktionerna vid användning av fossilt bränsle inom jord- och skogsbruket ska avskaffas. I enlighet med klimatavtalet från Paris måste subventioner till fossila bränslen bort.

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del föreslår Kristdemokraterna att skatten på diesel som används i jordbruket ska sänkas med 1,34 kronor per liter för att stärka jordbrukets konkurrenskraft och påskynda omställningen till en klimatneutral produktion.

I kommittémotion 2017/18:3767 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 2 föreslås likaså att skatten på diesel som används i jordbruket ska

sänkas med 1,34 kronor per liter för att stärka jordbrukets konkurrenskraft och påskynda omställningen till en klimatneutral produktion.

Utskottets ställningstagande

Med hänsyn till den utsatta konkurrenssituation som det svenska jord- och skogsbruket för närvarande befinner sig i gjorde regeringen bedömningen i budgetpropositionen för 2016 att näringarna borde kompenseras fullt ut för den höjning av energiskatten på dieselbränsle som gjordes 2016. Regeringen föreslog därför att befrielsen från koldioxidskatt för dieselbränsle i arbetsmaskiner i jord-, skogs- och vattenbruksverksamheterna skulle ökas. Regeringen föreslog vidare att en ytterligare befrielse från koldioxidskatt under perioden den 1 januari 2016 t.o.m. 31 december 2018 skulle medges i syfte att kompensera för energiskattehöjningen på dieselbränsle. Riksdagen beslutade i enlighet med förslagen. Sedan den 1 januari 2017 gäller skattenedsättningen även för fartyg som används inom jord-, skogs- och vattenbruksnäringarna.

Utskottet finner nu inte skäl att tillstyrka förslag om förändringar på området och avstyrker därför motionsförslagen.

Övriga miljöskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att införa en läckageskatt, om att införa skatt på avfallsförbränning, plastpåsar, torv och icke återvunna textilier samt om att införa en kemikalieskatt på kläder och skor och en avgift på dubbdäck.

Utskottet avstyrker vidare motionsförslagen om att slopa skatten på egenproducerad solel, om att nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel i gruvindustriell verksamhet ska avskaffas, om att naturgas i transportsektorn ska beskattas enligt samma princip som för drivmedel, om att elburen kollektivtrafik ska skattebefrias, om att nedsättningen av energiskatt på el ska gälla för mindre fartyg samt om att återbetalningen av kväveoxidavgiften ska fasas ut.

Jämför avvikande mening 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

I kommittémotion 2017/18:2523 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. yrkande 3 i denna del föreslår Sverigedemokraterna att skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el ska slopas. Skattereduktionen för mikroproduktion av förnybar el innebär modesta kostnader i statsbudgeten – 30 miljoner kronor budgeteras årligen till skatteutgiften. Skattereduktionen

riskerar att på sikt bli kostsam och dessutom få till följd att elproducenter som verkar på affärsmässig grund får reducerade intäkter.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 3 i denna del föreslås att en punktskatt på förbränning av avfall ska införas för att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet. En sådan skatt bör omfatta allt avfall, exklusive farligt avfall, och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet.

Centerpartiet föreslår vidare i samma motion yrkandena 3 och 4 i denna del att återbetalningen av kväveoxidavgiften helt ska fhas ut under de kommande två åren och att avgiften därmed ska göras om till en skatt.

Centerpartiet föreslår också i samma motion yrkandena 3 och 4 i denna del att nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel till fordon som används i gruvindustriell verksamhet ska slopas. Nedsättningar av energi- och koldioxidskatterna för fordon minskar den miljöstyrande effekten.

Centerpartiet föreslår i samma motion yrkande 3 i denna del att nedsättningen av energiskatten på el ska gälla även för mindre fartyg för att inte hämma omställningen från fossila drivmedel till förnybar el inom sjötrafiken, att en miljöskatt på plastpåsar om 1,60 kronor ska införas för att uppnå målet i EU:s direktiv om förpackningar och förpackningsavfall och minska användningen av tunna plastpåsar, att naturgasen som används i transportsektorn ska beskattas enligt samma princip som för bensin och diesel för att stimulera en ökad användning av förnybar metangas, s.k. biogas, att elburen kollektivtrafik ska skattebefrias för att påskynda introduktionen av eldrivna bussar i kollektivtrafiken samt att skatten på solenergi som produceras för eget bruk ska slopas och att en möjlighet till skatteavdrag om du är bosatt i en lägenhet men är andelsägare i en mikroproduktionsanläggning ska införas.

Centerpartiet föreslår slutligen i samma motion yrkandena 3 och 4 i denna del att en kemikalieskatt på kläder och skor ska införas. Skatten föreslås uppgå till 75 kronor per kilo för kläder och skor som innehåller ett farligt beskattningsämne och ska ökas till 100 kronor per kilo om tre beskattningsbara ämnen förekommer eller om innehållet är okänt.

I partimotionerna 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. yrkande 13 i denna del och 2017/18:3752 av Jan Björklund yrkande 3 i denna del föreslår Liberalerna att nedsättningen av energi- och koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet ska slopas. Klimatavtalet från Paris underströk vikten av att avskaffa olika former av subventioner och stöd till fossila bränslen.

I partimotionerna 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. yrkande 31 i denna del och 2017/18:3752 av Jan Björklund yrkande 3 i denna del föreslår Liberalerna att det ska införas en avgift på plastpåsar för att styra konsumtionen mot mer återvinning och förnybara råvaror.

I partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 26 och 35 i denna del och i kommittémotion 2017/18:2819 av Lars Tysklind m.fl. yrkande 4 föreslår Liberalerna att en ny läckageskatt för jordbruket ska införas för att minska jordbrukets allmänna miljöpåverkan. Användningen av

handelsgödsel bidrar till övergödning av vattenområden, och förekomsten av kadmium i handelsgödsel är ett miljöproblem.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund yrkande 3 i denna del föreslår Liberalerna vidare att skatten på egenproducerad solen ska avskaffas och att skattefriheten för småskalig elproduktion ska återställas. Skattebefrielsen för solenergi som produceras för eget bruk bör gälla alla, oavsett anläggningens topeffekt.

I samma motion yrkande 3 i denna del föreslås vidare att en dubbdäcksavgift ska införas för att minska det utsläpp av partiklar som användningen av dubbdäck medför.

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att skattebefrielsen på torv ska slopas och att en koldioxidskatt ska införas, att en ny skatt på plastpåsar i detaljhandeln på 1 krona per påse ska införas för att minska användningen av konventionella plaster i engångsartiklar och ersätta dem med biologiskt nedbrytbara alternativ, att en skatt på avfallsförbränning på 100 kronor per ton förbränt avfall ska införas, att en råvaruskatt på 10 000 kronor per ton på icke återvunna textilier ska införas samt att nedsättningarna av koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet ska slopas.

I kommittémotion 2017/18:3462 av Nina Lundström m.fl. (L) yrkande 20 föreslås att en dubbdäcksavgift ska införas.

I kommittémotion 2017/18:2609 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 föreslås att nedsättningarna av koldioxidskatt för diesel i gruvindustriell verksamhet i nästa steg ska slopas helt. Kristdemokraterna föreslår vidare att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv ska tas bort.

I kommittémotion 2017/18:3748 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 7 föreslås att skattebefrielsen från koldioxidskatt för torv ska tas bort eftersom aktuella studier visar att torv ur växthusgassynpunkt motsvarar fossila bränslen i ett tidsperspektiv upp till några hundra år.

Utskottets ställningstagande

Regeringen har i budgetpropositionen för 2016 gjort bedömningen att den skatt på gödselmedel som avskaffats inte bör återinföras. Regeringen uttalade att man inte har för avsikt att återinföra den skatt på gödselmedel som avskaffades 2010 och att man avser att analysera behovet av andra former av beskattning för att minska spridning av tungmetaller och andra miljöfarliga ämnen i naturen.

Utskottet bör inte föregripa regeringens analys och avstyrker därför motionsförslaget om att införa en läckageskatt.

För att säkerställa att energiskatten även efter den generella skattehöjningen på dieselbränsle motsvarar energiskatten på eldningsolja som används av industrin utanför handelssystemet föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2016 att den procentuella energiskattebefrielsen för diesel-

bränsle som används i vissa fordon inom gruvindustriell verksamhet skulle ökas. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget.

Utskottet finner nu inte något skäl att tillstyrka förslag om förändringar på området, varför motionerna avstyrks i motsvarande delar.

Riksdagen har nyligen avslagit motionsförslag om att nedsättningen av energiskatt på el ska gälla även för mindre fartyg och hänvisat till finansministerns svar på fråga 2015/16:1547 av Anders Åkesson (C) Energiskatt för mindre fartyg och pendelfartyg i september 2016 (yttr. 2016/17:SkU1y). Finansministern anförde följande.

Frågan ställs mot bakgrund av den bestämmelse som medger en skattenedsättning för förbrukning av el ombord på vissa skepp då de ligger i hamn, s.k. landström. Skattenedsättningen träffar endast el som förbrukas i skepp med en bruttodräktighet om minst 400.

Sverige har t.o.m. den 25 juni 2020 rätt att tillämpa nedsatt energiskatt för landström i enlighet med ett beslut från rådet. Då skattenedsättningen infördes motiverades åtgärden med att den ansågs utgöra en effektiv metod för att sänka utsläppen från fartyg i hamn. De största miljövinsterna ansågs kunna uppnås om skattenedsättningen träffade större skepp i yrkesmässig sjöfart. Gränsen om en bruttodräktighet om minst 400 valdes mot denna bakgrund då den absoluta merparten av de fartyg som bedriver internationell trafik och fartyg av större storlek som bedriver nationell trafik skulle komma att omfattas.

Regeringen har ställt upp ambitiösa klimatmål och anser det vara angeläget att öka den miljöstyrande effekten av skatt på energi. Det är också angeläget att de åtgärder som regeringen föreslår är kostnadseffektiva och leder till största möjliga miljönytta. Jag anser att den av den tidigare regeringen valda gränsen för aktuell skattenedsättning är väl avvägd.

Utskottet ser inte något skäl att nu göra en annan bedömning och avstyrker det aktuella motionsförslaget.

För att främja introduktionen på marknaden av eldrivna bussar beslutade riksdagen 2016 efter förslag av regeringen att införa en elbusspremie. Utskottet delar regeringens bedömning att eldrivna bussar har stor potential att minska klimatutsläpp, luftföroreningar och buller. I budgetpropositionen för 2017 uttalade regeringen att elbussar är ett bra exempel på ny teknik som är dyrare att investera i än konventionell teknik, men billigare att använda. Det finns därmed enligt regeringen starkare skäl att ge stöd till investering i ny teknik än att ge stöd till driften av bussarna. Vidare är möjligheterna att inom ramen för rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet bevilja nedsatt skatt för elbussar begränsade. Regeringen har även i budgetpropositionen för 2018 gjort bedömningen att ett riktat investeringsstöd såsom elbusspremien, vilket subventionerar inköp av den dyrare tekniken, är ett mer lämpligt styrmedel än sänkt elskatt. Regeringen anser därför att det nu saknas tillräckliga skäl för att gå vidare med ett förslag om skattenedsättningar för bl.a. elbussar.

Utskottet finner inte skäl att göra någon annan bedömning än regeringen och avstyrker därför motionsförslaget i motsvarande del.

Regeringen har under de senaste åren genomfört stora satsningar på solel. Omsättningsgränsen för mervärdesskatt som gäller sedan den 1 januari 2017 underlättar för mikroproducenter av förnybar el, t.ex. för villaägare med solceller som säljer sitt överskott av egenproducerad el. Vidare infördes den 1 juli 2017 en ytterligare skattenedsättning som innebär att energiskatten på förnybar el, inklusive solel, som framställs i små anläggningar på den plats där elen förbrukas, sänktes från normalskattenivån (32,5 öre per kilowattimme) till 0,5 öre per kilowattimme genom avdrag i punktskattedeklarationen. Den utvidgade skattebefrielsen för egenproducerad förnybar el innebar en skattesänkning med drygt 98 procent (prop. 2016/17:141, bet. 2016/17:SkU30, rskr. 2016/17:267).

Utskottet är inte berett att tillstyrka ytterligare förändringar och avstyrker därför motionsförslagen.

Varugruppen kläder och skor är ett viktigt och angeläget område ur kemikalieanvändningssynpunkt. Utskottet anser dock att förutsättningarna för att föreslå en kemikalieskatt inom denna varugrupp kräver ytterligare utredning. Utskottet är heller inte berett att förorda en skatt på icke återvunna textilier.

De aktuella motionsförslagen avstyrks därför i motsvarande delar.

När det gäller yrkandet om skatt på plastpåsar har riksdagen tidigare tagit ställning till frågan (se t.ex. bet. 2016/17:FiU1 och bet. 2014/15:SkU18). Utskottet anförde då i huvudsak att det är viktigt att minska de negativa miljökonsekvenserna av plastpåsar, men att det inte är säkert att en särskild beskattning är den mest effektiva åtgärden. Utskottet anförde vidare att krav på åtgärder för att förebygga förpackningsavfall och system för återvinning tillsammans med ett väl fungerande producentansvar kan vara att föredra.

Utskottet ser inte skäl att ändra sin inställning och avstyrker därför motionsförslaget om skatt på plastpåsar.

Regeringen gav i juni 2016 Utredningen om ekonomiska styrmedel för el- och värmeproduktion inom EU ETS och ekonomiska styrmedel för avfallsförbränning (Fi 2016:02) i uppdrag bl.a. att lämna förslag på utformning av en avfallsförbränningsskatt (dir. 2016:34 och 2017:49). Utredaren ska även se över om kväveoxidavgiften kan göras mer verkningsfull och samhälls-ekonomiskt effektiv. Utredningen överlämnade den 31 oktober 2017 sitt betänkande Brännheta skatter! Bör avfallsförbränning och utsläpp av kväveoxider från energiproduktion beskattas?, SOU 2017:83, till regeringen. Förslagen bereds för närvarande inom regeringskansliet.

Utskottet finner inte skäl att föregripa beredningen och avstyrker motionsförslagen om en skatt på avfallsförbränning respektive om en utfasning av återbetalningen av kväveoxidavgiften.

Riksdagen har vid flera tillfällen avslagit förslag om en slopad eller nedsatt skattebefrielse för torv (bet. 2016/17:SkU24). Utskottet anförde då bl.a. att torven är befriad från energi- och koldioxidskatt vid förbränning, men är

belastad med svavelskatt och även ingår i EU ETS. Mot bakgrund av det pågående arbetet när det gäller torvens roll i EU ETS var utskottet inte berett att förorda någon ytterligare åtgärd.

Utskottet finner inte heller nu skäl att tillstyrka ytterligare förslag till förändringar av beskattningen av torv och avstyrker de aktuella motionsförslagen i motsvarande delar.

Utskottet finner inte skäl att tillstyrka förslaget om ändrad beskattning av naturgas. Motionsförslaget avstyrks.

I betänkande 2016/17:TU11 avstyrkte trafikutskottet förslag om att införa en dubbdäcksavgift med följande argument.

Regeringen gav den 6 mars 2014 en särskild utredare i uppdrag att förutsättningslöst ta fram förslag på åtgärder som varaktigt kan minska de höga halterna av stora partiklar i Stockholm och i andra berörda tätorter, så att gränsvärdena i luftkvalitetsdirektivet kan nås. Uppdraget avrapporterades i mars 2015 med betänkandet Skatt på dubbdäcksanvändning i tätort? (SOU 2015:27). Utredningen ansåg att det för närvarande inte finns skäl att föreslå en skatt på dubbdäcksanvändning. Utredningen anser i stället att mindre ingripande och mer flexibla åtgärder bör användas för att nå miljö-kvalitetsnormen, dvs. sådana åtgärder som någorlunda enkelt kan varieras utifrån hur överskridandena sker. För att ändå möjliggöra ett införande av system med uttag av skatt på dubbdäcksanvändning i tätorter innehåller betänkandet ett sådant förslag. Utredningen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. [...]

Utskottet anser fortfarande att det är viktigt att hitta åtgärder som märkbart minskar vägtrafikens negativa effekter på miljön i städer, men mot bakgrund av pågående utredningar och beredningar avstyrker utskottet [motionsförslaget].

Utskottet finner ingen anledning att göra någon annan bedömning, varför motionsyrkandena avstyrks.

Fordonsskatt

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om att inte införa en vägslitageskatt och om en ändrad utformning av fordonsskatten.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C) och 4 (L).

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 5 i denna del säger Moderaterna nej till en avståndsbaserad vägslitageskatt. Ett steg i rätt riktning är i stället de försök som görs med elektrifierade vägar för den tyngre trafiken.

I partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkande 3 i denna del motsätter sig Sverigedemokraterna införandet av en kilometerskatt.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkande 3 i denna del föreslår Centerpartiet att den utsläppsbaserade delen av fordonsskatten ska förstärkas och att grundbeloppet ska sänkas. Vidare föreslås att fordonsskatten förlängs genom att det år från vilket bilar befrias från fordonsskatt ska läsas vid 1987.

I samma motion yrkande 3 i denna del säger Centerpartiet nej till en kilometerskatt. Införandet av en kilometerskatt skulle slå mot landsbygden och mindre orter. Skatten är vidare ur miljösynpunkt mycket ineffektiv, och skogsindustrins konkurrenskraft kommer kraftigt att försämrats vid ett införande.

I partimotionerna 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkande 3 i denna del och 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. yrkande 7 föreslår Liberalerna en omvänd miljöbonus där bilar som inte skulle vara berättigade till en miljöbilspremie får en förhöjd fordonsskatt med 2 000 kronor per år under de första fem åren.

Utskottets ställningstagande

Regeringen tillsatte i april 2015 en utredning för att analysera hur en avstånds-baserad vägslitageskatt för tunga fordon kan utformas (dir. 2015:47). Regeringen anförde bl.a. att en avstånds-baserad skatt för tung trafik skulle kunna öka möjligheterna till kontroll av tunga vägtransporter och möjligheterna till styrning mot miljövänligare fordon samt bidra till att långväga godstransporter flyttas från lastbilar till tåg och sjöfart. Regeringen anförde vidare att det därför finns skäl att i högre grad internalisera den tunga trafikens kostnader för samhällsekonomin genom att införa en avstånds-baserad skatt för tunga fordon som omfattar utländska och svenska lastbilsåkare som trafikerar de svenska vägarna.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2017 att ambitionen är att en vägslitageskatt ska införas. I februari 2017 lämnade Vägslitageskatte-kommittén sitt betänkande Vägskatt (SOU 2017:11). Regeringen har i budgetpropositionen för 2018 uttalat att man avser att arbeta vidare med ett förslag om en avläsningsbar och från ett regionalpolitiskt perspektiv differentierad vägslitageskatt och att återkomma till riksdagen före mandatperiodens slut.

Utskottet anser inte att det med anledning av motionerna finns skäl att föregripa regeringens fortsatta beredning av en avstånds-baserad vägslitageskatt.

Utskottet är heller inte berett att föreslå en ändring av bestämmelserna om fordonsskatt. Utskottet avstyrker därför motionsförslagen.

Övriga punktskatter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att höja alkohol- och tobaksskatterna.

Jämför avvikande mening 5 (KD).

Motionen

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 i denna del föreslås att skatterna på alkohol och tobak ska höjas.

Utskottets ställningstagande

Punktskatten på öl, vin, andra jästa drycker än vin och öl samt mellan-klassprodukter höjdes så sent som den 1 januari 2017 med 4 procent, och punktskatten på sprit höjdes med 1 procent (bet. 2016/17:FiU1).

Skatten på tobak höjdes den 1 januari 2015. Skatten på snus höjdes med 12 procent, och skatten på övriga tobaksprodukter höjdes med 6 procent (bet. 2014/15:FiU1). För att realvärdesäkra skattesatserna på samtliga tobaksprodukter räknas dessa om årligen med hänsyn till KPI-utvecklingen enligt lagen (1994:1563) om tobaksskatt.

Utskottet ser inte någon anledning att nu förorda ytterligare höjningar, varför motionen avstyrks.

Redovisningsskyldigheten för punktskatt m.m.

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändringar i skatteförfarandet vid uttag av punktskatt.

Propositionen

Regeringen lägger fram en rad förslag som syftar till att göra hanteringen av punktskatter enklare och mer enhetlig (punkt 24–26, 28, 32, 36, 44 och 46).

Redovisningsskyldigheten för punktskatt ska inträda samtidigt som skattskyldigheten. När det gäller energiskatt på elektrisk kraft införs en särskild bestämmelse om att skatten i vissa fall ska redovisas för den redovisningsperiod som inleds en månad efter utgången av den redovisningsperiod då skattskyldigheten inträder. Detta gäller dock inte om redovisningsperioden är beskattningsår.

Skatteförfarandelagens bestämmelse om registrering av lagerhållare för vissa tobaksprodukter ändras så att den omfattar alla sådana lagerhållare.

Vidare görs en författningsteknisk ändring i lagen (2017:405) om ändring i lagen (2017:387) om ändring i skatteförfarandelagen.

Generella bestämmelser införs om att ansökningar om återbetalning av och kompensation för punktskatt ska undertecknas för huvuddelen av alla ansökningar.

Skatteverket får förelägga den som har beviljats återbetalning av eller kompensation för punktskatt att lämna uppgifter som verket behöver för att kunna kontrollera att denne har lämnat riktiga och fullständiga uppgifter. En dokumentationsskyldighet införs för den sökande.

Om varor som flyttas under ett uppskovsförfarande inte når den angivna destinationen och ingen oegentlighet har konstaterats under flyttningen ska i vissa fall en oegentlighet anses ha begåtts i Sverige och varorna beskattas här. Skatteverket får i dessa fall besluta om skatt för den som har ställt säkerhet för flyttningen. Beskattningsår ska vid sådana beslut definieras som vid motsvarande beslut om oegentlighetsbeskattning.

En mottagare av varor som avsänds från en sådan liten vinproducent som i sitt hemland har beviljats undantag från vissa bestämmelser i uppskovsförfarandet ska underrätta Skatteverket skriftligen om mottagandet av varorna. Vissa förtydliganden görs vidare om villkoren för flyttning av sådana varor under uppskovsförfarandet. Det klargörs även att uppskovsflyttningar av vin som omfattas av de särskilda bestämmelserna om små vinproducenter omfattas av bestämmelserna om transportkontroll. En förare är därmed skyldig att se till att det följedokument för flyttning av vinprodukter som föreskrivs för dessa fall följer med transporten och tillhandahålls Tullverket vid en transportkontroll.

Ett utrymme som används som eller är avsett att användas som bostad får inte godkännas som skatteupplag.

Uppgifter om godkännande som registrerad avsändare enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt eller lagen om skatt på energi får i vissa fall lämnas ut till enskilda.

Skatteverket får möjlighet att förelägga någon annan än den som är föremål för kontroll att lämna uppgifter som behövs för att kontrollera att riktiga och fullständiga uppgifter har lämnats i en ansökan om återbetalning av eller kompensation för punktskatt enligt lagen om tobaksskatt, lagen om alkoholskatt och lagen om skatt på energi.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2018.

Den förändrade redovisningsskyldigheten bedöms öka skatteintäkterna 2018 till 2021 med 1 miljon kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Höjt transporttillägg

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om höjt transporttillägg.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 24) att nivån för transporttillägg höjs från 20 procent till 40 procent av de punktskatter som ska betalas för de aktuella varorna.

De nya reglerna träder i kraft den 1 januari 2018.

Sedan lagen (1998:506) om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter trädde i kraft den 1 juli 2008 har svensk lagstiftning ändrats så att det numera är tillåtet för en enskild person att från ett annat land inom EES föra in alkoholdrycker genom yrkesmässig befordran eller annan oberoende mellanhand för sitt eget eller sin familjs personliga bruk. Detta innebär att nya aktörer kan bli ansvariga för att se till att reglerna om följedokument och säkerhet i LSA uppfylls. Beroende på vem som ansvarar för transporten kan skyldigheterna ligga på antingen försäljaren eller köparen. I dessa fall är det inte fråga om varor som levereras för vidare försäljning, utan varor som är avsedda för privat bruk hos mottagaren. Det kan då te sig lockande för köparen att ”chansa” och inte betala skatten. Nivån på transporttillägget kan då spela en större roll än risken för att ”åka fast”.

Sedan 1998 har även ansvaret för oberoende chaufförer och lokalinhavare som är inblandade i transporten skärpts. Dessa aktörer har inget direkt intresse i varornas slutliga användning och motiveras därför inte av om köparen eller säljaren ”åker fast” eller påförs skatt. Det är dock viktigt att alla inblandade har en tydlig motivation att se till att reglerna för transporten följs.

På senare tid har även uppmärksamats flera fall av storskalig och organiserad olovlig införsel av alkohol. Ett exempel är organiserade resor till grannländer, där inhyrda personer utger sig för att vara passagerare och påstår sig äga de stora mängder alkohol som fraktas men som sedan säljs illegalt, s.k. spritbussar. I de fall det kan visas att det inte är fråga om införsel för privat bruk och korrekt dokumentation saknas kan det bli aktuellt att påföra transporttillägg för sådana transporter. Enligt uppgifter från Tullverket och Polismyndigheten är dessa resor i hög grad organiserade och bedrivs på ett affärsmässigt sätt utifrån ekonomiska kalkyler. För dessa resor borde tilläggets nivå spela en stor roll för om reglerna följs.

Sammantaget kan konstateras att förhållandena sedan 1998 har ändrats på flera sätt och att resonemanget i förarbetena till lagen om punktskattekontroll av transporter m.m. av alkoholvaror, tobaksvaror och energiprodukter (LPK) om att risken för upptäckt borde vara av mycket större betydelse än nivån på transporttillägget i flera fall inte synes vara relevant längre. De ändrade

förhållandena innebär även att den nuvarande nivån för transporttillägg inte är tillräcklig.

Några förändringar av reglerna för transporttillägg bedöms inte behöva göras med anledning av förändringar i synen på skattetillägg i förhållande till Europakonventionen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte någon invändning mot de bedömningar som regeringen redovisar och tillstyrker förslaget om en höjning av nivån på transporttillägg.

Slopad reklamskatt för annonser i periodiska publikationer

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om slopad reklamskatt för annonser i periodiska publikationer som inte utgör annonsblad, kataloger eller program.

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 20 och 41) att reklamskatten för annonser i periodiska publikationer som inte utgör annonsblad, kataloger eller program slopas.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018.

Reklamskatteintäkterna för annonser i periodiska publikationer som i dag är föremål för 2,5 procent reklamskatt, dvs. periodiska publikationer som inte är att anse som annonsblad, kataloger eller program, har minskat kraftigt under de senaste åren. Enligt uppgifter från Skatteverket fortsatte denna minskning under 2016. Med anledning av att reklamskatteintäkterna för denna typ av annonser har minskat så kraftigt gör regeringen bedömningen att det finns ekonomiskt utrymme för att redan nu slopa reklamskatten för dessa annonser. En sådan ändring är i linje med riksdagens tillkännagivande från 2015 om en stegvis process för att avveckla reklamskatten för dagspressen och regeringens bedömning i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 finansplan). Ett slopande av reklamskatten för annonser i periodiska publikationer som inte är att anse som annonsblad, kataloger eller program motiveras också av att denna del av skatten numera endast berör ett fåtal skattskyldiga och att ett slopande leder till en minskad administrativ börda både för dessa skattskyldiga och för Skatteverket. Regeringen föreslår därför att reklamskatten för annonser i periodiska publikationer som inte utgör annonsblad, kataloger eller program slopas.

När det gäller den resterande delen av reklamskatten konstaterar regeringen att det för 2018 inte finns utrymme för ytterligare steg i avskaffandet av

skatten. Regeringen avser dock att fortsätta med det stegvisa avskaffandet av reklamskatten.

Motionen

I kommittémotion 2017/18:3682 av Olof Lavesson m.fl. (M) yrkande 12 begärs ett tillkännagivande om att reklamskatten ska avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och avstyrker motionen med hänvisning till att regeringen avser att fortsätta det stegvisa avskaffandet av reklamskatten.

Sänkt mervärdesskatt på förevisningar av naturområden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att mervärdesskatten på förevisningar av naturområden sänks från 25 procent till 6 procent.

Motionsyrkanden om att förslaget avslås avstyrks.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 4 (L).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 23) att mervärdesskatten på förevisningar av naturområden utanför tätorter samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden sänks från 25 procent till 6 procent.

I Sverige finns det stora naturområden som är lämpliga för naturturism och därmed olika former av förevisningar och guidade turer. Allemansrätten gör det möjligt att vistas i naturen. Trots det kan viss natur eller vissa områden vara svåra att ta del av. Det kan t.ex. krävas särskild kunskap om lokalförhållandena för att kunna vistas säkert i ett område, medan andra områden kan vara svårtillgängliga. Sänkt mervärdesskatt på förevisningar av naturområden kan därför medföra att fler får möjlighet att ta del av naturen med hjälp av t.ex. en guide eller naturvägledare. Syftet med förslaget är att öka möjligheten att bedriva naturturism genom att sänka mervärdesskatten på förevisningar av naturområden. Förslaget syftar också till att öka tillgängligheten till olika naturområden. Mot bakgrund av gällande EU-rätt saknas alternativa lösningar. Av punkt 7 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet följer att en reducerad skattesats får tillämpas på tillträde till vissa upplevelsebaserade aktiviteter. Där nämns bl.a. nöjesparker och djurparker.

Vissa remissinstanser har ifrågasatt förslagets förenlighet med EU-rätten. Lagrådet anser t.ex. att det starkt kan ifrågasättas om den föreslagna

lagändringen är förenlig med EU-rätten. Regeringen gör dock bedömningen att förevisningar av naturområden är jämförbara med den kategori av aktiviteter som räknas upp i punkt 7 i bilaga III till mervärdesskattedirektivet. Den EU-rättsliga likabehandlingsprincipen talar också för att förevisningar av naturområden bör beskattas på samma sätt som andra turisttjänster såsom djurparksbesök och vissa liknande tjänster som redan beskattas med en reducerad skattesats.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkande 16 säger Moderaterna nej till regeringens förslag om sänkt mervärdesskatt på förevisningar av naturområden.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 5 och 6 avvisar Liberalerna sänkningen av mervärdesskatten på förevisningar av naturområden (naturguidning).

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag och tillstyrker propositionen i denna del. Motionsförslagen om avslag avstyrks.

Slopad gruppregistrering av moms

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om slopad gruppregistrering för moms.

Jämför avvikande mening 1 (M), 4 (L) och 5 (KD).

Motionerna

Moderaterna anför i partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5 och 6 att vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, är undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer neutral, och därför föreslås att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 3 och 4 anför att reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn bör slopas. Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden bör slopas.

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslås i yrkandena 5 och 6 att reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt bör avskaffas.

Utskottets ställningstagande

Utskottet avstyrkte föregående år motionsförslag om att slopa gruppregistrering för mervärdesskatt och gör detsamma i år.

Övriga förslag om skattesatser på mervärdesskatteområdet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionsförslagen om förändringar av skattesatserna på mervärdesskatteområdet.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C) och 5 (KD).

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. anför Moderaterna i yrkandena 5 och 6 att begränsade höjningar av konsumtionsskatter medför att resurser kan frigöras samtidigt som de genomsnittliga kostnadsökningarna för hushållen runt om i Sverige bedöms som små. För att skapa utrymme för prioriterade reformer bör den reducerade momsen höjas från 12 procent till 13 procent 2018 och ytterligare 1 procentenhet till 14 procent 2019.

Sverigedemokraterna föreslår i partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 3 och 4 att reglerna om reducerad skattesats på restaurangtjänster slopas och att skatten på arbetsinkomster för främst låg- och medelinkomsttagare i stället sänks. Partiet föreslår även att en parlamentarisk utredning ytterligare utreder förutsättningarna för att växla skatter mellan konsumtion och arbetsinkomster och att man främst tar sikte på fördelningspolitiska effekter.

Centerpartiet anför i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. i yrkandena 3 och 4 att momsen på biobesök höjdes i januari 2017. Detta gör det dyrare för besökare att gå på bio och ökar risken att biografer på mindre orter slås ut. Centerpartiet vill skyndsamt se en utredning av alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i en återställning av den tidigare mervärdesskattesatsen.

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6 föreslås en höjning av momsen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet finner i dag inte skäl att förslå förändringar av skattesatserna på momsområdet. Motionerna avstyrks.

Beskattning av e-cigarett

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att en skatt på e-cigarett bör införas och träda i kraft den 1 juli 2018.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att inte införa en skatt på e-cigarett.

Jämför avvikande mening 4 (L).

Bakgrund

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd antog den 3 april 2014 direktiv 2014/40/EU om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar om tillverkning, presentation och försäljning av tobaksvaror och relaterade produkter och om upphävande av direktiv 2001/37/EG (tobaksproduktdirektivet). Förutom regler om tobaksprodukter innehåller direktivet även regler om elektroniska cigaretter, s.k. e-cigarett, och påfyllningsbehållare.

Direktivets regler ska tillämpas under förutsättning att produkterna inte omfattas av kravet på ett godkännande enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/83/EG (humanläkemedelsdirektivet) eller kraven som anges i rådets direktiv 93/42/EEG om medicintekniska produkter.

Läkemedelsverkets inställning var tidigare att e-cigarett som innehåller nikotin skulle bedömas som läkemedel. I en dom den 17 februari 2016 fastslog dock Högsta förvaltningsdomstolen att e-cigarett som innehåller nikotin inte utifrån sin funktion ska bedömas som läkemedel. Domen innebar att tobaksproduktdirektivets bestämmelser om e-cigarett och påfyllningsbehållare behövde genomföras i svensk lagstiftning. I proposition 2016/17:132 Genomförande av tobaksproduktdirektivets bestämmelser om cigaretter föreslog regeringen därför bestämmelser för e-cigarett som bl.a. innebär att det införs en skyldighet för tillverkare och importörer att anmäla produkter, att tillverkare och leverantörer blir ansvariga för att dessa produkter uppfyller vissa krav och att det införs restriktioner i fråga om reklam för e-cigarett och påfyllningsbehållare. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget trädde i kraft den 1 juli 2017.

En e-cigarett är en elektronisk apparat som förångar en vätska så att den går att andas in. Vätskan kan vara med eller utan nikotin och kan även innehålla olika smakämnen. Den ovannämnda lagstiftningen omfattar dock enbart sådana vätskor som innehåller nikotin. Vätskan innehåller inte tobak och omfattas inte av lagen (1994:1563) om tobaksskatt eller någon annan punktskatt.

Propositionen

Europeiska kommissionens expertgrupp för indirekt beskattning har gjort bedömningen att tobaksampullerna som hettas upp i dessa produkter omfattas av rådets direktiv 2011/64/EU av den 21 juni 2011 om strukturen och skattesatserna för punktskatten på tobaksvaror (tobaksskattedirektivet) och ska ses som antingen röktobak eller cigaretter. Om de är utformade som tobaksrullar som kan rökas som de är, utan den elektroniska apparaten, ska de ses som cigaretter, annars som röktobak. Regeringen delar denna bedömning. Tobaksampullerna till sådana produkter omfattas således redan av lagen om tobaksskatt och beskattas som antingen röktobak eller cigaretter, beroende på hur de är utformade. I tobaksproduktdirektivet behandlas e-cigarett på ett likartat sätt som tobaksvaror. I skälen till direktivet anges bl.a. att en hög folkhälsoskyddsnivå bör tas i beaktande vid regleringen av e-cigarett samt att dessa kan utvecklas till en inkörsport till nikotinberoende och resultera i traditionell tobakskonsumtion, eftersom de efterliknar och normaliserar rökning (skäl 36 och 43 i ingressen). Detta talar enligt regeringen för att även e-cigarett utan tobak bör beskattas.

För att få en heltäckande reglering av e-cigarett föreslår därför regeringen att en punktskatt på e-cigarett utan tobak ska införas. Hur en sådan skatt ska utformas och vilken nivå en sådan skatt ska ha behöver dock först utredas. Regeringen avser därför att ta fram en promemoria om en sådan beskattning och under våren 2018 återkomma till riksdagen med ett förslag.

Motionen

Liberalerna föreslår i partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. yrkandena 3 och 4 att regeringens skattehöjning på e-cigarett ska avvisas. Utifrån målet att minska tobaksanvändningen i samhället är det inte visat att höjd skatt på tobaksfria alternativ är den mest ändamålsenliga reformen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att det finns skäl att behandla e-cigarett på ett likartat sätt som tobaksvaror och att en hög folkhälsoskyddsnivå därmed måste tas i beaktande vid regleringen av e-cigarett.

Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om en punktskatt på e-cigarett och avstyrker motionsförslaget.

Personalliggare i fler verksamheter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att krav på personalliggare bör införas i kropps- och skönhetsvårdsverksamhet, fordonsserviceverksamhet samt livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet.

Propositionen

Skatteverket har i promemorian Personalliggare i fler verksamheter föreslagit en utvidgning av systemet med personalliggare. Området frisörverksamhet utvidgas till att omfatta även annan kropps- och skönhetsvård och det läggs till två helt nya områden, fordonsserviceverksamhet samt livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet. Skatteverket anser att det finns goda förutsättningar för att ett utvidgat system med personalliggare till nämnda verksamheter kan ha en betydande positiv verkan för att motverka svartarbete inom dessa verksamheter.

Regeringen delar Skatteverkets bedömning. För att minska skattefusket och skatteundandragandet bör krav på att föra personalliggare införas i kropps- och skönhetsvårdverksamhet, fordonsserviceverksamhet samt livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet. Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2018.

Avsikten är att en proposition ska lämnas före utgången av 2017.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att kravet på personalliggare bör utvidgas till kropps- och skönhetsvårdsverksamhet, fordonsserviceverksamhet samt livsmedels- och tobaksgrossistverksamhet och att det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 juli 2018.

Skattetillägg och förseningsavgift

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att bestämmelsen om skattetillägg vid rättelser på eget initiativ bör ses över. Om det är lämpligt bör skattetillägg kunna tas ut vid rättelser efter det att Skatteverket har informerat om myndighetens generella kontrollaktioner.

Utskottet avstyrker motionsförslaget om att det inte bör genomföras någon översyn.

Utskottet avstyrker vidare motionsförslagen om höjda skattetillägg och förseningsavgifter.

Jämför avvikande mening 1 (M) och 3 (C).

Propositionen

Regeringen avser att se över bestämmelsen om att skattetillägg inte får tas ut vid rättelser på eget initiativ. Om det är lämpligt, bör skattetillägg kunna tas ut vid rättelser efter det att Skatteverket har informerat om myndighetens generella kontrollaktioner. En lämplig ordning skulle kunna vara att skattetillägg får tas ut om en rättelse görs en viss tid efter det att Skatteverket har informerat om en generell kontrollaktion. Enskilda skulle således inom en viss tid kunna göra en rättelse med anledning av Skatteverkets information om en generell kontrollaktion utan att drabbas av skattetillägg. Vid rättelser efter tidsfristen ska dock skattetillägg tas ut.

Det kommande förslaget bör träda i kraft den 1 augusti 2018.

Den 19 oktober 2016 tillsatte regeringen en utredning med uppdrag att se över bestämmelserna om beräkning av skattetillägg i skatteförfarandelagen (dir. 2016:88). Uppdraget ska redovisas senast den 30 november 2017. Avsikten är att en proposition ska lämnas före utgången av mars månad 2018 och att det kommande förslaget ska träda i kraft den 1 augusti 2018.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 5, 6 och 17 motsätter sig Moderaterna den översyn som regeringen planerar av bestämmelsen om att skattetillägg inte får tas ut vid rättelser på eget initiativ. Moderaterna föreslår vidare att skatte- och tulltilläggen höjs med 450 miljoner kronor. De anser att konsekvenserna för den som väljer bort att betala skatt ska vara tydliga.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. yrkandena 3 och 4 finansierar Centerpartiet sina satsningar genom att höja skatte- och tulltilläggen och förseningsavgifterna i skatteförfarandelagen.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att bestämmelsen om skattetillägg vid rättelser på eget initiativ bör ses över. Om det är lämpligt bör skattetillägg kunna tas ut vid rättelser efter det att Skatteverket har informerat om myndighetens generella kontrollaktioner.

Utskottet avstyrker motionsförslagen om höjda skattetillägg, tulltillägg och förseningsavgifter.

Beskattning och betalning av skatt vid tillfälligt arbete i Sverige

Utskottets förslag i korthet

Utskottet delar regeringens bedömning att utländska företag som saknar fast driftställe i Sverige och som bedriver viss verksamhet här bör omfattas av bestämmelserna om skatteavdrag, registreringskyldighet, F-skatt och uppgiftsskyldighet på samma sätt som svenska företag som bedriver motsvarande verksamhet.

Utskottet avstyrker motionen i denna del.

Jämför avvikande mening 4 (L).

Propositionen

Regeringen bedömer att utländska företag som saknar fast driftställe i Sverige och som bedriver viss verksamhet här bör omfattas av bestämmelserna om skatteavdrag, registreringsskyldighet, F-skatt och uppgiftsskyldighet på samma sätt som svenska företag som bedriver motsvarande verksamhet.

Den 21 juni 2017 lämnade Skatteverket promemorian Beskattning och betalning av skatt vid tillfälligt arbete i Sverige till Finansdepartementet (Fi/2017/02786/S3). Promemorian har remitterats och bereds inom Finansdepartementet. Skatteverket föreslår i sin promemoria att en begränsat skattskyldig arbetstagare som är anställd av ett utländskt företag som saknar fast driftställe i Sverige ska beskattas i Sverige när arbetstagaren utför arbete för en verksamhet, t.ex. ett företag eller offentlig sektor, i Sverige. Det avgörande för om arbetstagaren ska beskattas är vem han eller hon utför arbete för och inte vem som betalar ut lönen. Dessutom föreslås att utländska företag som saknar fast driftställe i Sverige och som bedriver viss verksamhet här ska omfattas av bestämmelserna om skatteavdrag, registreringskyldighet, F-skatt och uppgiftsskyldighet på samma sätt som svenska företag som bedriver motsvarande verksamhet. De föreslagna ändringarna skulle medföra att konkurrensneutrala regler införs. Skatteverkets kontroller av utländska arbetstagare och arbetsgivare kan ske när arbetet påbörjas och under tiden det utförs. Behovet av att utföra kontroller i efterhand minskar. Förslagen innebär vidare att det blir lättare att få in den skatt som ska betalas här.

Regeringen anser att de ändringar som Skatteverket föreslår bör införas. Avsikten är att en proposition ska lämnas under 2018 och att de kommande förslagen ska träda i kraft den 1 januari 2019.

Motionen

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 4 avvisas förslaget om ökad beskattning vid tillfälligt arbete i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser i likhet med regeringen att ändringar som Skatteverket föreslår bör genomföras och träda i kraft den 1 januari 2019. Utskottet avstyrker det aktuella motionsförslaget.

Lagförslagen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens lagförslag.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i det föregående tillstyrkt regeringens förslag till ändrade regler på olika områden och tillstyrker som en följd av detta att de lagförslag som lagts fram av regeringen antas av riksdagen. Två lagtekniska justeringar bör dock genomföras. I förslaget till lag om ändring i 26 kap. 23 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) bör orden ”första stycket” skjutas in efter uttrycket 11 kap. 7 § (propositionen s. 141). Vidare bör förslaget om ändring i 1 kap. 2 § lagen (2011:1200) om elcertifikat ges formen av en ändring i lagen (2017:813) om ändring i lagen (2011:1200) om elcertifikat (propositionen s. 133). Ändringarna är av så enkel art att det inte behövs något yttrande från Lagrådet.

Offentliga sektorns skatteintäkter

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens inkomstberäkning för 2018 och preliminära inkomstberäkningar för 2019 och 2020 och avstyrker motionsförslagen om att godkänna Moderaternas, Sverigedemokraternas, Centerpartiets, Liberalernas respektive Kristdemokraternas inkomstberäkning.

Jämför avvikande mening 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (L) och 5 (KD).

Propositionen

Regeringen föreslår (punkt 3 och 4) att riksdagen godkänner den beräkning av statsbudgetens inkomster för 2018 som regeringen redovisar och de preliminära inkomstberäkningar som regeringen redovisar för 2019 och 2020.

Motionerna

Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna föreslår i sina partimotioner att riksdagen godkänner den inkomstberäkning som redovisas i respektive motion. Sådana yrkanden framställs i partimotionerna 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 5 och 6, 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4, 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 3 och 4, 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 3 och 4 samt 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 5 och 6.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har i de föregående avsnitten tillstyrkt regeringens förslag och godtagit de bedömningar och övriga ställningstaganden som regeringen redovisat.

Utskottet tillstyrker att regeringens beräkning av statsbudgetens inkomster för 2018 och de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2019 och 2020 godkänns. Oppositionspartiernas inkomstberäkningar avstyrks.

Stockholm den 7 november 2017

På skatteutskottets vägnar

Jörgen Hellman

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jörgen Hellman (S), Cecilia Widegren (M), Maria Strömkvist (S), Peter Persson (S), Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M), Anna Johansson (S), David Lång (SD), Mathias Sundin (L), Momodou Jallow (V), Larry Söder (KD), Erik Ezelius (S), Jörgen Warborn (M), Jamal El-Haj (S) och Staffan Danielsson (C).

Avvikande meningar

1. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (M)

Cecilia Widegren (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Lotta Finstorp (M) och Jörgen Warborn (M) anför:

Moderaternas skattepolitik

I ett läge då fler reformer behövs för att stärka sysselsättningen och minska utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapande. Regeringen har under mandatperioden höjt skatter på jobb och företagande med 35 miljarder kronor. Det gäller bl.a. minskade möjligheter till RUT-avdrag, höjda inkomstskatter för 1,4 miljoner svenskar och höjda socialavgifter för unga och äldre. De satsningar regeringen gör på näringspolitik är försumbara jämfört med de höjda skatterna. Regeringen försvårar för företagande och jobbskapande genom att öka kostnaderna för att anställa. Det är särskilt problematiskt i ljuset av det stora samhällsekonomiska behov som finns av att förlänga yrkeslivet. Utöver att höja direkta anställningskostnader har regeringen också valt att försämra de ekonomiska förutsättningarna för ROT- och RUT-tjänster.

Regeringens inkomstskattehöjningar slår mot 1,4 miljoner löntagare. RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Sveriges välbefinnande vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas.

Moderaterna ser inget egenvärde i att pension och förvärvsinkomst beskattas olika. För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för pensionärer vill Moderaterna ytterligare sänka skatten för denna grupp. Vi föreslår därför sänkt skatt för pensionärer genom att det förhöjda grundavdraget för personer som fyllt 65 år förstärks. Vi satsar lika mycket som regeringen på att sänka skatten för pensionärer. Moderaterna satsar 4,4 miljarder kronor 2018, 8,6 miljarder kronor 2019 och 12,9 miljarder kronor 2020 på att sänka skatten för pensionärer.

Trösklarna in till arbetsmarknaden är fortsatt höga för personer med låga inkomster; för ensamstående är de bland de högsta bland OECD-länderna. För att nå målet om halverad jobbklyfta och 500 000 fler jobb till 2025 är det

nödvändigt att fler ska kunna få jobb, också personer som har lägre lön. Därför behöver skatterna bli lägre för de som arbetar och särskilt för dem som har låga inkomster.

Moderaterna föreslår ett nytt jobbskatteavdrag med en förstärkning för låga inkomster, som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, men särskilt för dem som tar steget in på arbetsmarknaden från utanförskap. För en lokalvårdare innebär det en genomsnittlig skattesänkning på nästan 400 kronor i månaden, för en bussförare närmare 500 kronor.

Vi satsar därför 22 miljarder kronor på ett nytt jobbskatteavdrag med en förstärkning för låga inkomster, som innebär sänkt skatt för alla som jobbar, men särskilt för dem som tar steget in på arbetsmarknaden från utanförskap. Reformen beräknas öka sysselsättningen med 14 000 personer. På lång sikt förväntas antalet arbetade timmar öka med motsvarande 17 000 årsarbetskrafter.

På sikt ska inga sjuksköterskor och lärare betala statlig inkomstskatt. Som ett steg mot detta höjer Moderaterna brytpunkten för statlig inkomstskatt med 6 miljarder kronor till 2020.

För att fler ska välja att stanna kvar i arbetslivet lite längre förstärker Moderaterna det förhöjda jobbskatteavdraget för äldre, en åtgärd som gör det mer lönsamt att arbeta efter 65 år och som visat stora jobbskapande effekter tidigare. Dessutom ska detta avdrag gälla redan från 64 års ålder. Utvärderingar av det nuvarande jobbskatteavdraget för äldre visar på betydande jobbeffekter av reformen, och en förstärkning kan också förväntas ge goda effekter.

Moderaterna satsar 730 miljoner kronor per år på att utveckla RUT-avdraget. Vi vill tillsammans med resten av Alliansen genomföra en ny omfattande RUT-reform för att fler enkla jobb ska kunna växa fram i Sverige.

Det finns även anledning att utreda om avdragsrätten för äldre personer över 80 år ska höjas från 50 till 60 procent. RUT-tjänster kan i dag köpas av den som bor i bostaden där tjänsten utförs och användas till tjänster i föräldrarnas bostad. För att förenkla regelverket och göra det mer likvärdigt bör möjligheten att köpa tjänster i föräldrarnas bostad breddas till att omfatta samtliga närstående familjemedlemmar såsom syskon och barn.

Reseavdraget är viktigt för att säkerställa möjligheterna att bo och arbeta på landsbygden utan att drabbas av orimliga kostnader för arbetspendling. Flera undersökningar har dock visat att fusket med reseavdraget är mycket utbrett. Moderaterna vill att Skatteverket kraftigt effektiviserar kontrollen av reseavdragets användning genom bättre användning av ny teknik.

Sparandet på investeringssparkonton är en viktig reform för människor som behöver spara inför framtiden. Ett sådant sparande kräver stabila och långsiktigt gynnsamma skatteregler. Vi avvisar regeringens planer på en höjning av skatten på detta sparande.

Moderaterna anser att riksdagen ska avslå regeringens förslag om höjd särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, förslaget om ändrad beräkning av bilförmånen, förslaget om slopad skattefrihet för förmån av privat hälso- och

sjukvård och förslaget om återinförande av skattereduktion för fackföreningsavgifter.

För att förbättra möjligheterna att attrahera nyckelkompetens till mindre företag diskuterar många forskare behovet för entreprenörer att kunna erbjuda kvalificerade personaloptioner till sina anställda. Även här är regeringens politik otillräcklig. Förslaget som regeringen presenterat är för litet och begränsat för att få någon effekt. Vi och övriga allianspartier vill gå längre och se över ytterligare lättnader.

Moderaterna säger nej till den avståndsbaserade vägsplitageavgift som regeringen avser att införa. Svenska företag och svensk industri behöver inte ytterligare pålagor i form av straffskatter utan bättre konkurrensvillkor samtidigt som vi arbetar för att nå ett hållbart samhälle. Ett steg i rätt riktning är i stället de försök som görs med elektrifierade vägar för den tyngre trafiken.

Flygskatter, utformade som en fast avgift per resenär, har visat sig ha omfattande negativa samhällsekonomiska effekter. Moderaterna säger därför nej till införandet av en nationell flygskatt och vill i stället minska flygets klimatpåverkan genom att satsa på förnybart flygbränsle.

Moderaterna avvisar också regeringens förslag till överindexering av miljöskatterna.

Konkurrenskraften i jord- och skogsbruket behöver värnas och stärkas genom sänkta kostnader, minskat regelkrångel och färre särkrav. Moderaterna föreslår därför en ökad nedsättning av koldioxidskatten på diesel i jordbruket.

Moderaterna säger nej till regeringens överfinansiering av bonus–malus-systemet. Ett teknik- och kostnadsneutralt bonus–malus-system bör införas där mer miljöanpassade fordon premieras vid inköpstillfället genom en bonus, medan fordon med höga koldioxidutsläpp får högre fordonsskatt.

Utformningen av kemikalieskatten fungerar som en straffskatt på vitvaror och hemelektronik. Den ger svenska aktörer en betydande konkurrenssnackdel jämfört med internationella konkurrenter och riskerar att ge begränsad miljönytta och leda till att konsumenterna gör sina inköp av vitvaror och hemelektronik via utländska återförsäljare. Moderaterna vill därför på sikt se en annan utformning av kemikalieskatten än den föreslagna.

Moderaterna avvisar förslaget om en höjd koldioxidskatt i värmesektorn.

Regeringen har utöver vanlig indexering av bensinskatten infört en årlig omräkning av bensin- och dieselskattesatserna, vilket kommer att driva upp bensinskatten med över 50 öre per liter. Som ett första steg för att avskaffa överindexeringen fryser Moderaterna den extra uppräknings som ska ske 2018.

Det är viktigt att det stegvisa avskaffandet av reklamskatten fortsätter så att reklamskatten till sist kan avskaffas i sin helhet.

Vi avvisar regeringens förslag att mervärdesskatten på förevisning av naturområden utanför tätort samt av nationalparker, naturreservat, nationalstadsparker och Natura 2000-områden sänks från 25 procent till 6 procent, vilket stärker de offentliga finanserna med 320 miljoner kronor 2018.

Vi vill också peka på att vissa företag, framför allt inom den finansiella sektorn, i dag är undantagna från mervärdesskatt. Beskattningen bör göras mer

neutral, och därför föreslår vi att reglerna i mervärdesskattelagen om gruppregistrering slopas. Detta stärker de offentliga finanserna med 320 miljoner kronor 2018, 340 miljoner kronor 2019 och 360 miljoner kronor 2020.

Begränsade höjningar av konsumtionsskatter medför att resurser kan frigöras samtidigt som de genomsnittliga kostnadsökningarna för hushållen runt om i Sverige bedöms som små. För att skapa utrymme för prioriterade reformer bör den reducerade momsen höjas från 12 procent till 13 procent 2018 och ytterligare 1 procentenhet till 14 procent 2019. Att höja momsen med 1 procentenhet medför en ökad månadskostnad med ca 30 kronor för en person som tjänar 25 000 kronor i månaden. För att kompensera för momshöjningen föreslås att bostadstillägget för pensionärer utökas samt att inkomstgränserna i bostadsbidraget för barnfamiljerna höjs. När vi höjer den reducerade momsen från 12 procent till 13 procent stärker detta de offentliga finanserna med ca 3,3 miljarder kronor 2018. När momsen höjs till 14 procent bedöms de offentliga finanserna stärkas med 6,4 miljarder kronor 2019 och 5,9 miljarder kronor 2020.

Sveriges skattesystem bygger till stor del på uppgifter som enskilda individer själva lämnar in. Skattetillägg är en administrativ avgift som påförs den som undanhåller skatt, och uppgår till 40 procent av den undanhållna inkomstskatten och 20 procent av annan undanhållen skatt. Konsekvenserna för den som väljer bort att betala skatt ska vara tydliga. Skattetillägget bör därför höjas.

Regeringens planer på en översyn av bestämmelsen om skattetillägg vid rättelse på eget initiativ avvisas.

2. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (SD)

Olle Felten (SD) och David Lång (SD) anför:

Sverigedemokraterna föreslår att pensionärsskatten helt slopas redan från den 1 januari 2018 och att pension därmed i skattehänseende likställs med förvärvsinkomst. Denna skattesänkning är högt prioriterad. Det finns varken logik eller rättvisa i att pensionärer ska straffbeskattas i den utsträckning som i dag sker jämfört med vanliga löntagare.

För att våra satsningar ska nå de äldre som har det relativt sämst ställt väljer vi, utöver att sänka skatterna för samtliga pensionärer, även att förstärka garantipensionerna. Vår ambition är att garantipensionen ska höjas med 10 procent, vilket kommer att innebära en ökning med omkring 1 000 kronor per månad för en garantipensionär från den 1 januari 2018. Samtliga pensionärer får därmed ett rejält ekonomiskt lyft.

Sverigedemokraterna föreslår att skatten på arbetsinkomster sänks, med fokus på låg- och medelinkomsttagare. Sverige har i dag ett, i ett internationellt perspektiv, förhållandevis högt skatteuttag från just arbetsinkomster.

Kännetecknande är också att skatter börjar tas ut från tämligen låga inkomstnivåer. Trots fem steg i jobbskatteavdraget uppgår den skattefria inkomsten på årsbasis till bara 0,91 prisbasbelopp – det s.k. första inkomstintervallet – motsvarande knappt 40 800 kronor för innevarande år. Sverigedemokraterna vill öka detta första inkomstintervall till 1,35 prisbasbelopp, motsvarande knappt 60 500 kronor per år. Genom att just det första inkomstintervallet ökas gynnas samtliga löntagare men med en tydlig slagsida mot låg- och medelinkomsttagare. Upp till gränsvärdet 60 500 kronor blir marginalskatten effektivt 0 procent, vilket gynnar exempelvis studenten som arbetar extra på helger eller en deltidsarbetande småbarnsförälder eller pensionär.

Sänkta skatter på arbetsinkomster med fokus på låg- och medelinkomsttagare ökar drivkraften att arbeta, i synnerhet för den som tar ett deltidsarbete eller ett lägre betalt arbete. Det ger vanliga löntagare mer kvar i plånboken och ökar därmed den individuella friheten. Samtidigt som Sverige har ett internationellt sett relativt högt skattetryck redan på låga inkomster har vi världens högsta marginalskatter för höginkomsttagare, vilket är ett resultat av att regeringen valt att dels fasa ut jobbskatteavdraget för dem med högre inkomster, dels höja skiktgränserna även för vanliga löntagare. På sikt bör Sverige sträva efter att återgå till principen om ”hälften kvar”, vilket innebär en högsta marginalskatt om 50 procent.

För den kommande budgetperioden 2018–2021 föreslår Sverigedemokraterna att utfasningen av jobbskatteavdraget för de högre inkomsterna helt slopas. Därutöver ska skiktgränserna för statlig inkomstskatt återställas enligt tidigare uppräkningspraxis (KPI plus 2 procentenheter) fr.o.m. 2018.

Med regeringens förslag kommer en löntagare med drygt 37 000 kronor per månad att klassas som höginkomsttagare och betala 20 procent i statlig skatt, utöver kommunalskatten. I Sverigedemokraternas värld är detta inget höginkomsthushåll. Det ska poängteras att Sverigedemokraterna förespråkar en progressivitet i skattesystemet, men en mindre aggressiv sådan än vad regeringen står för. Med vårt förslag minskar den högsta marginalskatten till 57,1 procent. Det är fortfarande högst i hela OECD och en bra bit ifrån principen om hälften kvar.

En rimlig utgångspunkt är enligt Sverigedemokraternas mening att ge äldre positiva snarare än negativa incitament att stanna kvar på arbetsmarknaden frivilligt. Att straffbeskatta äldre på arbetsmarknaden är i denna kontext rent ut sagt vansinnigt. Sverigedemokraterna vill slopa den särskilda löneskatten för äldre.

RUT-avdraget är ett välbeprövat och i stor utsträckning självfinansierat avdrag som har medfört dels att branscher med mycket svart arbetskraft har blivit lagliga, dels att flera lågutbildade och utrikesfödda fått en möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Fördelningspolitiskt har bidraget framför allt gynnat utrikesfödda kvinnor som har gått från bidrag till arbete och ofta startat egna företag med anställda. Sverigedemokraterna budgeterar därför för att utvidga dagens RUT-avdrag till att omfatta nästintill samtliga tjänster som

utförs i eller i angränsning till bostaden. Ett omfattande HEM-avdrag medför att komplicerade gränsdragningar undviks. Vi avser även att höja taket på avdraget till 50 000 kronor per år för personer under 65 år samt till 100 000 kronor per år för personer över 65 år. Detta gör dels att familjer får en större möjlighet att ta del av tjänster såsom läxläsning, dels att pensionärer får en större möjlighet att använda sig av avdraget för att få hjälp med dagliga saker som att laga mat, flytta möbler eller städa.

Det offentliga ålderspensionssystemet levererar inte, och framtida pensioner kommer att understiga hälften av slutlönen. Regeringen har tidigare helt slopat möjligheten att spara privat i en pensionsförsäkring, vilket lett till att många i stället vänt sig till just kapitalförsäkringar eller investerings-sparkonton. Med de skattepålagor som regeringen nu avisat samt den osäkerhet som dessa medför för framtiden innebär det att möjligheten att påverka sin egen pension numera är kraftigt begränsad. Vi avvisar den planerade skattehöjningen.

Sverigedemokraterna motsätter sig införandet av en kilometerskatt.

Sverigedemokraterna anser att förslaget om en kemikalieskatt innebär försämrade förutsättningar för en konkurrenskraftig industriell utveckling i Sverige. Detaljhandeln i Sverige kommer att påverkas negativt, då skatten inte kommer att tas ut på privatimporterade varor. Företagen kommer med stor sannolikhet att anpassa sig till det nya läget och flytta delar av sin verksamhet från Sverige.

Mot bakgrund av att svenska och danska bönder verkar på en gemensam europeisk marknad föreslår Sverigedemokraterna att återbetalningen av drivmedelsskatt för jord- och skogsbruk ska höjas till dansk nivå.

År 2020 införs en reduktionsplikt som är tänkt att ersätta systemet med skattenedsättning. Mot bakgrund av att skattenedsättningen för biodrivmedel innebär stöd som enligt vetenskapliga rapporter ökar utsläppen och att skattenedsättningen kommer att upphöra 2020 föreslår Sverigedemokraterna att skattenedsättningen ska slopas.

Sverigedemokraterna vill slopa reglerna om reducerad skattesats på restaurangtjänster och i stället sänka skatten på arbetsinkomster för främst låg- och medelinkomsttagare. Vi föreslår även att en parlamentarisk utredning ytterligare utreder förutsättningarna för att växla skatter mellan konsumtion och arbetsinkomster och att man då främst tar sikte på fördelningspolitiska effekter. Höjd moms på restaurangtjänster och catering innebär en besparing på 11,2 miljarder kronor.

3. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (C)

Staffan Danielsson (C) anför:

Centerpartiets skattepolitik

I ett läge då fler reformer behövs för att stärka sysselsättningen och minska utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapande. Regeringen har under mandatperioden höjt skatter på jobb och företagande med 35 miljarder kronor. Det gäller bl.a. minskade möjligheter till RUT-avdrag, höjda inkomstskatter för 1,4 miljoner svenskar och höjda socialavgifter för unga och äldre. De satsningar regeringen gör på näringspolitik är försumbara jämfört med de höjda skatterna. Regeringen försvårar för företagande och jobbskapande genom att öka kostnaderna för att anställa. Det är särskilt problematiskt i ljuset av det stora samhällsekonomiska behov som finns av att förlänga yrkeslivet. Utöver att höja direkta anställningskostnader har regeringen också valt att försämra de ekonomiska förutsättningarna för ROT- och RUT-tjänster.

Regeringens inkomstskatthöjningar slår mot 1,4 miljoner löntagare. RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Sveriges välstånd vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas.

Centerpartiet föreslår att skatten för äldre sänks i flera steg i syfte att stärka pensionärernas ekonomi. Det sker genom en förstärkning av det förhöjda grundavdraget. För 2018 föreslår Centerpartiet två förändringar. För det första bör det göras en fokuserad höjning av grundavdraget för årsinkomster mellan 120 000 och 360 000 kronor. För det andra föreslår vi att det förhöjda grundavdraget, därutöver, höjs proportionellt över hela inkomstskalan med 3 700 kronor. För en person som betalar genomsnittlig kommunalskatt, och inte betalar statlig inkomstskatt, innebär det ca 1 200 kronor mer i plånboken per år. Skatten för äldre bör sänkas ytterligare åren därefter med totalt samma belopp som regeringen föreslår. Regeringen finansierar delar av sina skattesänkningar för pensionärer genom att höja skatten för äldre som arbetar. Givet att fler måste ges möjlighet att arbeta längre för att värna pensionärernas köpkraft och att många äldre har värdefull erfarenhet och kunskap, är detta en orimlig prioritering.

En grön skatteväxling är en central del av både miljöpolitiken och den ekonomiska politiken. Högre skatter på miljöpåverkan matchas med skattesänkningar på jobb, företagande och investeringar. Genom att växla miljöskatter mot sänkt skatt på arbete sjunker också de höga kostnaderna för att anställa och arbeta. På så sätt stärks svenska företags konkurrenskraft samtidigt som vi rustar svensk ekonomi för den globala gröna omställningen.

För att förbättra möjligheterna att attrahera nyckelkompetens till mindre företag diskuterar många forskare behovet för entreprenörer att kunna erbjuda kvalificerade personaloptioner till sina anställda. Även här är regeringens politik otillräcklig. Förslaget som regeringen presenterat är för litet och begränsat för att få någon effekt. Vi och övriga allianspartier vill gå längre och se över ytterligare lättnader.

Centerpartiet vill införa en bred skattesänkning som stimulerar arbetsutbudet i hela ekonomin, men som främst riktar sig till dem som har de allra lägsta inkomsterna. Förslaget innebär en skattesänkning på 2 000 kronor per person och år. Procentuellt innebär det en större ökning av den disponibla inkomsten för personer som arbetar deltid eller som har mycket låga inkomster. Detta förstärker ytterligare möjligheten att gå från bidrag till jobb.

Centerpartiet motsätter sig de redan genomförda sänkningarna av skiktgränserna. Att ta bort utfasningen av jobbskatteavdraget och återställa de av regeringen genomförda sänkningarna av skiktgränserna beräknas, på kort sikt, medföra ett inkomstbortfall på drygt 6 miljarder kronor.

En av de största utmaningarna på svensk arbetsmarknad är att allt fler kommer att behöva arbeta allt längre. Centerpartiet föreslår att det förstärkta jobbskatteavdraget tillgängliggörs för personer som är över 64 år samt att den särskilda löneskatten för äldre avskaffas. Det senare förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Centerpartiet säger nej till regeringens förslag om en skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning, höjningen av den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta, förslaget om förmånsbeskattning av privat hälso- och sjukvårdsförsäkring och förslaget om en skattereduktion för fackföreningsavgift. Vidare avvisas höjningen av skatten på investeringssparkonton och kapitalförsäkringar.

Dagens skattebehandling av förmånsbilar har en otillräcklig miljöstyrande effekt. Centerpartiet kommer därför i framtida budgetmotioner att återkomma med förslag kring ett reformerat system för förmånsvärde på tjänstebilar med högre grad av klimatstyrning. I vår budgetmotion föreslås tills vidare att nedsättningen av förmånsvärdet för miljöbilar förlängs och att taket för nedsättningen höjs till 13 000 kronor. För att stärka den skattemässiga miljöstyrningen i fråga om tjänstebilar höjs förmånsvärdet för bilar som inte klassificeras som miljöbilar.

För att uppnå målet i EU:s direktiv om förpackningar och förpackningsavfall och minska användningen av tunna plastpåsar föreslår Centerpartiet att en miljöskatt på plastpåsar införs.

Centerpartiet säger nej till en kilometerskatt. Införandet av en kilometerskatt skulle slå mot landsbygden och mindre orter. Vidare är skatten ur miljösynpunkt mycket ineffektiv och konkurrenskraften för skogsindustrin skulle kraftigt ha försämrats vid ett införande.

För att stärka det svenska lantbrukets konkurrenskraft och möjlighet att fortsätta att producera mat och skapa jobb och miljövärden i Sverige föreslår Centerpartiet bl.a. en höjning av återbetalningen av dieselskatten med 50 öre.

Nedsättningar av energi- och koldioxidskatterna för fordon minskar den miljöstyrande effekten. Centerpartiet föreslår därför att nedsättningen av koldioxid- och energiskatt på diesel till fordon som används i gruvindustriell verksamhet ska slopas.

För att styra mot en ökad återvinning och mer resurseffektivitet föreslår Centerpartiet vidare att en punktskatt på förbränning av avfall ska införas. En sådan skatt bör omfatta allt avfall, exklusive farligt avfall, och utformas på ett sätt som garanterar att kostnaden tydliggörs för den som först lämnar ifrån sig avfallet.

Centerpartiet föreslår vidare att återbetalningen av kväveoxidavgiften helt ska fasas ut under de kommande två åren och att avgiften därmed görs om till en skatt.

För att påskynda introduktionen av eldrivna bussar i kollektivtrafiken föreslår Centerpartiet att eldriven kollektivtrafik ska skattebefrias.

Undantaget från energiskatt är inte anpassat för nationell sjöfartsnäring, bilfärjor och pendelbåtar, vilket hämmar omställningen från fossila drivmedel till förnybar el inom sjötrafiken. Centerpartiet föreslår därför att nedsättningen av energiskatten på el ska gälla även för mindre fartyg.

Centerpartiet föreslår att den utsläppsbaserade delen av fordonsskatten ska förstärkas och att grundbeloppet ska sänkas. Vidare föreslår Centerpartiet att fordonsskatten förlängs genom att det år från vilket bilar befrias från fordonsskatt låses vid 1987.

För att stimulera en ökad användning av förnybar metangas, s.k. biogas, föreslår Centerpartiet vidare att naturgasen som används i transportsektorn ska beskattas enligt samma princip som för bensen och diesel, med koldioxidskatt efter innehåll av fossilt kol, och med energiskatt efter energiinnehåll.

Den föreslagna flygskatten slår hårt mot orter på landsbygden, ger inga incitament till en omställning av flygets energianvändning och har låg klimateffekt. Centerpartiet föreslår i stället att det införs ett krav på obligatorisk inblandning av förnybart flygbränsle för alla flygplan som tankas i Sverige.

Centerpartiet föreslår vidare att en kemikalieskatt på kläder och skor ska införas. Skatten föreslås uppgå till 75 kronor per kilo för kläder och skor som innehåller ett farligt beskattningsämne. Skatten ökas till 100 kronor per kilo om tre beskattningsbara ämnen förekommer eller om innehållet är ökänt.

Centerpartiet föreslår också att förutsättningarna för att införa en bredare kemikalieskatt ska analyseras.

Momsen på biobesök höjdes den 1 januari 2017. Detta gör det dyrare för besökare att gå på bio och ökar risken att biografer på mindre orter slås ut. Vi vill skyndsamt se en utredning av alternativ finansiering av filmpolitiken med utgångspunkt i att återställa den tidigare mervärdesskattesatsen.

Det är viktigt att alla i samhället gör rätt för sig. Vi höjer skatte- och tulltilläggen för den som lämnar felaktiga uppgifter i sin skatte- eller tulldeklaration. För att finansiera andra prioriterade satsningar föreslår vi även en höjning av förseningsavgifterna enligt skatteförfarandelagen, vilka enbart har höjts en gång sedan 2003.

4. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (L)

Mathias Sundin (L) anför:

Liberalernas skattepolitik

I ett läge då fler reformer behövs för att stärka sysselsättningen och minska utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapande. Regeringen har under mandatperioden höjt skatter på jobb och företagande med 35 miljarder kronor. Det gäller bl.a. minskade möjligheter till RUT-avdrag, höjda inkomstskatter för 1,4 miljoner svenskar och höjda socialavgifter för unga och äldre. De satsningar regeringen gör på näringspolitik är försumbara jämfört med de höjda skatterna. Regeringen försvårar för företagande och jobbskapande genom att öka kostnaderna för att anställa. Det är särskilt problematiskt i ljuset av det stora samhällsekonomiska behov som finns av att förlänga yrkeslivet. Utöver att höja direkta anställningskostnader har regeringen också valt att försämra de ekonomiska förutsättningarna för ROT- och RUT-tjänster. Regeringens inkomstskattehöjningar slår mot 1,4 miljoner löntagare. RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Sveriges välstånd vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas.

Liberalerna välkomnar att regeringen sänker skatten för pensionärerna. Det krävs dock ytterligare skattelättnader för att underlätta vardagen för Sveriges pensionärer. Därför föreslår Liberalerna ett utökat RUT-avdrag för äldre. RUT-avdraget har bidragit till att inte minst utrikesfödda kvinnor har fått jobb och egen försörjning och har gjort det möjligt för många att få hjälp i vardagen. Äldre över 80 år använder RUT-tjänster dubbelt så mycket som en

genomsnittlig person. Liberalerna vill därför utöka denna möjlighet för fler äldre och föreslår att subventionsgraden för RUT höjs från 50 procent till 60 procent för alla som vid årets ingång fyllt 80 år.

Sverige behöver nu en ny genomgripande skattereform. Inriktningen på en skattereform ska vara att de skatter som håller jobben och sysselsättningen tillbaka sammantaget tydligt sänks. På sikt vill vi som liberalt parti ha ett så lågt skattetryck som möjligt.

Jämfört med nästan alla andra länder har Sverige både höga marginalsatser redan vid medelhöga inkomster, och de högsta marginalsatserna på de allra högsta inkomsterna. Detta bidrar mycket starkt till att utbildningspremien i Sverige är låg. Höga marginalsatser bidrar även tydligt till ett mindre effektivt skattesystem där antalet arbetade timmar minskar. En del av finansieringen av denna skattereform behöver fasas in över tid. Därför är det rimligt att också delar av sänkningen av den statliga inkomstsatten sker successivt. Marginalskatten vid medelhöga och höga inkomster ska bli lägre. Därför ska värnsatten avskaffas, brytpunkten tydligt höjas och nivån på det första steget i den statliga skatten sänkas. De högsta marginalsatserna bör närma sig snittet i OECD.

Vi bör bygga ut sådana avdrag och riktade skattesänkningar som breddar arbetsmarknaden med fler lågtröskeljobb. Inkomstsatten och den totala beskattningen av de lägsta inkomsterna ska sänkas för att möjliggöra högre sysselsättning. Liberalerna föreslår därför en kraftig höjning av brytpunkten från dagens ca 36 000 kronor per månad till 43 000 kronor per månad. Därmed återställs principen från 1990 års skattereform att max 15 procent av löntagarna ska betala statlig skatt.

Liberalerna föreslår att det andra steget i den statliga inkomstsatten, den s.k. värnsatten, avskaffas. Det är en prioriterad reform för att öka utbytet av att utbilda sig och ta ansvar. Det är också en central reform för att möjliggöra ökad internationell konkurrenskraft i det svenska näringslivet. Liberalerna finansierar i denna motion hela den direkta kostnaden av att avskaffa värnsatten, krona för krona.

Liberalerna återställer den avtrappning av jobbskatteavdraget för månadsinkomster över 50 000 kronor som trädde i kraft 2016.

För att förbättra möjligheterna att attrahera nyckelkompetens till mindre företag diskuterar många forskare behovet för entreprenörer att kunna erbjuda kvalificerade personaloptioner till sina anställda. Även här är regeringens politik otillräcklig. Förslaget som regeringen presenterat är för litet och begränsat för att få någon effekt. Vi och övriga allianspartier vill gå längre och se över ytterligare lättnader.

I syfte att fler ska välja att arbeta kvar längre i arbetslivet införde Alliansen ett förhöjt jobbskatteavdrag för äldre. Liberalerna föreslår att åldersgränsen justeras ned med två år för att även inkludera personer som vid årets ingång är 63 år. I budgetpropositionen för 2016 höjde regeringen löneskatten för äldre. Konsekvensen blir att incitamenten för äldre att arbeta minskar. Liberalerna föreslår att löneskatten för äldre slopas.

Reseavdraget bör reformeras för att huvudsakligen inriktas mot de glesare befolkade delarna av landet. Liberalerna föreslår en regional anpassning av reseavdraget som innebär att reseavdraget görs mer generöst i kommuner där kollektivtrafiken kan antas vara mindre väl utbyggd, medan avdraget stramas åt i kommuner där möjligheten att använda kollektivtrafiklösningar bör betraktas som större. Liberalerna välkomnar en översyn av det nuvarande systemet, men Liberalerna vill gå fram med ett skarpt förslag om ett nytt reseavdrag redan i höst.

Liberalerna avvisar sänkningen av skatten för personer med sjuk- och aktivitetsersättning. En sådan skattesänkning, i kombination med regeringens skattehöjningar på arbete, bidrar till att göra det mindre lönsamt att återgå till arbete.

Liberalerna avvisar också förslaget om en höjning av den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta. Även planerna på en ökad beskattning vid tillfälligt arbete i Sverige avvisas.

Liberalerna avvisar också förslaget om att sätta ned förmånsvärdet för miljöanpassade bilar. En annan viktig del i vårt bilpaket är att höja förmånsvärdet för bilar som inte är miljöbilar. Vi föreslår att förmånsvärdet av bilar som inte är miljöbilar höjs med 20 procent eller maximalt 16 000 kronor per år.

Liberalerna avvisar vidare regeringens förslag om att återinföra avdragsrätt för fackföreningsavgiften. Fackföreningarna spelar en viktig roll på den svenska arbetsmarknaden, och en fortsatt hög grad av fackföreningsmedlemskap är ägnad att upprätthålla förtroendet för modellen med starka parter på arbetsmarknaden. En hög anslutningsgrad upprätthålls dock bäst genom att fackföreningarna bedriver för medlemmarna relevant verksamhet och ger dem stöd i arbetet. En stor del av fackföreningsavgiften består också av avgift till arbetslöshetskassan, som redan har en hög grad av offentlig subventionering. Regeringens förslag innebär också en förhållandevis kraftig försvagning av de offentliga finanserna.

Regeringen hävdar att investeringssparkonton fortfarande kommer att vara skattemässigt gynnade jämfört med konventionell kapitalbeskattning. Skillnaden mot konventionella former av sparande i kapital är dock att medel på investeringssparkonton beskattas oavsett om värdepapperen på kontot sjunker eller stiger i värde. Därför bör beskattningen av investeringssparkonton vara måttfull. Såväl den enskildes trygghet och handlingsfrihet som samhällsekonomins stabilitet gynnas av att hushållen har besparingar i enkelt likviderbara medel. Vi avvisar regeringens förslag.

Enligt principen om att förorenaren ska betala föreslår Liberalerna en omvänd miljöbilsbonus där bilar som inte skulle vara berättigade till en miljöbilspremie enligt gällande regelverk får en förhöjd fordonsskatt med 2 000 kronor per år under de första fem åren.

Liberalerna föreslår dessutom att en dubbdäcksavgift enligt norsk modell införs för att minska det utsläpp av partiklar som användningen av dubbdäck

medför. Detta skulle förbättra luftkvaliteten i storstäderna och förstärka statens finanser med 130 miljoner kronor.

Klimatavtalet från Paris underströk vikten av att avskaffa olika former av subventioner och stöd till fossila bränslen. Vi föreslår därför ett slopande av nedsättningen av energi- och koldioxidskatt för diesel inom gruvindustriell verksamhet. Dieselsubventionerna inom jordbruket bör också successivt avskaffas.

Liberalerna föreslår vidare att skattefriheten för småskalig elproduktion återställs.

Vi föreslår också att en ny läckageskatt för jordbruket ska införas. Det är angeläget att användningen av handelsgödsel minskar och att jordbrukets allmänna miljöpåverkan sjunker.

Liberalerna menar fortfarande att flygskatten bör avvisas. Sverige ska driva på för en europeisk flygskatt och att flyget internationellt ska betala för sina klimatkostnader.

Plast som sprids i naturen måste bekämpas. För att styra konsumtionen mot mer återvinning och förnybara råvaror vill vi införa en skatt på plastpåsar.

Liberalerna föreslår också att regeringens skattehöjning på e-cigarett ska avvisas. Utifrån målet att minska tobaksanvändningen i samhället är det inte bevisat att höjd skatt på tobaksfria alternativ är den mest ändamålsenliga reformen.

Vi liberaler avvisar sänkningen av mervärdesskatten på förevisning av naturområden (naturguidning). Denna momssänkning bidrar till att ytterligare öka komplexiteten i mervärdesskattesystemet. Skatteverket bland andra remissinstanser har också anfört att förslaget kan komma att strida mot EU-rätten. Liberalerna prioriterar skattesänkningar som varaktigt skapar fler jobb, minskar utanförskapet och bidrar till ett hållbarare samhälle före symbolsatsningar. En avvisning av sänkt skatt på naturguidning förstärker statens finanser med 320 miljoner kronor.

Reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt för företag inom den finansiella sektorn bör slopas. Även möjligheten till gruppregistrering till mervärdesskatt för företag i inkomstskatterättsliga kommissionärsförhållanden bör slopas.

5. Skattefrågor i budgetpropositionen för 2018 (KD)

Larry Söder (KD) anför:

Kristdemokraternas skattepolitik

I ett läge då fler reformer behövs för att stärka sysselsättningen och minska utanförskapet går regeringen åt motsatt håll och försvårar och fördyrar jobbskapande. Regeringen har under mandatperioden höjt skatter på jobb och företagande med 35 miljarder kronor. Det gäller bl.a. minskade möjligheter till

RUT-avdrag, höjda inkomstskatter för 1,4 miljoner svenskar och höjda socialavgifter för unga och äldre. De satsningar regeringen gör på näringspolitik är försumbara jämfört med de höjda skatterna. Regeringen försvårar för företagande och jobbskapande genom att öka kostnaderna för att anställa. Det är särskilt problematiskt i ljuset av det stora samhällsekonomiska behov som finns av att förlänga yrkeslivet. Utöver att höja direkta anställningskostnader har regeringen också valt att försämra de ekonomiska förutsättningarna för ROT- och RUT-tjänster.

Regeringens inkomstskattehöjningar slår mot 1,4 miljoner löntagare. RUT-avdraget ska utvecklas så att fler jobb med enklare kvalifikationer blir möjliga. Därför vill Alliansen tredubbla taket i RUT till 75 000 kronor per person och år, samt vidga RUT till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Dessutom bör möjligheten att bredda RUT ytterligare för personer över 70 år ses över.

Sveriges välfärd vilar ytterst på att människor anstränger sig, driver företag och tar risker. Drivkrafterna för utbildning och entreprenörskap måste därför hela tiden värnas. Den statliga inkomstskatten bör omfatta färre än i dag, och företagsskatterna bör värna drivkrafterna för entreprenörskap. Högre marginalskatter och högre skatter på fåmansbolag bör motverkas.

Kristdemokraterna vill återupprätta välfärdsloftet till pensionärerna genom att omedelbart avskaffa pensionärsskatten och kraftigt förbättra bostadstillägget. För seniorer som vill jobba återställs Socialdemokraternas skattehöjningar och jobbskatten sänks. Våra äldre behövs på arbetsmarknaden!

Hela skillnaden i beskattning av förvärvsinkomst och pensionsinkomst som blev en effekt av jobbskatteavdraget ska slopas fr.o.m. den 1 januari 2018. Till skillnad från regeringen anser vi inte att skattesänkningen kan vänta i flera år. För den som har en pension på 19 000 kronor sänks skatten med 513 kronor med vår politik redan nästa år. Det är ett viktigt tillskott för den enskildes ekonomi.

Kristdemokraterna anser att äldres arbete ska uppmuntras. För det första måste Socialdemokraternas höjning av arbetsgivaravgifterna – den särskilda löneskatten – för seniorer återställas genom att den återigen tas bort helt. För det andra ska de äldre själva få ut mer av sin arbetsinkomst efter skatt genom att dubbelt jobbskatteavdrag införs redan från 64 års ålder.

Genom att säga nej till flera av regeringens utgiftsökningar och mindre lämpliga inkomstminskningar har Kristdemokraterna utrymme i sin budget att föreslå en bred skattesänkning för alla hushåll. För att göra det mer lönsamt att arbeta och att ha arbetat är skattesänkningen konstruerad så att de som jobbar och de som är pensionärer får dubbelt så stor skattelättnad som de som har försäkringsinkomster.

Vi avvisar regeringens förändring av skiktgränserna som gör att betydligt fler vanliga löntagare får betala statlig skatt. Vi höjer brytpunkten i den statliga inkomstskatten 2019 och därefter med 3,4 miljarder kronor per år. Det gör att betydligt färre behöver betala statlig skatt. Vi återställer även jobbskatte-

avdraget som regeringen trappar av för de som tjänar över 50 000 kronor i månaden. Vi påbörjar återställningen 2020.

Kristdemokraterna föreslår att det dubbla jobbskatteavdraget, som i dag alltså finns för de som är 65 år eller äldre, utvecklas till att gälla grupper som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Förslaget innebär en kraftig skattelättnad för unga upp till 23 år och för nyanlända under de första fem åren i Sverige. Det innebär att de grupper som kan komma i fråga för Alliansens inträdesjobb med Kristdemokraternas förslag skulle få en kraftig skattelättnad. Personer som varit borta länge från arbetsmarknaden kan i dag få nystartsjobb där arbetsgivaren får borttagen arbetsgivaravgift. För denna grupp personer som kommer från långvarig arbetslöshet eller sjukskrivning vill vi också ge dubbelt jobbskatteavdrag baserat på hur länge man varit frånvarande från arbetsmarknaden. För att fler ska ta examen från högre studier tidigare inför vi också en period med dubbelt jobbskatteavdrag för de som tar akademisk examen och börjar jobba före 25.

Kristdemokraterna föreslår ett jobbskatteavdrag för föräldrar. Jobbskatteavdraget för föräldrar är dock, till skillnad från det vanliga jobbskatteavdraget, en fast skattereduktion som uppgår till 500 kronor per förälder/vårdnadshavare per månad. Satsningen är omfattande och införandet sker stegvis. Fullt utbyggt – 2020 – ger skattereduktionen 500 kronor per förälder och månad. I ett hushåll där två föräldrar arbetar blir skattesänkningen 1 000 kronor per månad.

För att förbättra möjligheterna att attrahera nyckelkompetens till mindre företag diskuterar många forskare behovet för entreprenörer att kunna erbjuda kvalificerade personaloptioner till sina anställda. Även här är regeringens politik otillräcklig. Förslaget som regeringen presenterat är för litet och begränsat för att få någon effekt. Vi och övriga allianspartier vill gå längre och se över ytterligare lättnader.

Regeringens planer på en höjning av skatten på sparande på investeringssparkonton underminerar de långsiktiga spelreglerna. Intresset för sparande riskerar att minska när lönsamheten för spararna försämras genom politiska beslut. Vi avvisar den planerade skattehöjningen.

Sveriges unga vuxna behöver få incitament att spara mer till sitt första boende. Och till skillnad från andra länder saknar Sverige ett system för ökade incitament till bosparande. Kristdemokraterna vill utreda en alternativ modell för bosparande som kan fungera inom systemet för investeringssparkonton.

Kristdemokraterna är positiva till en översyn av reseavdraget. En övergång till ett avståndsbaserat reseavdragssystem är eftersträvänsvärt av främst miljö- och klimatskäl, men även av förenklingsskäl och för att minska det överutnyttjande som förekommer. En sådan övergång bör ske på ett sådant sätt att de som bor där tillgång till kollektivtrafik saknas även i fortsättningen bör ha ett reseavdrag i paritet med dagens.

Kristdemokraterna vill underlätta livet på landsbygden och i glesbygden. Vi är väl medvetna om att kollektivtrafiken utanför storstäderna oftast kräver tillgång till bil för att livet ska fungera. Vi vill därför inte tvinga människor att

ställa av bilen. Kristdemokraterna vill underlätta och förbättra möjligheterna till arbetspendling genom att höja milersättningen för arbetsresor med ytterligare 3 kronor och 50 öre till 22 kronor per mil. Detta finansieras genom en höjd beloppsgräns för reseavdrag till 12 000 kronor.

Gåvoskatteavdraget bör återinföras 2018 i sin tidigare utformning, och ansöknings- och årsavgifterna för organisationer som tar emot gåvor ska avskaffas. På sikt bör även takbeloppet för avdragsrätten höjas, och skatteavdraget bör utvecklas till att även omfatta fler ändamål och omfatta juridiska personer.

Kristdemokraterna vill främja cyklandet. Vi föreslår att det ska tillsättas en utredning om att skapa möjlighet för arbetsgivare att subventionera cykel- och kollektivtrafikresor till och från arbetet utan att det räknas som skattepliktig löneförmån, alternativt göra det möjligt med bruttolöneavdrag för kollektivtrafikbiljetter.

Kristdemokraterna säger nej till förslagen om en skattereduktion för sjuk- och aktivitetsersättning, en höjning av förmånsvärde på bilar som inte är miljövänliga och till förslaget om en skattereduktion för fackavgift. Vi säger också nej till regeringens förslag om höjd särskild inkomstskatt för utomlands bosatta och vi motsätter oss att skattefriheten för förmån av privat hälso- och sjukvård slopas.

Som ett led i arbetet för bättre konkurrensvillkor för svenska bönder föreslår Kristdemokraterna att skatten på diesel som används inom jordbruket sänks med 1 krona och 34 öre per liter till jämförbar nivå med grannländerna i Europa.

Kristdemokraterna har länge drivit på för en grön skatteväxling och har lagt flera skarpa förslag. Kristdemokraterna föreslår därför att en råvaruskatt på icke återvunna textilier om 10 000 kronor per ton ska införas.

Kristdemokraterna föreslår vidare att en ny skatt på plastpåsar i detaljhandeln på 1 krona per påse ska införas. Krafttag behövs för att minska användningen av konventionella plaster i engångsartiklar och ersätta dem med biologiskt nedbrytbara alternativ.

Torv släpper ut stora mängder koldioxid vid förbränning jämfört med andra fossila bränslen. Kristdemokraterna vill därför slopa skattebefrielsen på torv och införa en koldioxidskatt.

För att styra mot ökad materialåtervinning inför Kristdemokraterna också en skatt på avfallsförbränning på 100 kronor per ton förbränt avfall.

Kristdemokraterna tillbakavisar regeringens förslag om införande av flygskatt och regeringens försök att kompensera regionala flygplatser för införandet av skatten.

Vi kristdemokrater anser att reglerna om gruppregistrering till mervärdesskatt bör avskaffas. Vidare avvisar vi regeringens förslag till att sänka momsen för förevisning av naturområden. Vi anser i övrigt att momsen bör höjas. Detta beräknar vi ska stärka de offentliga finanserna med drygt 14 miljarder kronor 2018.

BILAGA 10

Skatteutskottets yttrande 2017/18:SkU2y

Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett skatteutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Skatteutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution.

Utskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Utgiftsområdet

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution omfattar huvuduppgifterna beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och indrivning av skatter och avgifter. Nära knutet till och starkt integrerat med huvuduppgifterna finns verksamheter såsom folkbokföring, fastighetstaxering, idkort, bouppteckningar, gränsskydd och verkställighet av enskildas betalningsanspråk. Inom skatte-, tull- och exekutionsområdet bedrivs även brottsbekämpning. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter inom respektive område. Kustbevakningen bedriver viss verksamhet inom utgiftsområdet genom att medverka och ansvara för tullkontrollen till sjöss.

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution ska uppgå till 11 399 384 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 att utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinjer för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 11 654 respektive 11 816 miljoner kronor för utgiftsområde 3.

Mål för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Det nuvarande målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:SkU1). Regeringen föreslår att begreppen ”medborgare” och ”näringsliv” ersätts av ”allmänhet” och ”företag” för att i målet inkludera och tydliggöra de som berörs av utgiftsområdet.

Utskottet behandlar frågan om att godkänna den föreslagna målformuleringen i sitt kommande anslagsbetänkande 2017/18:SkU1.

Utgiftsutveckling

Utgiftsområdets sammanlagda utgifter uppgick 2016 till 10,8 miljarder kronor. Prognosen för utfallet för 2017 är 11 miljarder kronor, vilket är i linje med de anvisade anslagen. Den föreslagna anslagsnivån för utgiftsområdet för 2018 är 11,4 miljarder kronor.

Ökningen av utgiftsområdet beror på pris- och löneomräkning, som för 2018 uppgår till sammanlagt 203 miljoner kronor, samt beslut i denna proposition och tidigare budgetpropositioner. Besluten i denna proposition uppgår till 224 miljoner kronor. Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär dock att utgiftsområdets nettoökning blir 211 miljoner kronor.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar

Skatteverkets anslag ökas med sammanlagt 87 miljoner kronor 2018, 158 miljoner kronor 2019 och 141 miljoner kronor 2020. Ökningen sker för införandet av månadsvisa uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen, ökade kontroller av personalliggare och för att myndigheten ska öppna fler servicekontor tillsammans med Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Regeringen föreslår dessutom i höständringsbudgeten för 2017 att Skatteverkets anslag ökas med 18 miljoner kronor för införandet av månadsvisa uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen.

Tullverkets anslag ökas med sammanlagt 113 miljoner kronor 2018, 128 miljoner kronor 2019 och 128 miljoner kronor 2020. Ökningen sker med anledning av regeringens satsning på ökade tullkontroller vid gränsen. Den varaktiga ökningen av anslaget är 185 miljoner kronor från 2021. Samtidigt överförs 2 miljoner kronor varaktigt till Polismyndighetens anslag för forensiska analyser som myndigheten utför åt Tullverket.

Kronofogdemyndighetens anslag ökas tillfälligt med 24 miljoner kronor 2018 och 20 miljoner kronor 2019. Ökningen sker för att hantera det stora inflödet av ansökningar om skuldsanering och kostnader förknippade med insolvensregister enligt EU-förordningen om insolvensförfaranden. Regeringen föreslår dessutom i höständringsbudgeten för 2017 att Kronofogdemyndighetens anslag ökas med 20 miljoner kronor för att hantera det stora inflödet av ansökningar om skuldsanering.

Ovanstående förslag innebär att samtliga myndigheter kan rekrytera. För främst Tullverket kommer det att innebära att antalet anställda vid myndigheten ökar.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar

I budgetpropositionen för 2017 ökades Skatteverkets anslag tillfälligt t.o.m. 2020 för att intensifiera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandragande. För 2018 ökas därför anslaget planerligt med 15 miljoner kronor. Vidare, enligt samma proposition, ökas anslaget varaktigt med 4,1 miljoner kronor för drift och förvaltning av den nationella digitala tjänsten Mina meddelanden. Den tillfälliga ökningen 2017 för genomförandet av en ny lag om personnamn upphör, och därför minskas anslaget med 10 miljoner kronor. I budgetpropositionen för 2016 ökades Skatteverkets anslag för att bl.a. förstärka arbetet med att skydda den svenska skattebasen. För 2018 ökas därför anslaget planerligt med 5 miljoner kronor varaktigt.

I budgetpropositionen för 2014 tillfördes Tullverket anslagsmedel t.o.m. 2017 för införandet av unionstullkodexen. I budgetpropositionen för 2013 tillfördes Tullverket medel t.o.m. 2017 för mobila skannrar. Dessa anslagsmedel upphör, och därför minskas Tullverkets anslag planenligt 2018 med 33 miljoner kronor.

I budgetpropositionen för 2016 ökades Kronofogdemyndighetens anslag varaktigt till följd av bl.a. ändrade skuldsaneringsregler för enskilda. Anslaget ökas därför planenligt med 5 miljoner kronor 2018. Tillfälliga medel för arbete mot överskuldssättning för företagare uppgår planenligt till 10 miljoner kronor för 2018. Efter 2018 upphör dessa tillfälliga medel.

Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att måluppfyllelsen är god och att myndigheternas insatser i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Riksrevisionen har granskat myndigheternas årsredovisningar, och dessa har bedömts som i allt väsentligt rättvisande.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2018 höjs med 45 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Att motverka skatteflykt och aggressiv skatteplanering är centralt. Skatteverket bör enligt motionärerna få ett särskilt uppdrag att stärka arbetet med att bekämpa skattefusk och anpassa sig till delningsekonomis framväxt. Moderaterna ökar därför anslaget till myndigheten med totalt 40 miljoner kronor 2018.

Tullverket står inför förändrade förutsättningar för sitt uppdrag. Tullverkets mångfasetterade verksamhet rymmer för samhället viktiga insatser, varav gränsskyddet är det främsta. Inom ramen för uppdraget att upprätthålla gränsskyddet omfattas förutom kontroll av gränsövergångarna även all administration kring handeln som ska flyta friktionsfritt så att konkurrensneutraliteten upprätthålls för näringslivet. Sverige har en höjd säkerhetsnivå, och omvärldssituationen är förändrad och försämrad. Det ställs i dag högre krav på Tullverket. Moderaterna ökar därför anslaget till myndigheten med totalt 150 miljoner kronor 2018.

I partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del föreslår Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2018 höjs med 354 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära

utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Sverigedemokraterna anför att regeringens politik har inneburit en kraftig nedskärning av Tullverkets resurser, vilket har medfört att varusmugglingen har ökat och arbetet inom Tullverkets andra del, effektiv handel, har försummats. Den utökning av Tullverkets budget med 155 miljoner kronor som regeringen aviserat räcker knappt till för att återställa redan gjorda nedskärningar och är alltså inte på något sätt tillräcklig.

Risken för terrorhot har höjts. Mot bakgrund av den ökade hotbilden vill Sverigedemokraterna ge Tullverket ökade resurser att utveckla sin samverkan med polis och andra myndigheter. Det kan t.ex. handla om fördjupade kontroller vid gränsstationerna men också om inre kontroller av varutransporter m.m.

Motionärerna framhåller att det råder en stor brist på bostäder, vilket bidrar till trångboddhet och utanförskap. Risken är stor att personer bosätter sig på olika platser utan att detta registreras via folkbokföringen. De riskerar att hamna i ett parallellt skuggsamhälle, vilket innebär en mycket farlig utveckling som kan skapa stora motsättningar i samhället. Sverigedemokraterna förstärker Skatteverkets anslag med inriktning på folkbokföringen.

Motionärerna framhåller vidare att särskilda insatser bör göras inom s.k. utanförskapsområdena i Sverige.

Sverige bör enligt motionen driva på för att motverka fusk, bl.a. via samarbete i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). EU:s arbete på området måste bedrivas inom ramen för OECD-samarbetet, och Sverige bör vara en motor i arbetet med att styra EU rätt i denna fråga. Det är lika viktigt att upprätthålla skattemoralen inom Sveriges gränser, och Sverigedemokraterna vill därför tillföra ytterligare resurser till Skatteverket så att arbetet med regelförenklingar samt utökade skattekontroller kan intensifieras, exempelvis när det gäller moms och löneskatt.

I partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2018 minskas med 142 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Centerpartiet föreslår en begränsning av pris- och löneomräkningen med 30 procent, vilket berör alla anslag inom utgiftsområdet, för att förstärka myndigheternas kostnadskontroll. Myndigheternas lokalyta per anställd varierar förhållandevis kraftigt, vilket indikerar att det finns en effektiviseringspotential. Likaledes finns en stor variation i landet när det gäller kostnaden per kvadratmeter lokalyta och anställd. Begränsningen av pris- och löneomräkningen innebär att myndigheter utsätts för ett besparingstryck som ger dem incitament att omlokalisera till orter med lägre lokal-kostnader.

Skatteverkets anslag föreslås enligt Centerpartiet minskas med 43 miljoner kronor 2018, och beräknas minska motsvarande belopp kommande år, till följd av att en tidigare anslagshöjning för att finansiera tjänsten Mina meddelanden dras in. Denna tjänst bör kunna finansieras inom ramen för myndighetens reguljära anslag. Anslaget föreslås därtill minskas med 18 miljoner kronor till följd av att en resursförstärkning avvisas.

Tullverkets anslag föreslås enligt motionen öka med 5 miljoner kronor 2018, och beräknas öka med motsvarande belopp åren därefter. Resurserna är ämnade att användas för ökad kontroll av importerade varor.

Kronofogdemyndighetens anslag föreslås enligt motionen minskas med 15 miljoner kronor 2018, och beräknas minska med motsvarande belopp åren därefter till följd av att en tidigare anslagshöjning från budgetpropositionen för 2016 dras tillbaka. Anslaget föreslås minskas med 10 miljoner kronor 2018 till följd av att en tidigare anslagshöjning från budgetpropositionen för 2016 dras tillbaka.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2018 höjs med 9 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2018 och 2019 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Liberalerna framhåller att medborgarnas förtroende för skattesystemet är avgörande för möjligheten att upprätthålla finansieringen av den offentliga sektorn. Regeringens förändringar på skatteområdet riskerar här i flera fall att försämra skattesystemets legitimitet och den långsiktiga skattemoralen.

Skatteverkets kartläggning inom ramen för regeringsuppdraget om jämställdhetsintegrering ligger helt i linje med partiets prioriteringar om ett likartat bemötande i myndighetskontakter oavsett kön. Det är centralt att Skatteverket fortsätter arbetet i denna del.

Skatteverket bör få i uppgift att ta fram en auktoriserad applikation eller annan teknisk lösning där man erbjuder en enkel möjlighet för aktörer i delningsekonomin att rapportera in nödvändiga kontrolluppgifter.

Uppmärksammade exempel på skatteflykt och misstänkta skattebrott framhåller behovet av tillräckliga regelverk och resurser för att mota sådana yttringar. Liberalerna har föreslagit bl.a. en vidare definition av begreppet högriskkund i penningtvättslagstiftningen som skulle tvinga banker och finansinstitut att vidta ytterligare åtgärder och kontroller. Det är också viktigt att myndigheterna inom utgiftsområdet samverkar med andra myndigheter, såväl svenska som utländska.

Regeringens tillskott till Tullverket i budgetpropositionen är välkommet, men Liberalerna anser att mer måste göras. För att ytterligare stärka Tullverkets brottsbekämpande förmåga anslår partiet för 2018 resursökningar om 50 miljoner kronor, 100 miljoner kronor 2019 och 150 miljoner kronor 2020.

Enligt motionen är det viktigt att Sverige fullt ut deltar i och aktivt verkar för fler EU-gemensamma lösningar.

I partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2018 minskas med 51 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I budgetpropositionen för 2016 fick Skatteverket ytterligare medel för att skydda den svenska skattebasen och säkerställa ett effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Kristdemokraterna välkomnar förstärkningen som för 2018 uppgår till 5 miljoner kronor.

Kristdemokraterna anför att myndigheternas service till medborgare och företagare bör fortsätta att förbättras. I detta avseende är det centralt med vidareutvecklade e-tjänster. För människor som ännu inte är fullt bekväma med elektronisk kommunikation är möjligheten till personliga möten vid servicekontor av stor betydelse. Myndigheterna behöver därför även fortsättningsvis ha god fysisk närvaro över hela landet. Motionärerna välkomnar Statskontorets förslag till nya principer för myndigheters lokalisering, som bl.a. slår fast att myndigheter ska ta hänsyn till regional tillväxt vid beslut om lokalisering. Skatteverkets verksamhet ute i landet är viktig, och Kristdemokraterna motsätter sig därför fler nedläggningar av lokala kontor. Det är välkommet att regeringen avsätter medel för att utöka antalet servicekontor i landet. I likhet med regeringen avsätter Kristdemokraterna pengar för att utöka Skatteverkets antal servicekontor.

Enligt motionen handlar det ytterst om att hålla nere skattefelet. Flera indikatorer talar för att skattefelet minskade under perioden 2007–2012. Ett led i detta är att Skatteverket får ökade resurser för att göra oanmälda kontrollbesök och kontrollera personalliggare. Kristdemokraterna välkomnar regeringens satsning på 18 miljoner årligen för att Skatteverket ska kunna utföra detta arbete med god kvalitet.

När riksdagen antog Alliansens budgetmotion hösten 2014 fick Skatteverket i uppdrag att förenkla företagens skatteadministration. Motionärerna vill följa upp detta arbete och vid behov fortsätta arbetet.

Kronofogdemyndigheten tillförs 10 miljoner per år 2018–2020 för arbetet med att motverka överskuldssättning. Det förebyggande arbetet bör förstärkas och långa handläggningstider bör undvikas. Barnfamiljer bör vara prioriterade inom Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldssättning.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 3*Tusental kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	11 399 384	+45 000	+354 000	-141 990	+9 000	-51 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 3*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	11 654	+80	+496	-167	+24	-104
2020	11 816	+80	+589	-226	+35	-163

Utskottets ställningstagande

Skatteutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag avstyrks i motsvarande delar.

Myndigheterna inom utgiftsområdet ska säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet.

För att lyckas med målsättningen är det enligt utskottet avgörande att myndigheterna bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete för att stärka allmänhetens och företagens förtroende för verksamheterna.

God service där myndigheterna underlättar för allmänhet och företag att göra rätt för sig är den ena sidan av saken. Alla som kommer i kontakt med myndigheterna bör få ett enhetligt och rättssäkert bemötande. Regelverk och rutiner bör vara så enkla som möjligt. Verksamheternas legitimitet ökar om regelverken inte medför onödigt stora administrativa kostnader för de som ska tillämpa dessa.

Standardisering och automatisering av arbetsflöden liksom utveckling av digitala tjänster för att effektivisera är av stor betydelse för att förbättra servicen till allmänhet och företag. De digitala tjänsterna och myndigheternas verksamhetssystem bör präglas av hög it- och informationssäkerhet.

Den andra sidan av förtroendeskapandet och legitimiteten handlar om kontroller och sanktioner som syftar till att förstärka och upprätthålla normer och se till att regelverken följs. Det är viktigt att motverka att samhällssystemen utnyttjas på ett sätt som inte är avsett.

Myndigheterna bör inom sina respektive kompetensområden fortsätta att utveckla samverkan inom ramen för arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet bl.a. genom att förhindra och motverka penningtvätt samt finansiering av terrorism och annan brottslighet kopplad till terrorism.

Utgiftsområdets myndigheter bidrar i flera fall med information som ligger till grund för andra myndigheters beslut om bidrag och utbetalningar. I det sammanhanget är det viktigt att myndigheter deltar i det myndighetsgemensamma arbetet för att hålla ordning och reda i välfärdssystemen.

Stockholm den 24 oktober 2017

På skatteutskottets vägnar

Per Åsling

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Per Åsling (C), Jörgen Hellman (S), Cecilia Widegren (M), Maria Strömkvist (S), Helena Bouveng (M), Olle Felten (SD), Cecilie Tenfjord-Toftby (M), Rasmus Ling (MP), Lotta Finstorp (M), Anna Johansson (S), David Lång (SD), Mathias Sundin (L), Larry Söder (KD), Patrik Lundqvist (S), Erik Ezelius (S) och Jamal El-Haj (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (M)

Cecilia Widegren (M), Helena Bouveng (M), Cecilie Tenfjord-Toftby (M) och Lotta Finstorp (M) anför:

Vi anser att utskottet bör tillstyrka de utgiftsramar för utgiftsområdet som framgår av Moderaternas partimotion 2017/18:3681 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Moderaterna föreslår en högre utgiftsram för utgiftsområdet än regeringen föreslagit.

Arbetet för att motverka skatteflykt och aggressiv skatteplanering är centralt. Skatteverket bör få ett särskilt uppdrag att stärka arbetet med att bekämpa skattefusk och anpassa sig till delningsekonomin framväxt. Moderaterna ökar därför anslaget till myndigheten med totalt 40 miljoner kronor 2018.

Tullverket står inför förändrade förutsättningar för sitt uppdrag. Tullverkets mångfasetterade verksamhet rymmer för samhället viktiga insatser, varav gränsskyddet är det främsta. Inom ramen för uppdraget att upprätthålla gränsskyddet omfattas förutom kontroll av gränsovergångarna även all administration kring handeln som ska flyta friktionsfritt så att konkurrensneutraliteten upprätthålls för näringslivet. Sverige har en höjd säkerhetsnivå, och omvärldssituationen är förändrad och försämrad. Det ställs i dag högre krav på Tullverket. Moderaterna ökar därför anslaget till myndigheten med totalt 150 miljoner kronor 2018.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (SD)

Olle Felten (SD) och David Lång (SD) anför:

Vi anser att utskottet bör tillstyrka de utgiftsramar för utgiftsområdet som framgår av Sverigedemokraternas partimotion 2017/18:2487 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Sverigedemokraterna föreslår en högre utgiftsram för utgiftsområdet än regeringen föreslagit.

Regeringens politik har inneburit en kraftig nedskärning av Tullverkets resurser, vilket har medfört att verksamheten haltar betänkligt inom Tullverkets båda huvudgrenar, Brottsbekämpning och Effektiv handel.

Regeringen aviserade tidigt ett tillskott på ca 150 miljoner kronor, vilket sedan blev 115 miljoner kronor i budgetpropositionen. Beräkningar visar att dessa resurser inte räcker till för att Tullverket ska kunna lösa sina uppgifter. Det räcker inte ens till för att stoppa minskningen av Tullverkets förmåga.

Risken för terrorhot har höjts. Mot bakgrund av den ökade hotbilden vill Sverigedemokraterna ge Tullverket ökade resurser att utveckla sin samverkan med polis och andra myndigheter. Det kan t.ex. handla om fördjupade kontroller vid gränsstationerna men också om inre kontroller av varutransporter m.m.

Det råder en stor brist på bostäder, vilket bidrar till trångboddhet och utanförskap. Risken är stor att personer bosätter sig på olika platser utan att detta registreras i folkbokföringen. Ett parallellt skuggsamhälle kan uppstå, vilket innebär en mycket farlig utveckling som kan skapa stora motsättningar i samhället. Sverigedemokraterna förstärker därför Skatteverkets anslag med inriktning på folkbokföringen. Särskilda insatser bör göras inom s.k. utanförskapsområdena i Sverige.

Sverige bör driva på för att motverka fusk bl.a. genom samarbetet i OECD. EU:s arbete på området måste bedrivas inom ramen för OECD-samarbetet, och Sverige bör vara en motor i arbetet med att styra EU rätt i denna fråga.

Det är lika viktigt att upprätthålla skattemoralen inom Sveriges gränser, och Sverigedemokraterna vill därför tillföra ytterligare resurser till Skatteverket så att arbetet med regelförenklingar samt utökade skattekontroller kan intensifieras exempelvis när det gäller moms och löneskatt.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (C)

Per Åsling (C) anför:

Jag anser att utskottet bör tillstyrka de utgiftsramar för utgiftsområdet som framgår av Centerpartiets partimotion 2017/18:3716 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Centerpartiet föreslår en lägre utgiftsram för utgiftsområdet än regeringen föreslagit.

Centerpartiet föreslår en begränsning av pris- och löneomräkningen med 30 procent, vilket berör alla anslag inom utgiftsområdet, för att förstärka myndigheternas kostnadskontroll. Myndigheternas lokalyta per anställd varierar förhållandevis kraftigt, vilket indikerar att det finns en effektiviseringspotential. Likaledes finns en stor variation i landet när det gäller kostnaden per kvadratmeter lokalyta och anställd. Begränsningen av pris- och löneomräkningen innebär att myndigheter utsätts för ett besparingstryck som ger dem incitament att omlokalisera till orter med lägre lokal-kostnader.

Centerpartiet föreslår att Skatteverkets anslag minskas med 43 miljoner kronor 2018, och med motsvarande belopp kommande år, till följd av att en tidigare anslagshöjning för att finansiera tjänsten Mina meddelanden dras in. Denna tjänst bör kunna finansieras inom ramen för myndighetens reguljära anslag. Anslaget föreslås vidare minskas med 18 miljoner kronor till följd av att en resursförstärkning avvisas.

Centerpartiet föreslår att Tullverkets anslag höjs med 5 miljoner kronor 2018, och med motsvarande belopp åren därefter, till följd av Centerpartiets satsning på en giftfri vardag. Resurserna ska användas för att öka kontrollen av importerade varor.

Centerpartiet föreslår att Kronofogdemyndighetens anslag minskas med 15 miljoner kronor 2018, och med motsvarande belopp åren därefter till följd av att en tidigare anslagshöjning i budgetpropositionen för 2016 dras tillbaka. Anslaget föreslås vidare minskas med 10 miljoner kronor 2018 till följd av att en tidigare anslagshöjning i budgetpropositionen för 2016 dras tillbaka.

Centerpartiet föreslår slutligen en lägre pris- och löneomräkning, vilket berör alla anslagen inom utgiftsområdet.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (L)

Mathias Sundin (L) anför:

Jag anser att utskottet bör tillstyrka de utgiftsramar för utgiftsområdet som framgår av Liberalernas partimotion 2017/18:3752 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Liberalerna föreslår en högre utgiftsram för utgiftsområdet än regeringen föreslagit.

Medborgarnas förtroende för skattesystemet är avgörande för möjligheten att upprätthålla finansieringen av den offentliga sektorn. Regeringens förändringar på skatteområdet riskerar här i flera fall att försämra skattesystemets legitimitet och den långsiktiga skattemoralen.

Skatteverkets kartläggning inom ramen för regeringsuppdraget om jämställdhetsintegrering ligger helt i linje med partiets prioriteringar om ett likartat bemötande i myndighetskontakter oavsett kön. Det är centralt att Skatteverket fortsätter detta arbete.

Skatteverket bör få i uppdrag att ta fram en auktoriserad applikation eller annan teknisk lösning där man erbjuder en enkel möjlighet för aktörer i delningsekonomin att rapportera in nödvändiga kontrolluppgifter.

Uppmärksammade exempel på skatteflykt och misstänkta skattebrott framhåller behovet av tillräckliga regelverk och resurser för att mota sådana yttringar. Liberalerna har föreslagit bl.a. en vidare definition av begreppet högriskkund i penningtvättslagstiftningen som skulle tvinga banker och finansinstitut att vidta ytterligare åtgärder och kontroller. Det är också viktigt

att myndigheterna inom utgiftsområdet samverkar med andra myndigheter, både svenska och utländska.

Det resurstillskott till tullen som föreslås i budgetpropositionen är välkommet, men Liberalerna anser att mer måste göras. För att ytterligare stärka Tullverkets brottsbekämpande förmåga anslår partiet för 2018 resursökningar om 50 miljoner kronor, 100 miljoner kronor 2019 och 150 miljoner kronor 2020. Det är viktigt att Sverige fullt ut deltar i och aktivt verkar för fler EU-gemensamma lösningar.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution (KD)

Larry Söder (KD) anför:

Jag anser att utskottet bör tillstyrka de utgiftsramar för utgiftsområdet som framgår av Kristdemokraternas partimotion 2017/18:3798 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Kristdemokraterna föreslår en lägre utgiftsram för utgiftsområdet än regeringen föreslagit.

Myndigheternas service till medborgare och företagare bör fortsätta att förbättras, och arbetet med att vidareutveckla e-tjänster är därför centralt. För människor som ännu inte är fullt bekväma med elektronisk kommunikation är möjligheten till personliga möten vid servicekontor av stor betydelse. Myndigheterna behöver därför även fortsättningsvis ha god fysisk närvaro över hela landet.

Kristdemokraterna välkomnar Statskontorets förslag till nya principer för myndigheters lokalisering, som bl.a. slår fast att myndigheter ska ta hänsyn till regional tillväxt vid beslut om lokalisering. Skatteverkets verksamhet ute i landet är viktig, och Kristdemokraterna motsätter sig därför fler nedläggningar av lokala kontor. Det är också välkommet att regeringen avsätter medel för att utöka antalet servicekontor i landet. I likhet med regeringen avsätter Kristdemokraterna pengar för att utöka Skatteverkets antal servicekontor.

Ytterst handlar det om att hålla nere skattefelet, och flera indikatorer tyder på att skattefelet minskade under perioden 2007–2012. Ett led i detta arbete är att Skatteverket får ökade resurser för att göra oanmälda kontrollbesök och kontrollera personalliggare. Kristdemokraterna välkomnar regeringens satsning på 18 miljoner årligen för att Skatteverket ska kunna utföra detta arbete med god kvalitet.

När riksdagen antog Alliansens budgetmotion hösten 2014 fick Skatteverket i uppdrag att förenkla företagens skatteadministration. Detta arbete vill Kristdemokraterna följa upp och vid behov fortsätta.

Kristdemokraterna tillför Kronofogdemyndigheten 10 miljoner kronor per år 2018–2020 för arbetet med att motverka överskuldssättning. Det

förebyggande arbetet bör förstärkas och långa handläggningstider bör undvikas. Barnfamiljer bör vara prioriterade inom Kronofogdemyndighetens uppdrag att motverka överskuldsättning.

BILAGA 11

Justitieutskottets yttrande 2017/18:JuU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett justitieutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) och de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Justitieutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD, -).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet ska uppgå till 45 776 783 000 kronor för 2018. Regeringen föreslår vidare i yrkande 11 att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 47 418 miljoner kronor och 48 990 miljoner kronor.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2018 höjs med drygt 361 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del föreslår Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 2,650 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med drygt 938 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 2,824 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 150 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4*Tusental kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	45 776 783	+361 300	+2 650 000	+938 300	+2 824 000	+150 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 4*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	47 418	+1 261	+3 228	+1 006	+2 981	+137
2020	48 990	+1 612	+4 258	+1 039	+4 376	+137

Utskottets ställningstagande

Justitieutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för åren därefter. Motionerna 2017/18:3681 yrkande 3 och 4 i dessa delar, 2017/18:2487 yrkande 5 och 6 i dessa delar, 2017/18:3716 yrkande 5 och 6 i dessa delar, 2017/18:3752 yrkande 5 och 6 i dessa delar och 2017/18:3798 yrkande 3 och 4 i dessa delar avstyrks.

Stockholm den 24 oktober 2017

På justitieutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Petter Löberg (S), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Patrick Reslow (-), Sultan Kayhan (S), Mats Pertoft (MP) och Gustaf Lantz (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (M)

Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M) och Anders Hansson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 yrkandena 3 och 4 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (SD, -)

Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 yrkandena 5 och 6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (C)

Johan Hedin (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 yrkandena 5 och 6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (L)

Roger Haddad (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 yrkandena 5 och 6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 4 Rättsväsendet (KD)

Andreas Carlson (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 yrkandena 3 och 4 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

BILAGA 12

Civilutskottets yttrande 2017/18/CU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett civilutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Civilutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik ska uppgå till 6 951 648 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 7 038 respektive 7 052 miljoner kronor för utgiftsområde 18. Propositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

I fem motioner lämnas förslag om förändringar av ramen för utgiftsområde 18 för 2018 respektive de preliminära ramarna för 2019 och 2020. Dessa förslag läggs fram i motionerna 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 3 och 4, 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6, 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 5 och 6, 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6 samt 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4.

I följande tabeller redovisas dels regeringsförslaget samt motionsförslagen till utgiftsram för utgiftsområde 18 för 2018, dels motsvarande förslag till preliminära ramar för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Förslagen i motionerna redovisas som avvikelser från regeringens förslag.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18

Beloppen anges avrundade till miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	6 952	-4 055	-4 350	-4 057	-4 079	-3 798

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 18

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	7 038	-4 190	-4 375	-4 159	-4 159	-4 272
2020	7 052	-5 746	-4 275	-5 725	-5 727	-5 839

Utskottets ställningstagande

Civilutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik för 2018 och de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Motionernas förslag om utgiftsram bör avstyrkas.

Det förslag till utgiftsram som regeringen har utarbetat i samarbete med Vänsterpartiet ger utrymme för omfattande och angelägna satsningar inom bostadspolitiken och konsumentpolitiken. Regeringens förslag innebär att utgiftsramen bestäms till ett belopp som är mer än fem gånger större än under föregående valperiod. Den utgiftsram som regeringen föreslår är väsentligen större än den som förespråkas i motionerna.

Sverige har haft bostadsbrist under en lång tid. Trots att bostadsbyggandet är på en rekordhög nivå är nuvarande produktionstakt inte tillräcklig för att möta behoven. Regeringen har under mandatperioden gjort kraftfulla satsningar på ett ökat bostadsbyggande och en hållbar bostadsmarknad. Den föreslagna utgiftsramen skapar förutsättningar för att fullfölja det bostadspolitiska paket som aviserades i budgetpropositionen för 2016 och det s.k. 22-punktsprogrammet för ökat bostadsbyggande som aviserades under 2016. Det bostadspolitiska paketet innehåller investeringsstöd med inriktning på hyresrätter, studentbostäder och bostäder för äldre, stöd till kommuner för ökat bostadsbyggande, stöd till fastighetsägare för energieffektivisering och renovering av flerbostadshus och utomhusmiljöer samt stöd till kommuner för sanering av mark för bostadsbyggande. Paketet är nu genomfört och har gett positiva effekter på bostadsmarknaden samtidigt som samtliga punkter i 22-punktsprogrammet är på väg att uppfyllas. Regeringens förslag till ram ger också förutsättningar för bl.a. satsningar som syftar till att främja hållbart byggande och öka digitaliseringen inom samhällsbyggnadsprocessen. Inom det konsumentpolitiska området ger regeringens ramförslag utrymme för att ge konsumenter ett stärkt och ändamålsenligt konsumentskydd, och för att förbättra förutsättningarna för en mer miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion, bl.a. genom anslagshöjningar till Konsumentverket.

Samtliga alternativa förslag för utgiftsområde 18 som läggs fram i fem partimotioner innebär en klart snävare utgiftsram än den som regeringen föreslår. Utskottet kan konstatera att de fyra borgerliga partierna nästan helt avvisar satsningarna på investeringsstöd, kommunbonus och renoveringsstöd. I övrigt skiljer sig dessa partiers förslag åt på ett antal punkter när det gäller de bakomliggande förslagen om anslagsförändringar. Civilutskottet kommer senare i höst att ta ställning till regeringens anslagsförslag för utgiftsområde 18.

Sammanfattningsvis anser civilutskottet att finansutskottet bör tillstyrka regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18 för 2018 och de preliminära ramarna för 2019 och 2020. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 24 oktober 2017

På civilutskottets vägnar

Caroline Szyber

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Caroline Szyber (KD), Johan Löfstrand (S), Mats Green (M), Hillevi Larsson (S), Carl-Oskar Bohlin (M), Lars Eriksson (S), Roger Hedlund (SD), Thomas Finnborg (M), Eva Sonidsson (S), Ola Johansson (C), Emma Hult (MP), Lars Beckman (M), Leif Nysmed (S), Mikael Eskilandersson (SD), Robert Hannah (L), Johanna Haraldsson (S) och Lotta Johnsson Fornarve (V).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (M)

Mats Green (M), Carl-Oskar Bohlin (M), Thomas Finnborg (M) och Lars Beckman (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Moderaternas partimotion 2017/18:3681 om ramar för utgiftsområde 18 för 2018 och de preliminära ramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Den långvariga bostadsbristen i Sverige har under senare år utvecklats till en akut bostadskris. Tack vare rådande högkonjunktur och alliansregeringens reformer byggs det i dag mer än vad det gjorts de senaste 20 åren, men det finns fortfarande ett stort behov av reformer. Regeringens förslag om utgiftsramar innebär i stället en fortsatt återgång till en ineffektiv bostadspolitik byggd på subventioner som inte tillgodoser behovet av reformer. Subventionerna efterfrågas inte av branschen och är illa utformade. Att använda skattepengar för att bidra till artificiellt låga hyror i enstaka bostadsprojekt är inte hållbart och bidrar inte till att lösa den akuta bostadsbristen. Under mandatperioden har bostads- och byggpolitiken präglats av regeringens passivitet, och de reformer som har genomförts har till största del varit försiktiga samt byggt på riksdagens tillkännagivanden. Vi anser att svensk bostadspolitik är i behov av ett högt reformtempo, inte fler subventioner. Det handlar bl.a. om att minska överklagandeproblematiken, reformera riksintressesystemet och strandskyddet, skapa incitament för en snabbare handläggning samt förbättra plan- och byggreglerna.

Moderaternas förslag till ram för utgiftsområde 18 utgår således från att vi avvisar regeringens förslag om subventioner, med undantag för att redan ingångna avtal kommer att fullföljas. Det innebär att ramen blir avsevärt lägre än i regeringens förslag. I övrigt har vårt ramförslag beräknats för att möjliggöra ökade satsningar på bl.a. innovativt byggande, kortare väntetider hos Lantmäteriet och tillgängliggörande av kartdata.

Inom konsumentpolitiken vill Moderaterna återinföra alliansregeringens konsumentpolitiska mål, och vår beräkning av utgiftsramen utgår från en prioritering av arbetet med konsumentupplysning.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (SD)

Roger Hedlund (SD) och Mikael Eskilander (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Sverigedemokraternas partimotion 2017/18:2487 om ramar för utgiftsområde 18 för 2018 och de preliminära ramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas liksom övriga oppositionspartiernas förslag.

Sverigedemokraterna föreslår att utgiftsramen för utgiftsområde 18 bestäms till ett betydligt lägre belopp än vad regeringen föreslagit för respektive år. Vi anser att riksdagen inte bör anvisa medel för subventioner till renoveringar eller till nybyggnation. Kommunerna bör ha ett ansvar för att planera långsiktigt för renovering av bostäder, och byggsubventionerna är en kostsam modell som skapar en ordning där byggbranschen avvaktar bidrag i stället för att fokusera på byggandet. Riksdagen bör inte heller anvisa medel till stöd för kommuner i syfte att stimulera ökat bostadsbyggande. Vi anser att kommunbonusen har en felaktig utgångspunkt. Utgångspunkten bör enligt vår mening i stället vara att byggandet motsvaras av ett tillväxtbehov.

Vår beräkning av ramen för utgiftsområde 18 utgår i stället från följande förutsättningar. Vi gör en satsning på ökad trygghet i förorter och föreslår ett antal trygghetsskapande åtgärder i utsatta områden. För att kommunerna ska kunna arbeta med att förändra områdesplaneringen föreslår vi att 250 miljoner kronor ska ligga kvar på anslaget 1:7 och användas till ett bidrag till berörda kommuner. Sverigedemokraterna satsar också på en utökad regional planering, och vi föreslår därför att det inrättas ett anslag på 50 miljoner kronor för detta ändamål. För att möta behoven för den äldre befolkningen föreslår vi att det inrättas ett anslag på 25 miljoner kronor för tillgänglighetsanpassning av bostäder. Vi vill också underlätta och öka byggandet av studentbostäder och äldre bostäder. Vi avsätter därför utöver regeringens förslag 250 miljoner kronor som ska finansieras via anslaget 1:9. Vår beräkning av utgiftsram utgår också från att anslaget till Lantmäteriet höjs med 50 miljoner kronor för att uppdaterade kartor ska kunna tillhandahållas kostnadsfritt.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (C)

Ola Johansson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Centerpartiets partimotion 2017/18:3716 om ramar för utgiftsområde 18 för 2018 och de

preliminära ramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 18 utgår från att bostadspolitikerna åter ska inriktas på subventioner och detaljstyrning av bostadsmarknaden. Regeringens politik har dock lett fram till att den svenska bostadsmarknaden har ett antal problem som var för sig är allvarliga och som tillsammans gör bostadsmarknaden till ett av de samhällsområden som är i störst behov av reformer. Problemen är att det byggs för få bostäder, att det befintliga beståndet inte utnyttjas effektivt och att svenska bostadspriser under lång tid har vuxit betydligt snabbare än hushållens inkomster. För att öka byggandet krävs omfattande reformer, inte subventioner. Förutom att subventionerna bidrar till en bostadsmarknad präglad av ett återhållsamt byggande, leder de också till att konkurrensen snedvrids. Centerpartiets alternativ till regeringens bidragspolitik är bl.a. ett fortsatt regelförenklingsarbete, en förbättrad marktillgång, reformer som successivt frigör hyressättningen, ett mer kostnadseffektivt byggande och ett fortsatt arbete med att värna den finansiella stabiliteten.

Centerpartiets förslag till utgiftsram utgår från att vi avvisar regeringens subventioner och från att vissa uppräkningsanlag inom utgiftsområdet inte genomförs på det sätt som regeringen föreslagit. Vi föreslår att det inrättas ett nytt anslag på 70 miljoner kronor för trygghetsskapande stadsplanering. Medel från anslaget ska kunna sökas i syfte att finansiera trygghetsskapande åtgärder i utsatta områden. Vårt förslag till utgiftsram utgår också från en något reviderad pris- och löneomräkning för vissa myndigheter.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (L)

Robert Hannah (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Liberalernas partimotion 2017/18:3752 om ramar för utgiftsområde 18 för 2018 och de preliminära ramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Regeringens förslag till utgiftsram innebär att regeringen fortsätter att driva en politik som syftar till att subventionera fram fler bostäder. Enligt min mening är detta i grunden feltänkt. Subventioner snedvrider konkurrensen mellan byggprojekt och minskar snarare än ökar incitamenten för bostadsbyggande. Dessutom går subventionerna till hus som ändå kommer att byggas, vilket tydligt framgår av det faktum att subventionerna kan sökas först efter att bygglov beviljats. Liberalernas utgiftsram är väsentligt lägre än

regeringens eftersom vi inte ställer oss bakom regeringens subventionspolitik. Subventionerna bör enligt vår mening avvecklas snarast. Redan beviljade bidragsbeslut ska dock inte återkallas, varför vissa subventionsformer får avvecklas stegvis. Liberalerna satsar i stället medel på individstöd till ensamstående föräldrar och personer med garantipension.

Vi avvisar också den föreslagna neddragningen på anslaget för omstrukturering av kommunala bostadsföretag. Boverket bör ges i uppdrag att utveckla en modell för offentlig hyresstatistik, och för att finansiera detta arbete tillför Liberalerna årligen 25 miljoner kronor till anslaget för Boverket. Liberalerna föreslår också att det inrättas ett anslag på 40 miljoner kronor 2018 och 60 miljoner kronor årligen från 2019 som en ekonomisk stimulans till de kommuner som har korta handläggningstider för plan- och bygglovsärenden eller som framgångsrikt förkortar dessa tider.

På det konsumentpolitiska området finns det enligt vår mening en uppenbar risk för att öronmärkta statsanslag till information om produktionsförhållanden i utlandet leder till en statsfinansierad opinionsbildning om sådant som konsumenterna bör få avgöra själva. Liberalerna avvisar därför förslagen till anslagsökningar på anslagen för Konsumentverket och för åtgärder på konsumentområdet. Liberalerna är också fortsatt kritiska till det partssammansatta forumet för miljösmart konsumtion och anser att detta ska avvecklas. I stället bör Konsumentverket få i uppdrag att stärka konsumentmakten för personer med funktionsnedsättning, och stödet till konsumentorganisationer bör höjas ytterligare.

Vårt förslag till utgiftsram utgår också från en något reviderad pris- och löneomräkning för vissa myndigheter.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande samt konsumentpolitik (KD)

Caroline Szyber (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka förslagen i Kristdemokraternas partimotion 2017/18:3798 om ramar för utgiftsområde 18 för 2018 och de preliminära ramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Det råder en akut bostadskris, och Sverige måste höja bostadsproduktionen eftersom det byggs för lite. Under två mandatperioder i regeringsställning påverkade Kristdemokraterna aktivt bostadspolitikens utformning, och genom den reformagenda som präglade den tidigare alliansregeringens arbete började bostadsbyggandet att ta fart. Det behövs dock ytterligare reformer för att skapa långsiktiga och stabila spelregler på bostadsmarknaden. Kristdemokraterna

föreslår därför flera åtgärder i syfte att angripa hindren för bostadsbyggandet. Det är helt nödvändigt att fortsätta reformarbetet genom att bl.a. införa förenklingar i plan- och bygglagstiftningen, stärka den regionala planeringsnivån, förändra avgifter som motverkar ny bebyggelse, förändra riksintressesystemet och reformera strandskyddet. Regeringen har på flera sätt stannat av reformtakten samtidigt som förslaget till utgiftsram för utgiftsområde 18 bygger på stora anslag för kontraproduktiva subventioner, som t.ex. investeringsstöd.

Kristdemokraternas förslag till ram är väsentligt mycket lägre än regeringens eftersom vi avvisar subventionerna. Vårt förslag till utgiftsram utgår bl.a. från att det införs ett statligt stöd för radonsanering. Kristdemokraternas utgiftsram bygger också på några mindre justeringar av regeringens anslagsförslag, bl.a. beroende på att vi utgår från en något reviderad pris- och löneomräkning för vissa myndigheter.

BILAGA 13

Socialförsäkringsutskottets yttrande 2017/18:SfU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialförsäkringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Utskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområdena 8 och 10–12. Vidare yttrar sig utskottet om beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget samt beräkningen av budgetens inkomster för 2018 samt de preliminära beräkningarna av budgetens inkomster för 2019 och 2020 i de delar som avser utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsområde 8 Migration

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration ska uppgå till 15 748 230 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 10 556 respektive 9 571 miljoner kronor för utgiftsområde 8.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med ca 576 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med ca 5 797 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med 45 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 Migration för 2018 minskas med 349 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 8 för 2018 ökas med 1 513 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8*Tusental kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	15 748 230	-575 600	-5 796 676	-45 030	-349 000	+1 513 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 8*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	10 556	-18	-6 946	-79	-352	+469
2020	9 571	-254	-6 073	-116	-510	-58

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 8 Migration för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2018 ska uppgå till 102 615 229 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 101 876 respektive 101 723 miljoner kronor för utgiftsområde 10.

Regeringen föreslår även ändringar bl.a. i socialförsäkringsbalken om sjukpenning i avvaktan på slutligt beslut.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2018 minskas med ca 9 402 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 2 774 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med ca 8 795 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 6 214 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 3 946 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	102 615 229	-9 402 100	+2 774 000	-8 795 180	-6 214 000	-3 946 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 10

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	101 876	-10 357	+3 016	-9 311	-6 795	-3 807
2020	101 723	-10 661	+3 119	-9 615	-6 945	-3 833

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringarna ger trygghet och motverkar ekonomisk utsatthet. Utskottet välkomnar att regeringen avsätter medel för att öka välfärden och tryggheten i Sverige i syfte att stärka individens möjlighet till rehabilitering för återgång i arbete och genom höjda förmåner inom sjukförsäkringen och aktivitets- och sjukersättningen.

Regeringen lämnar förslag till ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:SfU1.

Socialförsäkringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom ska uppgå till 34 635 669 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 34 279 respektive 34 034 miljoner kronor för utgiftsområde 11.

Regeringen föreslår även ändringar i socialförsäkringsbalken som bl.a. innebär höjd garantipension och höjt bostadstillägg för pensionärer.

Motionerna

Ulf Kristersson m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 minskas med 400 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 ökas med 4 145 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 minskas med ca 785 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 minskas med 357 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom

för 2018 ökas med 1 538 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	34 635 669	-400 000	+4 145 000	-785 080	-357 000	+1 538 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 11

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	34 279	-400	+4 082	-785	-59	+1 635
2020	34 034	-400	+4 028	-687	+439	+1 733

Utskottets ställningstagande

Socialförsäkringarna ger trygghet och motverkar ekonomisk utsatthet. Utskottet välkomnar att regeringen avsätter medel för att öka välfärden och tryggheten i Sverige genom höjda förmåner inom bostadstillägget till pensionärer.

Regeringen lämnar förslag om ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:SfU2.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn ska uppgå till 94 586 418 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 98 496 respektive 101 447 miljoner kronor för utgiftsområde 12.

Regeringen föreslår vidare ändringar i socialförsäkringsbalken som bl.a. innebär höjt barnbidrag och höjt förlängt barnbidrag.

Motionerna

Ulf KristerSSon m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 minskas med drygt 283 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 minskas med ca 3 221 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 minskas med 1 303 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 ökas med 473 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 ökas med 2 757 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	94 586 418	-283 500	-3 220 687	-1 303 000	+473 000	+2 757 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 12*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	98 496	-747	-4 123	-1 390	+612	+3 514
2020	101 447	-849	-4 062	-1 383	+630	+3 613

Utskottets ställningstagande

Utskottet ser positivt på att regeringen avsätter medel för att öka välfärden och tryggheten inom utgiftsområde 12 genom att höja barnbidragen.

Regeringen lämnar förslag om ändringar i socialförsäkringsbalken och lagen om sjuklön. Regeringens lagförslag kommer att behandlas av utskottet i betänkande 2017/18:SfU3.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt med budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget**Propositionen**

Ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget omfattar fördelnings-systemet (inkomstpension och tilläggspension) och premiepensionssystemet (premiepension).

I propositionens yrkande 10 föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2018. Enligt regeringen uppgår det beräknade beloppet till 308 661 000 000 kronor.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inte något att invända mot regeringens förslag till beräkning av utgifterna för ålderspensionssystemet vid sidan av statens budget för 2018. Socialförsäkringsutskottet föreslår därför att finansutskottet godkänner beräkningen.

Statsbudgetens inkomster**Propositionen***Beräkningen av budgetens inkomster*

I propositionen föreslår regeringen att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2018. Intäkterna från de indirekta skatterna på

arbete, där arbetsgivar- och egenavgifterna utgör den huvudsakliga delen, beräknas uppgå till ca 581 900 miljoner kronor.

Vidare föreslås att riksdagen godkänner den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete. Intäkterna från de indirekta skatterna på arbete, huvudsakligen arbetsgivar- och egenavgifterna, beräknas uppgå till ca 605 000 respektive 629 100 miljoner kronor.

Skyldighet för före detta arbetsgivare att betala socialavgifter

Enligt 2 kap. 1 § socialavgiftslagen (SAL) ska den som utger avgiftspliktig ersättning betala arbetsgivaravgifter på ersättningen. Enligt 2 kap. 3 § SAL gäller ett undantag från huvudregeln om avgiftspliktig ersättning eller någon annan förmån än personaloption utges av en fysisk person som är bosatt utomlands eller en utländsk juridisk person och ersättningen har sin grund i en anställning i Sverige hos någon annan än den som har utgett ersättningen. I sådant fall ska arbetsgivaravgifter i stället betalas av den hos vilken mottagaren är anställd i Sverige.

I propositionen föreslår regeringen att reglerna i SAL och skatteförfarandelagen (2011:1244) förtydligas så att det framgår att skyldigheten för en svensk arbetsgivare att betala arbetsgivaravgifter, göra skatteavdrag och lämna kontrolluppgift i vissa fall också ska gälla för en före detta anställd. Avsikten med förslaget är att tydliggöra att även en före detta arbetsgivare under vissa förutsättningar kan bli ansvarig för att betala socialavgifter. Enligt regeringen motsvarar detta hur bestämmelsen tillämpas i praktiken.

Förslag till utvidgning av växa-stödet

Den 1 januari 2017 infördes ett tillfälligt växa-stöd för enskilda näringsidkare som anställer en första person, se lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021. Växa-stödet innebär att enskilda näringsidkare som inte har haft någon anställd sedan den 1 januari 2016 och som anställer en person efter den 31 mars 2016 bara ska betala ålderspensionsavgiften om 10,21 procent på ersättningen till den anställda under de tolv första månaderna. Nedsättningen av arbetsgivaravgifterna gäller till den del ersättningen inte överstiger 25 000 kronor per månad. Anställningen ska omfatta minst tre månader och en arbetstid på minst 20 timmar per vecka. Reglerna gäller t.o.m. den 31 december 2021.

Att möjligheten till växa-stöd i ett första skede inriktades på enskilda näringsidkare har enligt regeringen sin grund i att dessa anställer i låg omfattning och i genomsnitt har lägre inkomst än andra företagare. Regeringen vill nu underlätta för fler enmansföretagare att våga ta steget att anställa en första person. Därför föreslås att växa-stödet utvidgas till att även omfatta enmansföretag som är aktiebolag och handelsbolag. Att fler verksamhetsformer inkluderas i växa-stödet bidrar enligt regeringen till att konkurrensneutraliteten ökar mellan olika företagsformer. För att nedsättning ska ges bör dock företaget

som huvudregel uppfylla grundkravet, dvs. bedriva en näringsverksamhet som bara sysselsätter en person.

Regeringen föreslår att definitionen av begreppet enmansföretag utvidgas till att även omfatta aktiebolag som inte har någon anställd eller endast en anställd som också är delägare samt till handelsbolag utan anställda och med högst två delägare.

Eftersom en företagare som bedriver verksamhet i ett aktiebolag normalt tar ut sin ersättning för arbetet i form av lön bör reglerna vara tillämpliga även om bolaget redan har en anställd under förutsättning att personen i fråga är företagaren själv eller en närstående till företagaren.

Ett handelsbolag föreligger enligt lagen (1980:1102) om handelsbolag och enkla bolag om två eller flera har avtalat att gemensamt utöva näringsverksamhet i bolag och bolaget förts in i handelsregistret. Det kan enligt regeringen ifrågasättas om ett handelsbolag över huvud taget kan vara ett enmansföretag. Under förutsättning att bolagets verksamhet kan liknas vid ett enmansföretag bör emellertid inte heller dessa företag uteslutas från tillämpning av reglerna.

Med den nu föreslagna definitionen av enmansföretag utesluts enligt regeringen ideella och ekonomiska föreningar samt stiftelser.

Regeringen föreslår att aktiebolag ska anses bedriva verksamhet med högst en anställd om avgifts- eller löneskattepliktig ersättning inte har betalats till någon annan än en delägare eller närstående till delägare i bolaget efter den 31 december 2016, eller den senare dag då verksamheten startades, och fram till dess att en nedsättningsberättigad anställning påbörjas i verksamheten. En sådan anställning kunde påbörjas tidigast den 1 april 2017. Handelsbolag ska anses bedriva verksamhet utan anställda om det inte har betalats ut någon avgiftspliktig ersättning under den nämnda tidsperioden.

Vid bedömningen av om avgiftspliktig ersättning utges ska det bortses från ersättning som sammanlagt under nämnda period uppgår till högst 5 000 kronor till en och samma person.

De föreslagna reglerna ger enligt regeringen upphov till relativt betydande kostnadsminskningar för den som får nedsättningen. Det kan därför finnas ett intresse av att försöka fördela befintliga anställningar på flera enmansbolag eller att fördela ett behov av fler anställda på flera nybildade, eller existerande, enmansföretag. Sådana förfaranden ligger enligt regeringen utanför förslagets syfte. Av detta skäl föreslår regeringen att företag i intressegemenskap ska ses som en enda arbetsgivare. Med företag i intressegemenskap avses två företag som står under i huvudsak gemensam ledning.

För att inte anställningar av äldre personer ska missgynnas gäller nedsättningen också särskild löneskatt. Arbetsgivare som anställer en första person som är född 1937 eller tidigare kommer inte att behöva betala några avgifter alls, eftersom dessa personer inte omfattas av det nya ålderspensionssystemet.

När det gäller anställning av delägare eller närstående till delägare m.fl. skulle en nedsättning kunna utgöra ett incitament för en delägare i ett

aktiebolag att försöka få reglerna tillämpliga på den egna ersättningen genom att omvandla utdelning från bolaget till lön. En avgiftslättnad kan också uppstå genom att ett handelsbolag anställer en till bolagsmannen närstående person som då kan få lön med betydligt lägre avgifter än om bolagsmannen betalar egenavgifter på sin andel av inkomsten från handelsbolaget. Om detta endast handlar om en fördelning av befintliga inkomster har ingen ny sysselsättning skapats. Detta är inte önskvärt varför regeringen föreslår att en anställning inte ska ge rätt till nedsättning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och särskild löneskatt om den anställda är delägare eller företagsledare i det anställande bolaget eller närstående till en sådan person. En nedsättning ska inte heller ges om anställningen avser en person som sedan den 1 januari 2017 varit anställd i annan verksamhet som bedrivs direkt eller indirekt av samma arbetsgivare eller någon närstående till honom eller henne eller om arbetsgivaren redan har fått nedsättning i en annan verksamhet.

Regeringen bedömer att när enmansföretag som är aktiebolag eller handelsbolag anställer en person ska villkoren för nedsättning vara desamma som i dag gäller för enskilda näringsidkare. Nedsättningen måste uppfylla villkoren för att anses vara stöd av mindre betydelse.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2018. Vid beräkning av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och löneskatt för aktiebolag och handelsbolag ska bestämmelserna tillämpas på ersättning som betalas ut fr.o.m. den 1 januari 2018 t.o.m. den 31 december 2021.

Den föreslagna nedsättningen av arbetsgivaravgifter, allmän löneavgift och i förekommande fall särskild löneskatt minskar enligt regeringen intäkterna med 2,31 miljarder kronor 2018 och 1,84 miljarder kronor per år under perioden 2019–2021. Eftersom nedsättningen endast ges under tolv månader och är temporär antas det inte ske någon övervältring på löner och priser. Nedsättningen antas således till fullo resultera i ett förbättrat resultat för de företag som får nedsättningen. Detta medför att bolagsskatteintäkterna kan förväntas öka. Sammantaget beräknas statens intäkter minska med 1,80 miljarder kronor 2018 och 1,44 miljarder kronor per år under perioden 2019–2021. Den varaktiga offentligfinansiella effekten beräknas till 0,16 miljarder kronor.

När det gäller förslagens effekter på sysselsättningen gör regeringen sammantaget bedömningen att förslaget har en positiv effekt under den tid nedsättningen gäller. Den exakta storleken på de kortsiktiga sysselsättnings-effekterna är mycket osäker men effekten i relation till den offentligfinansiella effekten bedöms vara större än vid generella nedsättningar av socialavgifterna.

Motionerna

Ulf KristerSSon m.fl. (M) föreslår i partimotion 2017/18:3681 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. Vidare föreslås i

motionens yrkande 6 i denna del att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna vill att arbetsgivaravgifterna slopas under tre månader inom ramen för s.k. inträdesjobb. I yrkande 13 föreslås att riksdagen avslår förslaget om utvidgat växa-stöd.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. Vidare föreslås i motionens yrkande 4 i denna del att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av inkomsterna i statens budget för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att kostnaden såväl för sjuklön som allmän löneavgift ska avskaffas för småföretagare.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. I motionens yrkande 4 i denna del föreslås att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av statens budget för åren 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att det bör införas ett ingångsavdrag, dvs. att ingen arbetsgivaravgift betalas på lön under 16 000 kronor under de två första åren när en person som fyllt 18 år gör entré på arbetsmarknaden liksom att arbetsgivaravgiften för alla under 18 år slopas. Dessutom bör arbetsgivaravgiften enligt motionärerna sänkas för äldre som arbetar. Vidare bör det införas ett sommarjobbsavdrag och arbetsgivaravgifterna för mjölkbönder slopas. Inte heller ska enmansföretagare betala arbetsgivaravgift för den först anställda de första två åren. Slutligen avvisas regeringens förslag till utvidgat växa-stöd.

Jan Björklund m.fl. (L) föreslår i partimotion 2017/18:3752 yrkande 3 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av inkomsterna i statens budget för 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. I motionens yrkande 4 i denna del föreslås att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av inkomster i statens budget för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna anser att den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifterna ska slopas.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 5 i denna del att riksdagen godkänner beräkningen av statsbudgetens inkomster 2018 enligt förslag i motionen och ger till känna att regeringen ska återkomma med lagförslag i enlighet med denna beräkning. I motionens yrkande 6 i denna del föreslås att riksdagen godkänner de preliminära beräkningarna av statsbudgetens inkomster för 2019 och 2020 enligt förslag i motionen. Motionärerna avvisar regeringens förslag om utvidgat växa-stöd samt anser att arbetsgivaravgifterna inom ramen för s.k. inträdesjobb ska slopas liksom för den som anställer äldre eller unga utan gymnasieexamen samt nyanlända.

Utskottets ställningstagande

Statsbudgetens inkomster och utvidgat växa-stöd

Utskottet välkomnar den nu föreslagna utvidgningen av det s.k.växa-stödet till att gälla nedsättning av socialavgifter och särskild löneskatt även för aktiebolag och handelsbolag. Utskottet hyser förhoppningar om att förslaget kommer att ha en viss gynnsam effekt på sysselsättningen. Utskottet ser också positivt på det förhållandet att konkurrensneutraliteten mellan olika företagsformer kommer att öka.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utvidgning av lagen (2016:1053) om särskild beräkning av vissa avgifter för enmansföretag under åren 2017–2021.

Utskottet föreslår också att finansutskottet tillstyrker förslaget om att förtydliga skyldigheten för före detta arbetsgivare att betala socialavgifter. Utskottet anser att regeringens beräkning av budgetens inkomster när det gäller socialavgifter för 2018 och den preliminära beräkningen av inkomsterna för 2019 och 2020 bör tillstyrkas.

Finansutskottet bör därmed avstyrka motionerna 2017/18:3681 yrkandena 5, 6 och 13, 2017/18:2487 yrkandena 3 och 4, 2017/18:3716 yrkandena 3 och 4, 2017/18:3752 yrkandena 3 och 4 samt 2017/18:3798 yrkandena 5 och 6.

Stockholm den 24 oktober 2017

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Johan Forssell

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Phia Andersson (S), Jennie Åfeldt (SD), Lars-Arne Staxäng (M), Yilmaz Kerimo (S), Rickard Persson (MP), Kerstin Nilsson (S), Emma Carlsson Löfdahl (L), Aron Modig (KD), Teresa Carvalho (S), Marie Olsson (S), Christina Høj Larsen (V), Paula Bieler (SD), Yasmine Larsson (S), Johanna Jönsson (C) och Helena Bonnier (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (M)

Johan Forssell (M), Mikael Cederbratt (M), Lars-Arne Staxäng (M) och Helena Bonnier (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 yrkandena 3–6 och 13 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 anser vi att effektiviteten hos Migrationsverket kan öka, vilket ger en betydande besparing. Eftersom fler förvaringsplatser behövs ökar vi på Migrationsverkets anslag. Vi inför också en jobbstimulans för de asylsökande som går från bidrag till arbete. Vi inför vidare ett tak på åtta timmar med offentligt biträde i första instans.

Våra förslag för utgiftsområde 10 beror på att vi avvisar regeringens förslag om höjt tak i sjukförsäkringen och höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vi vill i stället stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår därför att den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs, en ny karenstid införs vid dag 15 i sjukskrivningsperioden och en avtrappning av sjukpenningen införs. En besparing uppnås genom att kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen blir desamma för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

När det gäller utgiftsområde 11 anser vi att samma kvalificeringsregler för garantipension ska gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Vi vill därför slopa den undantagsregel som gäller dessa grupper, dvs. det s.k. flyktingundantaget inom garantipensionen.

Vårt förslag inom utgiftsområde 12 beror bl.a. på att vi höjer barnbidraget, vilket finansieras genom att flerbarnstillägget inte utges till andra än till svenska medborgare eller till de som har arbete. Vidare ska enligt vårt förslag efterlevandestöd inte beviljas barn som bor i HVB-hem (hem för vård och boende) eller motsvarande. Samtidigt uppnås en viss besparing genom att ungdomar med förlängd skolgång ska överföras till det vanliga studiestödssystemet i stället för att Försäkringskassan beviljar aktivitetsersättning.

Vad gäller statsbudgetens inkomster föreslår vi slopade arbetsgivaravgifter under tre månader inom ramen för s.k. inträdesjobb. Vidare avvisar vi regeringens förslag om utvidgat växa-stöd.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (SD)

Jennie Åfeldt (SD) och Paula Bieler (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vår politik på migrationsområdet ger minskade kostnader inom utgiftsområde 8. Vi inför dessutom ett nytt anslag för återvandring och anslår medel för att öka antalet verkställigheter. Därtill dras anslaget 1:9 Tillfälligt stöd till kommuner för ensamkommande unga asylsökande m.fl. in.

När det gäller utgiftsområde 10 syftar vårt förslag till att göra det både billigare och enklare för mikro- och småföretagen att anställa genom att dessa företag ska få göra avdrag för sina sjuklönekostnader. Det minskade sjuklöneansvaret kommer också att underlätta för arbetstagare att återinträda på arbetsmarknaden, då arbetsgivarens risker minskar. Vidare bör en sorgpeng införas i sjukförsäkringen för att en förälder ska kunna vara ledig en månad om ett barn avlider.

När det gäller utgiftsområde 11 föreslår vi att garantipensionen och bostadstillägget till pensionärer höjs. Vi föreslår vidare en minskning av anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd eftersom vi anser att stödet enbart ska ges till svenska medborgare.

Inom utgiftsområde 12 avvisar vi regeringens höjningar av barnbidraget för att i stället höja bostadsbidraget som går till barnfamiljer efter behovsprövning. Vidare vill vi höja taket i föräldraförsäkringen och sänker golvet för när barn med funktionshinder i behov av hjälpmedel kan få vårdbidrag i form av merkostnadsbidrag. Eftersom vår politik begränsar tillgången till dessa stöd för den som inte är svensk medborgare minskar dock anslagen. Det gör även flera andra anslag, t.ex. efterlevandestödet som inte längre ges till nyanlända.

När det gäller statsbudgetens inkomster anser vi att kostnaden för såväl sjuklön som allmän löneavgift ska avskaffas för småföretagare.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (C)

Johanna Jönsson (C) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 bör en tidigare anslagshöjning i budgetpropositionen för 2016 slopas samtidigt som anslagen inom utgiftsområdet justeras med hänsyn till pris- och löneomräkningar.

När det gäller utgiftsområde 10 avvisas förslagen om höjt tak i sjukförsäkringen och höjt bostadstillägg i sjuk- och aktivitetsersättningen. Förslaget om höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen avvisas till viss del. Vi vill stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår därför att den borte tidsgränsen återinförs i sjukförsäkringen och att det införs en ny karensdag i sjukskrivningsperioden vid dag 15. Vidare bör kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen vara desamma för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

I fråga om utgiftsområde 11 bör samma kvalificeringsregler för garantipension gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Det s.k. flyktingundantaget inom garantipensionen bör därför slopas. Garantipensionen bör höjas Regeringens förslag om höjt bostadstillägg till pensionärer avvisas dock, samtidigt som vissa tidigare anslagshöjningar för 2016 återställs.

Inom utgiftsområde 12 bör nivån på flerbarnstillägget återställas till den nivå bidraget hade före ändringen i budgetpropositionen för 2017. Även grundnivån i föräldrapenningen bör återställas till en tidigare nivå och jämställdhetsbonusen återinföras. Förslaget om höjt underhållsstöd avvisas liksom en tidigare höjning av anslaget 1:3 Underhållsstöd. Slutligen återställs en höjning av inkomstgränsen i bostadsbidraget samtidigt som anslaget ökar till följd av partiets förslag om en tidsgräns i aktivitetsstödet.

När det gäller statsbudgetens inkomster införs ett ingångsavdrag, dvs. att ingen arbetsgivaravgift betalas på lön under 16 000 kronor under de två första åren när en person som fyllt 18 år gör entré på arbetsmarknaden liksom att arbetsgivaravgiften för alla under 18 år slopas. Dessutom sänks arbetsgivaravgiften för äldre som arbetar. Vidare införs ett sommarjobbsavdrag och slopade arbetsgivaravgifter för mjölkbönder. Inte heller ska enmansföretagare betala arbetsgivaravgift de första två åren för den först anställda. Slutligen avvisas regeringens förslag till utvidgat växa-stöd.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 anslås medel för att korta ned handläggningstiderna för prövning av arbetstillstånd. Samtidigt ger en minskad måltillströmning, effektivare ärendehantering och pris- och löneomräkningar besparingar

inom utgiftsområdet. Till följd av generösare regler för familjeåterförening och rätten till uppehållstillstånd vid ömmande omständigheter tillförs utgiftsområde 8 och utgiftsområde 14 ytterligare medel.

När det gäller utgiftsområde 10 avvisas förslagen om höjt tak i sjukförsäkringen och höjd garantinivå i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vi vill stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår att den borte tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs. Vi vill även införa en ny karensdag vid dag 15 och en ny kontrollpunkt vid dag 300 i sjukskrivningsperioden. Vidare bör kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen vara lika för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

I fråga om utgiftsområde 11 bör samma kvalificeringsregler för garanti-pension gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Det s.k. flyktingundantaget inom garanti-pensionen bör därför slopas. Vidare avvisas regeringens förslag om höjt bostadstillägg till pensionärer samtidigt som ersättningsgraden och taket för boendekostnader höjs. Därtill justeras anslagen inom utgiftsområdet med hänsyn till pris- och löneomräkningar.

Vad gäller utgiftsområde 12 bör nivån på flerbarnstillägget återställas till 2016 års nivå och unga med förlängd skolgång flyttas till studiestödssystemet. Även grundnivån i föräldrapenningen bör återställas till en tidigare nivå. Vidare bör jämställdhetsbonusen återinföras och tillfällig föräldrapenning kunna ges i fler situationer än i dag. Efterlevandestöd bör däremot inte beviljas barn som bor i HVB-hem eller motsvarande. Bostadsbidraget bör höjas.

När det gäller statsbudgetens inkomster vill vi slopa den regionala nedsättningen av arbetsgivaravgifter.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 8 och 10–12 samt inkomstberäkningen (KD)

Aron Modig (KD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 yrkandena 3–6 i dessa delar. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, liksom övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller utgiftsområde 8 bör ett nytt anslag, Anhöriginvandring m.m. införas. Vi föreslår att ett fribelopp i dagersättningen införas som en jobbstimulans. Medel anslås till fler förvarsplatser. Dessutom återinförs bestämmelserna om synnerligen och särskilt ömmande omständigheter och ett nytt anslag införas för detta ändamål. Anslagen inom utgiftsområdet justeras också med hänsyn till pris- och löneomräkningar samtidigt som en tidigare borttagen anslagshöjning i budgetpropositionen för 2016 slopas.

När det gäller utgiftsområde 10 avvisas förslagen om höjt tak i sjukförsäkringen och höjt bostadstillägg i sjuk- och aktivitetsersättningen. Vårt förslag avser att stärka rehabiliteringskedjan och drivkrafterna tillbaka till arbete. Vi föreslår att den bortre tidsgränsen i sjukförsäkringen återinförs och att arbetsplatsrådgivare som kan ge stöd såväl i arbetsgivarens rehabiliteringsverksamhet som i rehabiliteringsärenden införs som ett tre-årigt pilotprojekt. Vidare bör kvalifikationsreglerna i sjuk- och aktivitetsersättningen vara lika för en person som föds i Sverige som för den som kommer hit senare i livet.

I fråga om utgiftsområde 11 bör samma kvalificeringsregler för garanti-pension gälla för alla, dvs. även för personer som kommit till Sverige som flyktingar eller skyddsbehövande. Det s.k. flyktingundantaget inom garanti-pensionen bör därför slopas. Vidare bör bostadstillägget till pensionärer höjas samt anslaget 1:4 Äldreförsörjningsstöd minskas som en följd av att skatten för pensionärer sänks. Därtill justeras anslagen inom utgiftsområdet med hänsyn till pris- och löneomräkningar.

När det gäller utgiftsområde 12 bör antalet föräldrapenningdagar för nyanlända inte begränsas för barn som är yngre än två år. Inte heller bör, som regeringen föreslår, underhållsstödet höjas. Däremot bör adoptionsbidraget höjas och antalet pensionsgrundande belopp för barnår ökas samtidigt som jämförelseinkomsten vid beräkningen av barnår höjs. Även den barnrelaterade delen i bostadsbidraget bör höjas.

Vad gäller statsbudgetens inkomster avvisas regeringens förslag om utvidgat växa-stöd. Vidare slopas arbetsgivaravgifterna inom ramen för s.k. inträdesjobb och för den som anställer äldre eller unga utan gymnasieexamen samt nyanlända.

BILAGA 14

Socialutskottets yttrande 2017/18:SoU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett socialutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Socialutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg ska uppgå till 77 696 041 000 kronor 2018.

Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 75 775 000 000 kronor respektive 75 575 000 000 kronor för utgiftsområde 9.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2018 minskas med 1 457 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del föreslår Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 3 548 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 7 825 220 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 1 115 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 höjs med 8 732 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	77 696 041	-1 457 000	+3 548 000	-7 825 220	+1 115 000	+8 732 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 9

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	75 775	-1 519	+3 598	-5 983	+2 741	+9 460
2020	75 575	-694	+4 098	-5 631	+3 611	+12 081

Utskottets ställningstagande

Svensk hälso- och sjukvård är på flera sätt bra, med generellt hög kvalitet. Men det finns brister och stora utmaningar som måste mötas. Socialutskottet välkomnar därför att regeringen i budgetpropositionen för 2018 föreslår ytterligare insatser för att förbättra hälso- och sjukvården. Det gäller bl.a. de nu föreslagna satsningarna på en patientmiljard, goda arbetsvillkor för vårdpersonal, förlossningsvården och psykiatri. Utskottet välkomnar även att regeringen föreslår ett höjt schablonbelopp för assistansersättningen och att satsningen inom den sociala barn- och ungdomsvården utökas. Sammantaget beräknas förslagen i budgetpropositionen medföra att utgifterna inom utgiftsområde 9 ökar 2018 jämfört med 2017.

Socialutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 24 oktober 2017

På socialutskottets vägnar

Emma Henriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Henriksson (KD), Anna-Lena Sörenson (S), Camilla Waltersson Grönvall (M), Lennart Axelsson (S), Katarina Brännström (M), Amir Adan (M), Mikael Dahlgvist (S), Anders W Jonsson (C), Jan Lindholm (MP), Jenny Petersson (M), Kristina Nilsson (S), Carina Ståhl Herrstedt (SD), Barbro Westerholm (L), Karin Rågsjö (V), Hans Hoff (S), Yasmine Larsson (S) och Christina Östberg (SD).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (M)

Camilla Waltersson Grönvall (M), Katarina Brännström (M), Amir Adan (M) och Jenny Petersson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (SD)

Carina Ståhl Herrstedt (SD) och Christina Östberg (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del och yrkande 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (C)

Anders W Jonsson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och yrkande 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (L)

Barbro Westerholm (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 i denna del och yrkande 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg (KD)

Emma Henriksson (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

BILAGA 15

Kulturutskottets yttrande 2017/18:KrU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett kulturutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde. Kulturutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid ska uppgå till 15 879 752 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 15 900 miljoner kronor respektive 15 906 miljoner kronor för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.

Motionerna

Moderaterna föreslår i partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2018 ska sänkas med 1 221 860 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas förslag om att de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 ska sänkas med 1 178 respektive 1 129 miljoner kronor i förhållande till regeringens budgetförslag för dessa år.

I partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del föreslår Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2018 ska minskas med 530 282 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas förslag om att de preliminära utgiftsramarna för åren 2019 och 2020 ska minskas med 493 respektive 390 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

I partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2018 ska sänkas med 901 694 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas förslag om att de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 ska sänkas med 886 respektive 905 miljoner kronor i förhållande till regeringens budgetförslag för dessa år.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2018 ska sänkas med 667 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del föreslås att de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 ska sänkas med 438 respektive 461 miljoner kronor i förhållande till regeringens budgetförslag för dessa år.

I partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del föreslås att utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2018 ska sänkas med 823 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del föreslås att de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 ska sänkas med 843 respektive 640 miljoner kronor i förhållande till regeringens budgetförslag för dessa år.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	15 879 752	-1 221 860	-530 282	-901 694	-667 000	-823 000

Källor: prop. 2017/18:1, mot. 2017/18:3681 (M), 2017/18:2847 (SD), 2017/18:3716 (C), 2017/18:3752 (L) och 2017/18:3798 (KD).

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 17

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	15 900	-1 178	-493	-886	-438	-843
2020	15 906	-1 129	-390	-905	-461	-640

Källor: prop. 2017/18:1, mot. 2017/18:3681 (M), 2017/18:2847 (SD), 2017/18:3716 (C), 2017/18:3752 (L) och 2017/18:3798 (KD).

Utskottets ställningstagande

Kulturutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 24 oktober 2017

På kulturutskottets vägnar

Olof Lavesson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Olof Lavesson (M), Gunilla Carlsson (S), Peter Johnsson (S), Agneta Gille (S), Aron Emilsson (SD), Saila Quicklund (M), Anna Wallentheim (S), Per Lodenius (C), Niclas Malmberg (MP), Isabella Hökmark (M), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Angelika Bengtsson (SD), Bengt Eliasson (L), Rossana Dinamarca (V), Roland Utbult (KD), Ida Karkiainen (S) och Eva Lohman (M).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (M)

Olof Lavesson (M), Saila Quicklund (M), Isabella Hökmark (M) och Eva Lohman (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 (M) av Ulf Kristersson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

2. Utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (SD)

Aron Emilsson (SD) och Angelika Bengtsson (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 (SD) av Oscar Sjöstedt m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (C)

Per Lodenius (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 (C) av Annie Lööf m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (L)

Bengt Eliasson (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 (L) av Jan Björklund m.fl. yrkandena 5 och 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

5. Utgiftsramen för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid (KD)

Roland Utbult (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 (KD) av Andreas Carlson m.fl. yrkandena 3 och 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

BILAGA 16

Utbildningsutskottets yttrande 2017/18:UbU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett bl.a. utbildningsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde. Utbildningsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och universitetsforskning.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 15 Studiestöd

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd ska uppgå till 24 352 692 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 25 659 respektive 27 043 miljoner kronor för utgiftsområde 15.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2018 minskas med 1 436 740 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2018 minskas med 575 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del föreslår Annie Lööf m.fl. (C) att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2018 minskas med 1 521 900 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2018 minskas med 3 918 784 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 15 Studiestöd för 2018 minskas med 3 812 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 15

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	24 352 692	-1 436 740	-575 000	-1 521 900	-3 918 784	-3 812 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 15

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	25 659	-1 428	-594	-2 221	-4 334	-4 122
2020	27 043	-1 420	-634	-2 246	-3 423	-4 155

Utgiftsram för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning ska uppgå till 77 965 638 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 i denna del att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 80 307 respektive 84 056 miljoner kronor för utgiftsområde 16.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf KristerSSon m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2018 minskas med 2 592 672 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del föreslår Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2018 höjs med 468 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2018 minskas med 3 730 943 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2018 minskas med 643 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del föreslår Andreas Carlson m.fl. (KD) att utgiftsramen för utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning för 2018 höjs med 1 372 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 16

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	77 965 638	-2 592 672	+468 000	-3 730 943	-643 000	+1 372 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 16

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	80 307	-1 872	+437	-5 769	-2 897	+1 616
2020	84 056	-2 783	+552	-7 281	-5 294	+2 472

Utskottets ställningstagande

Sverige ska vara en ledande kunskapsnation när det gäller utbildning, forskning och innovation. Genom utbildnings- och forskningspolitiken lägger vi grunden för ett starkt samhällsbygge och en fortsatt utveckling av den svenska modellen. Ett starkt utbildningssystem möjliggör ett livslångt lärande. Det ska starta i en förskola av hög kvalitet och fortsätta i en jämlik kunskapskola med behöriga och kompetenta lärare som ger barn och unga en god grund att stå på. Det ska finnas goda möjligheter att komplettera sin utbildning i vuxen ålder samt att studera vidare under hela livet och i hela landet.

Utbildning och bildning ger kunskaper och perspektiv som möjliggör personlig utveckling och skapar förutsättningar för ett aktivt deltagande i ett

demokratiskt samhälle. Alla barn, unga och vuxna ska ges förutsättningar att pröva och utveckla sin förmåga och sina kunskaper till sin fulla potential oberoende av sociala och ekonomiska förhållanden, ålder, könstillhörighet och funktionsnedsättning.

Elevernas kunskaper i svensk skola har förbättrats under året. I de flesta grupper ökar även andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasieskolan. Samtidigt har ojämlikheten i skolan ökat och är fortfarande en prioriterad fråga för regeringen. Den svenska skolan ska utjämna socioekonomiska skillnader och ge alla människor möjlighet att utvecklas till sin fulla potential. För att kunskaperna ska fortsätta att öka och ojämlikheten i skolsystemet ska brytas krävs fler reformer.

Lärarkyrans attraktivitet måste öka. Lärarna är nyckeln till att höja kunskapsresultaten, skapa studiero i klassrummet och stödja barn och unga så att ingen elev lämnas efter men ingen heller hålls tillbaka.

Investeringar i utbildning säkerställer kompetensförsörjningen i privat och offentlig sektor och gör att Sverige kan fortsätta att konkurrera med kompetens, inte med låga löner. Sverige ska vara ett av världens främsta forskningsländer. Genom långsiktiga investeringar i forskning möter vi våra gemensamma samhällsutmaningar genom ny kunskap. Sverige ska satsa strategiskt för att behålla sin position som ledande forskningsnation och ta sikte på utmaningar inom områden som klimat, hälsa, digitalisering och migration. Med utbildning och forskning kan Sverige möta samhällets utmaningar och fortsätta att leda en omställning till en hållbar utveckling.

Bland annat följande reformer föreslås i budgetpropositionen för 2018:

- förstärkning av den statliga finansieringen av skolan i enlighet med förslagen från Skolkommissionen
- en förlängning av flera satsningar, bl.a. Läsläsflytet, och en stärkning av den specialpedagogiska kompetensen i skolan
- ytterligare undervisningstid i matematik i grundskolan
- ett flertal insatser för nyanlända elevers lärande, bl.a. stärkt rätt till studiehandledning på modersmål och utveckling av gymnasieskolans introduktionsprogram
- en utbyggnad av gymnasieskolans yrkesprogram
- en satsning på kunskapslyft för livslångt lärande och högre sysselsättning (bl.a. förstärks antalet utbildningsplatser inom yrkeshögskolan, regionalt yrkesvux och universitet och högskolor)
- fler ingångar till läraryrket, exempelvis genom bättre möjligheter att validera och komplettera tidigare utbildning och yrkeserfarenhet
- kvalitetssatsningar inom högskolan, bl.a. på lärarutbildningar och utbildningar inom humaniora och samhällsvetenskap
- förstärkning av anslagen för forskning
- höjda studiemedel och ett nytt studiestartsstöd.

Utbildningsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsramar för utgiftsområdena 15 Studiestöd och 16 Utbildning och

universitetsforskning för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 24 oktober 2017

På utbildningsutskottets vägnar

Lena Hallengren

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lena Hallengren (S), Christer Nylander (L), Erik Bengtzboe (M), Thomas Strand (S), Betty Malmberg (M), Caroline Helmersson Olsson (S), Stefan Jakobsson (SD), Michael Svensson (M), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Elisabet Knutsson (MP), Maria Stockhaus (M), Gunilla Svantorp (S), Robert Stenkvis (SD), Daniel Riazat (V), Annika Eclund (KD), Lena Emilsson (S) och Ingela Nylund Watz (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 och 16 (M)

Erik Bengtzboe (M), Betty Malmberg (M), Michael Svensson (M) och Maria Stockhaus (M) anför:

Varje barn har rätt till en skola som ger en bra start i livet. Svensk skola ger inte eleverna tillräckliga kunskaper. Varje år ökar andelen elever som inte når behörighet till gymnasieskolan, och introduktionsprogrammen är den utbildning i gymnasieskolan som har flest elever. I många klassrum är det stökigt och det tar tid från undervisning och skolarbete. I flera utsatta områden väljer skickliga lärare att lämna sina arbetsplatser för att söka sig till andra skolor eller till andra yrken. Det finns skolor där inte ens hälften av eleverna klarar kunskapskraven, vilket riskerar att leda till utanförskap. När svensk skola brister får det genomslag i hela samhället. Svensk skola står därför inför stora reformbehov. Bland mycket annat bidrar detta till att kommuner och landsting står inför betydande utmaningar, och kommunernas ekonomi kommer att befinna sig under betydande press under kommande år. I vår budgetmotion föreslår vi därför en satsning inom det generella bidraget för att stärka kommunerna, bl.a. när det gäller skolan. Bland Moderaternas övergripande mål för svensk välfärd till 2025 märks att Sverige ska vara ett av världens tio bästa länder i den internationella kunskapsutvärderingen PISA.

Moderaterna vill se utökade insatser på skolor som inte ger eleverna tillräckliga kunskaper. Det innebär ett stärkt statligt ansvar för skolor som fungerar dåligt och att staten får möjlighet att ta över eller lägga ned en skola. Vi vill utöka den generella undervisningstiden och som ett första steg utöka skoldagarna med en timme per dag i lågstadiet. Vidare vill vi utöka undervisningen i matematik med en timme i veckan på högstadiet och förstärka satsningarna på lovskola och läxhjälp. Vi föreslår även en förlängd skolplikt i grundskolan till 18 års ålder för samtliga elever som inte uppnått behörighet till gymnasieskolan. Moderaterna vill även se över bestämmelserna om trygghet och studiero i skollagen. På sikt vill vi införa en tioårig grundskola, där förskoleklassen blir den nya årskurs 1.

För att göra läraryrket mer attraktivt behövs möjligheter att göra karriär och utvecklas i yrket. Den införda höjningen av lärarlönerna bör kvarstå, karriär-tjänstsystemet bör byggas ut och satsningen på fler förstelärare i utanförskapsområdena bör utökas. Även kvaliteten på lärarutbildningen måste höjas, bl.a. genom att införa lämplighetstest eller antagningsprov för blivande lärare samt utöka antalet timmar med lärarledd undervisning på lärarutbildningarna.

Gymnasieskolan måste renodlas, med höjda krav och utökad undervisningstid. Vi föreslår därför att en ny yrkesskola inrättas i nära samverkan med olika branscher.

För att den svenska konkurrenskraften ska stärkas behöver Sverige en utbildningskedja av hög kvalitet som håller ihop, från förskola till högskola, samt tillämpad forskning och innovationer. Möjligheten att studera vidare ska finnas för alla, oberoende av uppväxtförhållanden. Men kvaliteten på många av landets högskoleutbildningar brister. Moderaterna vill därför inrätta ett särskilt kvalitetsstöd för att stärka kvaliteten och öka den läroleda tiden på högskolan.

Vi anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. (M) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiernas förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 och 16 (SD)

Stefan Jakobsson (SD) och Robert StenkvisT (SD) anför:

För Sverigedemokraterna är ett fungerande utbildningssystem en direkt förutsättning för kultur, för demokrati och för kunskapssamhället. I en situation där stora grupper i samhället står utanför både arbetsmarknaden och det svenska samhället hamnar skolan i fokus. Hur vi lyckas hantera den tilltagande segregationen i samhället beror i hög grad på hur väl skolan fungerar.

För att skapa arbetsro för lärare och elever vill Sverigedemokraterna satsa på jourklasser för elever som inte klarar den ordinarie undervisningen. Därtill föreslår vi dels att det ska bli möjligt för staten att ta över dysfunktionella skolor, dels att en förberedelseskola med ansvar för nyanlända ungdomar ska inrättas. Vidare vill Sverigedemokraterna göra skolan till en attraktiv arbetsplats, vad gäller både löneutveckling och arbetsmiljö. Vi lämnar också flera förslag som bl.a. syftar till att åtgärda lärarbristen. Sverigedemokraternas mest genomgripande reform innebär införande av karriärtjänster för lärare i enlighet med den framgångsrika Singaporemodellen. Modellen är en karriärstege med 18 nivåer och medför kraftiga löneflytt och större ansvar för lärare som stannar och utvecklas i yrket.

Eftersom personer med praktisk utbildning är en bristvara på arbetsmarknaden behöver fler studenter gå en praktisk yrkesutbildning. Sverigedemokraterna vill återinföra tvååriga praktiska gymnasieprogram med ett minskat teoretiskt innehåll. Vidare anslår Sverigedemokraterna medel för en teknikbrygga för ungdomar som behöver stärka sin tekniska kompetens och för utveckling av teknikcollege.

Sverigedemokraterna ser med oro på att resurstilldelningen till den högre utbildningen har urholkats. Vi vill därför se ett nytt resurstilldelningssystem där kvaliteten på utbildningarna värnas i högre grad. Vi satsar även på att öka

lärartätheten i den högre utbildningen. Sverigedemokraterna vill också rikta ekonomiska incitament till studenter och lärosäten som fokuserar på arbetsmarknadens behov, bl.a. förhöjt studiebidrag med 1 000 kronor per månad för studenter som väljer utbildningar med ett påvisbart kompetensunderskott. Därutöver anser Sverigedemokraterna att lärarutbildningarna bör genomgå en grundlig översyn. De utbildningar som inte klarar kvalitetskraven bör läggas ned så att lärosäten med utbildningar av hög kvalitet kan prioriteras.

I vår budgetmotion ökar vi basanslagen för de högskolor där det bedrivs högkvalitativ, behovsdriven och samhällsnyttig forskning. För att Sverige ska hävda sig i den internationella konkurrensen behövs också satsningar på traditionella framgångsområden och de områden som är förknippade med våra naturresurser.

Mot den bakgrunden anser vi att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkande 5 i denna del och yrkande 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 och 16 (C)

Ulrika Carlsson i Skövde (C) anför:

Utbildningen i Sverige ska hålla hög kvalitet och vara tillgänglig för alla. Sveriges elever har rätt till en utbildning som leder till jobb och som ger en bildningsgrund som utökar individens möjligheter i samhället och den personliga friheten. Utbildningsväsendets koppling till arbetsmarknaden är av central betydelse, och utbildningssystemet behöver möta arbetsmarknadens efterfrågan på kompetent arbetskraft. Men i dag är skolresultaten och kunskapsnivån i den svenska skolan otillräckliga. Alliansens mål för skolan är att Sverige inom tio år ska ligga på topp tio i PISA-mätningarna. För att nå dit har Alliansen enats om att öka antalet undervisningstimmar, införa fler karriärlärartjänster och tillföra mer resurser till utsatta skolor och svaga elever. Vi vill också ha en tioårig grundskola för att elever ska få mer tid i skolan och förbättrade möjligheter till tidigt stöd. Dessutom har vi föreslagit reformer av lärarutbildningen, med ökat fokus på kunskap och praktiska lärarfärdigheter.

Centerpartiets skolpolitik utgår från eleven. Det är utifrån elevernas förutsättningar och behov som skolans verksamhet ska utformas. Läraren är det viktigaste verktyget för att elevens rätt till kunskap och utveckling ska kunna tillgodoses. För en uppvärdering av läraryrket behöver det skapas förutsättningar för fristående lärarutbildningar, kontinuerlig och systematisk kompetensutveckling, kollegialt lärande samt minskad detaljstyrning. Det behövs också tydliga karriärvägar, höjda lärarlöner, skickliga skolledare och klassrumsnära forskning. För att komma till rätta med den tilltagande lärarbristen föreslår Centerpartiet bl.a. att man utökar de kompletterande

pedagogiska utbildningarna (KPU) och satsningar på initiativ såsom Teach for Sweden. Centerpartiet föreslår också att kravet på lärarlegitimation för att få sätta betyg slopas under fem år.

För att värna elevernas, föräldrarnas och lärarnas valmöjligheter är det fria skolvalet viktigt. Friskolornas etablering, från förskola upp till högre utbildning, har vidare lett till ökad konkurrens, något som leder till högre kvalitet. För att tillgängliggöra det fria skolvalet vill Centerpartiet därför införa aktivt skolval och förbättra informationen till elever och föräldrar om vilka skolor som går att välja. Alla skolor ska vara bra skolor, oavsett huvudman. I dag finns skolor som håller för låg kvalitet. Centerpartiet menar att det är nödvändigt med högre och tydligare kvalitetskrav på alla huvudmän. De skolor som bortser från kvalitet och inte kommer till rätta med bristerna ska snabbare än i dag kunna stängas.

Centerpartiet ser fjärrundervisning som avgörande för landsbygdsskolornas överlevnad. Men den är också avgörande för nyanlända elevers tillgång till modersmålslärare och studiehandledare. Centerpartiet vill därför att fjärrundervisning tillåts i alla relevanta ämnen. För att stärka skolornas digitala kompetens vill Centerpartiet också att det inrättas ett digitalt lärarlyft och satsas på digitala hjälpmedel.

Många nyanlända elever klarar inte att nå målen i skolan. Vi behöver därför stärka nyanlända elevers utbildning bl.a. genom att utöka antalet undervisningstimmar i svenska, utöka möjligheterna till lov- och sommarskola samt införa försöksverksamhet med tvåspråkiga klasser.

Det finns ett stort antal angelägna satsningar inom skolan som inte behöver detaljstyras via riktade statsbidrag. Centerpartiet föreslår att riktade statsbidrag i så stor utsträckning som möjligt bör omvandlas till generella statsbidrag, vilket möjliggör den ökning av de generella statsbidragen som föreslås inom utgiftsområde 25.

Utbildning berikar både samhälle och individer. Tillgång till högre utbildning av god kvalitet i hela landet ökar människors möjligheter till jobb och trygghet, samtidigt som det gynnar näringslivet och vår gemensamma välfärd. En samverkan och en nära koppling mellan den högre utbildningen och det omgivande samhället är av stor vikt. Centerpartiet verkar för att lärosätena ska bli mer autonoma, finnas i hela landet och få möjligheter att utforma sin verksamhet efter regionala förutsättningar. Det är även viktigt att stärka samverkan med det omgivande samhället inom forskningen. Centerpartiet föreslår även ett flexiblere studiemedelssystem med möjlighet att studera vidare högre upp i åldrarna.

Mot den bakgrunden anser jag att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 5 i denna del och yrkande 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 och 16 (L)

Christer Nylander (L) anför:

Kunskap är skolans huvuduppgift. Skolan ska ge varje barn de kunskaper som krävs för att kunna förverkliga sina livsdrömmar, utöva sitt demokratiska medborgarskap och finna sig till rätta i världen. Andelen obehöriga lärare är nu högre än under alliansregeringen, andelen elever som inte får behörighet till gymnasieskolan är större och stöket i klassrummen fortsätter. Trots det har regeringen inte presenterat några förslag för att öka elevernas studiero eller skärpa kunskapskraven.

Liberalerna ser med oro hur regeringen bryter mot den inslagna kunskapslinjen i svensk skolpolitik. Liberalerna vill fortsätta att satsa på skolan, men mer resurser är inte tillräckligt. Också attityden till skolan måste förändras. För att ge alla elever en bra skolgång bör staten ta tillbaka ansvaret för det offentliga skolväsendet. Staten ska vara arbetsgivare för lärarna och ansvara för att eleverna får så mycket kunskaper som möjligt med sig från skolan.

Den svenska skolan står inför stora utmaningar med ett stort antal nyanlända elever samtidigt som skolresultaten fortfarande är för låga. Under åren framöver kommer det att krävas särskilda ansträngningar för att alla barn i Sverige ska få en bra start i livet. Som ett resultat av Alliansens politik vände skolresultaten uppåt efter en lång tids nedgång, och den positiva utvecklingen måste fortsätta. För att ge nyanlända elever samma chans att nå kunskapsmålen föreslår Liberalerna förlängd skolplikt, mer undervisningstid i svenska och ett halverat sommarlov för nyanlända elever som behöver mer tid att läsa svenska.

Liberalerna vill även förlänga skolplikten till tio år och göra förskoleklassen till den första årskursen i grundskolan. Liberalerna föreslår även utökad undervisningstid i idrott och hälsa med 100 timmar i grundskolan. Kvalitet och valfrihet ska värnas. Därför försvarar Liberalerna det fria skolvalet. Liberalerna vill även införa ett aktivt val av skola där kommunerna får ansvar för att förbättra informationen till föräldrar och elever så att det blir självklart för alla att göra ett aktivt skolval.

Sverige behöver fortsätta arbetet för att lyfta läraryrket. Skickliga lärare är den avgörande faktorn för att höja resultaten i skolan. Högre lön åt skickliga lärare och en reformerad lärarutbildning kan bidra till att göra läraryrket attraktivt. För att minska lärarnas arbetsbörda bör en ny yrkeskategori införas, lärarassistenter. För att uppmuntra lärare och rektorer att söka sig till tjänster i skolor i utanförskapsområden föreslår Liberalerna bättre löne- och arbetsvillkor. Liberalerna vill även satsa på en fortsatt utbyggnad av karriärtjänstereformen. Vidare föreslår Liberalerna också betydande förstärkningar av de generella statsbidragen till kommunernas verksamhet inom utgiftsområde 25, bl.a. avsedda för skolans verksamhet.

För att säkra kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt krävs ett välfungerande utbildningssystem. På kort sikt vill både regeringen och Alliansen göra viktiga satsningar på vuxenutbildning. På lång sikt är dock inte regeringens politik tillräckligt ambitiös. Liberalerna föreslår en försöksverksamhet med gymnasial lärlingsutbildning där branscher och arbetsgivare får ökat inflytande och ansvar. Liberalerna vill även införa en yrkesskola, en yrkesutbildning för vuxna på gymnasial nivå med inslag av arbetsplatsförlagt lärande. Därtill behöver Sverige en stark vuxenutbildning för dem som vill förbättra sina grundkunskaper, specialisera sig inom ett yrke eller förbereda sig för högskolestudier. Alla ska ha rätt till komvux.

Satsningarna på forskning och innovation måste fortsätta. Liberalerna föreslår även en kvalitetssatsning på humanistiska och samhällsvetenskapliga utbildningar vid lärosätena, eftersom dessa utbildningar har låg andel lärarledda timmar.

Jag anser mot den bakgrunden att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 5 i denna del och yrkande 6 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiernas förslag.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 15 och 16 (KD)

Annika Eclund (KD) anför:

Skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap, att stimulera elevernas intellektuella utveckling och att förbereda barn och unga för vuxenlivet. Skolan ska bygga på och förmedla de värden som är centrala för ett gott liv och ett gott samhälle. Den ska också utbilda medborgare som kan delta i och ta ansvar för samhällets gemensamma angelägenheter och förvalta centrala värden. En gemensam etisk grund är nödvändig för att skapa en lugn, trygg, stimulerande och positiv miljö i skolan. Vi ska ha en skola där ingen elev hålls tillbaka eller lämnas efter. Även om många nödvändiga reformer genomförts står den svenska skolan fortfarande inför stora utmaningar. Det är angeläget att de förändringar som föreslås för skolan är långsiktiga och skapar stabilitet, kontinuitet och arbetsro i skolan.

En god kunskapsutveckling kräver också en bra skolmiljö och elevhälsa. Bland annat föreslår Kristdemokraterna att det övergripande ansvaret för elevhälsan ska föras över till landstingen. Kristdemokraterna vill även införa en elevhälsogaranti. Att barn mår bra och känner sig trygga avgör hur de lyckas i skolan. Därför krävs att skolor i sitt arbete för att motverka mobbning använder sig av metoder som är baserade på vetenskap och beprövad erfarenhet. Kristdemokraterna föreslår även medel som förskolor kan ansöka om så att personalen kan genomgå utbildning och införa arbetssätt som stärker barns integritet och motverkar sexuella övergrepp.

Lärarkyrkans attraktivitet måste stärkas, bl.a. genom en förbättrad arbetssituation och bra löner till bra lärare – det ska löna sig att vara en skicklig lärare. Kristdemokraterna föreslår ett speciallärarlyft som syftar till att öka tillgången på speciallärarkompetens. För att stödja språkutvecklingen och öka möjligheterna för nyanlända elever och andra elever med svenska som andraspråk att nå kunskapsmålen föreslås även en satsning för att få fler lärare med kompetens inom svenska som andraspråk. För att möta de utmaningar som finns särskilt i socioekonomiskt utsatta områden vill Kristdemokraterna göra en särskild satsning som ska komma dessa områden till del. Det är viktigt att locka de bästa lärarna till områden med stora utmaningar.

Inom vuxenutbildningen satsar Kristdemokraterna kraftigt på yrkeshögskolan och på yrkesutbildningar inom yrkesvux. En utbyggnad av antalet yrkesvuxplatser borde inte bara leda till att fler som i dag är arbetslösa får jobb utan till att hela samhället fungerar bättre när viktiga bristyrken kan besättas med kunnig personal.

Kristdemokraterna tar tydligt ställning för kvalitet och excellens i högskola och forskning. Universiteten ska ha ett brett utbildningsutbud och bedriva statsfinansierad forskning, särskilt där man är nationellt eller t.o.m. internationellt ledande. Lärosätena ska ha ett bra utbud av grundutbildning och en bra forskningsanknytning. Den högre utbildningens viktigaste uppgift är att förmedla kunskap samt leda till arbete och försörjning. För att möjliggöra detta krävs kompetenta högskolelärare och forskare, en stimulerande arbetsmiljö samt studiesocial trygghet.

Mot den bakgrunden anser jag att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 3 i denna del och yrkande 4 i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

BILAGA 17

Trafikutskottets yttrande 2017/18:TU1y

Utgiftsram för utgiftsområde 22
Kommunikationer m.m.

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett trafikutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt motioner som kan komma att väckas med anledning av propositionen i de delar de berör utskottets beredningsområde. Trafikutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller dels utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområde 22 Kommunikationer, dels en ny lag om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen samt yrkanden i tillhörande motioner, dels försäljningen av vissa fastigheter som tillhör Trafikverket.

I yttrandet föreslår trafikutskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag i propositionen i de delar som berör trafikutskottets beredningsområde och att finansutskottet avstyrker motionerna i motsvarande delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsramen för utgiftsområde 22

Propositionen

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer ska uppgå till 56 418 505 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 59 487 miljoner kronor respektive 60 833 miljoner kronor för utgiftsområde 22.

Budgetpropositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2018 minskas med 385,8 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del föreslår Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2018 höjs med 2 000 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2018 minskas med 1 469 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2018 minskas med 1 454 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I kristdemokraternas partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslås i yrkande 3 i denna del att ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2018 minskas med 605,8 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens arbete.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 22*Tusental kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	56 418 505	-385 800	+2 000 000	-1 469 010	-1 454 000	-605 800

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 22*Miljoner kronor*

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	59 487	-389	+1 000	-289	-1 579	-816
2020	60 833	-391	+1 000	-437	-1 753	-1 112

Utskottets ställningstagande

Trafikutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Regeringens förslag om reduktionsplikt**Propositionen**

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1) att en lag om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen ska införas. Reduktionsplikten ska bidra till att minska växthusgasutsläppen från inrikes transporter, utom luftfart, med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010.

Regeringen anser att reduktionsplikten ska uppfyllas genom en ökad inblandning av biodrivmedel i bensin (undantaget alkylatbensin) och dieselbränslen (undantaget vissa märkta dieselbränslen). De biodrivmedel som används för att uppfylla plikten ska vara hållbara. Regeringen föreslår att reduktionsplikten utformas som en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser per energienhet från de reduktionspliktiga drivmedlen. Vidare förtydligar regeringen att beräkningen ska göras på den totala reduktionspliktiga energimängden under ett kalenderår, vilket gör det möjligt att variera mängden biodrivmedel i bensin eller dieselbränsle till olika användare, i olika leveranser och över året. Regeringen föreslår att reduktionsplikten ska omfatta den som är skattskyldig för ett reduktionspliktigt drivmedel; det kan således handla om upplagshavare eller varumottagare av sådana drivmedel.

Regeringen framhåller behovet av en successiv skärpning av reduktionspliktens krav över tid. Den som omfattas av reduktionsplikten är skyldig att se till att utsläppen från den reduktionspliktiga energimängden minskar för varje kalenderår i förhållande till motsvarande energimängd fossil bensin eller fossilt dieselbränsle. Specifika reduktionsnivåer föreslås för åren

2018 till 2020. För åren därefter framförs att reduktionsnivåerna bör ses över i regelbundna kontrollstationer i syfte att se till att reduktionsnivån och lagstiftningen bidrar kostnadseffektivt och klimateffektivt till det klimatpolitiska målet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få meddela föreskrifter om bl.a. hur den reduktionspliktiga energimängden ska beräknas liksom om beräkningen av växthusgasutsläpp och av koldioxidekvivalenter.

Regeringen föreslår vidare att om den som är reduktionspliktig har kunnat minska utsläppen mer än vad som krävs får överskottet genom en överenskommelse överlåtas till någon annan som har reduktionsplikt för samma typ av drivmedel och för samma år så att denne kan tillgodogöra sig minskningen.

I lagförslaget finns också närmare bestämmelser om tillsyn, redovisning av reduktionsplikt, försenings- och reduktionspliktsavgifter och överklagande.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2018, och ändringar i lagen ska träda i kraft den 1 januari 2019 respektive den 1 januari 2020 i fråga om hur stor reduktionsplikten ska vara fr.o.m. dessa år.

Motionerna

Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) ställer sig i kommittémotion 2017/18:3352 yrkande 7 bakom att en reduktionsplikt införs i Sverige. Motionärerna framhåller att en successivt ökad inblandning av biodrivmedel kan minska de fossila koldioxidutsläppen och bidra till att Sverige når den målnivå för 2030 som Miljömålsberedningen har föreslagit. Motionärerna understryker dock att det är av yttersta vikt att reduktionsplikten är förenlig med EU-rätten och därmed skapar långsiktiga spelregler. Reduktionsplikten ska inte heller slå mot konkurrenskraften för exempelvis den svenska transportnäringen och bör därför utformas i samråd med berörda parter.

I partimotion 2017/18:3686 yrkande 12 välkomnar Annie Lööf m.fl. (C) införandet av ett system med reduktionsplikt som tvingar de som säljer drivmedel att årligen minska utsläppen med en viss procentsats genom inblandning av biodrivmedel. Motionärerna framhåller dock vikten av att reduktionsplikten är tillräckligt ambitiös och förutsägbar samt att kvoterna sätts så att de ligger i linje med målet om en fossiloberoende fordonsflotta. Att öka användningen av förnybara drivmedel som ersätter fossila bränslen i både personbilar, transporter och arbetsmaskiner är angeläget, betonar motionärerna.

I kommittémotion 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 38 vill motionärerna uppmärksamma det faktum att den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. En ökad andel förnybara drivmedel är önskvärd, och därför bör investeringar i produktion och distribution av sådana drivmedel uppmuntras. För att investeringarna ska komma till stånd behövs långsiktiga spelregler på marknaden, vilket förutsätter att de styrmedel som

används är i harmoni med EU:s regelverk. Mot denna bakgrund förordar motionärerna ett system med reduktionsplikt för drivmedel till tunga fordon, vilket innebär att varje distributör av fordonsbränslen måste se till att en viss andel av de bränslen de säljer är förnybara.

Jessica Rosencrantz m.fl. (M) förordar i kommittémotion 2017/18:3833 yrkande 38 att ett system med reduktionsplikt för fordonsflottan införs i syfte att minska koldioxidutsläppen från transportsektorn. Motionärerna framhåller att med en reduktionsplikt kan utsläppen från den befintliga bilparken minska utan att hela bilparken behöver bytas ut innan år 2030. Samtidigt skapar reduktionsplikten långsiktiga spelregler för producenterna av biobränsle, vilket är nödvändigt för att öka investeringarna i branschen, anser motionärerna.

Martin Kinnunen och Runar Filper (SD) anser i kommittémotion 2017/18:3887 yrkande 18 att regeringen bör avvakta med att införa en reduktionsplikt för drivmedel till dess att frågan är bättre utredd. Motionärerna pekar på en rad oklarheter i den nu föreslagna modellen för reduktionsplikt, inte minst vad gäller de biodrivmedel som kan komma att användas. Den bioetanol och biodiesel som används i Sverige kommer huvudsakligen från den internationella marknaden, och med hänsyn tagen till att ökande användning av biodrivmedel indirekt kan hota orörd skog på andra kontinenter är det inte ens säkert att denna import bidrar till minskade nettoutsläpp ur ett globalt perspektiv, påpekar motionärerna.

Utskottets ställningstagande

Regeringens lagförslag innebär att en reduktionsplikt införs som gör det tvingande för den som tillhandahåller fossila drivmedel att tillföra en viss mängd biodrivmedel i bensin och dieselbränslen. Regeringen föreslår också att kvoten biodrivmedel ska höjas etappvis under kommande år. Enligt utskottets mening handlar det om en angelägen lagstiftning med stor betydelse för att minska fordonstrafikens klimatpåverkande utsläpp av växthusgaser. Utskottet har vid flera tillfällen framhållit att omställningen till ett långsiktigt hållbart transportsystem är en av de största utmaningarna som transportpolitiken står inför och har därför också påtalat hur viktigt det är att prioritera arbetet med att nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta till 2030. Utskottet vill också här uppmärksamma att riksdagen tidigare i år fastställde målet att växthusgasutsläppen från inrikestransporter (utom inrikes luftfart) ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010. För att klara den nödvändiga omställningen måste samhället använda transporter smartare och fossila bränslen fasas ut till förmån för hållbara bränslen som biodrivmedel. Reduktionsplikten är enligt utskottets mening ett långsiktigt och effektivt styrmedel som både reducerar transportsektorns utsläpp och över tid kan öka användningen av biodrivmedel kraftigt. Det är enligt utskottets uppfattning därför angeläget att lagstiftningen kan träda i kraft utan onödigt dröjsmål.

Utskottet påminner om att det har behandlat frågan om reduktionsplikt tidigare, senast i betänkande 2016/17:TU12 Fossiloberoende transporter. Där framhåller utskottet bl.a. att flytande och gasformiga biodrivmedel utgör en viktig komponent för att nå målet om en fossiloberoende fordonsflotta. I betänkandet välkomnade också utskottet regeringsinitiativet Bränslebytet som presenterades i mars 2017, i vilket det aktuella lagförslaget ingick som en del vid sidan av aviserade förändringar av drivmedelsbeskattningen. Utskottet konstaterar att när förslagen remitterades under våren fick de ett brett stöd från såväl industrin som miljöorganisationerna. Det är enligt utskottets uppfattning viktigt att biodrivmedelsbranschen får långsiktiga och stabila styrmedel för verksamheten.

Vad gäller transportsektorns nödvändiga omställning vill utskottet understryka att det är av stor vikt att ta till vara de möjligheter som ny teknik erbjuder och att en politik som i väl avvägda steg bidrar till utsläppsminskningar med bibehållen konkurrensförmåga i bl.a. transportsektorn är av stor betydelse. Utskottets sammanfattande bedömning är att regeringens förslag till lag om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen är väl avvägt och bidrar till en sådan utveckling. Utskottet anser därför att finansutskottet bör tillstyrka lagförslaget och avstyrka motionsförslagen.

Överlåtelse av fastigheter som förvaltas av Trafikverket

I yrkande 57 och 58 i budgetpropositionen för 2018 önskar regeringen att riksdagen godkänner att regeringen genom försäljning överlåter delar av vissa fastigheter¹ som förvaltas av Trafikverket. Regeringens avsikt är att genom denna åtgärd överlåta delar av de aktuella fastigheterna till Specialfastigheter Sverige AB, ett bolag som förvaltar fastigheter i Sverige för kunder med verksamheter som ställer höga säkerhetskrav.

Regeringen föreslår också att riksdagen godkänner att regeringen från försäljningsintäkterna vid en försäljning får avräkna dels det belopp som behövs för att lösa lån i Riksgäldskontoret som hör till fastigheterna, dels de direkta försäljningskostnader som uppkommer för staten.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2018 framhåller att trafikledningen av statens vägar och järnvägar utgör en samhällskritisk funktion och att skyddet mot sabotage, spioneri och terrorism riktad mot denna typ av verksamhet behöver stärkas. I den nationella säkerhetsstrategin pekas

¹ Järnvägen 100:1 i Boden, Gullbergsvass 703:6 i Göteborg, Stora Älberg 2:2 i Hallsberg, Järnvägen 1:1 i Malmö, Butängen 2:1 i Norrköping och Änge 30:1 i Änge samt fastigheterna Brynäs 92:4 i Gävle och Tågordningen 1 i Stockholm.

också väg- och järnvägstrafik ut som avgörande för samhällets funktionalitet. Utskottet instämmer i regeringens bedömning och stödjer regeringens initiativ att avyttra vissa av Trafikverkets fastigheter där trafikledning bedrivs för att överlåta dessa till Specialfastigheter Sverige AB som har särskild kompetens att driva och förvalta byggnader med särskilda behov av säkerhetsskydd. Detta förstärkta skydd kan enligt utskottets mening bidra till att minska risken för störningar i väg- och järnvägstrafiken.

Utskottet har inga invändningar mot regeringens förslag att från försäljningsintäkterna få avräkna de kostnader som uppstår för att lösa lånen i Riksgäldskontoret och de kostnader som själva försäljningen av de aktuella fastigheterna ger upphov till.

Därmed föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker yrkandena 57 och 58 i budgetpropositionen.

Stockholm den 17 oktober 2017

På trafikutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Pia Nilsson (S), Suzanne Svensson (S), Edward Riedl (M), Lars Mejern Larsson (S), Tony Wiklander (SD), Sten Bergheden (M), Leif Pettersson (S), Anders Åkesson (C), Jasenko Omanovic (S), Nina Lundström (L), Emma Wallrup (V), Robert Halef (KD), Johan Andersson (S), Erik Ottoson (M), Jimmy Ståhl (SD) och Lorentz Tovatt (MP).

Avvikande meningar

1. Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer m.m. (M)

Jessica Rosencrantz (M), Edward Riedl (M), Sten Bergheden (M) och Erik Ottoson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 av Ulf Kristersson m.fl. (M) yrkandena 3 och 4, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller frågan om införandet av reduktionsplikt ställer vi moderater oss positiva till regeringens lagförslag. Vi vill i sammanhanget påminna om att Moderaterna länge har drivit frågan om reduktionsplikt. Vi vill dock understryka att det är av yttersta vikt att reduktionsplikten är förenlig med EU-rätten och därmed skapar långsiktiga spelregler för producenterna av biobränsle, vilket är en förutsättning för ökade investeringar i branschen.

Vi moderater vill avslutningsvis framhålla att reduktionsplikten bidrar gradvis till att minska utsläppen av koldioxid från den befintliga bilparken ju större andel biobränslen som blandas in i fossila bränslen och detta utan att hela bilparken för den sakens skull behöver bytas ut till år 2030.

Vi anser således att finansutskottet bör tillstyrka motion 2017/18:3352 (M) yrkande 7 och motion 2017/18:3833 (M) yrkande 38.

2. Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer m.m. (SD)

Tony Wiklander (SD) och Jimmy Ståhl (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) yrkandena 5 och 6, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

I fråga om regeringens lagförslag om att införa en reduktionsplikt för bensin och dieselbränslen förespråkar vi inom Sverigedemokraterna att regeringen ska avvakta med att genomföra reduktionsplikten fram till dess att frågan är mer grundligt utredd.

Vi motsätter oss inte principiellt ett införande av en reduktionsplikt i Sverige, men i dagsläget finns det alltför många oklarheter vad gäller de biodrivmedel som ska tillsättas den fossila bensinen och dieseln. Det gäller inte minst beskattningen av biodrivmedel och ursprunget för de biodrivmedel

som är tänkta att användas. Vi vill poängtera att de biodrivmedel som används i Sverige i huvudsak är importerade produkter, och med hänsyn tagen till den förändrade markanvändningen är det inte ens säkert att denna import bidrar till att minska nettoutsläppen ur ett globalt perspektiv. Ökande användning av biodrivmedel kan indirekt hota orörd skog på andra kontinenter som röjs till följd av ökande efterfrågan på jordbruksprodukter. Detta genererar i sin tur en ”skuld” av koldioxid och metanutsläpp och utgör dessutom ett hot mot biologisk mångfald enligt vår bedömning.

Vi anser därmed att finansutskottet bör tillstyrka motion 2017/18:3887 (SD) yrkande 18.

3. Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer m.m. (C)

Anders Åkesson (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkandena 5 och 6, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller regeringens lagförslag om reduktionsplikt vill jag påminna om att Centerpartiet sedan länge har förespråkat en reduktionsplikt som tvingar de som säljer drivmedel att minska utsläppen med en viss procentsats varje år genom inblandning av biodrivmedel. Det är positivt att en sådan reduktionsplikt nu införs, men vi inom Centerpartiet vill samtidigt understryka vikten av att den måste vara tillräckligt ambitiös och förutsägbar samt av att kvoterna sätts så att Sverige når målet om en fossiloberoende fordonsflotta i tid. Därför är en ökad användning av förnybara drivmedel som ersätter fossila bränslen i både personbilar, transporter och arbetsmaskiner en avgörande fråga för oss centerpartister.

Jag anser således att finansutskottet bör tillstyrka motion 2017/18:3686 (C) yrkande 12.

4. Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer m.m. (L)

Nina Lundström (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkandena 5 och 6, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Med anledning av regeringens lagförslag om att införa reduktionsplikt för bensin och dieselbränslen vill jag hänvisa till vad Liberalerna anför i bl.a. partimotion 2017/18:3752 (L), nämligen att vi är positiva till ett reduktions-

pliktssystem men att vi även anser att det bör ha en tydlig styrning mot tung trafik. Det är enligt vår mening angeläget att biodrivmedel används där det gör mest nytta.

5. Utgiftsram för utgiftsområde 22 Kommunikationer m.m. (KD)

Robert Halef (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 3 och 4, båda i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Vad gäller regeringens lagförslag om reduktionsplikt ställer vi kristdemokrater oss bakom initiativet, och jag vill i sammanhanget särskilt uppmärksamma den tunga vägtrafiken som är en stor källa till koldioxidutsläpp. Kristdemokraterna anser att en ökad andel förnybara drivmedel är önskvärd, och därför vill vi stimulera till investeringar i produktion och distribution av sådana drivmedel. För att investeringarna ska komma till stånd behövs långsiktiga spelregler på marknaden, vilket förutsätter att de styrmedel som används är i harmoni med EU:s regelverk. Reduktionsplikten innebär att varje distributör av fordonsbränslen måste se till att en viss andel av de bränslen de säljer är förnybara. Vi kristdemokrater vill gärna lyfta fram det framgångsrika systemet med elcertifikat som kan tjäna som förebild i arbetet med att införa reduktionsplikt. Samtidigt betonar vi att drivmedlen ska uppfylla högt ställda krav för att inte äventyra miljö och hälsa.

Jag anser således att finansutskottet bör tillstyrka motion 2017/18:3766 (KD) yrkande 38.

BILAGA 18

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2017/18:MJU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel m.m.

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de berör utskottets beredningsområde. Miljö- och jordbruksutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 och de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel samt förslaget till lag om reduktion av växthusgasutsläpp.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna i motsvarande delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsram för utgiftsområde 20

Propositionen

I propositionen i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård ska uppgå till 10 772 788 000 kronor. Regeringen föreslår även att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 13 207 respektive 14 692 miljoner kronor för utgiftsområde 20.

Budgetpropositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf KristerSSon m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2018 minskas med 3 287 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 3 440 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 2 430 120 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 3 108 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 3 570 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna

för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 20

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	10 772 788	-3 287 000	-3 440 000	-2 430 120	-3 108 000	-3 570 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 20

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	13 207	-4 297	-4 981	-4 155	-5 241	-4 750
2020	14 692	-5 567	-6 371	-4 686	-6 636	-5 850

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Utgiftsram för utgiftsområde 23

Propositionen

I propositionen i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel ska uppgå till 19 253 779 000 kronor. Regeringen föreslår även att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 19 737 respektive 19 497 miljoner kronor för utgiftsområde 23.

Budgetpropositionen bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård för 2018 minskas med 790 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 ökas med 90 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 41 720 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 1 011 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 797 500 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23

Tusental kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	19 253 779	-790 000	+90 000	-41 720	-1 011 000	-797 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 23

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	19 737	-1 415	+90	-83	-1 616	-1 199
2020	19 497	-1 465	+90	-151	-1 561	-1 306

Utskottets ställningstagande

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Lag om reduktion av växthusgasutsläpp

Propositionen

Regeringen föreslår i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1) att en lag om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen ska införas. Reduktionsplikten ska bidra till att minska växthusgasutsläppen från inrikes transporter, utom luftfart, med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010.

Regeringen anser att reduktionsplikten ska uppfyllas genom en ökad inblandning av biodrivmedel i bensin (undantaget alkylatbensin) och dieselbränslen (undantaget vissa märkta dieselbränslen). De biodrivmedel som används för att uppfylla plikten ska vara hållbara. Regeringen föreslår att reduktionsplikten utformas som en skyldighet att minska utsläppen av växthusgaser per energienhet från de reduktionspliktiga drivmedlen. Beräkningen ska göras på den totala reduktionspliktiga energimängden under ett kalenderår, vilket gör det möjligt att variera mängden biodrivmedel i bensin eller dieselbränsle till olika användare, i olika leveranser och över året. Regeringen föreslår att reduktionsplikten ska omfatta den som är skattskyldig för ett reduktionspliktigt drivmedel.

Regeringen uppmärksammar behovet av en successiv skärpning av reduktionspliktens krav över tid. Den som omfattas av reduktionsplikten är skyldig att se till att utsläppen från den reduktionspliktiga energimängden minskar för varje kalenderår i förhållande till motsvarande energimängd fossil bensin eller fossilt dieselbränsle. Specifika reduktionsnivåer föreslås för åren 2018 till 2020. För åren därefter bör reduktionsnivåerna enligt regeringen ses över i regelbundna kontrollstationer för att se till att reduktionsnivån och lagstiftningen bidrar kostnadseffektivt och klimateffektivt till det klimatpolitiska målet.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås få utfärda föreskrifter om bl.a. hur den reduktionspliktiga energimängden ska beräknas liksom om beräkningen av växthusgasutsläpp och av koldioxid-ekvivalenter.

Vidare föreslås att om den som är reduktionspliktig har kunnat minska utsläppen mer än vad som krävs får överskottet genom en överenskommelse överlåtas till någon annan som har reduktionsplikt för samma typ av drivmedel och för samma år så att denne kan tillgodogöra sig minskningen.

I lagförslaget finns också närmare bestämmelser om tillsyn, redovisning av reduktionsplikt, försenings- och reduktionspliktsavgifter och överklagande.

Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2018, och ändringar i lagen ska träda i kraft den 1 januari 2019 respektive den 1 januari 2020 i fråga om hur stor reduktionsplikten ska vara fr.o.m. dessa år.

Motionerna

Enligt kommittémotion 2017/18:3352 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 7 bör reduktionsplikt införas i Sverige. Enligt motionärerna kan en successivt ökad inblandning av biodrivmedel minska de fossila koldioxidutsläppen och bidra till att Sverige når den målnivå för 2030 som Miljömålsberedningen har föreslagit. Det är dock av yttersta vikt att reduktionsplikten är förenlig med EU-rätten och därmed skapar långsiktiga spelregler. Reduktionsplikten får inte heller slå mot konkurrenskraften för exempelvis svensk transportnäring och bör därför utformas i samråd med berörda parter.

I partimotion 2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 12 välkomnas införandet av ett system med reduktionsplikt som tvingar de som säljer drivmedel att årligen minska utsläppen med en viss procentsats genom inblandning av biodrivmedel. Motionärerna framhåller dock vikten av att reduktionsplikten är tillräckligt ambitiös och förutsägbar samt att kvoterna sätts så att de ligger i linje med målet om en fossiloberoende fordonsflotta.

I kommittémotion 2017/18:3766 av Robert Halef m.fl. (KD) yrkande 38 uppmärksammas det faktum att den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. En ökad andel förnybara drivmedel är önskvärt, och därför bör investeringar i produktion och distribution av sådana drivmedel uppmuntras. För att investeringarna ska komma till stånd behövs långsiktiga spelregler på marknaden, vilket förutsätter att de styrmedel som används är i harmoni med EU:s regelverk. Motionärerna förespråkar därför ett system med reduktionsplikt för drivmedel till tunga fordon, vilket innebär att varje distributör av fordonsbränslen måste se till att en viss andel av de bränslen de säljer är förnybara.

I kommittémotion 2017/18:3833 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkande 38 förordas att ett system med reduktionsplikt för fordonsflottan införs i syfte att minska koldioxidutsläppen från transportsektorn. Motionärerna framhåller att med en reduktionsplikt kan utsläppen från den befintliga bilparken minska utan att hela bilparken behöver bytas ut innan 2030. Samtidigt skapar reduktionsplikten långsiktiga spelregler för producenterna av biobränsle, vilket är nödvändigt för att öka investeringarna i branschen.

Martin Kinnunen och Runar Filper (båda SD) anser i kommittémotion 2017/18:3887 yrkande 18 att regeringen bör avvakta med att införa en reduktionsplikt för drivmedel till dess att frågan är bättre utredd. Motionärerna pekar på en rad oklarheter i den nu föreslagna modellen för reduktionsplikt, inte minst vad gäller de biodrivmedel som kan komma att användas. Den bioetanol och biodiesel som används i Sverige kommer huvudsakligen från den internationella marknaden, och med hänsyn till att ökande användning av biodrivmedel indirekt kan hota orörd skog på andra kontinenter är det inte ens säkert att denna import bidrar till minskade nettoutsläpp ur ett globalt perspektiv.

Utskottets ställningstagande

Riksdagen har tidigare i år (prop. 2016/17:146, bet. 2016/17:MJU24, rskr. 320) fastställt målet att växthusgasutsläppen från inrikes transporter (utom inrikes luftfart) ska minska med minst 70 procent senast 2030 jämfört med 2010. För att klara den nödvändiga omställningen måste bl.a. fossila bränslen fasas ut till förmån för hållbara bränslen som biodrivmedel. Utskottet anser därför i likhet med regeringen att en reduktionsplikt bör införas för att bidra till att minska växthusgasutsläppen från inrikes transporter. Reduktionsplikten är enligt utskottets mening ett långsiktigt och effektivt styrmedel som både reducerar transportsektorns utsläpp och över tid kan medföra en kraftigt ökad användning av biodrivmedel.

Som regeringen anför ger omarbetningen av berörda europeiska unionsakter en osäkerhet, och det är ett av skälen till att reduktionsnivåer inte sätts längre än till 2020. I likhet med regeringen anser utskottet dock att det inte är ett alternativ att avvakta med införandet av ett nationellt styrmedel för att minska växthusgasutsläppen från fossila bränslen tills omarbetningarna av de berörda unionsakterna blir klara. De regelbundna kontrollstationer som föreslås bör kunna bidra till en minskad osäkerhet samtidigt som utvecklingen på EU-nivå kan följas och beaktas.

Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att regeringens förslag till lag om reduktion av växthusgasutsläpp genom inblandning av biodrivmedel i bensin och dieselbränslen är väl avvägt och anser därför att finansutskottet bör tillstyrka lagförslaget och avstyrka berörda motioner.

Stockholm den 24 oktober 2017

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Lars Tysklind

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Lars Tysklind (L), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Johan Büser (S), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Runar Filper (SD), Jens Holm (V), Marianne Pettersson (S), Petra Ekerum (S), Jesper Skälberg Karlsson (M), Rickard Nordin (C), Emma Nohrén (MP), Sten Bergheden (M) och Magnus Oscarsson (KD).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel m.m. (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Gunilla Nordgren (M), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Sten Bergheden (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 (M) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Det är glädjande att nuvarande regering går fram med ett förslag om reduktionsplikt, eftersom vi i Moderaterna länge har drivit denna linje. Reduktionsplikt är ett system som grundas på drivmedlens klimatprestanda och baseras på hur stora reduktioner av utsläpp av växthusgaser som drivmedlet ger upphov till. Genom successivt ökad inblandning av biodrivmedel kan vi minska de fossila koldioxidutsläppen och bidra till att Sverige når den målnivå för 2030 som Miljömålsberedningen har föreslagit. Samtidigt skapar reduktionsplikten långsiktiga spelregler för producenterna av biobränsle, vilket är nödvändigt för att öka investeringarna i branschen. Vi förutsätter att regeringen har säkerställt att modellen är förenlig med EU:s regelverk för att kunna skapa just långsiktiga spelregler. Med det anförda föreslår vi att finansutskottet tillstyrker motionerna 2017/18:3352 (M) yrkande 7 och 2017/18:3833 (M) yrkande 38.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel m.m. (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Runar Filper (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 (SD) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

När det gäller frågan om reduktionsplikt för bensin och dieselbränslen anser vi att regeringen bör avvakta med att införa en sådan reduktionsplikt för drivmedel till dess att frågan är bättre utredd. Enligt vår mening kvarstår en rad oklarheter i den nu föreslagna modellen för reduktionsplikt, inte minst vad gäller de biodrivmedel som kan komma att användas. Den bioetanol och

biodiesel som används i Sverige kommer huvudsakligen från den internationella marknaden, och med hänsyn till att ökande användning av biodrivmedel indirekt kan hota orörd skog på andra kontinenter är det inte ens säkert att denna import bidrar till minskade nettoutsläpp ur ett globalt perspektiv.

Med det anförda föreslår vi att finansutskottet tillstyrker motion 2017/18:3887 (SD) yrkande 18.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel m.m. (C)

Rickard Nordin (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 (C) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Centerpartiet välkomnar införandet av ett system med reduktionsplikt som tvingar de som säljer drivmedel att årligen minska utsläppen med en viss procentsats genom inblandning av biodrivmedel. Samtidigt måste man dock uppmärksamma vikten av att reduktionsplikten är tillräckligt ambitiös och förutsägbar samt att kvoterna sätts så att de ligger i linje med målet om en fossiloberoende fordonsflotta.

Med det anförda föreslår jag att finansutskottet tillstyrker motion 2017/18:3686 (C) yrkande 12.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel m.m. (L)

Lars Tysklind (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 (L) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Med anledning av regeringens förslag om att införa reduktionsplikt för bensin och dieselbränslen vill jag hänvisa till vad Liberalerna anför i bl.a. partimotion 2017/18:3752, nämligen att vi är positiva till ett reduktionspliktssystem men att vi även anser att det bör ha en tydlig styrning mot tung trafik där det gör mest nytta.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Areella näringar, landsbygd och livsmedel m.m. (KD)

Magnus Oscarsson (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 (KD) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

Vi kristdemokrater ställer oss bakom regeringens initiativ när det gäller införandet av ett system med reduktionsplikt för drivmedel, vilket innebär att varje distributör av fordonsbränslen måste se till att en viss andel av de bränslen de säljer är förnybara. Särskilt den tunga vägtrafiken är en stor källa till koldioxidutsläpp. En ökad andel förnybara drivmedel är önskvärt, och därför bör investeringar i produktion och distribution av sådana drivmedel uppmuntras. För att investeringarna ska komma till stånd behövs långsiktiga spelregler på marknaden, vilket förutsätter att de styrmedel som används är i harmoni med EU:s regelverk.

Med det anförda föreslår jag att finansutskottet tillstyrker motion 2017/18:3766 (KD) yrkande 38.

BILAGA 19

Näringsutskottets yttrande 2017/18:NU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett näringsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget för 2018, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Näringsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i propositionen och motionerna som gäller utgiftsramen för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition i dessa delar och avstyrker motionerna.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv

Inledning

Näringsutskottet ska enligt 7 kap. 5 § tilläggsbestämmelse 7.5.1 riksdagsordningen bereda ärenden om anslag inom utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv.

Propositionen

I budgetpropositionen för 2018 yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt ska uppgå till 3 921 525 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 5 019 respektive 5 997 miljoner kronor för utgiftsområde 19.

I propositionens yrkande 8 i denna del föreslår regeringen vidare att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi ska uppgå till 3 588 354 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 3 715 respektive 3 819 miljoner kronor för utgiftsområde 21.

Slutligen föreslår regeringen i propositionens yrkande 8 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv ska uppgå till 7 370 651 000 kronor 2018. Regeringen föreslår även i yrkande 11 att utgifterna för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete preliminärt beräknas till 7 493 respektive 7 218 miljoner kronor för utgiftsområde 24.

Motionerna

Utgiftsområde 19 Regional tillväxt

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt för 2018 minskas med 42 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 507 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområde 19 Regional tillväxt för 2018 minskas med 613 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 496 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Tusentals kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	3 921 525	-42 000	0	-507 000	-613 000	-496 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 19 Regional tillväxt

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	5 019	-48	0	-1 513	-1 625	-1 496
2020	5 997	-48	0	-2 513	-2 625	-2 496

Utgiftsområde 21 Energi

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi för 2018 minskas med 1 235 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 905 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 150 130 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområde 21 Energi för 2018 minskas med 900 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 683 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 21 Energi

Tusentals kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	3 588 354	-1 235 000	-905 000	-150 130	-900 000	-683 000

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 21 Energi

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	3 715	-1 290	-930	-127	-972	-684
2020	3 819	-1 525	-935	-71	-1 489	-676

Utgiftsområde 24 Näringsliv

I partimotion 2017/18:3681 yrkande 3 i denna del föreslår Ulf Kristersson m.fl. (M) att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2018 minskas med 838 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Oscar Sjöstedt m.fl. (SD) föreslår i partimotion 2017/18:2487 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 350 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Annie Lööf m.fl. (C) föreslår i partimotion 2017/18:3716 yrkande 5 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 610 410 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del

lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I partimotion 2017/18:3752 yrkande 5 i denna del föreslår Jan Björklund m.fl. (L) att utgiftsramen för utgiftsområde 24 Näringsliv för 2018 minskas med 1 598 000 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 6 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

Andreas Carlson m.fl. (KD) föreslår i partimotion 2017/18:3798 yrkande 3 i denna del att utgiftsramen för utgiftsområdet för 2018 minskas med 1 317 517 000 kronor i förhållande till regeringens förslag. I motionens yrkande 4 i denna del lämnas även förslag om de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdet för 2019 och 2020 som riktlinje för regeringens budgetarbete.

I följande tabeller redovisas dels förslaget till utgiftsram för utgiftsområdet för 2018, dels förslaget till preliminära utgiftsramar för utgiftsområdet åren därefter.

Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 24 Näringsliv

Tusentals kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2018	7 370 651	-838 000	-350 000	-610 410	-1 598 000	-1 317 517

Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 24 Näringsliv

Miljoner kronor

År	Regeringen	M	SD	C	L	KD
2019	7 493	-978	-534	-594	-1 614	-1 436
2020	7 218	-1 083	-539	-303	-1 690	-1 590

Utskottets ställningstagande

Näringsutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag till utgiftsram för utgiftsområde 19 Regional tillväxt, utgiftsområde 21 Energi och utgiftsområde 24 Näringsliv för 2018 samt de preliminära utgiftsramarna för utgiftsområdena för åren därefter enligt budgetpropositionen. Motionerna bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 19 oktober 2017

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Lars Hjalmered (M), Åsa Westlund (S), Hans Rothenberg (M), Per-Arne Håkansson (S), Josef Fransson (SD), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Jonsson (S), Penilla Gunther (KD), Anna-Caren Säterberg (S), Johan Nissinen (SD), Peter Helander (C), Lorentz Tovatt (MP), Maria Weimer (L), Håkan Svenneling (V) och Åsa Eriksson (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (M)

Lars Hjälmered (M), Hans Rothenberg (M) och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3681 (M) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (SD)

Josef Fransson (SD) och Johan Nissinen (SD) anför:

Vi anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:2487 (SD) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (C)

Peter Helander (C) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3716 (C) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (L)

Maria Weimer (L) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3752 (L) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 19 Regional tillväxt, 21 Energi och 24 Näringsliv (KD)

Penilla Gunther (KD) anför:

Jag anser att finansutskottet bör tillstyrka partimotion 2017/18:3798 (KD) i denna del. Regeringens förslag i motsvarande delar i budgetpropositionen bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

BILAGA 20

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2017/18:AU1y

Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har gett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Förslag till statens budget, finansplan och skattefrågor) samt de motioner som kan komma att väckas i de delar de rör inkomster och utgiftsramar som berör utskottets beredningsområde.

Arbetsmarknadsutskottet begränsar sitt yttrande till de förslag i budgetpropositionen och motionerna som gäller utgiftsramarna för 2018 och de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Även vissa förslag på budgetens inkomstsida kommenteras i de delar de berör utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens proposition och avstyrker motionerna i dessa delar.

I yttrandet finns fem avvikande meningar (M, SD, C, L, KD).

Utskottets överväganden

Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Propositionen

I propositions yrkande 8 i denna del föreslår regeringen att riksdagen beslutar att ramen för utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering ska uppgå till 25 600 209 tusen kronor 2018 och att ramen för utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv ska uppgå till 74 083 840 tusen kronor 2018.

Förslaget innebär en minskning med ca 7 105 miljoner kronor för utgiftsområde 13 och en minskning med ca 1 585 miljoner kronor för utgiftsområde 14 i förhållande till ramen för innevarande budgetår inklusive redan beslutade¹ och föreslagna ändringsbudgetar².

Vidare föreslår regeringen i yrkande 11 att riksdagen godkänner de preliminära utgiftsramarna för 2019 och 2020 för respektive utgiftsområde.

I propositionens yrkande 6 och 7 föreslår regeringen även att riksdagen godkänner beräkningen av budgetens inkomster för 2018 och den preliminära beräkningen av inkomster i statens budget för 2019 och 2020.

Den lägre nivån jämfört med 2017 för utgiftsområde 13 beror till stor del på regelförändringar som genomförs för att öka effektiviteten i etableringsuppdraget och som innebär att medel flyttas till utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv. Antalet asylansökningar väntas för 2017 bli betydligt lägre än 2015. På grund av den utdragna vistelsetiden i mottagningssystemet leder dock minskningen av ansökningar på kort sikt inte till en motsvarande minskning av de offentliga utgifterna. Regeringen anger att de volymrelaterade utgifterna för nyanlända invandrades etablering beräknas öka 2018 för att sedan minska 2019 och 2020.

Den lägre nivån jämfört med 2017 för utgiftsområde 14 beror till stor del på att arbetslösheten antas bli lägre och att arbetsmarknadsersättningarna därmed minskar och på färre subventionerade anställningar. Flytten av medel i samband med förändringar i etableringsuppdraget innebär ökade utgifter.

Regeringen slår fast att en väl fungerande arbetsmarknad tar till vara människors kompetens och vilja att arbeta. En hög sysselsättning är en central del av den svenska modellen. Arbete skapar resurser för välfärd och mer jämlik och jämställd fördelning. Regeringen betonar därför att alla som kan ska arbeta och vara delaktiga i samhällsbygget.

¹ Vårändringsbudget för 2017 (prop. 2016/17:99, bet. 2016/17:FiU21, rskr. 2016/17:316).

² Höständringsbudget för 2017 (prop. 2017/18:2).

I propositionen lyfter regeringen fram ett antal viktiga reformer och vilka effekter dessa får för anslagsnivåerna och utgiftsramarna i förhållande till 2017 års ekonomiska vårproposition (tabell 8.14 i propositionen).

Inom utgiftsområde 13 görs bl.a. en särskild satsning för att förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck. Regeringen betonar att Sverige har en feministisk regering. Jämställdhetspolitiken bygger på det övergripande målet att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. För genomförandet av jämställdhetspolitiken framhåller regeringen betydelsen av den nya jämställdhetsmyndigheten som inleder sitt arbete i januari 2018.

När det gäller etableringen understryker regeringen att det behövs tydliga spår som leder till jobb som möter behovet av arbetskraft och som leder till att fler nyanlända kan närma sig arbetsmarknaden. För nyanlända invandrare införs en utbildningsplikt, och för att möta ett ökat utbildningsbehov inom den kommunala vuxenutbildningen tillförs kommunerna medel.

Inom utgiftsområde 14 vidtar regeringen ett antal åtgärder för att underlätta inträdet på arbetsmarknaden, bl.a. ersätts ett flertal tidigare stöd med ett nytt och enhetligt särskilt anställningsstöd, ett s.k. introduktionsjobb. Regeringen gör bedömningen att denna reform kommer att öka arbetsgivarnas vilja att anställa med stöd och därigenom minska arbetslösheten. Regeringen avser dessutom att höja taket för den bidragsgrundande bruttolönen i det nya stödet till 20 000 kronor i månaden. För att stärka möjligheterna till arbete för personer med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga föreslås bl.a. en stegvis höjning av taket i lönebidragen.

Regeringen anser att samma rättigheter och skyldigheter ska gälla alla i Sverige. Regeringen lägger därför om regelverket för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag så att samma krav kan ställas på nyanlända som på övriga arbetssökande. Särskilda insatser görs för att utrikes födda kvinnor i högre utsträckning ska etablera sig på arbetsmarknaden, bl.a. genom resurser till studieförbunden för uppsökande och motiverande insatser.

Budgetpropositionen för 2018 bygger på en överenskommelse mellan regeringspartierna och Vänsterpartiet.

Motionerna

Oppositionspartierna (M, SD, C, L, KD) har presenterat var sin budgetmotion för 2018. I sina respektive motioner lämnar dessa partier förslag till nivåer på utgiftsramar för 2018 för utgiftsområdena 13 och 14 som skiljer sig från regeringens förslag. Oppositionspartiernas förslag, liksom förslagen till preliminära utgiftsramar för respektive utgiftsområde åren därefter, framgår av tabellerna 1–4 nedan.

Tabell 1 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 13*Tusental kronor*

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	KD	
2018	25 600 209	-354 863	-15 448 671	-405 355	+1 299 000	-932 300

Källor: prop. 2017/18:1; mot. 2017/18:3681; mot. 2017/18:2487; mot. 2017/18:3716; mot. 2017/18:3752 och mot. 2017/18:3798.

Tabell 2 Förslag till utgiftsram för utgiftsområde 14*Tusental kronor*

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	L	KD
2018	74 083 840	-8 512 800	-10 508 603	-11 994 796	-11 977 400	-8 141 933

Källor: prop. 2017/18:1; mot. 2017/18:3681; mot. 2017/18:2487; mot. 2017/18:3716; mot. 2017/18:3752 och mot. 2017/18:3798.

Tabell 3 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 13*Miljoner kronor*

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	L	KD
2019	18 754	-433	-14 140	-760	+357	-954
2020	14 691	-651	-14 275	-997	-410	-1 168

Källor: prop. 2017/18:1; mot. 2017/18:3681; mot. 2017/18:2487; mot. 2017/18:3716; mot. 2017/18:3752 och mot. 2017/18:3798.

Tabell 4 Förslag till preliminära utgiftsramar för utgiftsområde 14*Miljoner kronor*

År	Regeringen	Avvikelser från propositionens ram				
		M	SD	C	L	KD
2019	75 419	-11 368	-17 117	-13 744	-11 819	-10 564
2020	77 749	-13 608	-17 927	-14 995	-13 091	-11 977

Källor: prop. 2017/18:1; mot. 2017/18:3681; mot. 2017/18:2487; mot. 2017/18:3716; mot. 2017/18:3752 och mot. 2017/18:3798.

Nedan redovisas partiernas viktigaste skiljelinjer i förhållande till regeringens förslag med betoning på de delar som påverkar de alternativa ramnivåerna. Även vissa förslag på budgetens inkomstsida redovisas.

I ett gemensamt avsnitt i respektive partimotion framför Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna, nedan kallade allianspartierna, sin syn på bl.a. behovet av stärkta drivkrafter och sänkta trösklar in på arbetsmarknaden. En viktig utgångspunkt för allianspartierna är att drivkrafterna för att arbeta alltid måste vara starkare än drivkrafterna att vara

frånvarande från arbetsmarknaden. Allianspartierna anser att trösklarna in på svensk arbetsmarknad måste sänkas såväl för dem som är lämpade för vidareutbildning som för dem som av olika skäl inte klarar av eller vill studera.

För att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer menar man att anställningskostnaderna måste sänkas. Allianspartierna vill därför införa s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen. I anställningsformen ska lönen uppgå till 70 procent av rådande ingångslön i branschen. 30 procent av arbetstiden anses därmed gå till att lära sig arbetet eller utbildning. Arbetsgivaravgiften slopas i tre år inom ramen för anställningsformen.

Allianspartierna är vidare överens om att Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form ska läggas ned. Myndighetens verksamhet bör i första hand riktas mot de som står längst från arbetsmarknaden. Samtidigt bör andra aktörer se till att matchningen mellan arbetssökande och arbetsgivare blir mer effektiv.

På budgetens inkomstsida föreslår allianspartierna bl.a. att taket för RUT-avdraget tredubblas till 75 000 kronor per person och år, samt att reformen utvidgas till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster.

I partimotion 2017/18:3681 av Ulf KristerSSon m.fl. uppmärksammar Moderaterna vad man kallar det nya utanförskapet, det som drabbar de många människor som aldrig får sitt första jobb och över huvud taget inte kommer in på arbetsmarknaden. Detta beror enligt partiet delvis på de trösklar som finns i form av höga skatter på arbete, men det handlar också om att många saknar de kunskaper och erfarenheter som krävs på den svenska arbetsmarknaden. Det är personer utan utbildning och utrikes födda utan svenska erfarenheter som drabbas allra hårdast. Vad som krävs är fler nya vägar in till arbetsmarknaden och ökade drivkrafter för företag att anställa.

Förutom de alliansgemensamma förslagen om inträdesjobb, nedläggningen av Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form och reformeringen av RUT-avdraget lyfter Moderaterna fram ett antal förslag med koppling till områdena arbetsmarknad och arbetsliv samt jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som ligger ca 355 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

För att understryka vikten av integration och den enskildes ansvar vill Moderaterna att alla nyanlända vuxna i Sverige ska omfattas av en integrationsplikt. I integrationsplikten ingår bl.a. en utökad samhällsorientering som tydligt ska befästa att integration är en plikt i Sverige samt belysa vikten av det svenska språket, eget arbete samt de rättigheter och skyldigheter som gäller här. I integrationsplikten ingår också en utbildningsplikt för nyanlända utan färdig grundskoleutbildning. På motsvarande sätt som skolplikten ställer krav på grundskoleutbildning vill partiet genom förslaget skärpa kraven på att fler ska få grundläggande och avgörande kunskaper såsom att läsa, skriva och räkna.

Moderaterna anser att etableringsuppdraget i sig är för kort, särskilt för dem med kort utbildning från hemlandet. För denna grupp föreslås därför att statens ansvar utökas genom att uppdraget förlängs till tre år. Moderaterna anser också att aktivitetskraven under etableringstiden bör skärpas.

Moderaterna avvisar regeringens förslag om en ny jämställdhetsmyndighet.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en utgiftsram som är ca 8 513 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Moderaterna är principiellt för lönestöd eftersom det sänker arbetsgivarnas kostnader för att anställa nyanlända och personer med låg utbildning. Men partiet vill ersätta de många olika typerna av stöd med ett enda stöd som ska bygga på nystartsjobben som alliansregeringen införde. Det nya lönestödet ska inte kräva någon arbetsmarknadspolitisk bedömning utan endast att personen har varit arbetslös i minst ett år eller är nyanländ invandrare.

Den ersättningsnivå i arbetslöshetsförsäkringen som regeringen beslutat om riskerar enligt Moderaterna att förlänga arbetslöshetsperioderna. Moderaterna föreslår att taket i ersättningen sänks de 100 första dagarna. Avsikten är att stärka drivkrafterna till arbete och på detta sätt värna arbetslöshetsförsäkringens roll som en omställningsförsäkring.

För att stärka drivkrafterna till arbete föreslår Moderaterna också att möjligheten till ersättningar som överstiger försörjningsstödet bör begränsas. Förslaget är därför att det aktivitetsstöd lämnas när arbetslöshetsförsäkringens ersättningsdagar tar slut upphör vid arbetslöshet som varar längre än tre år.

Vidare får Arbetsmiljöverket i uppdrag att genomföra en särskild tillsyn av den psykosociala arbetsmiljön inom yrkesgrupper och hos arbetsgivare med särskilt hög sjukfrånvaro.

På budgetens inkomstsida vill Moderaterna bl.a. införa ett nytt jobbskatteavdrag med tyngdpunkt på lägre inkomster. För en lokalvårdare innebär det enligt partiet en genomsnittlig skattesänkning med närmare 400 kronor i månaden.

I partimotion 2017/18:2487 av Oscar Sjöstedt m.fl. beklagar Sverigedemokraterna att partiets förslag om en restriktiv migrationspolitik inte har fått gehör. Detta har enligt partiet medfört att kostnaderna för migration har ökat kraftigt på samma gång som resurserna till vård och omsorg har minskat. Detta har i förlängningen inneburit att medborgarna tvivlar på värdet i samhällskontraktet och därför inte heller ser någon nytta med att betala skatt till gemensamma angelägenheter.

En stor grupp av arbetssökande, huvudsakligen nyanlända invandrare, når inte upp till de krav som ställs på den svenska arbetsmarknaden. De förslag till lösningar som framförs av övriga partier, att antingen utbilda nyanlända eller sänka trösklarna till arbetsmarknaden, avvisas av Sverigedemokraterna. Eftersom många inte ens har slutförd grundskoleutbildning anser partiet att utbildning inte är en framkomlig väg för att inom en överskådlig framtid möta behovet av kvalificerad arbetskraft. Partiet kan inte heller tänka sig att sänka trösklarna eftersom man likställer det med att sänka kraven eller att sänka lönen, vilket enligt partiet rimmar illa med målsättningen att Sverige ska förbli

en kunskapsnation. Av detta drar Sverigedemokraterna slutsatsen att det måste till andra och helt nya lösningar.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är ca 15 449 miljoner kronor lägre än regeringens förslag. Partiet menar att regeringens och tidigare regeringars politik på integrationsområdet är misslyckad. Partiet anser att en effektiv politik för återvandring är en ofrånkomlig del av lösningen.

Sverigedemokraterna avvisar regeringens förslag om en ny jämställdhetsmyndighet.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är ca 10 509 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Sverigedemokraterna anser att det är hög tid att reformera Arbetsförmedlingen, en myndighet som byggdes för en annan tid och som inte kan hantera dagens dynamiska och mångfacetterade arbetsmarknad. Myndighetens resultat i meningen övergångar till reguljära arbeten, inte till subventionerade anställningar, kan enligt partiet inte beskrivas som annat än uselt. Med inspiration från utländska exempel föreslås det att Arbetsförmedlingens åtgärder och program ersätts och att det är dags att öppna upp för aktörer som privata, sociala och icke vinstdrivande företag. För dessa aktörers arbete med matchningsuppdraget gör Sverigedemokraterna en satsning på upphandling av kompetensförstärkning.

Eftersom arbetslöshetsförsäkringen är helt avgörande för hur arbetsmarknaden fungerar bör den enligt Sverigedemokraterna betraktas som en del av de grundläggande socialförsäkringssystemen och därmed vara helt skattefinansierad. För att öka tryggheten i systemet föreslås också att taket i ersättningen höjs kraftigt de 100 första dagarna för att sedan trappas av.

Dessutom föreslår Sverigedemokraterna ett program för lärlingsanställningar där oprövad ungdom eller utrikes födda kan komma i fråga. Arbetsgivaren är helt befriad från arbetsgivaravgift, och i anställningen ingår både utbildning i teoretiska kärnämnen och yrkespraktik.

På budgetens inkomstsida föreslås bl.a. en slopad utfasning av jobbskatteavdraget och en sänkning av skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

För Centerpartiet i partimotion 2017/18:3716 av Annie Lööf m.fl. framstår det som uppenbart att Sverige behöver ett nytt ledarskap som kan stoppa samhällets ökande tudelning. Inte minst på arbetsmarknaden växer gapet mellan inrikes och utrikes födda och mellan hög- och lågutbildade. För att fler nyanlända invandrare ska få jobb krävs det enligt Centerpartiet bl.a. att ingångslönerna anpassas till de nyanländas produktivitet, att arbetsmarknaden är flexibel och att egenföretagande underlättas. Förutom de alliansgemensamma förslagen om inträdesjobb, nedläggningen av Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form och reformeringen av RUT-avdraget lyfter Centerpartiet fram ett antal förslag med koppling till områdena arbetsmarknad och arbetsliv samt jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

För utgiftsområde 13 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger ca 405 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

För att minska kostnaderna för mottagandet, utan att samtidigt lämna människor utan försörjning, föreslås bl.a. att etableringsersättningen görs om till ett etableringslån. För att öka drivkrafterna till jobb bland nyanlända vill partiet återinföra den s.k. jobbstimulansen i etableringsersättningen, dvs. att en person kan få ersättning samtidigt som han eller hon har ett arbete med lön inom etableringsplanen. Till de förslag som ger ökade utgifter hör också bl.a. att samhällsorientering för asylsökande görs obligatorisk och tidigareläggs.

Centerpartiet avvisar regeringens förslag om en ny jämställdhetsmyndighet.

För utgiftsområde 14 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger ca 11 995 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Centerpartiet vill se färre, enklare och mer effektiva arbetsmarknadspolitiska åtgärder. För att effektivisera systemet med anställningsstöd bör antalet stödformer minska och reglerna för de individuella stödformerna förenklas. I stället bör nystartsjobben utvecklas.

För att finansiera alternativa förmedlingsaktörer och på så sätt förbättra matchningen föreslås att en s.k. arbetsförmedlarpeng införs 2019. Tanken är att Arbetsförmedlingens roll som matchningsaktör fasas ut under en övergångsperiod. Partiet vill även avveckla Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag för att i stället återföra ansvaret för mottagandet till kommunerna.

För långtidsarbetslösa vill Centerpartiet pröva s.k. matchningsanställningar som innebär att den arbetssökande får en anställning hos en matchningsaktör, t.ex. ett bemannings- eller rekryteringsföretag som erbjuder handledning och kompetensutveckling, samtidigt som personen får prova på att jobba hos en annan arbetsgivare som inte behöver bära arbetsgivaransvaret.

För att arbetslöshetsförsäkringen ska kunna fungera som en omställningsförsäkring måste den enligt Centerpartiet möjliggöra en trygg omställning samtidigt som det ska löna sig att arbeta. Därför bör taket i ersättningen sänkas och avtrappningen bör ske snabbt och likformigt.

På budgetens inkomstsida föreslås bl.a. ett s.k. ingångsavgift som innebär att ingen arbetsgivaravgift betalas på den del av lönen som understiger 16 000 kronor per månad under de två första år som en person är verksam på den svenska arbetsmarknaden. Avsikten är att fler ska få ett enklare inträde på arbetsmarknaden. Partiet föreslår även sänkt skatt med sikte på låg- och medelinkomsttagare och en slopad avtrappning av jobbskatteavdraget.

I partimotion 2017/18:3752 av Jan Björklund m.fl. menar Liberalerna att dagens arbetsmarknad inte är anpassad för den som har låg utbildning och låga kvalifikationer. Fler måste få realistiska chanser till jobb och egen försörjning. Därför behöver arbetsmarknaden mer av flexibilitet, och för att skapa fler jobb måste den även öppnas för fler enkla jobb.

Förutom de alliansgemensamma förslagen om inträdesjobb, nedläggningen av Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form och reformeringen av RUT-

avdraget lyfter Liberalerna fram ett antal förslag med koppling till områdena arbetsmarknad och arbetsliv samt jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

För utgiftsområde 13 föreslår Liberalerna en ram som ligger ca 1 299 miljoner kronor högre än regeringens förslag.

Liberalerna säger sig inte kunna acceptera alltför restriktiva och inhumana regler för asylpolitiken. Partiet värnar om rätten för barnfamiljer att återförenas även vid tillfälliga uppehållstillstånd och oavsett skyddsskäl, vilket ger ökade utgifter för utgiftsområdet.

Mäns våld mot kvinnor är enligt Liberalerna det mest extrema uttrycket för kvinnors utsatthet och har sin grund i ojämställdheten. Att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck är i dag en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna. Liberalerna föreslår bl.a. att det civila samhället och organisationer som arbetar med hedersfrågor får ett ökat stöd.

Liberalerna menar att det också handlar om att motverka framväxten av segregation och en situation där samhällets institutioner i utsatta områden utmanas av parallella strukturer med egen normbildning, ekonomi och rättsskipning. När det gäller segregationen vill partiet i stället för att som regeringen föreslår inrätta en delegation införa ett permanent prestationsbaserat stimulansbidrag till kommuner och stadsdelar som aktivt jobbar med att förbättra situationen i utsatta områden.

För utgiftsområde 14 föreslår Liberalerna en ram som ligger ca 11 977 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Liberalerna anser att regeringens utbyggnad av de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna främst bidrar till att den öppna arbetslösheten ersätts av en dold arbetslöshet. Liberalerna vill i stället effektivisera anställningsstöden, bl.a. genom att sammanföra dem till en ny anställningssubvention, s.k. nystartsjobb plus med ett lönetak på 18 000 kronor i månaden.

På budgetens inkomstsida föreslås bl.a. en höjning av brytpunkten för statlig inkomstskatt från dagens ca 36 000 kronor i månaden till 43 000 kronor i månaden samt en slopad avtrappning av jobbskatteavdraget för månadsinkomster över 50 000 kronor.

Enligt Kristdemokraterna i partimotion 2017/18:3798 av Andreas Carlson m.fl. hör tudelningen på arbetsmarknaden till en av Sveriges mest angelägna utmaningar. Enligt partiet måste det öppnas upp för fler typer av jobb, och då går det inte att benämna jobb som fina eller fula. För att bredda arbetsmarknaden för grupper som har svårast att komma in på den måste kostnaderna för att anställa kraftfullt sänkas. Förutom de alliansgemensamma förslagen om inträdesjobb, nedläggningen av Arbetsförmedlingen i dess nuvarande form och reformeringen av RUT-avdraget lyfter Kristdemokraterna fram ett antal förslag med koppling till områdena arbetsmarknad och arbetsliv samt jämställdhet och nyanlända invandrades etablering.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en ram som ligger ca 932 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna föreslår att den utbildning (sfi och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds förläggs redan till asyltiden. Avsikten med detta s.k. asylprogram är att förkorta etableringstiden och bryta den passivitet och den otydlighet om framtiden som den utdragna handläggningen av asylansökan i dag innebär. Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett arbetskra­v vid det egna asylboendet, det kan gälla t.ex. lokalvård och trädgårdsarbete. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskravet kan få sin dagersättning nedsatt. Satsningarna inom asylprogram görs på andra utgiftsområden.

Kristdemokraterna avvisar regeringens förslag om en ny jämställdhetsmyndighet. Partiet anser att det finns ett behov av samordning på jämställdhetspolitikens område men föreslår i stället en delegation för jämställdhet.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en ram som ligger ca 8 142 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna ställer sig kritiska till det stora antalet olika stöd och anställningsformer med olika villkor, utformning och tidsgränser som finns inom arbetsmarknadspolitiken. För mindre nogräknade företag ger de statliga arbetsmarknadsåtgärderna en möjlighet att maximera lönsamheten, vilket snedvrider konkurrensen och tränger undan osubventionerade jobb. Arbetsmarknadspolitiken behöver enligt Kristdemokraterna en grundlig renovering, och partiet föreslår bl.a. att snabbspåren och de moderna beredskapsjobben avskaffas.

Stark kritik riktas även mot arbetsmarknadsutbildningen, vars resultat enligt Kristdemokraterna är undermåliga och snarast verkar kontraproduktivt för möjligheten att få ett jobb. Arbetsmarknadsutbildningen bör därför avvecklas till förmån för fler platser inom yrkesvuxenutbildningen. Kristdemokraterna föreslår även att bl.a. extratjänsterna avvecklas.

En typ av subventionerade anställningar som Kristdemokraterna menar fyller en viktig funktion är lönestöden för personer som har en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga. Kristdemokraterna ställer sig bakom regeringens förslag om ökade lönebidrag för denna grupp.

För personer som under mycket lång tid varit frånvarande från arbetsmarknaden föreslår Kristdemokraterna dessutom bl.a. ett handledarstöd hos arbetsintegrerande sociala företag.

På budgetens inkomstsida föreslås bl.a. ett dubbelt jobbskatteavdrag för nyanlända invandrare och personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet lämnar i det följande sin övergripande bedömning av ramnivåerna och kommenterar vissa reformer för att senare, i betänkandena 2017/18:AU1 och 2017/18:AU2, återkomma till en mer detaljerad behandling av regeringens förslag.

Utskottet konstaterar inledningsvis att arbetsmarknaden fortsätter att utvecklas starkt. Sysselsättningen fortsätter att öka och allt fler deltar i arbetskraften. Sedan regeringen tillträdde 2014 har sysselsättningen ökat med

över 200 000 personer till följd av en god konjunktur, en växande befolkning och regeringens reformer. Sysselsättningsgraden är den högsta i EU och den högsta i Sverige sedan 1992. Utskottet noterar också att de reformer och besparingar som föreslås i regeringens budgetproposition samlat bedöms leda till en något högre potentiell sysselsättning och en lägre jämviktsarbetslöshet framöver. Utskottet välkomnar varaktiga reformer för att ännu fler ska kunna ta och få ett arbete.

Men även om det finns anledning att glädjas åt en positiv utveckling konstaterar utskottet samtidigt att det finns stora utmaningar på den svenska arbetsmarknaden. Arbetslösheten är fortfarande för hög, särskilt bland dem som inte gått ut gymnasieskolan och bland personer födda utanför Europa. Enligt utskottet finns det i dag inte många frågor som är viktigare än hur nyanländas resurser ska tas till vara. En framgångsrik integration är avgörande för att kunna råda bot på den brist på arbetskraft inom många sektorer som en åldrande befolkning leder till. Arbete skapar resurser för välfärd och en mer jämlik och jämställd fördelning. Liksom regeringen betonar utskottet att alla som kan ska arbeta och vara delaktiga i samhällsbygget.

Utskottet anser att vägarna till jobb måste bli fler och enklare. Ett sätt att åstadkomma en snabbare etablering är att öka arbetsgivarnas benägenhet att anställa nyanlända invandrare. Här välkomnar utskottet förändringarna gällande de subventionerade anställningarna där reformen med introduktionsjobb ersätter ett flertal stödformer. Utskottet förväntar sig att färre, enklare och mer kraftfulla stöd ska bidra till att öka arbetsgivarnas vilja att anställa med stöd, och därigenom blir det lättare för grupper med svag ställning att komma in på arbetsmarknaden.

Av stor vikt för etableringen är också att regelverket för Arbetsförmedlingens etableringsuppdrag nu läggs om så att samma krav kan ställas på nyanlända som på övriga arbetssökande. Liksom andra arbetssökande ska även nyanlända ha både rätt till stöd från Arbetsförmedlingen och en skyldighet att delta i relevanta insatser. Som utskottet tidigare uttalat är det välkommet att rätten till ersättning villkoras av ett aktivt deltagande i insatserna (jämför bet. 2016/17:AU15).

Utskottet välkomnar den utbildningsplikt som regeringen inför och som innebär att alla nyanlända invandrare som bedöms vara i behov av utbildning för att få ett arbete kan anvisas till att söka och ta del av utbildning. Genom krav på att skaffa sig de kunskaper som krävs för att t.ex. kunna matchas mot arbete tydliggörs även här individens ansvar för att förändra sin egen situation. I sammanhanget vill utskottet också välkomna att möjligheten att ta del av bl.a. samhällsinformation inom ramen för tidiga insatser förstärks.

Det är väl känt att arbetskraftsdeltagandet bland utrikes födda kvinnor fortfarande är för lågt. Det är självklart att kvinnor och män ska ges samma möjligheter och incitament att etablera sig på arbetsmarknaden. Utskottet ser därför positivt på att särskilda insatser görs för att öka nyanlända och utrikes födda kvinnors möjligheter att lära sig svenska, få ett arbete eller driva företag.

När det gäller arbetet med jämställdhetsfrågor noterar utskottet med tillfredsställelse att regeringen inte bara gör stora utfästelser utan också visar på konkreta åtgärder och resultat. Utskottet är av uppfattningen att den nya Jämställdhetsmyndigheten kan bidra till långsiktighet och effektivitet inom jämställdhetspolitiken. Här vill utskottet särskilt uppmärksamma arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, och den utökade satsningen för detta ändamål är av stor betydelse. I sammanhanget vill utskottet även understryka vikten av arbetet mot segregation, där inrättandet av Delegationen mot segregation är ett led i ett långsiktigt reformprogram.

Utskottet kan konstatera att Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna i sina respektive budgetmotioner för utgiftsområde 13 föreslår utgiftsramar som är ungefär i nivå med eller lägre än regeringens, medan Sverigedemokraterna föreslår en väsentligt lägre ramnivå än regeringen. Liberalerna föreslår en högre nivå än regeringen. För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna, Sverigedemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna väsentligt lägre ramnivåer än regeringen.

När det gäller allianspartiernas olika förslag kan utskottet, som många gånger tidigare, konstatera att det finns en stark övertro på skattesubventioner för enskilda företag och vissa hushåll som medel för att öka sysselsättningen. Utskottet menar för sin del att det är investeringar i välfärd, utbildning och omställning som bidrar till att allt fler kan komma i arbete.

Tydliga och viktiga skillnader jämfört med regeringens politik märks också när de borgerliga partierna argumenterar för sänkta ingångslöner som ett sätt för bl.a. nyanlända invandrare med låg utbildning att lättare komma in på arbetsmarknaden. Dessutom verkar avsikten vara att dessa s.k. inträdesjobb ska drivas igenom med lagstiftningsåtgärder. Utskottet anser att det inte är möjligt att sänka lönen för en enskild grupp utan att detta också riskerar att leda till en press nedåt för de ordinarie lönenivåerna, särskilt i grupper med redan låga löner, med den totala effekten att lönespridningen ökar. Och ett samhälle med ökande klyftor resulterar i sämre förutsättningar för social rörlighet och omställning på arbetsmarknaden. Utskottet avvisar därmed inträdesjobben.

I övrigt när det gäller lönebildningen har den av tradition och med bred politisk enighet varit en fråga för arbetsmarknadens parter. För nyanlända invandrare som står långt ifrån arbetsmarknaden kan jobb med lägre kvalifikationskrav vara en lösning. Utskottet har tidigare betonat att alla typer av jobb behövs, men alla löner ska också gå att leva på. Utskottet välkomnar att arbetsmarknadens parter för närvarande förhandlar om förslag med syfte att underlätta för nyanlända invandrare och långtidsarbetslösa att ta sig in på arbetsmarknaden.

Allianspartierna liksom även Sverigedemokraterna har olika förslag om förändringar i fråga om hur arbetsmarknadspolitiken ska genomföras. Utskottet anser fortfarande att detta uppdrag bör ligga på den offentliga Arbetsförmedlingen, men att det på samma gång kan finnas utrymme för alternativa insatser från kompletterande aktörer (jämför bet. 2014/15:AU5).

Det är utan tvivel så att Arbetsförmedlingen står inför stora utmaningar, men utskottet kan samtidigt konstatera att regeringen vidtagit en rad åtgärder för att modernisera och förstärka myndigheten och dess verksamhet. Det arbetsmarknadspolitiska regelverket har förenklats och förtydligats, förutsättningarna för samverkan med t.ex. kommunerna har förbättrats och samverkan med arbetsmarknadens parter om kompetensförsörjning och utbildningssatsningar pågår, för att ta några exempel. När det gäller den mer långsiktiga analysen vill utskottet hänvisa till att regeringen, mot bakgrund av riksdagens tillkännagivande, beslutat om tilläggsdirektiv till den pågående Arbetsmarknadsutredningen i vilka det framgår att utredningen bl.a. ska analysera och lämna förslag på hur Arbetsförmedlingens samarbete med andra relevanta aktörer kan förbättras och hur de delar av Arbetsförmedlingens uppdrag som inte innebär myndighetsutövning kan läggas ut på andra aktörer samt hur det statliga åtagandet i övrigt i så fall bör organiseras. (bet. 2016/17:AUI6, rskr. 2016/17:184).

Som nämnts ovan föreslår Sverigedemokraterna i sin budgetmotion för utgiftsområde 13 en väsentligt lägre ramnivå än regeringen. Utskottet kan konstatera att det i praktiken innebär att integrationspolitiken helt slopas. Men inte nog med det, Sverigedemokraterna förespråkar s.k. återvandring, dvs. att personer på olika sätt ska förmås att återvända till sina gamla hemländer. Detta är ett synsätt som utskottet tydligt tar avstånd ifrån. Sverige ska fortsätta att vara ett land som tar ett stort ansvar för flyktingmottagandet. Liksom många gånger tidigare vill utskottet i stället framhålla den potential och möjlighet att investera i framtiden som migrationen innebär. Detta uppnås bl.a. genom att de nyanlända tillhandahålls verktyg så att de snabbt kan etablera sig och bidra till det svenska samhället och den framtid som är vår gemensamma.

Mot denna bakgrund föreslår utskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag i proposition 2017/18:1 om utgiftsramar för 2018 för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv, om de preliminära utgiftsramarna för respektive utgiftsområde 2019 och 2020 samt om inkomstberäkningarna i berörda delar. Oppositionspartiernas förslag bör avstyrkas i motsvarande delar.

Stockholm den 24 oktober 2017

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Raimo Pärssinen

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Raimo Pärssinen (S), Jessica Polfjärd (M), Jessica Roswall (M), Ann-Christin Ahlberg (S), Sven-Olof Sällström (SD), Patrik Björck (S), Annika Qarlsson (C), Marco Venegas (MP), Christian Holm Barenfeld (M), Magnus Persson (SD), Fredrik Malm (L), Ali Esbati (V), Désirée Pethrus (KD), Helén Pettersson i Umeå (S), Magnus Manhammar (S), Erik Andersson (M) och Serkan Köse (S).

Avvikande meningar

1. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (M)

Jessica Polfjärd (M), Jessica Roswall (M), Christian Holm Barenfeld (M) och Erik Andersson (M) anför:

När det gäller den övergripande inriktningen av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, där arbetsmarknadspolitiken utgör en viktig del, håller vi inte med utskottet om att Sverige är på rätt väg. Sverige befinner sig förvisso i en högkonjunktur, men det är en ovanlig högkonjunktur. Det som skiljer denna konjunkturåterhämtning från andra är att Sverige samtidigt har strukturella obalanser på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. En högkonjunktur är normalt det tillfälle då de som står längst från arbetsmarknaden har en möjlighet att etablera sig. Men nu präglas i stället arbetsmarknaden av en växande tudelning där en allt större andel arbetslösa, som till övervägande del består av utrikes födda och personer utan gymnasieutbildning, står allt längre från arbetsmarknaden.

Dessa grupper har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden på grund av höga trösklar orsakade av låg flexibilitet på arbetsmarknaden, växande kompetenskrav, skatteklar och få jobb med lägre kvalifikationskrav, samt dålig tillgång på bostäder. Lägg dessutom till att regeringen har förskjutit finanspolitiken i expansiv riktning med ökade och ofinansierade utgifter. Konjunkturinstitutet riktar i sin senaste rapport skarp kritik mot regeringen för att budgeten är kraftigt underfinansierad och har för lite strukturella reformer. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att den expansiva budgeten driver på tillväxten i sysselsättningen 2018, men att bara en liten del av åtgärderna på 40 miljarder kronor kan ses som strukturella, i den meningen att de bidrar till att varaktigt höja sysselsättningen. För att den relativt låga arbetslösheten på sikt inte åter ska stiga krävs det att arbetsmarknadens funktionssätt förbättras. Men regeringen står utan en effektiv jobbpolitik och förefaller sakna ambitioner när det gäller att presentera en samlad strategi som kan leda till en varaktig höjning av sysselsättningen.

Moderaterna anser att en av våra främsta samhällsutmaningar är det nya utanförskap som växer sig allt starkare i Sverige. En av sju svenskar i arbetsför ålder befinner sig i utanförskap och bidragsberoende. Det drabbar mest utrikes födda och unga utan gymnasieutbildning, som i allt högre grad stängs ute från arbetsmarknaden och hamnar i långvarig arbetslöshet. Utvecklingen riskerar dessutom att förstärkas av det stora antalet asylsökande som sökt sig till Sverige under de senaste åren. Bara en fjärdedel av de nyanlända som kommit

till Sverige har en heltidsanställning efter åtta år. Sverige har i dag 130 områden där utanförskapet är särskilt stort. Vägen till det första jobbet blir allt längre.

Moderaterna anser att trösklarna måste sänkas, dels för dem som klarar att ta steget till vidareutbildning, dels för dem som av olika skäl inte klarar av eller vill studera. Anställningskostnaderna måste sänkas för att öka efterfrågan på arbetskraft med lägre kvalifikationer.

I detta yttrande uppmärksammar vi några av de reformer Moderaterna har på området och viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen. I de kommande betänkandena 2017/18:AU1 och 2017/18:AU2 återkommer vi med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrades etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Moderaterna en ram som ligger ca 355 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Liksom utskottet välkomnar Moderaterna omläggningen av regelverket för nyanlända invandrades etablering, som utgör en del av uppgörelsen om migration mellan regeringen och allianspartierna från oktober 2015. Moderaterna ser dock behov av fler åtgärder på området än vad regeringen och utskottet gör.

För att understryka vikten av integration och den enskildes ansvar vill Moderaterna att alla nyanlända vuxna i Sverige ska omfattas av en integrationsplikt. I integrationsplikten ingår en utökad samhällsorientering och en utbildningsplikt.

Moderaterna anser att etableringsuppdraget i sig är för kort, särskilt för dem som har kort utbildning från hemlandet. För denna grupp föreslås därför att statens ansvar utökas genom att uppdraget förlängs till tre år.

Vi håller inte med utskottet när det gäller behovet av en ny jämställdhetsmyndighet utan anser att befintliga verksamheter såsom den mot hedersförtryck vid Länsstyrelsen i Östergötland, verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala liksom samordningen av arbetet mot prostitution och människohandel som bedrivs vid Länsstyrelsen i Stockholms län ska behållas.

För utgiftsområde 14 föreslår Moderaterna en utgiftsram som är ca 8 513 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Moderaterna, tillsammans med de övriga allianspartierna, vill införa s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen.

När det gäller Arbetsförmedlingen har vi till skillnad från utskottet inte förtroende för myndighetens verksamhet eller att den förmår förbättra resultaten och klara sin uppgift. Moderaterna är tillsammans med de övriga allianspartierna överens om att Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form ska läggas ned.

Moderaterna är principiellt för lönestöd eftersom det sänker arbetsgivarnas kostnader för att anställa nyanlända och personer med låg utbildnings-

bakgrund. Men vi vill ersätta de många olika typerna av stöd med ett enda stöd som ska bygga på nystartsjobben som alliansregeringen införde.

Sjukfrånvaron måste minskas. För att komma till rätta med den höga sjukfrånvaro som finns i vissa sektorer och hos vissa arbetsgivare behöver tillsynen och kontrollen öka bland de arbetsgivare som inte håller nere sjuktalen. För detta ändamål avsätter vi medel till Arbetsmiljöverket för att genomföra en särskild tillsyn av den psykosociala arbetsmiljön.

För att säkra att arbetslöshetsförsäkringen förblir en försäkring som ger tillfälliga ersättningar under perioder då människor drabbas av arbetslöshet bör den präglas av en tydlig arbetslinje. Moderaterna föreslår därför en stramare arbetslöshetsförsäkring som upprätthåller drivkrafterna att gå från bidrag till arbete.

För att stärka drivkrafterna till arbete föreslår Moderaterna också att möjligheten till ersättningar som överstiger försörjningsstödet bör begränsas. Förslaget är därför att det aktivitetsstöd som kan lämnas när arbetslöshetsförsäkringens ersättningsdagar tar slut upphör vid arbetslöshet som varar längre än tre år.

På budgetens inkomstsida är Moderaterna tillsammans med de övriga allianspartierna bl.a. överens om att taket för RUT-avdraget ska tredubblas samt att reformen ska utvidgas till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Moderaterna vill även bl.a. införa ett nytt jobbskatteavdrag med tyngdpunkt på lägre inkomster.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att motion 2017/18:3681 (M) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiernas förslag.

2. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (SD)

Sven-Olof Sällström (SD) och Magnus Persson (SD) anför:

Det går tyvärr inte att vrida klockan tillbaka. I inledningen av den nuvarande mandatperioden föreslog Sverigedemokraterna betydande åtstramningar inom migrationspolitiken. Övriga partier instämde inte och detta har medfört att kostnaderna relaterade till migration har ökat kraftigt på samma gång som resurserna till vård och omsorg har minskat. I förlängningen har detta inneburit att medborgarna tvivlar på värdet i samhällskontraktet och därför inte heller ser någon nytta med att betala skatt till gemensamma angelägenheter.

Högkonjunkturen i Sverige fortsätter att vara stark, vilket även gäller efterfrågan på arbetskraft. Detta påverkar dock inte arbetslösheten i nämnvärd utsträckning på grund av betydande problem med mismatchning på den svenska arbetsmarknaden. Detta förklaras i sin tur huvudsakligen av ett kraftigt inflöde under kort tid av lågutbildad arbetskraft, men även av ett

utbildningssystem som under lång tid inte har utbildat kompetens i enlighet med arbetsmarknadens behov.

En stor grupp av arbetssökande, huvudsakligen nyanlända invandrare, når alltså inte upp till de krav som ställs på den svenska arbetsmarknaden. De förslag till lösningar som framförs av övriga partier, att antingen utbilda nyanlända eller sänka trösklarna till arbetsmarknaden, avvisas av Sverigedemokraterna. Till att börja med anser vi att eftersom många inte ens har slutförd grundskoleutbildning är utbildning inte en framkomlig väg för att inom en överskådlig framtid tillgodose behovet av kvalificerad arbetskraft. Den nuvarande regeringen har fått för sig att om man bara utbildar de nyanlända så löser sig problematiken. Detta är en mycket kostsam illusion, som kostar skattebetalarna miljarder som behövs inom andra utgiftsområden.

Sverigedemokraterna kan inte heller tänka sig att sänka trösklarna eftersom det handlar om att sänka kraven eller sänka lönen, vilket enligt vår mening rimmar illa med målsättningen att Sverige ska förbli en kunskapsnation. Svenska företag, myndigheter och organisationer har i årtal ägnat sig åt att rationalisera bort enklare arbeten. Denna utveckling som förstärks av möjligheterna till digitalisering vill vi uppmuntra, inte hindra – det går inte att backa in i framtiden. Sammantaget drar Sverigedemokraterna slutsatsen att det måste till andra och helt nya lösningar.

I detta yttrande uppmärksammar vi några av de reformer Sverigedemokraterna har på området och viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen. I de kommande betänkandena 2017/18:AU1 och 2017/18:AU2 återkommer vi med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrares etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är 15 449 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Som framgått menar vi att regeringens och tidigare regeringars misslyckade politik på integrationsområdet ligger i öppen dager. Sveriges arbetsmarknad är i dag tudelad och ingen enskild åtgärd eller reform kan råda bot på denna problematik. Snarare krävs det en mångfald av åtgärder, där en effektiv politik för återvandring är en ofrånkomlig del.

Vi håller inte med utskottet när det gäller behovet av en ny jämställdhetsmyndighet. När det gäller jämställdhetsåtgärder vill vi jämfört med regeringens förslag stärka arbetet för kvinnofrid samt utöka jourverksamheternas arbete så att även våldsutsatta män och personer utsatta för hedersrelaterat våld kan få det stöd de behöver.

För utgiftsområde 14 föreslår Sverigedemokraterna en utgiftsram som är ca 10 509 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Sverigedemokraterna anser att det är hög tid att reformera Arbetsförmedlingen, en myndighet som byggdes för en annan tid och som inte kan hantera dagens dynamiska och mångfacetterade arbetsmarknad. Myndighetens resultat i meningen övergångar till reguljära arbeten, inte till subventionerade anställningar, kan inte beskrivas som annat än uselt. Med

inspiration från utländska exempel föreslår vi att Arbetsförmedlingens åtgärder och program ersätts och att det är dags att öppna upp för aktörer som privata, sociala och icke vinstdrivande företag. På detta sätt upphandlas utbildnings- och matchningsarbete av de bästa aktörerna i samhället. Leverantörerna får en provisionsbaserad ersättning baserad på hur väl man lyckas förmedla ett arbete. Provisionen är även beroende av om den tidigare arbetssökande lyckas behålla jobbet. Sammantaget ger detta incitament för samtliga parter att göra ett bra och synnerligen långsiktigt jobb.

Sverigedemokraterna menar att arbetslöshetsförsäkringen är så pass central för arbetsmarknaden att den bör betraktas som en del av de generella socialförsäkringssystemen. Det innebär bl.a. att arbetslöshetsförsäkringen bör vara obligatorisk och därför helt skattefinansierad. Det faktiska försäkringsskyddet bör också öka och ersättningstaket höjas. Det medför en kombination av stärkt försäkringsskydd och incitament att hitta ett nytt jobb.

Med sikte på oprövad ungdom eller utrikes födda med svårvaliderad bakgrund föreslår vi att en helt ny anställningsform införs, en lärlingsanställning. Rent juridiskt bör den jämföras med nuvarande provanställning, men den ska gälla i högst tre år. Det skulle innebära att ett företag som anställer en person med denna bakgrund i syfte att säkra sin långsiktiga kompetensförsörjning kan göra detta tämligen riskfritt. Visar det sig att personen i fråga är driftig och ambitiös kommer lärlingsanställningen att mynna ut i en reguljär tillsvidareanställning inom loppet av högst tre år, vilket vore en framgång för samtliga parter. Visar det sig att samarbetet inte fungerar tillfredsställande har företagaren inte tagit på sig orimliga risker. Lärlings-systemet inriktar sig i första hand mot ungdomar som börjar på gymnasiet, men bör vara öppet för äldre som av olika skäl inte slutfört sin gymnasieutbildning. Detta kan alltså avse såväl inrikes födda som utrikes födda.

På budgetens inkomstsida föreslår Sverigedemokraterna bl.a. en slopad utfasning av jobbskatteavdraget och en sänkning av skiktgränsen för statlig inkomstskatt.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser vi att motion 2017/18:2487 (SD) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

3. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (C)

Annika Qarlsso (C) anför:

När det gäller den övergripande inriktningen av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, där arbetsmarknadspolitiken utgör en viktig del, håller vi inte med utskottet om att Sverige är på rätt väg. Sverige befinner sig förvisso i en

högkonjunktur, men det är en ovanlig högkonjunktur. Det som skiljer denna konjunkturåterhämtning från andra är att Sverige samtidigt har strukturella obalanser på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. En högkonjunktur är normalt det tillfälle då de som står längst från arbetsmarknaden har en möjlighet att etablera sig. Men nu präglas i stället arbetsmarknaden av en växande tudelning där en allt större andel arbetslösa, som till övervägande del består av utrikes födda och personer utan gymnasieutbildning, står allt längre från arbetsmarknaden.

Dessa grupper har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden på grund av höga trösklar orsakade av låg flexibilitet på arbetsmarknaden, växande kompetenskrav, skattekilrar och få jobb med lägre kvalifikationskrav, samt dålig tillgång på bostäder. Lägg dessutom till att regeringen har förskjutit finanspolitiken i expansiv riktning med ökade och ofinansierade utgifter. Konjunkturinstitutet riktar i sin senaste rapport skarp kritik mot regeringen för att budgeten är kraftigt underfinansierad och har för lite strukturella reformer. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att den expansiva budgeten driver på tillväxten i sysselsättningen 2018, men att bara en liten del av åtgärderna på 40 miljarder kronor kan ses som strukturella, i den meningen att de bidrar till att varaktigt höja sysselsättningen. För att den relativt låga arbetslösheten på sikt inte åter ska stiga krävs det att arbetsmarknadens funktionssätt förbättras. Men regeringen står utan en effektiv jobbpolitik och förefaller sakna ambitioner när det gäller att presentera en samlad strategi som kan leda till en varaktig höjning av sysselsättningen.

Enligt Centerpartiet står den svenska arbetsmarknaden just nu inför en unik utmaning. Trots ett mycket starkt konjunkturläge fortsätter utanförskapet att vara högt, särskilt bland nyanlända och personer med kort utbildning. För Centerpartiet framstår det som uppenbart att Sverige behöver ett nytt ledarskap, och för att bryta klyvningen av arbetsmarknaden krävs det ansvarsfulla reformer med inriktning på jobb och företagande. För att fler nyanlända invandrare ska få jobb krävs det enligt Centerpartiet bl.a. att ingångslönerna anpassas till de nyanländas produktivitet, att arbetsmarknaden är flexibel och att egenföretagande underlättas.

I detta yttrande uppmärksammar jag några av de reformer Centerpartiet har på området och viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen. I de kommande betänkandena 2017/18:AU1 och 2017/18:AU2 återkommer jag med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrades etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger ca 405 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Liksom utskottet välkomnar Centerpartiet omläggningen av regelverket för nyanlända invandrades etablering, som utgör en del av uppgörelsen om migration mellan regeringen och allianspartierna från oktober 2015. Centerpartiet ser dock behov av fler åtgärder på området än vad regeringen och utskottet gör.

För att minska kostnaderna för mottagandet, utan att samtidigt lämna människor utan försörjning, föreslås bl.a. att etableringsersättningen görs om till ett etableringslån. För att öka drivkrafterna till jobb bland nyanlända vill Centerpartiet återinföra den s.k. jobbstimulansen i etableringsersättningen, dvs. att en person kan få ersättning samtidigt som han eller hon har ett arbete med lön inom etableringsplanen.

Vidare anser jag att det finns ett stort värde i att nyanlända tidigt får ta del av det svenska samhället och kunskap om hur det fungerar. Centerpartiet föreslår att samhällsorientering för asylsökande görs obligatorisk och tidigareläggs.

Jag håller inte med utskottet när det gäller behovet av en ny jämställdhetsmyndighet utan anser att befintliga verksamheter såsom den mot hedersförtryck vid Länsstyrelsen i Östergötland, verksamheten vid Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala liksom samordningen av arbetet mot prostitution och människohandel som bedrivs vid Länsstyrelsen i Stockholms län ska behållas.

För utgiftsområde 14 föreslår Centerpartiet en utgiftsram som ligger ca 11 995 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Centerpartiet, tillsammans med de övriga allianspartierna, vill införa s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen.

När det gäller Arbetsförmedlingen har jag till skillnad från utskottet inte förtroende för myndighetens verksamhet eller att den förmår förbättra resultaten och klara sin uppgift. Centerpartiet är tillsammans med de övriga allianspartierna överens om att Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form ska läggas ned.

För att effektivisera systemet med anställningsstöd bör antalet stödformer minska och reglerna för de individuella stödformerna förenklas. I stället bör nystartsjobben, det enklaste anställningsstödet utvecklas. Detta stöd är dessutom en rättighet för långtidsarbetslösa; därför kan eventuella problem med stigmatisering till följd av snäv fokusering antas vara mindre.

För långtidsarbetslösa vill Centerpartiet pröva s.k. matchningsanställningar som innebär att den arbetssökande får en anställning hos en matchningsaktör, t.ex. ett bemannings- eller rekryteringsföretag som erbjuder handledning och kompetensutveckling, samtidigt som personen får prova på att jobba hos en annan arbetsgivare som inte behöver bära arbetsgivaransvaret. Reformen är tänkt att ersätta extratjänsterna och innebär totalt sett minskade utgifter.

För att arbetslöshetsförsäkringen ska kunna fungera som en omställningsförsäkring måste den enligt Centerpartiet möjliggöra en trygg omställning samtidigt som det ska löna sig att arbeta. Därför bör taket i ersättningen sänkas, och avtrappningen bör ske snabbt och likformigt.

På budgetens inkomstsida är Centerpartiet tillsammans med de övriga allianspartierna bl.a. överens om att taket för RUT-avdraget ska tredubblas samt att reformen ska utvidgas till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Centerpartiet föreslår även bl.a. ett s.k. ingångsavdrag

som innebär att ingen arbetsgivaravgift betalas på den del av lönen som understiger 16 000 kronor per månad under de två första år som en person är verksam på den svenska arbetsmarknaden.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2017/18:3716 (C) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

4. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (L)

Fredrik Malm (L) anför:

När det gäller den övergripande inriktningen av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, där arbetsmarknadspolitiken utgör en viktig del, håller vi inte med utskottet om att Sverige är på rätt väg. Sverige befinner sig förvisso i en högkonjunktur, men det är en ovanlig högkonjunktur. Det som skiljer denna konjunkturåterhämtning från andra är att Sverige samtidigt har strukturella obalanser på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. En högkonjunktur är normalt det tillfälle då de som står längst från arbetsmarknaden har en möjlighet att etablera sig. Men nu präglas i stället arbetsmarknaden av en växande tudelning där en allt större andel arbetslösa, som till övervägande del består av utrikes födda och personer utan gymnasieutbildning, står allt längre från arbetsmarknaden.

Dessa grupper har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden på grund av höga trösklar orsakade av låg flexibilitet på arbetsmarknaden, växande kompetenskrav, skatteklirar och få jobb med lägre kvalifikationskrav, samt dålig tillgång på bostäder. Lägg dessutom till att regeringen har förskjutit finanspolitiken i expansiv riktning med ökade och ofinansierade utgifter. Konjunkturinstitutet riktar i sin senaste rapport skarp kritik mot regeringen för att budgeten är kraftigt underfinansierad och har för lite strukturella reformer. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att den expansiva budgeten driver på tillväxten i sysselsättningen 2018, men att bara en liten del av åtgärderna på 40 miljarder kronor kan ses som strukturella, i den meningen att de bidrar till att varaktigt höja sysselsättningen. För att den relativt låga arbetslösheten på sikt inte åter ska stiga krävs det att arbetsmarknadens funktionssätt förbättras. Men regeringen står utan en effektiv jobbpolitik och förefaller sakna ambitioner när det gäller att presentera en samlad strategi som kan leda till en varaktig höjning av sysselsättningen.

Liberalerna anser att politiken bör ha som mål att så många arbetsföra som möjligt ska få bidra och komma i arbete. Regeringens arbetslöshetsmål styr fel, är oklart formulerat och kommer av allt att döma inte att nås. Regeringens mål har vid upprepade tillfällen kritiserats av Finanspolitiska rådet, som anser att det borde omformuleras till separata sysselsättningsmål för olika grupper,

exempelvis asylinvandrare, unga lågutbildade och långtidsarbetslösa. Liberalerna föreslår därför, grundat i Finanspolitiska rådets reformförslag, att Sverige inför ett nytt sysselsättningsmål med ett tydligt huvudmål: Sverige ska 2025 ha 70 procents sysselsättning i åldrarna 15–74 år.

Dagens arbetsmarknad inte är anpassad för den som har låg utbildning och låga kvalifikationer. Fler måste få realistiska chanser till jobb och egen försörjning. Därför behöver arbetsmarknaden mer av flexibilitet, och för att skapa fler jobb måste det även öppnas upp för fler enkla jobb.

I detta yttrande uppmärksammar jag några av de reformer Liberalerna har på området och viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen. I de kommande betänkandena 2017/18:AU1 och 2017/18:AU2 återkommer jag med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrares etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Liberalerna en ram som ligger ca 1 299 miljoner kronor högre än regeringens förslag.

Liberalerna anser liksom regeringen att svensk migrationslagstiftning behöver ligga mer i linje med andra europeiska länder, men vårt parti kan inte acceptera alltför restriktiva och inhumana regler för asylpolitiken. Liberalerna vill värna familjeåterförening, och våra förslag uppskattas leda till ca 6 000 fler beviljade och mottagna anhöriginvandrare 2018.

Det liberala jämställdhetsuppdraget tar sikte på kvinnors och mäns lika rätt till frihet, ansvar och makt. Det handlar om att frigöra individen genom att bekämpa den bristande jämställdheten och de värderingar som ligger bakom. Jag instämmer med utskottet när det gäller behovet av en ny jämställdhetsmyndighet och delar utskottets bedömning att en sådan myndighet kan bidra till att jämställdhetspolitiken genomförs på ett effektivt sätt. När det gäller frågor om hedersrelaterat våld och förtryck vill jag påminna om utskottets tidigare ställningstagande att Länsstyrelsen i Östergötlands län får behålla det nationella uppdraget till 2020 (jämför bet. 2016/17:AU5).

Att bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck anser jag vara en av de viktigaste jämställdhetsfrågorna i dag. Liberalerna föreslår bl.a. att det civila samhället och organisationer som arbetar med hedersfrågor får ett kraftigt ökat stöd. Det handlar även om att motverka framväxten av segregation och en situation där samhällets institutioner i utsatta områden utmanas av parallella strukturer med egen normbildning, ekonomi och rättsskipning. När det gäller segregationen vill Liberalerna i stället för att inrätta en delegation som utskottet förordar införa ett permanent, prestationsbaserat stimulansbidrag till kommuner och stadsdelar som aktivt jobbar med att förbättra situationen i utsatta områden.

För utgiftsområde 14 föreslår Liberalerna en ram som ligger ca 11 977 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Liberalerna, tillsammans med de övriga allianspartierna, vill införa s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen.

Liksom utskottet välkomnar Liberalerna omläggningen av regelverket för nyanlända invandrades etablering, som utgör en del av uppgörelsen om migration mellan regeringen och allianspartierna från oktober 2015. Liberalerna ser dock behov av fler åtgärder på området än vad regeringen och utskottet gör.

När det gäller Arbetsförmedlingen har jag till skillnad från utskottet inte förtroende för myndighetens verksamhet eller att den förmår förbättra resultaten och klara sin uppgift. Liberalerna är tillsammans med de övriga allianspartierna överens om att Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form ska läggas ned. Liberalerna anser att regeringens utbyggnad av de arbetsmarknads-politiska åtgärderna främst bidrar till att den öppna arbetslösheten ersätts av en dold arbetslöshet. Liberalerna vill i stället effektivisera anställningsstöden, bl.a. genom att sammanföra dem till en ny anställningssubvention, s.k. nystartsjobb plus med ett lönetak på 18 000 kronor i månaden.

På budgetens inkomstsida är Liberalerna tillsammans med de övriga allianspartierna bl.a. överens om att taket för RUT-avdraget ska tredubblas samt att reformen ska utvidgas till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Liberalerna vill även bl.a. höja brytpunkten för statlig inkomstskatt och slopa avtrappningen av jobbskatteavdraget för månads-inkomster över 50 000 kronor.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2017/18:3752 (L) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiets förslag.

5. Utgiftsramar för utgiftsområdena 13 Jämställdhet och nyanlända invandrades etablering och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv (KD)

Désirée Pethrus (KD) anför:

När det gäller den övergripande inriktningen av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken, där arbetsmarknadspolitikerna utgör en viktig del, håller vi inte med utskottet om att Sverige är på rätt väg. Sverige befinner sig förvisso i en högkonjunktur, men det är en ovanlig högkonjunktur. Det som skiljer denna konjunkturåterhämtning från andra är att Sverige samtidigt har strukturella obalanser på arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. En högkonjunktur är normalt det tillfälle då de som står längst från arbetsmarknaden har en möjlighet att etablera sig. Men nu präglas i stället arbetsmarknaden av en växande tudelning där en allt större andel arbetslösa, som till övervägande del består av utrikes födda och personer utan gymnasieutbildning, står allt längre från arbetsmarknaden.

Dessa grupper har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden på grund av höga trösklar orsakade av låg flexibilitet på arbetsmarknaden, växande kompetenskrav, skatteklarar och få jobb med lägre kvalifikationskrav, samt

dålig tillgång på bostäder. Lägg dessutom till att regeringen har förskjutit finanspolitiken i expansiv riktning med ökade och ofinansierade utgifter. Konjunkturinstitutet riktar i sin senaste rapport skarp kritik mot regeringen för att budgeten är kraftigt underfinansierad och har för lite strukturella reformer. Konjunkturinstitutet gör bedömningen att den expansiva budgeten driver på tillväxten i sysselsättningen 2018, men att bara en liten del av åtgärderna på 40 miljarder kronor kan ses som strukturella, i den meningen att de bidrar till att varaktigt höja sysselsättningen. För att den relativt låga arbetslösheten på sikt inte åter ska stiga krävs det att arbetsmarknadens funktionssätt förbättras. Men regeringen står utan en effektiv jobbpolitik och förefaller sakna ambitioner när det gäller att presentera en samlad strategi som kan leda till en varaktig höjning av sysselsättningen.

I Kristdemokraternas Sverige får fler chansen till arbetsgemenskap, och vårt mål är att alla ska kunna jobba 100 procent av sin förmåga, men för att det ska bli möjligt krävs omfattande reformer för att vända utvecklingen och skapa en arbetsmarknad där alla får plats. Vad Sverige behöver är en arbetsmarknad med mindre byråkrati, sänkta marginaleffekter, ökad matchning och fler jobb som inte kräver höga kvalifikationer. Vägen till arbete ska inte bli smalare – den ska bli bredare.

I detta yttrande uppmärksammar jag några av de reformer Kristdemokraterna har på området och viktiga skillnader gentemot regeringens förslag i budgetpropositionen. I de kommande betänkandena 2017/18:AU1 och 2017/18:AU2 återkommer jag med en mer fullständig redogörelse för vår politik för jämställdhet och nyanlända invandrades etablering samt arbetsmarknad och arbetsliv.

För utgiftsområde 13 föreslår Kristdemokraterna en ram som ligger ca 932 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Liksom utskottet välkomnar Kristdemokraterna omläggningen av regelverket för nyanlända invandrades etablering, som utgör en del av uppgörelsen om migration mellan regeringen och allianspartierna från oktober 2015. Kristdemokraterna ser dock behov av fler åtgärder på området än vad regeringen och utskottet gör.

Kristdemokraterna föreslår att den utbildning (sfi och samhällsorientering) som nyanlända erbjuds förläggs redan till asyltiden. Avsikten med detta s.k. asylprogram är att förkorta etableringstiden och bryta den passivitet och den otydlighet om framtiden som den utdragna handläggningen av asylansökan i dag innebär. Utöver utbildningstiden ska asylsökande ha ett arbetskraV vid det egna asylboendet, det kan t.ex. gälla lokalvård och trädgårdsarbete. Den som inte deltar i utbildningen eller uppfyller arbetskraVet kan få sin dagersättning nedsatt. Satsningarna på asylprogrammet görs inom andra utgiftsområden.

Jag håller inte med utskottet när det gäller behovet av en ny jämställdhetsmyndighet. Jag anser att det finns ett behov av samordning på jämställdhetspolitikens område men föreslår i stället en delegation för jämställdhet. På samma gång bör verksamheten mot hedersförtryck vid Länsstyrelsen i Östergötlands län stärkas och permanentas, och verksamheten

vid Nationellt centrum för kvinnofrid i Uppsala behållas. Även samordningen av arbetet mot prostitution och människohandel som bedrivs vid Länsstyrelsen i Stockholms län bör behållas.

För utgiftsområde 14 föreslår Kristdemokraterna en ram som ligger ca 8 142 miljoner kronor lägre än regeringens förslag.

Kristdemokraterna, tillsammans med de övriga allianspartierna, vill införa s.k. inträdesjobb, en förenklad anställning för nyanlända och unga upp till 23 år utan gymnasieexamen.

När det gäller Arbetsförmedlingen har jag till skillnad från utskottet inte förtroende för myndighetens verksamhet eller att den förmår förbättra resultaten och klara sin uppgift. Kristdemokraterna är tillsammans med de övriga allianspartierna överens om att Arbetsförmedlingen i sin nuvarande form ska läggas ned.

Till de av Arbetsförmedlingens program som verkligen inte fungerar tillfredsställande hör arbetsmarknadsutbildningen, vars resultat snarast verkar kontraproduktivt för möjligheten att få ett jobb. Arbetsmarknadsutbildningen bör därför avvecklas till förmån för fler platser inom yrkesvuxenutbildningen. Kristdemokraterna föreslår även att bl.a. extratjänsterna avvecklas.

En typ av subventionerade anställningar som Kristdemokraterna menar fyller en viktig funktion är lönestöden för personer som har en funktionsnedsättning som innebär nedsatt arbetsförmåga. Kristdemokraterna ställer sig bakom regeringens förslag om ökade lönebidrag för denna grupp.

För personer som under mycket lång tid varit frånvarande från arbetsmarknaden föreslår Kristdemokraterna bl.a. ett handledarstöd hos arbetsintegrerande sociala företag.

På budgetens inkomstsida är Kristdemokraterna tillsammans med de övriga allianspartierna bl.a. överens om att taket för RUT-avdraget ska tredubblas samt att reformen ska utvidgas till att också omfatta flyttjänster, tvättjänster och trygghetstjänster. Kristdemokraterna vill även införa bl.a. ett dubbelt jobbskatteavdrag för nyanlända invandrare och personer som står långt ifrån arbetsmarknaden.

Mot bakgrund av det ovan anförda anser jag att motion 2017/18:3798 (KD) bör tillstyrkas i berörda delar. Regeringens förslag i motsvarande delar bör avstyrkas, likaså övriga oppositionspartiernas förslag.